

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**GYMNÁZIUM JANA BLAHOŠLAVA
A STŘEDNÍ PEDAGOGICKÁ ŠKOLA,
PŘEROV, DENISOVA 3**

**Pedagogické lyceum
(denní studium)**

Platné od 1. 9. 2026

1 Identifikační údaje

1.1 Identifikační údaje oboru

Školní vzdělávací program pro střední odborné vzdělání

Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Obor vzdělání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Stupeň vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kvalifikační úroveň:	EQF 4
Studijní forma vzdělání:	denní forma vzdělání
Délka vzdělání:	4 roky

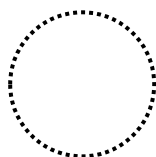
Předkladatel:

Název:	Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola, Přerov, Denisova 3
Sídlo:	Denisova 3, 750 02 Přerov
Právní forma:	příspěvková organizace Olomouckého kraje
IČO:	61985759
RED IZO:	600 017 842
IZO:	000842818
Ředitelka školy:	Mgr. Romana Studýnková
Telefon:	581 291 200
Fax:	581 291 204
E-mail:	info@gjb-spgs.cz
WWW:	www.gjb-spgs.cz
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Pavel Železný

Zřizovatel:

Název:	Olomoucký kraj
Sídlo:	Jeremenkova 40a 779 11 Olomouc
IČO:	60609460
Kontaktní osoba:	Mgr. Miroslav Gajdůšek, MBA.
telefon:	+420 585 508 856
fax:	+420 585 508 564
WWW:	www.kr-olomoucky.cz

Platnost dokumentu:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia
Číslo jednací:	GJBaSPgŠ/483/2026
Školní vzdělávací program byl schválen členy Školské rady 17. 6. 2026	

razítko školy

Mgr. Romana Studýnková
ředitelka

2 Charakteristika školy

Střední škola Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola vznikla v roce 2008 sloučením dvou samostatně existujících vzdělávacích institucí s poměrně bohatou historií. Střední pedagogická škola byla založena v roce 1950, Gymnázium Jana Blahoslava vzniklo v roce 1992.

Škola nabízí k 1. 9. 2026 tyto obory studia:

Studijní obor/Školní vzdělávací program	Ukončení studia	Forma studia	Stupeň středního vzdělání
75-31-M/01 Předškolní a mimoškolní pedagogika ŠVP „Předškolní a mimoškolní pedagogika“	maturitní zkouška	denní	střední vzdělání s maturitní zkouškou
75-31-M/01 Předškolní a mimoškolní pedagogika ŠVP „Předškolní a mimoškolní pedagogika“	maturitní zkouška	zkrácená dálková	střední vzdělání s maturitní zkouškou
78-42-M/03 Pedagogické lyceum ŠVP „Pedagogické lyceum“	maturitní zkouška	denní	střední vzdělání s maturitní zkouškou
79-41-K/61 Gymnázium (šestileté studium) ŠVP „Šestileté gymnázium – živé jazyky“	maturitní zkouška	denní	střední vzdělání s maturitní zkouškou
79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté studium) ŠVP „Čtyřleté gymnázium – živé jazyky“	maturitní zkouška	denní	střední vzdělání s maturitní zkouškou

Zejména v oborech vyučovaných na Střední pedagogické škole má škola vysoce nadregionální charakter. Školu navštěvuje nemalé procento žáků z okolních krajů (především Moravskoslezského, Zlínského a Jihomoravského). Zájem o studium každoročně převyšuje kapacitní možnosti školy.

Škola se nachází ve dvou budovách v Přerově a v jedné budově (elokované pracoviště) v Olomouci.

Ředitelství školy má sídlo v Přerově v budově Denisova 3, gymnaziální obory jsou kmenově umístěny v budově Generála Štefánika 10. Budovy v Přerově jsou v těsné blízkosti a vytvářejí jeden společný areál. Přejít mezi budovami neomezují žádné veřejné komunikace. Celkem je pro výuku k dispozici v obou budovách 45 učeben, z toho 14 je odborných, 4 učebny informatiky a výpočetní techniky. Pro výuku tělesné výchovy máme jednu velkou tělocvičnu, dvě malé tělocvičny a dvě hřiště ve dvorním traktu budov.

V obou budovách jsou učebny vybaveny multimediální technikou, většina učeben je vybavena dataprojektory, dvě z nich interaktivními tabulemi (učebny IVT). Vybrané kmenové učebny jsou tematicky zaměřeny a vybaveny k odborné výuce geografie, dějepisu, biologie, chemie a cizích jazyků. V celé budově je rozvedena počítačová síť v podobě strukturované kabeláže i bezdrátového připojení. Výuka odborných předmětů a jejich metodiky probíhá ve specializovaných učebnách.

Elokované pracoviště v Olomouci se nachází v budově Obchodní akademie a Ekonomického lycea Olomouc, tř. Spojenců 745, 779 00 Olomouc.

Škola získala statut Fakultní školy Pedagogické fakulty UP Olomouc (12. 2. 2008) a od roku 2023 také Fakulty tělesné výchovy a sportu UP Olomouc. Plnit svou pedagogickou praxi na naší škole mají možnost studenti nejen uvedených fakult.

Kombinace studijních oborů, vyučovaných předmětů a velikost školy umožňuje nabídnout žákům odborný, stoprocentně aprobovaný tým pedagogů a dostatečné prostorové i technické zázemí ke studiu.

Školní stravování probíhá v Přerově v budově Denisova 3 ve výdejně stravy. Obědy připravuje a jejich rozvoz zajišťuje Střední škola technická, Kouřilková 8. Na elokovaném pracovišti v Olomouci ve výdejně stravy v budově Obchodní akademie a Ekonomického lycea Olomouc, dovoz stravy je zajištěn ze školní jídelny Gymnázia, Olomouc-Hejčín.

Žáci oborů SPgŠ a vyššího stupně gymnázia mají možnost zajistit si ubytování v domovech mládeže jiných středních škol v Přerově, nejbližší se nachází cca 5 minut chůze od budovy školy.

Velkou výhodou školy je blízkost autobusového a vlakového nádraží (do pěti minut chůze), žáci školy tedy využívají dobré dopravní obslužnosti.

3 Profil absolventa

3.1 Základní identifikační údaje:

Název a adresa školy:	Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola, Přerov, Denisova 3 Denisova 3 750 02 Přerov
Název ŠVP:	<i>Pedagogické lyceum</i>
Kód a název oboru vzdělání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Platnost ŠVP:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia
Délka a forma vzdělávání:	4 roky v denní formě vzdělávání
Stupeň poskytovaného vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kvalifikační úroveň:	EQF 4

3.2 Popis uplatnění absolventa v praxi:

Absolvent se uplatní, v souladu se zákonem č. 563/204 Sb., o pedagogických pracovnících, jako pedagog volného času, který vykonává komplexní přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělávání ve školách a školských zařízeních pro zájmové vzdělávání dětí, nebo jako asistent pedagoga. Osvojené klíčové kompetence spolu s odborným vzděláním mu umožní uplatit se v různých organizacích a institucích zaměřených na volný čas dětí, popřípadě i dospělých

Absolvent je připraven k dalšímu vzdělávání na vysokých a vyšších odborných školách, zejména v oborech pedagogika, psychologie, sociální pedagogika a sociální práce, nebo v oborech připravujících učitele a vychovatele a v oborech studované specializace.

3.3 Očekávané kompetence absolventa

Vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili následující klíčové a odborné kompetence.

3.3.1 Klíčové kompetence

a) Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání. To znamená, že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotní;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;

- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy. To znamená, že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích. To znamená, že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí ve dvou jazycích;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

d) Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů. To znamená, že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury. To znamená, že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás i ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení. To znamená, že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

g) Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích. To znamená, že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

h) Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

3.3.2 Odborné kompetence

a) Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tedy aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví, znali a dodržovali zásady a předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s multimediálními učebními pomůckami, rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví;
- znali systém péče státu o zdraví pracovníků (včetně preventivní péče), uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví při práci a nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce;
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout;
- byli připraveni vést děti k péči o zdraví a k bezpečnému chování, k dovednosti vyhledat nebo poskytnout první pomoc.

b) Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje, tedy aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- chápali kvalitu vykonávané práce jako významný nástroj prestiže a konkurenceschopnosti organizace i jako nástroj hodnocení a oceňování pracovníků;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali s vybavením školy nebo školského zařízení, s didaktickými pomůckami, materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí;
- vedli děti k ekonomickému a ekologickému chování.

c) Osvojit si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro terciární studium, zejména pedagogických a sociálních oborů, být připraven vykonávat činnost pedagoga volného času nebo asistenta pedagoga, tedy aby absolventi:

- pochopili význam pedagogiky jako vědy a lépe porozuměli cílům a strategiím ve vzdělávání dětí a dospělých;
- orientovali se v pedagogických disciplínách a v dalších oborech relevantních pro pedagogickou činnost, rozuměli pedagogické terminologii;
- měli přehled o vzdělávacím systému v ČR, cílech, principech a nástrojích vzdělávací politiky;
- dovedli vyhledávat a analyzovat informace vztahující se k moderním pedagogickým trendům a ke společenským požadavkům na výchovu a vzdělávání;
- měli přehled o úkolech a činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání;
- osvojili si základní vědomosti a dovednosti z psychologie, uvědomovali si její přínos pro poznání člověka i společnosti a pro výchovně-vzdělávací činnost s dětmi;

- dovedli využívat poznatky a dovednosti z pedagogiky, zejména pedagogiky volného času, a z psychologie při práci s dětmi ve volném čase a při poskytování pedagogické podpory dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným;
- uměli připravovat, realizovat a vyhodnocovat různé aktivity pro volnočasovou a zájmovou činnost dětí;
- získali hlubší vědomosti a dovednosti v předmětu své specializace a uměli je používat pro podporu aktivního využívání volného času a zájmové orientace dětí;
- osvojili si základy spolupráce s dalšími pedagogickými pracovníky a s jinými odborníky nebo institucemi (kulturními, zájmovými atp.);
- osvojili si základní metody vědecké práce a dovednosti a návyky potřebné pro terciární studium včetně řízení vlastní učební činnosti.

3.3.3 Klíčové kompetence v oblasti volitelných předmětů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi (v oblasti specializace, kterou si podle svého zájmu zvolí)

ve specializaci hudební výchova:

- získali základní orientaci v dějinách hudby, rozvinuli své dovednosti hudbu vnímat a orientovat se v ní;
- vytvořili si hudební, pěvecké a hudebně pohybové dovednosti a návyky;
- orientovali se v notovém zápisu, zvládli techniku intonace podle not;
- získali bohatou zásobu písni různých žánrů;
- rozvinuli a prohloubili své dovednosti ve hře na klavír a hudební nástroje Orffova instrumentáře.

ve specializaci výtvarná výchova:

- získali základní přehled o dějinách výtvarné kultury;
- zvládli klasické malířské a grafické techniky, modelování, keramiku, popř. některé nekonvenční techniky;
- rozvinuli svou dovednost zobrazovat podle modelů i podle fantazie.
- získali hlubší vědomosti a dovednosti a uměli je používat pro podporu aktivního využívání volného času a zájmové orientace dětí, dospělých.

ve specializaci tělesná výchova:

- získali a prohloubili dovednosti prakticky realizovat tělovýchovný proces i různé formy sportovního tréninku;
- na základě získaných znalostí odborně teoreticky zdůvodňovali správnost tělovýchovného procesu;
- ovládali teoreticky i prakticky základní i speciální pohybové dovednosti ve všech hlavních druzích sportu;
- směřovali k vyšší tělesné zdatnosti a výkonnosti.

ve specializaci dramatická výchova:

- ovládli metody dramatické výchovy, techniky dramatizace hry, dramatického cvičení a improvizace;
- osvojili si a prohloubili své praktické dovednosti i teoretické znalosti rétoriky a sociální komunikace;
- získali dovednosti potřebné k dramatizaci jednoduché literární předlohy;
- získali základní přehled o druzích divadelního umění a současné divadelní tvorby.

v humanitních studiích:

- porozuměli kulturní diverzitě, byli schopni kulturní pluralitu respektovat ve své práci s mládeží nebo dospělými;
- získali vědomosti o problematice vzniku a vývoje moderních národů a etnických skupin a o jejich soužití především v Evropě;
- naučili se logicky usuzovat a formulovat své myšlenky;
- získali dovednosti vychovávat k bezkonfliktnímu soužití v multikulturním prostředí;
- získali dovednosti a vědomosti potřebné pro kritické sledování médií;

- osvojili si základní přehled dějin kultury a získali dovednosti využívat kulturu v užším slova smyslu pro práci s mládeží a dospělými.

3.4 Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání

Studium se ukončuje maturitní zkouškou; dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí Školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

Stupeň dosaženého vzdělání je střední vzdělání s maturitní zkouškou, kvalifikační úroveň EQF 4.

3.4.1 Společná část maturitní zkoušky

Maturitní zkouška je organizována v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a dalšími aktuálně platnými prováděcími právními předpisy.

Společná část maturitní zkoušky se koná v souladu s výše uvedenými předpisy v rozsahu, který je aktuálně platný.

3.4.1 Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury konané formou písemné práce a ústní zkoušky a zkoušky z cizího jazyka konané formou písemné práce a ústní zkoušky, pokud si ji žák zvolil ve společné části maturitní zkoušky a dále z dalších tří povinných zkoušek. Žák může navíc vykonat nejvýše dvě nepovinné zkoušky. Aktuální nabídku předmětů a další podmínky profilové části maturitní zkoušky zveřejní ředitel školy v souladu se školským zákonem nejpozději 7 měsíců před konáním první profilové zkoušky.

4 Charakteristika vzdělávacího programu

4.1 Identifikační údaje:

Název a adresa školy: Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola,
Přerov, Denisova 3
Denisova 3
750 02 Přerov

Název ŠVP: **Pedagogické lyceum**

Kód a název oboru vzdělání: **78-42-M/03 Pedagogické lyceum**

Platnost ŠVP: 1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání

Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

4.2 Celkové pojetí vzdělávání

Průběh vzdělávání je podřízen tomu, aby absolvent byl připraven k dalšímu studiu na vysokých a vyšších odborných školách, zejména v oborech pedagogika, psychologie, sociální pedagogika a sociální práce nebo v oborech připravujících učitele a vychovatele. Vzdělávání probíhá převážně v rovině všeobecného vzdělání, žáci plní podmínky získání všeobecné části středního vzdělání. Profilové předměty oboru (Pedagogika, Psychologie, výchovy a specializace) jsou prostředkem k získání odborných kompetencí a jsou realizovány formou teoretické výuky, volitelných předmětů a pedagogické praxe.

Žák oboru „Pedagogické lyceum“ je pro své budoucí studium a povolání připravován nejen v rámci povinných a volitelných předmětů, ale v průběhu celého studia podporujeme i jeho další aktivity a činnosti. Proto jsou nedílnou součástí výuky i jiné formy vzdělávání. Některé z nich považujeme za natolik klíčové, že se staly pravidelnými aktivitami zařazenými v organizaci školního roku a zároveň jsou nedílnou součástí vzdělávání v oboru:

Projekty, soutěže a akce uměnovědného charakteru:

- Literární kavárna;
- Jarní koncert a Vánoční koncert žáků;
- školní výtvarné Salony;
- návštěvy animačních programů v muzeích a galeriích;
- výtvarné, dramatické a tělovýchovné kurzy;
- další všeobecné nebo odborné exkurze a akce podle aktuálních možností.

Další aktivity, které podporují rozvoj klíčových kompetencí absolventa oboru:

- vlastní výtvarná, hudební, dramatická nebo tělesná příprava či činnost ve veřejných zájmových organizacích, spolcích, sdruženích;
- účast na soutěžích interpretačního charakteru (např. Hudební festival SPgŠ, soustředění a akce pěveckého sboru);
- podporujeme Au-pair pobyty v zahraničí po dobu školních prázdnin;
- nabízíme organizaci návštěv divadelních představení v anglickém jazyce, poznávací vzdělávací zájezdy do Velké Británie, německy hovořících zemí, Francie;

- pomoc žáků při akcích školských zařízení (Mikuláš, dopravní výchova, oslavy výročí apod.) nebo v domovech pro osoby se zdravotním postižením;
- škola organizuje pro žáky školy kurzy znakového jazyka;

4.3 Organizace výuky

4.3.1 Teoretické vyučování

Teoretické vyučování je realizováno formou frontální výuky, problémové výuky, projektového vyučování, skupinové práce, samostatné práce. Z použitých metod převládají výklad, řízený rozhovor, vysvětlování, diskuse, zařazujeme sebereflexi, prožitkové učení. Zadáváme referáty nebo projekty s využitím multimediální a digitální techniky a jiné aktivizující metody. Zařazujeme metody a aktivity podporující rozvoj digitálních kompetencí žáků. Vyučující využívají metody přiměřené probíranému učivu, výuka je doplňována o odborné exkurze, besedy, návštěvy výstav, přednášek. I v rámci všeobecně vzdělávacích předmětů žáci připravují školní projekty, uvedené v kapitole Celkové pojetí vzdělávání, a účastní se jich.

Ve výuce profilových a volitelných předmětů zařazujeme názorné ukázky (instruktáž), práci s textem a odbornou literaturou, samostatné předvedení praktické činnosti, samostatnou či skupinovou práci, interpretaci uměleckého díla, vlastní uměleckou tvořivost či činnost, prožitkové učení, brainstorming.

Teoretická výuka je pro žáky oboru základem pro jejich další studium i pro výkon pedagogické praxe. Proto jsou její obsah, formy i metody v odpovídající míře podřízeny rozvoji odborných kompetencí žáka.

Ročníková práce

Ročníková práce je zpracována žáky v průběhu 3. ročníku studia. Ročníkovou práci žák odevzdává v elektronické podobě vedoucímu práce.

Každý žák si volí svého vedoucího ročníkové práce, který žáka metodicky vede, napomáhá mu zejména při výběru a specifikaci tématu, stanovení výchozích hypotéz a cílů, učí jej pracovat s informačními zdroji a seznamuje jej se zásadami při produkci odborného textu. Průběžně s žákem konzultuje výsledky jeho práce, doporučuje mu další postup při zpracování zvoleného tématu, hodnotí jeho přístup k plnění stanovených úkolů a podněcuje žáka k samostatnosti při vytváření odborného textu.

Žáci využijí při zpracování poznatky a praktické dovednosti z oblasti formální úpravy dokumentů. Dále prakticky aplikují získané znalosti a dovednosti při vypracování prezentace a při ústní obhajobě ročníkové práce.

Ústní obhajoba ročníkové práce se v případě přechodu na distanční výuku nekoná.

4.3.2 Pedagogická praxe

Ve 2. a 3. ročníku probíhá odborná praxe v rozsahu dvou týdnů. Žáci ji vykonají převážně ve školských výchovných zařízeních, např. mateřských školách, školních družinách, školních klubech, střediscích volného času, dětských domovech nebo v sociálních zařízeních a organizacích. Cílem praxe je podchytit a prohloubit zájem žáků o pedagogické a sociální obory. Odbornou praxi si žáci zajišťují sami v místě školy či v místě bydliště.

Pracovní doba žáka je 6 hodin denně. Praxe probíhá pod vedením cvičného pedagoga v koordinaci se školou. Vedoucí praxe uvádí žáka do výchovně vzdělávacího procesu konkrétního zařízení

a konzultuje s žákem způsob plnění úkolů. Dále hodnotí jeho zájem o práci a vztah k dětem, úroveň projevených dovedností a osobní vlastnosti. Žák musí vykonat praxi v plném rozsahu. Písemné hodnocení, které provádí učitelka/vychovatelka zařízení, je zahrnuto do předmětu pedagogika.

4.3.3 Výchovně vzdělávací strategie

V souladu s Rámcovým vzdělávacím programem odborného vzdělávání rozvíjíme klíčové kompetence žáků, které odpovídají profilu absolventa. V průběhu studia by se jejich úroveň měla přiblížit k žádoucímu stavu popsanému ve výše uvedeném dokumentu. K jejich dosažení volí všichni učitelé různé výchovné a vzdělávací strategie.

Za nejdůležitější strategie, vedoucí k cílenému rozvoji všeobecných kompetencí, považujeme zejména tyto:

K učení – učitel

- uplatňuje individuální přístup k žákům;
- poskytne žákům přehled látky, který budou v průběhu roku probírat, a tím jim umožní sledovat postupný pokrok v učení;
- stanovuje jednoznačné požadavky na aktivní tvorbu žáka, motivuje jeho činnost osobním příkladem;
- zadáváním referátů, prezentací a samostatných prací vede žáka k aktivnímu učení, vyhledávání a třídění informací;
- zadává žákům práci tak, aby tvořivě využívali informace z odborné literatury, tisku, internetu a dalších zdrojů, kriticky je hodnotili a třídili.

K řešení problémů – učitel

- zadává žákům úkoly, při kterých žáci rozvíjí mezipředmětové vztahy;
- umožňuje jim rozvíjet vlastní zkušenosti a dovednosti, navrhnout originální postupy, nacházet různé alternativy a varianty postupů;
- vede žáka k využívání tvořivého myšlení s využitím představivosti a intuice a ke kritickému myšlení při posuzování skutečnosti;
- zařazuje do vyučování práci s chybou, vede žáky k odhalení záměrných chyb.

Komunikativních – učitel

- vede žáky k souvislému, výstižnému a kultivovanému vyjadřování, které přizpůsobují různým věkovým skupinám;
- učí žáky vyjádřit vhodnou formou své názory a následně je obhajovat;
- vlastním příkladem vede žáky ke kultivovanému jazykovému projevu;
- vede žáky k vhodnému vyjadřování přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a učí je vhodně se prezentovat;
- podporuje studium řeči a komunikace.

Personálních a sociálních – učitel

- posiluje v žácích sebedůvěru, vyžaduje respektování společně utvořených pravidel a názorů druhých;
- zadává cvičení a úkoly, při kterých žáci spolupracují, vzájemně si pomáhají a dodržují zásady fair-play;
- nabízí žákům vhodné volnočasové aktivity, které podněcují smysluplné využití jejich volného času (nepovinné předměty a zájmová činnost);

- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci nesou zodpovědnost za společný výsledek.

Občanského a kulturního povědomí – učitel

- podporuje zájem žáků o umění;
- upevňuje v žácích vztah k životnímu prostředí a kulturním hodnotám;
- informuje žáky o dění ve veřejném životě a snaží se je přivést k jeho cílenému sledování;
- jde žákům příkladem;
- umožňuje žákům zapojit se do žákovské samosprávy na úrovni třídy a studentské rady na úrovni školy;
- zařazuje metody, prostřednictvím kterých žák dostává příležitost učit se vnímat kulturní a duchovní hodnoty, poznávat a respektovat jejich specifika, uvědomovat si hodnoty a význam kulturního dědictví, včetně pochopení významu tradic a role společenských norem.

K pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – učitel

- dává jasné pokyny pro práci v hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- vyžaduje plnění pracovních povinností;
- motivuje žáky tak, aby usilovali o dosažení stanovených cílů a o dokončení zahájené aktivity, průběžně revidovali a kriticky hodnotili dosažené výsledky a korigovali další činnost s ohledem na stanovený cíl;
- učí žáky spoléhat se na vlastní tvůrčí potenciál a pomocí samostatně zpracovávaných úkolů si uvědomovat osobní zodpovědnost za svou práci;
- učí žáky vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- podporuje žáky v aktivitách, které jsou součástí života školy a učí je samostatně plánovat, realizovat, vyhodnocovat a řídit – např. školní plesy, exkurze, výlety, výstavy atd.;
- vede žáka k respektování pracovních norem a pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví;
- podporuje žáka k zahraničním pracovním příležitostem (au-pair pobyty).

Matematických – učitel

- vede žáky ke správné a přesné interpretaci informací daných v tabulkách, diagramech či v grafické podobě;
- rozvíjí finanční gramotnost žáků;
- společně s žáky vytváří algoritmy řešení, které potom slouží jako pomůcka k řešení situací obdobných.

Digitálních – učitel

- při výuce i samostudiu žáků podporuje využívání různorodých digitálních zařízení;
- zařazuje činnosti spojené se získáváním a zpracováváním, ověřování a sdílením informací z různých digitálních zdrojů;
- zařazuje činnosti, při kterých žáci pracují s elektronickými učebnicemi, slovníky, překladači a dalšími aplikacemi, které je podporují v učení;
- vede žáky k využití nástrojů umělé inteligence a ke kritickému zhodnocení, třídění a využití takto získaných výstupů a informací;
- vede žáky při práci s digitální technikou a jejím využívání v online prostředí k etickému chování a ohleduplně, respektování autorských práv a respektování druhých;

- zařazuje činnosti spojené s tvorbou vlastního digitálního obsahu, vede žáky k jeho reflexi, úpravě, změně, vylepšení a zdokonalování s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- motivuje žáky k využívání digitální technologie k usnadnění práce a zefektivnění jejich pracovních postupů;
- učí žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví;
- vyžaduje u žáků využívání metodických internetových portálů k projektování jejich vlastní výchovně vzdělávacích činností;
- vede žáky k tvorbě vlastního portfolia s využitím digitálních technologií.

Za nejdůležitější strategie, vedoucí k cílenému rozvoji odborných kompetencí, považujeme zejména tyto – učitel:

- provádí se žáky činnosti, při kterých si osvojí praktické dovednosti;
- předvádí žákům využívání specifických podmínek k zesílení prožitku dětí při různých činnostech;
- vyžaduje od žáků vytváření bezpečného, důvěryhodného a podnětného prostředí;
- nabízí dostatečné množství podnětů pro přípravu a realizaci projektů výchovně vzdělávací práce pro skupiny s dětmi se zřetelem na věk;
- učí žáky komplexně propojovat všechny praktické činnosti v různých formách výchovné práce v předškolních, školních i mimoškolních zařízeních;
- vede žáka k tomu, aby sledoval průběžný vývoj pedagogické teorie, změny ve vzdělávací politice včetně legislativních změn;
- vede žáka k respektování pracovních norem a pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví;
- vyžaduje na pedagogické praxi sledování a analýzu projevů chování dítěte i vztahy v dětském kolektivu s cílem jejich pozitivního ovlivňování a předcházení negativním jevům (stresu, fobiím, šikanování, zneužívání a týrání dětí, drogovým a jiným závislostem, dětské kriminalitě atp.).

4.3.4 Realizace průřezových témat

Průřezová témata integrujeme do jednotlivých vyučovacích předmětů. V jednotlivých ročnících jsou také podle možností školy realizována jako součást vzdělávacích akcí mimo pravidelnou výuku, zejména při exkurzích, kurzech a jazykově orientovaných poznávacích zájezdech. Konkrétní zařazení průřezového tématu je popsáno v charakteristikách jednotlivých předmětů. Integraci průřezových témat do jednotlivých předmětů reprezentuje následující tabulka.

4.3.4.1 Občan v demokratické společnosti																			
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova
4.3.4.1.1 osobnost a její rozvoj	X	X	X	X	X	X						X	X	X	X		X	X	X
4.3.4.1.2 komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů	X	X	X	X		X							X	X			X	X	
4.3.4.1.3 společnost – jednatelce a společenské skupiny, kultura, náboženství	X	X	X	X	X	X									X	X		X	X
4.3.4.1.4 historický vývoj (především v 19. a 20. století)	X			X		X									X			X	X
4.3.4.1.5 stát, politický systém, politika, soudobý svět	X	X	X	X	X	X											X		
4.3.4.1.6 masová média	X	X		X		X							X				X	X	
4.3.4.1.7 morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita	X			X		X		X				X				X			X
4.3.4.1.8 potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život				X		X													

4.3.4.2 Člověk a životní prostředí

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
Biosféra v ekosystémovém pojetí																							
4.3.4.2.1 abiotické a biotické podmínky života					X			X															
4.3.4.2.2 ekologická přizpůsobivost					X	X		X															
4.3.4.2.3 vzájemné vztahy organismů a prostředí					X			X								X				X			
4.3.4.2.4 struktura a funkce ekosystémů, význam biodiverzity					X			X															
4.3.4.2.5 ochrana přírody a krajiny		X		X	X	X		X		X								X					
Současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí																							
4.3.4.2.6 klimatické změny		X		X	X	X		X		X								X					
4.3.4.2.7 ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace		X		X	X	X		X		X								X					
4.3.4.2.8 vliv prostředí na lidské zdraví a život, zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví		X			X			X		X		X	X	X				X	X				X
Možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v daném oboru vzdělání a v občanském životě																							
4.3.4.2.9 nástroje právní, ekonomické, informační, technické, technologické, organizační					X	X		X															
4.3.4.2.10 prevence negativních jevů, vlastní odpovědnost za své jednání a aktivní podíl na řešení environmentálních problémů		X			X	X		X		X		X	X				X	X	X			X	X
4.3.4.2.11 principy udržitelnosti rozvoje				X	X	X		X															

4.3.4.2 Člověk a životní prostředí

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
4.3.4.2.12 souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy		X			X	X		X		X								X					
4.3.4.2.13 samostatné a aktivní poznávání okolní prostředí, získávání informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů					X			X		X													
4.3.4.2.14 základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání		X			X	X		X		X		X				X	X				X	X	
4.3.4.2.15 esteticky a citově vnímáme své okolí a přírodní prostředí	X			X				X							X	X	X		X	X	X		

4.3.4.3 Člověk a svět práce

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
Individuální příprava na pracovní trh																							
4.3.4.3.1 sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi informálního učení		X	X		X	X				X			X				X		X	X			
4.3.4.3.2 písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení	X	X	X			X											X						
4.3.4.3.3 vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení		X	X			X	X																
4.3.4.3.4 aktivní plánování a projektování profesní kariéry, dosahování cílů podle stanoveného plánu		X				X							X										
Svět vzdělávání																							
4.3.4.3.5 význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart	X	X	X	X	X	X							X				X		X				
4.3.4.3.6 formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace		X				X							X						X				
4.3.4.3.7 ověřené kariérové informace jako podmínka rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce.	X					X																	

4.3.4.3 Člověk a svět práce

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
Svět práce																							
4.3.4.3.8 trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů					X	X																	X
4.3.4.3.9 nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí		X			X	X											X						X
4.3.4.3.10 technologický rozvoj v činnostech lidské práce, základní charakteristiky pracovních činností					X	X																	
4.3.4.3.11 pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností		X	X			X							X				X		X				
4.3.4.3.12 zákoník práce, formy pracovního vztahu, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele						X																	
Podpora státu ve sféře zaměstnanosti																							
4.3.4.3.13 služby kariérového poradenství																							
4.3.4.3.14 zprostředkovatelské služby při hledání práce, pracovní agentury, služby úřadu práce						X																	

4.3.4.4 Člověk a digitální svět

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
Aplikace v konkrétních vzdělávacích oborech																							
Jazykové vzdělávání a komunikace 4.3.4.4.1 využití digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.	X	X	X										X				X				X		X
Společenskovední vzdělávání 4.3.4.4.2 postavení, role či vliv digitálních technologií a práce s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu.				X	X	X							X										X
Přírodovědné vzdělávání 4.3.4.4.3 práce s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací.					X			X	X	X													
Matematické vzdělávání 4.3.4.4.4 práce s digitálními technologiemi při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu, při práci s matematickým modelem a při vyhodnocování a interpretaci výsledku řešení vzhledem k realitě, při řešení problémů, včetně diskuse a prezentace výsledků těchto řešení.							X	X	X	X													

4.3.4.4 Člověk a digitální svět

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
Estetické vzdělávání 4.3.4.4.5 při tvořivých činnostech využití potenciálu, který nabízejí digitální média; při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatnění estetických kritéria.	X														X	X	X		X	X	X		
Vzdělávání pro zdraví 4.3.4.4.6 dovednosti potřebné k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií.								X			X	X					X				X	X	
Informatické vzdělávání 4.3.4.4.7 principy, na kterých pracují digitální technologie; rozvoj informatického myšlení žáků, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.											X												
Ekonomické vzdělávání 4.3.4.4.8 využití vhodných nástrojů pro výpočty ekonomických údajů (mzdy, RPSN aj.), pro jejich zobrazování (trendy nabídky a poptávky, podnikatelský záměr, rozpočet apod.); použití dostupných aplikací k ekonomickým či pracovním účelům, např. k daňovým evidenčním povinnostem.						X	X				X												
Odborné vzdělávání 4.3.4.4.9 efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti.											X	X	X		X		X		X	X	X	X	

4.3.4.4 Člověk a digitální svět

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
Aplikace průřezové																							
4.3.4.4.10 vyhledávání příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;	X					X					X			X									
4.3.4.4.11 kritické posuzování vývoje technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvážení příležitosti a rizika, minimalizace rizika			X	X	X	X		X			X												X
4.3.4.4.12 běžné a samozřejmé využití vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; nastavení a změna použití digitální technologie podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;					X						X												
4.3.4.4.13 využití digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budování si osobní vzdělávací prostředí; rozpoznání, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientace v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; schopnost podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a doporučení;	X		X		X						X		X	X			X				X		
4.3.4.4.14 vytváření a správa své digitální identity; aktivní péče o svou digitální stopu (vlastní i vytvořenou jinými)										X	X												

4.3.4.4 Člověk a digitální svět

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
4.3.4.4.15 ochrana sebe a ostatních před možným nebezpečím v digitálním prostředí; ochrana digitálních zařízení, digitálního obsahu i osobních údajů v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzování jejich spolehlivosti a postup vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby;											X												
4.3.4.4.16 při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházení situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobení svého digitálního i fyzického pracovního prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;								X			X		X										
4.3.4.4.17 právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;						X					X		X										X
4.3.4.4.18 respektování pravidel chování a jednání a etika při interakcích v digitálním prostředí; respektování kulturní rozmanitosti; aktivní vystupování proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním světě s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;	X		X			X					X			X			X				X		X
4.3.4.4.19 bezpečná řešení prostřednictvím digitálních technologií, která pomohou vylepšit postupy či technologie; rada druhým s vyřešením technických problémů;											X												

4.3.4.4 Člověk a digitální svět

	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk I (AJ)	Cizí jazyk II (NJ, RJ, FJ)	Dějepis	Zeměpis	Občanská nauka	Matematika	Biologie	Fyzika	Chemie	Informatika	Tělesná výchova	Pedagogika	Psychologie	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Dramatická výchova	Konverzace v cizím jazyce	Specializace-hudební výchova	Specializace-výtvarná výchova	Specializace-dramat. výchova	Specializace-tělesná výchova	Specializace-humanitní studia
4.3.4.4.20 vyjádření se za pomoci digitálních prostředků a vytváření a úprava vlastního digitálního obsahu v různých formátech; změna, vylepšení a zdokonalování obsahu stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;	X		X	X	X						X						X		?	?	X		?
4.3.4.4.21 získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí; používání různých strategií při vyhledávání; kritické hodnocení získaných dat a informací, posouzení jejich spolehlivost a úplnost;	X	X	X	X	X	X		X	X		X						X				X		X
4.3.4.4.22 přizpůsobení organizace a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;											X												
4.3.4.4.23 komunikace prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobení prostředků komunikace danému kontextu;	X	X	X		X						X		X										
4.3.4.4.24 sdílení dat, obsahu a informací s ostatními prostřednictvím digitálních technologií; využití digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.	X				X	X		X	X		X						X				X		X

4.3.5 Další vzdělávací a mimovyučovací aktivity

Lyžařský výcvikový kurz

Je určen žákům, kteří si zvolí předmět Specializace – tělesná výchova.

Pěší turistický kurz

Je určen žákům, kteří si zvolí předmět Specializace – tělesná výchova.

Tematické výjezdy – Velká Británie

Předmětová komise anglického jazyka pořádá pro zájemce z řad žáků poznávací zájezdy do Anglie, Skotska, Walesu a případně Irska (dle zájmu žáků). Cílem je seznámit žáky s geografii, historií, tradicemi a způsobem života v těchto zemích.

Tematické výjezdy – Německo, Rakousko, Francie;

Předmětová komise cizích jazyků pořádá tematické zahraniční zájezdy. Cílem je seznámení žáků s realitami uvedených států (nejčastěji Berlín, Vídeň, Paříž...).

Výtvarný kurz v plenéru

Kurz v rozsahu zpravidla pěti dnů je zařazen do druhého ročníku předmětu Specializace – výtvarná výchova a je zaměřen na malbu, kresbu a akční tvorbu v plenéru. Absolvování kurzu do konce studia je povinné.

Tematické výjezdy za kulturními památkami a výtvarným uměním

Předmětová komise výtvarné výchovy pořádá (s ohledem na aktuální epidemiologickou a jinou situaci) tematické zájezdy pro zájemce z řad žáků do evropských zemí za účelem prohlídky významných historických a kulturních památek, návštěvy muzeí a výstav.

Dramatický kurz

Kurz v rozsahu 3 dnů probíhá v inspirativním prostředí a je zařazen do druhého ročníku předmětu Specializace – dramatická výchova. Absolvování kurzu do konce studia je povinné.

Kulturně poznávací zájezd do Prahy

V průběhu třetího ročníku se žáci mohou zúčastnit kulturně poznávacího zájezdu do Prahy. Žáci se seznamují s uměleckými skvosty hlavního města, zavítají do vybraných muzeí, galerií a zhlédnou divadelní představení. Odborným garantem akce je člen předmětové komise českého jazyka, výtvarné výchovy, hudební výchovy nebo dějepisu a základů společenských věd. Akci organizuje odborný garant ve spolupráci s třídním učitelem. Účast žáků není povinná.

4.4 Způsob a kritéria hodnocení žáků

Pravidla hodnocení žáků jsou nedílnou součástí Školního řádu Gymnázia Jana Blahoslava a Střední pedagogické školy, Přerov, Denisova 3. Tento samostatný dokument je k nahlédnutí na [www stránkách školy](http://www.stránkách školy), případně v kanceláři školy a u třídních učitelů.

Uvedená společná strategie je specifikována v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů.

4.5 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence:

Na základě platných právních předpisů zajišťuje škola BOZP žáků jak v praktickém, tak v teoretickém vyučování standardním způsobem. Škola využívá dalších možností k tomu, aby žák získal kompetence k odpovědnosti za svou bezpečnost a zdraví. Žáci jsou pravidelně proškoleni, je vypracován a pravidelně aktualizován vlastní „Preventivní program školy“ k prevenci šikany nebo drogových závislostí. Zejména v předmětech Občanská nauka a Tělesná výchova je zařazena problematika vzdělávání ke zdraví.

Vzhledem k zaměření oboru studia se však také předpokládá, že absolvent bude ve svém zaměstnání zodpovědný za BOZP svěřených osob. Žáci jsou tedy ve zvýšené míře vedeni k osvojení této kompetence. Zařazení problematiky se projevuje zejména v osnovách předmětů Pedagogika (pedagogická praxe) a volitelných specializacích. V průběhu i po ukončení studia žák:

- dodržuje hygienické předpisy a bezpečnost práce;
- dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence a působí v tomto směru na svěřené děti;
- vede děti k dodržování bezpečnosti a ochraně zdraví;
- poskytne první pomoc při úrazu a náhlém onemocnění na pracovišti;
- preferuje pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu, eliminuje zdraví ohrožující návyky a činnosti;
- vystupuje v roli partnera, vytváří prostředí důvěry, úcty, empatie a solidarity.

4.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Při zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami postupuje škola v souladu s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Při koordinaci realizace podpůrných opatření škola využívá své poradenské pracovníky, kterými jsou výchovný poradce, školní psycholog a školní metodik prevence a kariérový poradce.

Spoluprací se školským poradenským zařízením je ve škole pověřen výchovný poradce.

4.6.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

V procesu výuky počítáme se skutečností, že někteří z žáků potřebují pedagogickou podporu. Při zjištění individuálních potřeb žáka přistupuje škola k realizaci opatření:

- individualizace výuky;
- plán pedagogické podpory;
- individuální vzdělávací plán;

K individualizaci výuky přistupujeme v okamžiku, kdy učitel zjistí u žáka mírnou potřebu poskytnutí podpůrného opatření v rámci jednoho předmětu a není třeba koordinovat podporu mezi více učiteli nebo ve více vyučovacích předmětech. Ve spolupráci s výchovným poradcem využije potřebná podpůrná opatření v oblasti metod a organizace výuky.

V případě, že speciální potřeby žáka jsou rozsáhlejší, zasahují více předmětů nebo vyžadují komunikaci více učitelů, sestavuje se pro žáka PLPP (plán pedagogické podpory). PLPP je pro žáka realizován také zejména na základě doporučení školského poradenského zařízení.

PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učitelem konkrétního vyučovacího předmětu a s výchovným poradcem. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy, realizace a vyhodnocování PLPP a koordinuje společné schůzky s pedagogy, vedením školy, žákem a zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý.“

Obdobně škola postupuje v případě tvorby, realizace a vyhodnocování IVP (individuální vzdělávací plán). PLPP a IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a realizaci PLPP a IVP spolupracuje škola s dalšími organizacemi, které poskytují související služby z oblasti sociální, zdravotnické, preventivní nebo poradenské, zpravidla na doporučení školského poradenského pracoviště.

Podle přiznaného stupně podpory a na doporučení školského poradenského zařízení využíváme zejména podpůrná opatření uvedená v příloze č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Využívání ICT ve vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním přizpůsobujeme individuálním potřebám žáka. Škola vychází z pokynů a doporučení uvedených v rámcovém vzdělávacím

programu v průřezovém tématu Člověk a digitální svět (část Použití informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním).

4.6.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu nadaného a mimořádně nadaného žáka

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonným zástupcem mimořádně nadaného žáka (zletilým žákem). Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka (nebo zletilého žáka), bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka (zletilým žákem) a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka (zletilého žáka) předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.“

Při vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných spolupracuje naše škola například s vysokými školami a organizacemi zaměřenými v oblasti nadání žáka (JAMU, DAMU, ARTAMA, UK Praha, UP Olomouc, ZUŠ, Jednota českých matematiků a fyziků, Středisko volného času Atlas a Bios Přerov, Goethe-Institut, Microsoft a další).

V případě provádění podpůrných opatření pro nadané a mimořádně nadané žáky se řídí škola doporučením školského poradenského pracoviště a přílohy č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. Mimo tato opatření nabízíme standardně také:

- možnost odlišné úpravy organizace vzdělávání pro žáky s mimořádným nadáním v umělecké oblasti nebo pro žáky vykonávající sportovní přípravu;
- přípravu a účast na soutěžích;
- přípravu a vykonání mezinárodních certifikátů z cizích jazyků;
- vhodnou nabídku volitelných vyučovacích předmětů a individuální a skupinové práce s nadanými žáky;
- podpora účasti žáků na akcích jiných organizací v oblasti jejich nadání;
- rozšířením obsahu a rozsahu učiva nad rámec RVP.

5 Učební plán

5.1 Identifikační údaje učebního plánu

Název a adresa školy: Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola,
Přerov, Denisova 3
Denisova 3
750 02 Přerov

Název ŠVP: Pedagogické lyceum

Kód a název oboru vzdělání: 78-42-M/03 Pedagogické lyceum

Platnost ŠVP: 1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání

Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

5.2 Tabulka hodinových dotací

Vyučovací předměty	Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				
	1.	2.	3.	4.	Celkem
1. Všeobecně vzdělávací předměty	32	28	28	28	116
Český jazyk a literatura	3	3	4	5	15
Cizí jazyk I	3	3	4	3	13
Cizí jazyk II	2	3	3	3	11
Dějepis	2	2	1	1	6
Zeměpis	2	2	-	-	4
Občanská nauka	-	-	2	3	5
Matematika	3	3	3	3	12
Biologie	2	2	2	-	6
Fyzika	2	2	-	-	4
Chemie	2	1	-	-	3
Informatika	2	1	2	1	6
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Pedagogika	1	2	2	3	8
Psychologie	-	2	3	2	7
Hudební výchova	2	-	-	-	2
Výtvarná výchova	2	-	-	-	2
Dramatická výchova	2	-	-	-	2
Konverzace v cizím jazyce	-	-	-	2	2
2. Volitelné – specializace	-	4	4	4	12
Specializace – hudební výchova	-	4	4	4	12
Specializace – výtvarná výchova					
Specializace – dramatická výchova					
Specializace – tělesná výchova					
Specializace – humanitní studia					
Celkem	32	32	32	32	128

5.3 Poznámky k učebnímu plánu

- Dělení vyučovacích hodin na skupiny stanovuje ředitelka školy v souladu s §2, písm. b), vyhlášky č. 492/2005, o krajských normativech, v platném znění.
- Český jazyk a literatura – vychází ze vzdělávacích oblastí Jazykové vzdělávání a komunikace a Estetické vzdělávání.
- Cizí jazyk I a II vychází se vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání a komunikace – vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Cizí jazyk I je Anglický jazyk. Předpokládá se vstupní úroveň A1 a výstupní úroveň B1 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Cizí jazyk II volí žák z nabídky – Německý jazyk, Francouzský jazyk, Ruský jazyk. U Cizího jazyka II se nepředpokládá žádná vstupní úroveň a výstupní úroveň se předpokládá A2 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.
- Dějepis – vychází z obsahu vzdělávací oblasti Společenskovední vzdělávání.
- Občanská nauka – vychází z obsahu vzdělávací oblasti Společenskovední vzdělávání a Ekonomické vzdělávání
- Matematika – vychází ze vzdělávací oblasti Matematické vzdělávání.
- Fyzika – vychází ze vzdělávací oblasti Přírodovědné vzdělávání – Fyzikální vzdělávání.
- Chemie – vychází ze vzdělávací oblasti Přírodovědné vzdělávání – Chemické vzdělávání.
- Biologie – vychází ze vzdělávací oblasti Přírodovědné vzdělávání, Biologické a ekologické vzdělávání, Vzdělávání pro zdraví
- Zeměpis – vychází ze současných požadavků moderní doby zaměřující se zejména na teoretické poznatky z oblasti Přírodovědného vzdělávání a průřezových témat Občan v demokratické společnosti, Člověk a životní prostředí a Informační a komunikační technologie.
- Pedagogika – vyučovací předmět Pedagogika vychází z obsahového okruhu Pedagogicko-psychologické vzdělávání. Součástí předmětu Pedagogika je odborná pedagogická praxe. Praxe probíhá v různých typech výchovně vzdělávacích zařízení pod vedením kvalifikovaných pedagogů. Rozsah praxe činí celkem 4 týdny za studium, 2 týdny ve druhém ročníku a 2 týdny ve třetím ročníku. Podmínkou ukončení studia je absolvování odborné pedagogické praxe v plném rozsahu do konce 4. ročníku studia.
- Psychologie – vyučovací předmět Psychologie vychází z obsahového okruhu Pedagogicko-psychologické vzdělávání.
- Hudební výchova – vzdělávací předmět vychází ze vzdělávacího oboru Estetické vzdělávání – Hudba a hudební činnosti. Učivo zahrnuje hudební nauku a rytmiku, poslech a rozbor hudebního díla, hudební činnosti, hygienu a bezpečnost při hudebních činnostech.
- Tělesná výchova – vzdělávací předmět vychází ze vzdělávacího oboru Vzdělávání pro zdraví. Obsah předmětu je tvořen praktickými činnostmi z různých oblastí sportu.
- Výtvarná výchova – vychází z oblasti Estetického vzdělávání – výtvarné umění a praktické činnosti. Obsah předmětu je tvořen jednak praktickou složkou – výtvarná tvorba a praktické činnosti, jednak teoretickou složkou – teorií a historií výtvarného umění.
- Dramatická výchova – vzdělávací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Estetické vzdělávání. Obsah předmětu je tvořen převážně praktickými činnostmi. Učivo zahrnuje také teorii a metodiku dramatické výchovy a vybrané kapitoly z dějin divadla.
- Informatika – vychází ze vzdělávací oblasti Informatické vzdělávání a z průřezového tématu Člověk a digitální svět
- Specializace – volitelné; jsou realizované ve vyučovacích předmětech Specializace – hudební výchova, Specializace – výtvarná výchova, Specializace – tělesná výchova, Specializace – dramatická výchova, Specializace – humanitní studia. Zvolený předmět zakládá žákovi povinnost z něj složit maturitní zkoušku.

- Specializace – dramatická výchova; součástí výuky je povinný dramatický kurz v inspirativním prostředí. Kurz v rozsahu tří dnů je zařazen do 2. ročníku. Absolvování kurzu je do ukončení studia povinné. Maturitní zkouška je konána formou ústní a praktické zkoušky.
- Specializace – tělesná výchova – vychází ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova a sport a navazuje na obor Vzdělávání pro zdraví. Povinnou součástí učiva je absolvování výuky plavání (zařazeno zpravidla ve 2. ročníku), lyžařského kurzu (zařazeno zpravidla ve 2. ročníku) a pěšího turistického kurzu (zařazeno zpravidla ve 3. ročníku). Bez jejich absolvování není možné uzavřít studium oboru. Maturitní zkouška je konána formou ústní a praktické zkoušky.
- Specializace – výtvarná výchova; kurz v rozsahu pěti dnů je zařazen do 2. ročníku a je zaměřen na malbu, kresbu a akční tvorbu v plenéru. Absolvování kurzu je do ukončení studia povinné. Maturitní zkouška je konána formou ústní a praktické zkoušky.
- Specializace – humanitní studia; vycházejí a rozšiřují znalosti Společenskovedního vzdělávání. Maturitní zkouška je konána formou zkoušky ústní a maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí
- Specializace – hudební výchova; předmět vychází ze vzdělávacího oboru Estetické vzdělávání. Zahrnuje učivo Dějin hudby, Hudební nauky, Hudební výchovy v praktických činnostech a Hry na hudební nástroj. Maturitní zkouška je konána formou ústní a praktické zkoušky.
- V závěru 3. ročníku vypracují žáci dlouhodobou ročníkovou práci na zvolené téma. Vedoucí práce je zároveň hodnotitelem práce. Výsledná známka je započítána do klasifikace v předmětu Český jazyk a literatura. Ročníková práce je pro všechny žáky do ukončení studia povinná.
- Vzdělávání distančním způsobem:
 - Ve vymezených mimořádných situacích stanovených v §184a zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), v platném znění, které jsou důvodem omezení osobní přítomnosti žáků ve škole, zajišťuje škola vzdělávání distančním způsobem. Vzdělávání se uskutečňuje podle příslušného RVP a ŠVP v míře, odpovídající okolnostem.
 - Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem je stanoven ve školním řádu.
 - Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu ŠVP pro případy dlouhodobého zákazu osobní přítomnosti ve školách, který trvá delší dobu a kvůli kterému nelze realizovat např. některé zásadní (pro absolvování oboru povinné) očekávané výstupy dle ŠVP, jsou uvedené v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

5.4 Rozvržení týdnů ve školním roce

Přehled využití týdnů v období září–červen školního roku				
Činnost/ročník	1.	2.	3.	4.
Vyučování podle rozpisu učiva	33	33	33	30
Kurzy (max. délka kurzů dle zvolené specializace)	0	2	1	0
Odborná pedagogická praxe	0	2	2	0
Maturitní zkouška	0	0	0	2
Časová rezerva, jiné výchovně-vzdělávací akce	7	3	4	5
Celkem týdnů	40	40	40	37

5.5 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do školního vzdělávacího programu

Vyučované předměty podle ŠVP	Vzdělávací obory a hodinové dotace dle RVP												
	Český jazyk	Cizí jazyk	Společenskovědní vzdělávání	Přírodovědné vzdělávání	Matematické vzdělávání	Estetické vzdělávání	Vzdělávání pro zdraví	Informatické vzdělávání	Ekonomické vzdělávání	Pedagogicko-psychologické vzdělávání	Odborné vzdělávání	Disponibilní hodiny	Celkem (za předmět)
Min. dotace dle RVP celkem	6	21	8	9	10	10	8	5	3	12	9	27	128
1. Všeobecně vzdělávací předměty													
Český jazyk a literatura	6					4						5	15
Cizí jazyk I		11										2	13
Cizí jazyk II		10										1	11
Dějepis			6										6
Zeměpis												4	4
Občanská nauka			2						3				5
Matematika					10							2	12
Biologie				4								2	6
Fyzika				2								2	4
Chemie				3									3
Informatika								4				2	6
Tělesná výchova							8						8
Pedagogika										8			8
Psychologie										7			7
Hudební výchova						2							2
Výtvarná výchova						2							2
Dramatická výchova						2							2
Konverzace v cizím jazyce												2	2
2. Volitelné – specializace													
Specializace-hudební výchova													
Specializace-výtvarná výchova													
Specializace-dramatická výchova											9	3	12
Specializace-tělesná výchova													
Specializace-humanitní studia													
Celkem (za oblast dle ŠVP)	6	21	8	9	10	10	8	4	3	15	9	25	128

6 Učební osnovy

6.1 Český jazyk a literatura

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	15 (3+3+4+5)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Český jazyk a literatura všestranně formuje a kultivuje žákovu osobnost, rozvíjí jeho čtenářskou a informační gramotnost, vede ho k vytváření věcně správných a jazykově vyvážených projevů, rozvíjí jeho estetické vnímání a jeho vztah k literatuře a kulturním hodnotám lidstva. Učí ho jednat a komunikovat s ostatními lidmi, pomáhá mu při vytváření vzájemných vazeb i při řešení konfliktů. Přípravuje jej k budoucí profesní orientaci a k uplatnění na trhu práce, zejména k dalšímu vysokoškolskému studiu humanitního a společenskovedního zaměření.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacích oblastí Jazykové vzdělávání a komunikace a Estetické vzdělávání v RVP Pedagogické lyceum.

Jazykové vzdělávání je zaměřeno na rozvíjení komunikačních dovedností žáků, na zvládnutí pravidel mezilidské komunikace a pochopení vlastní role v různých komunikačních situacích, na zdokonalování písemného a ústního projevu v mateřském jazyce, na kultivované a věcně správné vyjadřování názorů, pocitů, na schopnost diskutovat a logicky argumentovat. Žáci v oblasti Jazykového vzdělávání a komunikace získávají informace z jazykovědných oborů: fonetiky, morfologie, syntaxe, lexikologie, úvodu do studia jazyků a rétoriky. Své poznatky aplikují v praktických řečnických a slohových cvičeních, písemných slohových pracích, didaktických testech a při studiu cizích jazyků.

V Estetickém vzdělávání je kladen důraz zejména na rozvíjení čtenářských dovedností, na práci s uměleckým textem, jeho analýzu a interpretaci, rozvíjení estetického vnímání uměleckého díla a na formulování vlastního názoru na přečtené literární dílo, zhlédnutý film či divadelní představení. Žák se seznamuje s vývojem světové a české literatury v dobovém historickém kontextu vědy, umění a kultury, s jedinečnými kulturními hodnotami lidské civilizace od jejích počátků až po dnešek. Prostřednictvím děl umělecké literatury žák poznává světové literární dědictví, kultivuje svou osobnost a utváří si čtenářské návyky. Školní seznam literárních děl na webových stránkách školy nabízí žákům literární tituly, jež uplatní při ústní maturitní zkoušce z Českého jazyka a literatury.

Obě oblasti vzdělávání se ve vyučovacím procesu předmětu Český jazyk a literatura vzájemně prolínají.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura úzce spolupracuje s dalšími, obsahově mu blízkými vzdělávacími oblastmi, společenskovědním, ekonomickým, jazykovým, odborným vzděláváním a vzděláváním v informačních a komunikačních technologiích. Má nezastupitelnou roli ve vzdělávacím procesu, je integrujícím činitelem všech vzdělávacích oblastí a základem všeobecného středoškolského vzdělávání.

Během studia se mají žáci možnost zúčastnit oborových soutěží, jako jsou olympiáda z českého jazyka, Česká lingvistická olympiáda, regionální literární soutěže, recitační soutěže, soutěže tvůrčího psaní, či zapojit se do redakční práce ve školním časopisu Litero. Žáci se účastní exkurzí, navštěvují divadelní a filmová představení.

Výukové strategie (pojetí výuky)

V předmětu Český jazyk a literatura je východiskem práce s odborným a uměleckým textem, audiovizuálním záznamem filmového či divadelního představení. Při výuce se uplatňují zejména tyto organizační formy výuky: frontální výuka, skupinová práce, práce ve dvojicích, samostatná práce. Využívány jsou standardní vyučovací postupy (vysvětlování, analýza a interpretace textu, výklad, rozhovor) v kombinaci s aktivizujícími metodami (diskuse, problémové vyučování) a ITC technologie prezentace v programu Microsoft Office PowerPoint. Výuka předmětu Český jazyk a literatura probíhá v učebnách školy.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení žáků v předmětu Český jazyk a literatura klademe důraz zejména na:

- schopnost vytvořit jazykově a věcně správný mluvený či písemný projev;
- samostatnost úsudku při řešení problémů;
- dovednost výstižně formulovat myšlenky, diskutovat a předkládat vlastní argumenty;
- úroveň osvojení si získaných poznatků a porozumění jim;
- práci s uměleckým a neuměleckým textem, porozumění, analýzu a interpretaci textu;
- respektování zásad jazykové kultury.

Pro hodnocení žáka za příslušné klasifikační období v daném ročníku považujeme za závazné vypracování dvou písemných prací žákem, a to jedné písemné práce shrnující jazykové učivo a jedné písemné slohové práce.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku přizpůsobuje učitel rozsah učiva a formu výuky odpovídajícím okolnostem. Veškeré učivo Českého jazyka a literatury lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Základním komunikačním kanálem při distanční výuce je školní e-mail a program Bakalář (zadávání úkolů a další komunikace). Učitelé při online výuce používají různé komunikační platformy (např. MS Teams) a další aplikace. Distanční výuka předpokládá pravidelnou komunikaci učitele a žáka.

Exkurze, besedy a semináře lze nahradit online formou pouze v případě, bude-li tato možnost danou institucí nabídnuta. V opačném případě nebudou tyto aktivity realizovány.

V rámci distanční výuky není vyžadováno psaní archivovaných písemných prací.

Práce s mimořádně talentovanými a nadanými žáky

Pokud učitel pracuje s mimořádně nadanými žáky, zadává úkoly nad rámec učebních osnov daného ročníku: obtížnější jazyková a stylistická cvičení, rozbor uměleckého textu, případně

zadává více úkolů podle individuálních potřeb daného žáka. Přitom respektuje učivo zadané osnovami pro daný ročník.

Vyučující motivuje žáky k zapojení do redakční rady školního časopisu Litero, do oborových soutěží a olympiád. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace při přípravě do dalších kol.

Mimořádně talentovaní a nadaní žáci mohou být podpořeni individuální či skupinovou intervencí.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí:

Kompetence k učení – žák

- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; je čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje.

Kompetence k řešení problémů – žák

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní je, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků.

Komunikativní kompetence – žák

- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje;
- zpracovává administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence – žák

- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák

- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- získává a vyhodnocuje informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech;
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence digitální – žák:

- prostřednictvím digitálních technologií komunikuje s úřady,
- vyhledává pracovní příležitosti a nástroje pro další profesní rozvoj a uplatnění na trhu práce
- při vypracování zadaných úkolů pracuje s různými digitálními nástroji a kriticky hodnotí spolehlivost získaných dat a informací z různých zdrojů
- osvojuje si práci s elektronickými databázemi knihoven a slovníků
- pro prohloubení své čtenářské gramotnosti využívá elektronické verze knih a audiovizuální nahrávky
- vytváří digitální obsah v přípravě k maturitní zkoušce

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti (4.3.4.1.)

- osobnost a její rozvoj;
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů;
- společnost – jednotlivci a společenské skupiny, kultura, náboženství;
- historický vývoj (především v 19. a 20. století);
- stát, politický systém, politika, soudobý svět;
- masová média;
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita.

V průřezovém tématu Občan v demokratické společnosti se předmět podílí na formování žákovy osobnosti, jeho morálních hodnot, akceptování principů demokratické společnosti a uplatnění jedince ve společnosti; vede jej k toleranci osob jiného rasového a etnického původu, k náboženské snášenlivosti, solidaritě a úctě k jiným. Na pozadí historického a soudobého vývoje společnosti jej seznamuje s utvářením kulturních hodnot lidstva a národa.

Učí jej věcně a jazykově správně formulovat své názory, rozvíjet je a také je obhajovat, tolerovat postoje ostatních účastníků komunikace, v konfliktní situaci vhodně argumentovat, a tak přispět k vyřešení problému.

Napomáhá žákovi orientovat se v postupech a metodách sdělovacích prostředků, varuje ho před tendencí médií manipulovat s adresátem a ukazuje mu, jak se manipulativnímu jednání bránit.

Člověk a životní prostředí (4.3.4.2.)

- estetické a citové vnímání okolí a přírodního prostředí

Umělecká literatura kultivuje a rozvíjí žákovo estetické vnímání světa a přispívá k vytváření citové vazby k vnějšmu světu.

Člověk a svět práce (4.3.4.3.)

- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení

- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart
- ověřené kariérové informace jako podmínka rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce

Rozvíjení průřezového tématu Člověk a svět práce ve výuce Českého jazyka a literatury je nezbytným předpokladem pro uplatnění absolventa na trhu práce, při vytváření jeho komunikativních dovedností administrativního stylu ve formě mluvené i psané. V kooperaci s informačními a komunikačními technologiemi a společenskovedním vzděláváním ho připravuje na vstup do světa práce.

Člověk a digitální svět (4.3.4.4)

Kompetence Člověk a digitální svět se ve výuce předmětu Český jazyk a informace uplatňuje napříč celým vzdělávacím obsahem. Žák pracuje s různými informačními zdroji, sám je aktivně vyhledává a posuzuje úplnost a spolehlivost získaných poznatků, z nichž produkuje vlastní digitální obsah v různých formátech.

Rozpis učiva

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• oboznámí se s procesem komunikace, strukturou jazyka a základními funkcemi jazyka • rozlišuje projevy mluvené a psané • seznámí se s přehledem jazykových rodin a jazykovou typologií • třídí indoevropské a slovanské jazyky • při výuce cizích jazyků si uvědomuje vztahy mezi germánskými jazyky (AJ a NJ) • objasní vztah češtiny a slovanských jazyků • rozpozná typické rysy historického vývoje jazyka i současného stav češtiny • odlišuje různé varianty národního jazyka a vhodně využívá ve svém jazykovém projevu prostředky adekvátní komunikační situaci • na ukázkách rozlišuje útvary spisovného a nespisovného jazyka	Jazykové vzdělávání Obecné výklady o jazyce • jazyk v systému informací, struktura a funkce jazyka • jazyk mluvený a psaný • příbuzenství jazyků, jazykové rodiny, • typologie jazyků • indoevropské jazyky • slovanské jazyky • vývoj a současný stav češtiny • národní jazyk a jeho útvary • jazykověda	4.3.4.1.2 Cizí jazyky 4.3.4.1.4
• efektivně a samostatně vyhledává informace, hodnotí je a třídí • kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů, ověřuje jejich hodnověrnost • využívá běžně dostupné informační zdroje – knihovny, knihovní informační systémy • rozlišuje různé typy mediálních sdělení, zhodnotí význam médií a uvede příklady vlivu médií na každodenní podobu komunikace • vypracovává výpisky, výtah, osnovu, koncept • osvojí si zásady bibliografické citace a normy o grafické úpravě psaných textů, dodržuje autorský zákon • vytváří texty podle zadaných kritérií	Komunikace a sloh Získávání a využívání informací • informační zdroje – knihovny, slovníky, encyklopedie, odborná literatura, internet • výpisky, výtah, osnova, koncept • citace, parafráze, bibliografie • porozumění a produkce textu	Exkurze: knihovna 4.3.4.1.6 4.3.4.3.7 4.3.4.4.21 4.3.4.4.1

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- orientuje se v základních pojmech fonetiky - v mluveném projevu vhodně využívá zvukové prostředky řeči - osvojí si zásady spisovné výslovnosti slov domácích i přejatých	Jazykové vzdělávání Zvuková stránka jazyka - soustava českých hlásek, transkripce - zvukové prostředky souvislé řeči - zásady spisovné výslovnosti - výslovnost cizích slov	Cizí jazyky
zdokonaluje se v pravidlech českého pravopisu; pracuje s normativními příručkami českého jazyka	Grafická stránka jazyka - psaní i/y, í/ý - psaní písmena –ě-, předpon s-, se-, z-, ze-, vz- - psaní velkých písmen - problematické pravopisné jevy	
- osvojí si základní lingvistické pojmy - orientuje se v českém tvaroslovném systému a vývojových tendencích současného jazyka - třídí slova na slovní druhy, určí slovnědruhovou platnost slova v kontextu, zvládá mluvnické kategorie jmen a sloves, - rozpozná morfologicky chybný tvar a opraví jej - využívá svých znalostí při výuce cizích jazyků	Morfologie – základní terminologie slovní druhy, jejich kategorie a tvary	Cizí jazyky
- vymezí základní pojmy stylistiky - rozliší funkční styl - identifikuje slohový útvar - rozpozná dominantní slohový postup v textu - vhodně používá jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci - ovládá základní útvary prostě sdělovacího stylu - používá jazykové prostředky vhodné pro umělecký styl - využívá v mluveném i psaném projevu vhodné výrazové prostředky, volí je adekvátně podle tématu, jejich funkce, komunikační situace, adresáta a kontextu	Komunikace a sloh Úvod do stylistiky - jazyk a komunikace - slohotvorní činitele - funkční styly - prostě sdělovací styl a jeho útvary (konverzace, oznámení, zpráva, pozvánka, dopis, telefonické rozhovory, e-mailová komunikace, SMS) - umělecký styl – funkce, kompozice, jazykové prostředky, útvary - vypravování (základní znaky, větná stavba, slovní zásoba, kompozice)	4.3.4.1.2 4.3.4.1.1 4.3.4.4.23 4.3.4.4.1

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
využívá znalostí jazykové normy a respektuje zásady jazykové kultury		
- rozliší umělecký text a neumělecký - nachází jevy, které činí text uměleckým - uvědomuje si rozdíly mezi fikčním a aktuálním světem a vysvětluje, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu - rozliší prózu, poezii, lyrický, lyrickoepický a dramatický text - přihradí text k patřičnému literárnímu žánru a směru - rozliší autora, vypravěče, postavy, rozezná typ promluvy, vyprávěcí způsoby, identifikuje námět, motiv, téma - v uměleckých textech popisuje specifické prostředky básnického jazyka a jejich funkci - posoudí účinek uměleckého díla na čtenáře - rozlišuje umělecké a mimoestetické prostředky literárního díla	Estetické vzdělávání - literatura jako součást umění - úvod do studia literatury - literární teorie, literární historie, literární kritika, literární věda, poetika - literatura a její funkce - struktura literárního díla – tematické, kompoziční a jazykové prostředky literárního díla (tropy, figury, rým, rytmus, zvukové prostředky poezie, poezie, próza, monolog, dialog, motiv, téma...) - literární druhy a žánry - interpretace literárního díla, rozvíjení čtenářských kompetencí	4. 3. 4. 2.15

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- seznamuje se se společenskohistorickým kontextem daného období, prokáže základní přehled o vývoji českého i světového písemnictví, své poznatky rozšiřuje na základě četby literárních děl nejvýznamnějších osobností české a světové literatury, rozpozná přínos velkých autorských osobností - specifikuje literární žánry a druhy - seznamuje se s kulturním dědictvím a tradicemi jednotlivých národů a uvědomuje si jejich význam pro současnost - při interpretaci literárních děl si prohlubuje své znalosti literární teorie - odhadne přibližné dobové zasazení díla na základě textových reálií či stylových strukturních rysů	Periodizace literatury - ústní slovesnost - starověká literatura - literatura středověku - renesance a humanismus - barokní literatura	Výtvarná výchova 4.3.4.1.3 4.3.4.1.5 Dějepis (J. Blahoslav, J. A. Komenský), Pedagogika (J. A. Komenský)

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
osvojí si pojmy z oblasti tvoření slov, obohacování slovní zásoby a jejího členění	Jazykové vzdělávání nauka o slovní zásobě a tvoření slov lexikologie – základní terminologie slovo, význam slova	Cizí jazyky
provede morfematickou a slootovornou analýzu slova, rozpozná způsoby obohacování slovní zásoby v češtině	- stavba slova, tvoření slov - morfematický a slootovorný rozbor slova, způsoby obohacování slovní zásoby; sousloví, univverbizace, přejímání, neologismy	
- vysvětlí význam frazeologických spojení - pochozí význam pojmenování v daném kontextu - přiřadí k pojmenování v daném kontextu synonyma, antonyma homonyma; polysémii, metaforu, metonymii - používá v projevu písemném i mluveném výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce, ve vztahu k dané komunikační situaci, kontextu, adresátovi	- frazémy - významové vztahy mezi slovy - změna slovního významu	
- odliší v mluvených a psaných projevech jednotlivé vrstvy slovní zásoby (dialekt, sociolekty, historismy a archaismy, expresíva) - je obeznámen s vývojovými tendencemi ve slovní zásobě - pracuje s lexikografickými příručkami	- slovní zásoba, vrstvy ve slovní zásobě, změny ve slovní zásobě - lexikografie, slovníky, typy slovníků	
- prohlubuje své znalosti českého pravopisu a využívá jich v psaném projevu - nachází a opraví pravopisnou chybu	Grafická stránka jazyka - problémové jevy českého pravopisu, interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí, - opakování pravopisných jevů	
- rozlišuje druhy a funkce popisu v uměleckém a odborném stylu - volí výrazové prostředky odpovídající komunikační situaci, adresátovi a kontextu - posoudí vhodnost použití jazykových prostředků v projevech uměleckých a odborných	Komunikace a sloh Popis - funkce, kompozice, jazykové prostředky - popis – prostý, odborný, líčení, popis pracovního postupu - charakteristika	Psychologie 4.3.4.1.1

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vystihne charakterové vlastnosti jedince - využívá znalostí jazykové normy a respektuje zásady jazykové kultury		
- rozděluje druhy médií a jejich produkty - seznamuje se s hlavními zpravodajskými a publicistickými žánry - rozliší korektní a neetické postupy žurnalistiky - rozpozná bulvár - dokáže posoudit objektivitu získaných informací - rozeznává masmediální manipulaci a brání se jí - setkává se s prací žurnalisty - má přehled o denním tisku i tisku svého oboru - vytváří publicistické texty (novinovou zprávu, fejeton, reportáž, analytický článek) - využívá znalostí jazykové normy a respektuje zásady jazykové kultury	- publicistický styl – funkce, kompozice, jazykové prostředky - média tištěná, audiovizuální - útvary publicistického stylu (zpráva, analytický článek, reportáž, fejeton, interview)	4.3.4.1.6 4.3.4.1.4 Exkurze: redakce novin, televize 4.3.4.4.20 4.3.4.4.23 4.3.4.4.1
- poznává společenskohistorický vývoj daného období, posoudí postoj autorů ke společnosti - vytkne přínos jednotlivých literárních skupin a osobností - charakterizuje literární směry a skupiny - vysvětlí specifické rysy české literatury v kontextu literatury světové - uvede základní znaky vybraných uměleckých děl a demonstruje na ukázkách textů - identifikuje podle charakteristických rysů literární směry a hnutí	Estetické vzdělávání - klasicismus, osvícenství a preromantismus - národní obrození - romantismus - realismus, naturalismus - český romantismus - česká literatura ve druhé polovině 19. století a na počátku 20. století – májovci, ruchovci a lumírovci, český realismus	4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.2

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- využívá svých znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi, druzích vět podle záměru mluvčího - provádí větně členský rozbor věty a rozbor souvětí - nachází nedostatky ve stavbě věty a souvětí a vhodně je opravuje - své znalosti syntaktických principů češtiny aplikuje při výuce cizích jazyků - používá různé prostředky textové návaznosti vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení	Jazykové vzdělávání - syntax – základní pojmy - věta, výpověď, struktura věty, větný člen, syntaktické vztahy - věty podle záměru mluvčího - aktuální větné členění - text, výstavba textu, slovosled a větosled - nepravidelnosti větné a souvětí - souvětí	
- dodržuje zásady českého pravopisu - uvědomuje si význam interpunkce pro jednoznačnost vyjádření v písemném projevu	Grafická stránka jazyka - problematické jevy českého pravopisu - čárka ve větě jednoduché a v souvětí - interpunkční znaménka: tečka, otazník, vykřičník, čárka, středník, dvojtečka, pomlčka, závorky, uvozovky - procvičování pravopisných jevů	
- vyhledává informace v odborné literatuře a jiných informačních zdrojích - kriticky hodnotí získané informace a samostatně a efektivně je zpracovává - pořizuje z odborného textu výpisky, výtahy, koncepty - zaznamenává bibliografické údaje - odborně se vyjadřuje o tématech ze svého studijního oboru - dodržuje autorský zákon - vypracuje odborný text (výklad) - využívá znalostí jazykové normy a respektuje zásady jazykové kultury	Komunikace a sloh odborný styl – funkce, charakteristika, jazykové prostředky - vědecké postupy a metody - kompozice a prostředky odborného stylu - druhy odborného stylu - útvary odborného stylu – výklad	4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
vytváří jazykový projev podle zadaného tématu, komunikační situace a adresáta	- umělecký styl – funkce, charakteristika, jazykové prostředky - slohové útvary založené na úvahovém postupu (recenze, esej, úvaha)	4.3.4.1.6
- orientuje se ve společenskohistorickém kontextu - uvede podstatné rysy uměleckých směrů a hnutí	Estetické vzdělávání moderní umělecké směry konce století, česká básnická generace konce století, literární kritika	4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• vnímá proměny moderní literatury 20. století (děj, čas, prostor, postavy...) • všímá si tematické a žánrové pestrosti vývoje literatury 20. století • zhodnotí přínos jednotlivých osobností pro umělecký vývoj literatury první poloviny 20. století, postihne jejich osobitý styl • identifikuje v textu specifické prostředky básnického jazyka a postihne jejich funkci (tropy, figury, druhy verše, rytmus, rým) • přiřadí text k příslušnému literárnímu směru • seznamuje se s uměleckými díly autorů literatury daného časového období, prohlubuje své čtenářské povědomí a formuluje své názorové postoje, utváří si vlastní hodnotový žebříček	• umělecké směry počátku 20. století-kubismus, futurismus, dadaismus, expresionismus, surrealismus • významní představitelé světové prózy první poloviny 20. století v národních literaturách (včetně německy psané literatury v českých zemích) • česká literatura první poloviny 20. století • stěžejní vývojové tendence v próze, poezii a dramatu, dominantní osobnosti, jejich dílo a literární odkaz	
• umí vytvořit odborný strukturovaný text • prezentuje výsledky odborné práce (prezentace, ústní obhajoba)	Ročníková práce • zpracování ročníkové práce dle zadání včetně formální úpravy textu • zpracování prezentace k zadanému tématu • obhajoba ročníkové práce	4.3.4.1.3 4.3.4.1.5 4.3.4.3.5

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- na vybraných textech doloží zákonitosti historického vývoje češtiny v jednotlivých jazykových plánech a srovná je se současnými vývojovými tendencemi českého jazyka - objasní pojem jazyková kultura a ve svém mluveném i psaném projevu se řídí jejími zásadami - orientuje se ve vývoji české a světové lingvistiky, rozpozná přínos jednotlivých osobností	Jazykové vzdělávání - úvod do obecné lingvistiky - původ jazyka, jazykové společenství, slovanské jazyky - historický vývoj českého jazyka - jazyková kultura - dějiny jazykovědy – významní světoví a čeští lingvisté	4.3.4.1.4 4.3.4.1.5
- uvědomuje si nezastupitelnou roli útvarů administrativního stylu v běžném občanském životě, při dalším studiu i pro přijetí na pracovní pozici - v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce, vztahu k dané komunikační situaci, adresátovi i kontextu - osvojuje si náležitosti běžně užívaných písemností administrativního stylu - vyhotoví úřední dopis (reklamaci, žádost, objednávku, stížnost), strukturovaný životopis a motivační dopis - využívá znalostí jazykové normy a respektuje zásady jazykové kultury	Komunikace a sloh administrativní styl – funkce, charakteristika, jazykové prostředky - útvary administrativního stylu - úřední dopis - strukturovaný životopis - motivační dopis - profesní konverzace (přijímací řízení, pracovní pohovor)	4.3.4.3.2 4.3.4.3.5 4.3.4.4.10 4.3.4.4.23 4.3.4.4.1
- seznamuje se se základy rétoriky - volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera, přizpůsobuje se mu anebo s ním polemizuje - vhodně argumentuje a obhájí své stanovisko - ovládá prostředky verbální i nonverbální komunikace a vhodně s nimi nakládá - vybírá jazykové prostředky podle funkce a zaměření projevu - rozeznává manipulativní komunikaci a dokáže se jí bránit	řečnický styl – funkce, charakteristika, prostředky - útvary řečnického stylu – proslov, projev, přednáška, diskuse, polemika - nonverbální komunikace - asertivní jednání	Psychologie 4.3.4.1.1 4.3.4.1.2 4.3.4.1.3 4.3.4.4.18 4.3.4.4.24 4.3.4.4.1

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• zapojí se do diskuse, připraví si krátký projev a přednese jej • využívá znalostí jazykové normy a respektuje zásady jazykové kultury		
• zmapuje reakce autorů na společenské události druhé poloviny 20. století (zážitek války, holocaust, studená válka) a jejich vliv na myšlení lidí a literaturu • osvětlí hlavní vývojové tendence ve světové literatuře daného období • odliší literární texty komerční a brakové od literatury náročné, svůj názor podloží argumenty	Estetické vzdělávání • světová literatura druhé poloviny 20. století a současnosti • literární směry a proudy, výrazné osobnosti dle výběru učitele	4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5 4.3.4.1.7
• vysvětlí specifičnost vývoje české literatury ve společenskohistorickém kontextu druhé poloviny 20. století a počátku 21. století • vystihne základní období ve vývoji české literatury po druhé světové válce až po současnost, charakterizuje významné osobnosti, uvede jejich přínos v kontextu české, popř. světové literatury • uplatňuje své poznatky o struktuře literárního díla a literárních žánrech • využívá svých čtenářských zážitků, charakterizuje tvorbu autorů české a světové literatury daného období • orientuje se v současné filmové a divadelní tvorbě, srovná filmovou adaptaci s literární předlohou	• česká literatura druhé poloviny 20. století a současnosti – vývoj poezie, prózy a dramatu, literární směry a skupiny, autorské profily dle výběru učitele	4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5
• poznává tematické a formální proměny dramatu v daném vývojovém kontextu • popíše kompozici divadelní hry, jednání postav, autorský záměr • posoudí přínos významných osobností a divadelních scén pro vývoj dramatického umění	• česká divadelní a dramatická tvorba po roce 1945 • divadla malých forem • absurdní drama • současná dramatická tvorba	4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5

Předmět: Český jazyk a literatura		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• analyzuje literární dílo a zhodnotí jeho umělecké kvality	• literární kritika ve 20. století	4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5 4.3.4.4.13 4.3.4.4.1
• seznamuje se s předními literárními osobnostmi regionu, specifičností jejich tvorby • váží si jejich uměleckého a kulturního přínosu v rámci regionu i v kontextu české literatury daného časového období	• literatura regionu (Josef Kainar, Oldřich Mikulášek)	4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5

6.2 Anglický jazyk

kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
název ŠVP:	Pedagogické lyceum
forma vzdělávání:	denní
délka vzdělávání:	4 roky
týdenní počet vyuč. hodin za studium:	13 (3+3+4+3)
platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Anglický jazyk rozvíjí dovednost žáka komunikovat v cizím jazyce v různých situacích každodenního života, v projevech mluvených i psaných, na všeobecná i odborná témata. Žák volí vhodné komunikační strategie a jazykové prostředky, zvládá pracovat s cizojazyčným textem včetně odborného, pracuje s informacemi o světě a takto získané poznatky využívá ke komunikaci. Žák chápe a respektuje tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů a jazykových oblastí. Výuka anglického jazyka připravuje žáka na aktivní život v multikulturní společnosti, přispívá k formování osobnosti žáka a učí ho toleranci k hodnotám jiných národů. Současně vede žáky k samostatnému myšlení, k obhajobě vlastních názorů a týmové spolupráci.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a zpracováním obsahu ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v RVP pro obor Předškolní a mimoškolní pedagogika. Předmět je vymezen k dosažení úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce. Z didaktického hlediska je rozdělen do čtyř kategorií – řečové dovednosti; jazykové prostředky; tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce; poznatky o zemích. Je samozřejmé, že v procesu výuky se všechny čtyři kategorie přirozeně a nenásilně propojují. Jazykové vzdělávání podporuje samostatné logické myšlení a obhajobu vlastních názorů a smysl pro týmovou spolupráci.

Hodinová dotace předmětu je uvedena v učebním plánu. Výuka probíhá ve skupinách (cca 15 žáků) s využitím klasických tříd nebo multimediální učebny. Žáci mají k dispozici i anglickou knihovnu. K podpoře výuky anglického jazyka pracujeme s multimediálními výukovými programy a internetem a máme možnost zapojovat se do nabízených evropských programů. Kromě učebnic pracují žáci s webovými stránkami, CD-ROMy, tablety, anglickými časopisy, internetem ve škole i doma při přípravě projektů nebo opakování učiva. Žáci mají k dispozici i online verzi učebnice.

Žákům je nabízena možnost konzultací v různé formě (pedagogická intervence, zájmové útvary).

Žáci mají možnost zúčastňovat se divadelních představení v anglickém jazyce, školních akcí na podporu jazykového vzdělávání, cest do Velké Británie. Žáci mají možnost zapojit se do projektu Erasmus a do Evropského dne jazyků. Vzhledem ke spolupráci s partnerskou školou **Cambridge P.A.R.K** mohou žáci skládat mezinárodní jazykové zkoušky za výhodnějších podmínek. Mohou se zúčastnit pretestace a ostré zkoušky přímo ve škole, a to pro jazykovou úroveň FCE a CAE. Žáci mají také možnost zúčastnit se přednášek o jazykových zkouškách.

V průběhu třetího, a zvláště čtvrtého ročníku žáci v anglickém předmětu pracují s tematickými okruhy týkajícími se specifických a odborných témat. Výuka tohoto předmětu směřuje k naplnění požadavků k maturitní zkoušce. Žáci se mohou zúčastnit až dvou maturitních generálních zkoušek, které jsou organizovány na základě jejich zájmu. V hodinách pracují s různými typy pracovních listů (maturitní sady od Cermatu, pracovní listy vytvořené pro výuku CLIL).

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- v ústním projevu komunikoval souvisle, srozumitelně a dostatečně plynule na známá, všeobecná i odborná témata; volí adekvátní komunikační strategie a jazykové prostředky;
- zvládal používat jazykové funkce a gramatické prostředky;
- používal lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie;
- používal základní pravidla o stavbě slov, vět a nadvětých celků (souvětí, odstavců atd.);
- dokázal pracovat s cizojazyčným textem a byl schopen vyhledávat specifické informace a porozumět jednoduchým návodům, předpisům, značením, pokynům apod.;
- efektivně pracoval s cizojazyčným textem včetně odborného, uměl jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i prostředku ke zlepšení svých jazykových znalostí a dovedností;
- **aktivně používal a aplikoval odbornou slovní zásobu v oblasti pedagogiky, psychologie, tělesné výchovy, výtvarné a hudební výchovy a dramatické výchovy;**
- rozpoznal téma, pochopil hlavní myšlenku a postihl hlavní body, názor/záměr mluvčího na základě poslechových autentických nahrávek vztahujících se k běžným tématům;
- dovedl s ohledem na požadovaný slohový útvar napsat srozumitelná sdělení a obsahově i jazykově souvislý text;
- získal základní orientaci v oblasti literatury a reálií anglicky mluvících zemí;
- chápal a respektoval tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty v anglicky mluvících zemích;
- projevil schopnost zjistit, předat, ověřit si základní informace, reagovat na vyjádřené pocity, diskutovat o problému, požádat a zodpovědět na dotazy, stručně komentovat, rozvinout argumentaci a shrnout, kam diskuse dospěla;
- pracoval s informacemi a zdroji informací v daném jazyce, včetně internetu nebo CD-ROMu, se slovníky, jazykovými příručkami; využíval tyto informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Základem je komunikace v anglickém jazyce a rozvíjení jazykových dovedností. Z metod se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka nebo výuka ve dvojicích. Využíváme klasické slovní výukové metody (vysvětlování, výklad, prezentace, rozhovory, práce s textem, poslechová cvičení) v kombinaci s aktivizujícími metodami (diskuse na dané téma).

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu Anglický jazyk klademe důraz zvláště na:

- schopnost porozumět mluvenému nebo písemnému projevu a komunikovat v anglickém jazyce;
- dosažení komunikačního záměru, nikoliv pouhé sledování chyb;
- dovednost jasně formulovat otázky, odpovědi, myšlenky, názory a současně argumentovat a diskutovat;
- správné užívání slovní zásoby s důrazem na její rozsah a přesnost;
- správné užívání gramatiky s důrazem na její rozsah a přesnost;

- správnou intonaci a výslovnost;
- osvojení pravopisné stránky jazyka s důrazem na odlišnosti v češtině (např. interpunkce) a variantami britské a americké angličtiny;
- dovednost písemného projevu (např. krátké sdělení, popis, vyprávění) obecného charakteru nebo odborné oblasti – hodnotí se obsah, organizace, slovní zásoba, mluvnice atd. (platí pouze pro předmět Anglický jazyk).

V rámci hodnocení předmětu Anglický jazyk žák píše za pololetí dva, maximálně však tři souhrnné didaktické testy. Součástí testu je část lexikální, gramatická, práce s textem a poslech. Navíc na konci každého pololetí je žák hodnocen na základě písemného projevu „writing“ na dané téma.

V rámci hodnocení předmětu Konverzace z anglického jazyka je žák hodnocen převážně z ústního projevu.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Nadaným žákům je nabízena možnost účasti na projektu Erasmus, na Dnech evropských jazyků, mohou také využívat anglickou knihovnu, pracovat s tablety a nejrůznějšími aplikacemi. Žáci mají k dispozici anglické časopisy a škálu pracovních listů, např. pro výuku CLIL či testové sady pro FCE / CAE. Žáci mají možnost navštěvovat kroužek anglického jazyka nebo využít individuálních konzultací. Škola se zapojuje do nejrůznějších soutěží v anglickém jazyce dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku.

Všechno učivo lze odučit i v distanční formě. Upraveny mohou být souhrnné didaktické testy, které nemusí obsahovat poslechovou část a čtení s porozuměním. Pololetní písemné práce mohou být také vynechány s ohledem na vývoj situace.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

Kompetence k učení – žák

- poznává a učí se různé způsoby práce s textem, využívá různých informačních zdrojů s důrazem na porozumění jak mluvenému, tak písemnému projevu;
- ovládá znalosti z gramatiky pomocí pravidel a vhodných cvičení;
- přijímá novou slovní zásobu pomocí obrazové nápovědy;
- využívá pravidelné opakovací lekce k ověřování znalostí;
- využívá průpravných cvičení s ohledem na opakování aktuálních znalostí z probrané lekce;
- využívá znalostí z ostatních předmětů při porozumění čtení populárně – naučných textů;
- upevňuje slovní zásobu pomocí speciálních cvičení na konci učebnice a zároveň ke sledování svého pokroku v učení.

Kompetence k řešení problémů – žák

- plní úkoly vyžadující různé studijní dovednosti;
- simuluje reálné situace, při kterých žák uplatňuje znalosti anglického jazyka, dále osobní, kreativní přístup k danému problému;
- pracuje s texty na známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty.

Komunikativní kompetence – žák

- procvičuje střídavě různá cvičení týkající se čtení, psaní, poslechu a mluvení; to ho vede k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách formou poslechů audio-nahrávek a čtení autentických textů;
- zvládá samostatnou písemnou práci s důrazem na dodržování jazykových a stylistických norem, kde žák vyjádří svůj názor nebo postoj k určité situaci;
- účastní se diskuse na aktuální, blízké a známé téma.

Personální a sociální kompetence – žák

- rozvíjí schopnost vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci;
- při výuce se účastní skupinové práce nebo práce ve dvojicích;
- píše témata, ve kterých vyjadřuje své názory a životní postoje;
- speciálními opakovacími cvičeními upevňuje důvěru ve své schopnosti.

Občanské kompetence a kulturního podvědomí – žák

- je seznámen s kulturou jiných států světa;
- srovnává odlišné kultury; toleruje, respektuje a vnímá tradice a každodenní život lidí na celém světě;
- diskutuje o událostech a vývoji veřejného života v ČR;

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání;
- uvědomuje si význam celoživotního učení.

Matematické kompetence – žák

- využívá různých statistik a grafického znázornění; práce se statistickými údaji, měny

Kompetence digitální – žák:

- využívá ve výuce (se souhlasem vyučujícího) a také při domácí přípravě na výuku cizího jazyka digitální zařízení jako mobilní telefon, počítač, tablet;
- pracuje s elektronickými slovníky, překladači a dalšími aplikacemi, které jej podporují v učení;
- vyhledává anglické texty nebo videa k danému tématu;
- získává a zpracovává informace z různých zdrojů (např. Google, Wikipedia, BBC Learning English) a sdílí je s ostatními – např. vyhledává fakta o anglicky mluvících zemích;
- má možnost pracovat s různými aplikacemi a online platformami, např. Kahoot či Padlet, Canva, Gamma za využití chytrého telefonu, tabletu či počítače;
- pracuje s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, např. online slovníky (např. Cambridge Dictionary), Online Practice, Say It, Teacher digital pack, Oxford English Hub;
- rozvíjí své jazykové dovednosti díky práci s Classroom Presentation Tools a autentickými materiály;
- rozvíjí své jazykové dovednosti díky práci s ověřenými sociálními sítěmi;
- projekty ukládá a sdílí s vyučujícím a spolužáky v rámci cloudového úložiště OneDrive;
- při projektech vytváří a sdílí obsah ve formátech textových dokumentů, případně prezentací, audio a video souborů;
- vytvořený obsah prezentuje vyučujícím a svým spolužákům;

- ve vhodné míře využívá po domluvě s vyučujícím možnosti AI;
- vyhledává a sdílí informace a digitální obsah v cizím jazyce;
- respektuje autorská práva, chová se eticky a slušně v online prostředí;
- získává, třídí a kriticky hodnotí informace z digitálních zdrojů;
- v online prostředí se chová eticky a ohleduplně, respektuje druhé.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti, osobnost a její rozvoj (PT: 4.3.4.1)

- komunikační dovednosti v daném jazyce v různých životních situacích, vytváření různých postojů a obhajování vlastních názorů, respektování odlišných názorů;
- kladení základních existenčních otázek a hledání odpovědí a řešení;
- práce ve dvojicích a improvizace rozhovorů s důrazem na vyjádření souhlasu, nesouhlasu, přijetí, odmítnutí, vyjednávání, vzájemného dohodnutí atd.;
- seznámení s tradicemi, zvyky a odlišnými sociálními a kulturními hodnotami jiných národů a jazykových oblastí a projevování se v souladu se zásadami demokracie;
- morálka, svoboda a odpovědnost, tolerance, solidarita;
- masová média, práce s informacemi / zdroji v cizím jazyce – internet, CD-ROM, slovníky, příručky.
- seznámení s politickým systémem v České republice a anglicky mluvících zemích; současným vývojem v rozvojových zemích s důrazem na jejich charakteristiku – porušování lidských práv, negramotnost, násilí atd.

Člověk a životní prostředí (PT: 4.3.4.2)

- seznámení s problematikou životního prostředí, jeho ochrany a způsoby zlepšení v rámci regionu, místa bydliště; osvojení základních principů šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání
- orientace v současných globálních problémech – klimatických změnách, znečištění a jejich dopad na lidské zdraví a život

Člověk a svět práce (PT: 4.3.4.3)

- zaměření na důležitost znalosti a praktického použití jazyka v současném světě při uplatnění se na trhu práce nejen v ČR, ale i v rámci EU; pracovní příležitosti
- praktické komunikační dovednosti v konkrétní situaci (pracovní pohovor)
- psaní žádosti o práci – motivační dopis, profesní životopis; práce s inzeráty
- seznámení se systémem vzdělávání v ČR a anglicky mluvících zemích a možností práce nebo dalšího vzdělávání v zahraničí

Člověk a digitální svět (4.3.4.4)

- efektivní komunikace v angličtině prostřednictvím e-mailů, chatů a sociálních sítí, např. píše-mail „hostitelské rodině“ v rámci simulovaného výměnného pobytu;
- rozvoj jazykových dovedností při komunikaci v digitálním prostředí (e-maily, chaty, sociální sítě);
- využití digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.

Rozpis učiva

Předmět: Anglický jazyk		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
Receptivní řečové dovednosti - najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k osvojovaným tématům. - rozliší ve větě, zda jde o generalizující informaci nebo ne, vystihne hlavní body čteného textu a slyšeného rozhovoru, vystihne obsah jednotlivých odstavců textu, rozumí hlavní myšlence slyšeného textu, rozumí hlavnímu tématu krátkého projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého zřetelně pronášeného popisu, vyprávění a rozhovorů souvisejícím s osvojovanými tématy Produktivní řečové dovednosti - krátce pohovoří o svém okolí, zkušenostech a vizi budoucnosti podle předem připravené osnovy a za použití obrázků. - vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože, tak - popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože, tak. Interaktivní řečové dovednosti: - zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká vzhledu a charakteru lidí, volnočasových aktivit, prostředí, v němž žije, počasí a letní brigády - vyjádří souhlas a nesouhlas - zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve	Slovní zásoba - jídlo a vaření, rodina, osobnost, peníze a finance, silná přídavná jména, doprava Gramatika - přítomný čas prostý a průběhový, vyjádření budoucího času, předpřítomný čas prostý a průběhový, členy, minulý čas prostý a průběhový, stupňování přídavných jmen Témata - Jídlo a vaření, rodina, osobnost, finance, charita, cestování a doprava, stereotypy	PT: 4.3.4.1 4.3.4.2 4.3.4.3 4.3.4.4

Předmět: Anglický jazyk		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde a na podobné výpovědi reaguje • poskytne a zjistí informace týkající se budoucnosti, počasí, volnočasových aktivit a povolání za použití slovních spojení a vět Písemný projev: • sestaví/napíše krátký jednoduchý popis své každodenní činnosti a minulých událostí • napíše jednoduchý příběh/vypravování jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože • napíše dopis/email kamarádovi, ve kterém popíše, co zažil a pozve kamaráda na návštěvu • napíše popis osoby • napíše novinový článek • napíše oznámení		

Předmět: Anglický jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
Receptivní řečové dovednosti • rozumí čtenému textu a rozumí hlavním bodům textu • vyhledá v textu konkrétní informace a pochopí hlavní myšlenku textu • rozumí tématu/obsahu pronášeného popisu, vyprávění a rozhovorů • odhadne význam neznámých výrazů Produktivní řečové dovednosti • dokáže podrobně popsat osobu, místo, věc a zážitek, události či zkušenost • popíše obrázky • vyjádří svůj názor a popíše svoje pocity • poskytne a zjistí informace týkající se sportu, zvyklostí, způsobů, • krátce pohovoří na osvojené téma podle předem připravené osnovy • vypráví jednoduchý příběh, událost a své plány jako sled jednotlivých událostí • popíše film Interaktivní řečové dovednosti • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých zjistí informace na dané téma • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na např. na plánu a na podobné výpovědi reaguje • vyměňuje si s kamarádem své názory, vede s kamarádem rozhovor a dokáže poskytnout radu	Slovní zásoba • přídavná jména (ed/ing), sport, vztahy, telefon a volání, film a kino, lidské tělo Gramatika • modální slovesa, minulé časy, předminulý čas, trpný rod, used to Všeobecná témata • Telefonování • Sport • Vztahy • Kino • Lidské tělo	PT: 4.3.4.1 4.3.4.2 4.3.4.3. 4.3.4.4.

Předmět: Anglický jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
Písemný projev • sestaví/napíše krátký jednoduchý popis minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože, tak a příslovci nejdříve, potom, nakonec • napíše dopis nebo email • napíše příběh/vypravování • napíše filmovou recenzi		

Předmět: Anglický jazyk		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
Receptivní řečové dovednosti • rozumí čtenému textu a rozumí hlavním bodům textu • vyhledá v textu konkrétní informace a pochopí hlavní myšlenku textu • rozumí tématu/obsahu pronášeného popisu, vyprávění a rozhovorů • odhadne význam neznámých výrazů Produktivní řečové dovednosti • dokáže podrobně popsat osobu, místo, věc a zážitek, události či zkušenost • vyjádří svůj názor a popíše svoje pocity • poskytne a zjistí informace týkající se ubytování, povolání, vzdělání, nakupování, moderních technologií za použití slovních spojení a vět • krátce pohovoří na osvojené téma podle předem připravené osnovy • popíše a porovná obrázky • vypráví jednoduchý příběh, událost a své plány jako sled jednotlivých událostí	Slovní zásoba • Škola, vzdělání, bydlení, práce, nakupování • Tvoření přídavných jmen a příslovci • Elektronické přístroje • Složená podstatná jména • Zločin Gramatika • Podmínkové věty, časové věty, infinitivy a gerundia, nepřímá řeč, Výrazy množství, nepřímé otázky, vztažné věty, tázací dovětky Všecobecná témata • Vzdělání • Povolání, Svět práce • Nakupování – obchody, nákup zboží • Služby • Moderní technologie • Idoly a ikony • Zločin Specifická maturitní témata • Moje praxe • Moje oblíbená kniha • Moje škola	4.3.4.1 4.3.4.2 4.3.4.3 4.3.4.4

Předmět: Anglický jazyk		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
Interaktivní řečové dovednosti • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, nakupování a vyjádří stížnost na zakoupené zboží • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých zjistí informace o restauraci, obchodech a hotelu, zaměstnání • se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, kam pojedete na dovolenou a na podobné výpovědi reaguje Písemný projev • Popíše dům a byt • Napíše formální a neformální email/dopis • Napíše článek		

Předmět: Anglický jazyk		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
Receptivní řečové dovednosti • rozumí čtenému textu a rozumí hlavním bodům textu • vyhledá v textu konkrétní informace a pochopí hlavní myšlenku textu • rozumí tématu/obsahu pronášeného popisu, vyprávění a rozhovorů • odhadne význam neznámých výrazů Produktivní řečové dovednosti	Slovní zásoba • kultura a literatura, společnost a život lidí, vzdělávání a školství, práce a kariéra, osobní život a etapy života, volný čas a zájmy, cestování a poznávání světa, země a místa, město a venkov, každodenní život, komunikace a jazyk, tradice a zvyky, moderní společnost • Use of English • Frázová slovesa • Tvoření slov	4.3.4.1 4.3.4.2 4.3.4.3 4.3.4.4

Předmět: Anglický jazyk		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- dokáže podrobně popsat osobu, místo, věc a zážitek, události či zkušenost - vyjádří svůj názor a popíše svoje pocity - poskytne a zjistí informace týkající se různých témat, krátce pohovoří na osvojené téma podle předem připravené osnovy - popíše a porovná obrázky - vypráví jednoduchý příběh, událost a své plány jako sled jednotlivých událostí Interaktivní řečové dovednosti - zapojí se pomocí slovních - spojení a vět do krátkého, - jasně strukturovaného - rozhovoru Písemný projev - Napíše formální a neformální email, vyprávění, popis a charakteristiku, oznámení, esej	- Odborné pojmy z pedagogiky, psychologie, tělesné výchovy, hudební výchovy, dramatické výchovy a výtvarné výchovy Gramatika - Gramatické časy, modální slovesa, vztažné věty, gerundia a infinitivy, předložkové vazby, stupňování přídavných jmen a příslovci, členy, kvantifikátory Reálie - Britská literatura: William Shakespeare – život a dílo; Americká literatura: Ernest Hemingway – život a dílo, systém školství a vzdělání v Británii a ČR - Velká Británie a USA (historie, geografie, politický systém, kultura, obyvatelstvo, jazyk, zvyky a tradice, zajímavá místa, velká města) - Česká republika (historie, geografie, obyvatelstvo, politický systém, Praha – hlavní město, rodiště, zajímavá a turisticky atraktivní místa, velká města a jejich průmysl, společenský život, zvyky a tradice), místo, kde žiji Specifická témata - vzdělávání a výchova, systém vzdělávání a školství v ČR, moje škola a specializace, výuková praxe, etapy lidského života (Moje dětství, Moje dospívání), oblíbený film/kniha, svět práce	

6.3 Další cizí jazyk

6.3.1 Německý jazyk

kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
název ŠVP:	Pedagogické lyceum
forma vzdělávání:	denní
délka vzdělávání:	4 roky
týdenní počet vyuč. hodin za studium:	11 (2+3+3+3)
platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Německý jazyk přispívá k chápání a poznávání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytujících jazykový základ a předpoklady pro komunikaci při kontaktu s lidmi z německy hovořících zemí integrované Evropy. Umožňuje rovněž poznávání skutečností prostřednictvím moderních médií – rádia, tisku, televize, internetu. Přispívá k poznání odlišností ve způsobu života a tradicích, vytváří podmínky pro práci v rámci projektového vyučování a pro případnou spolupráci škol na mezinárodní platformě. Přípravuje žáky na aktivní život v multikulturní společnosti, učí je toleranci k hodnotám jiných národů. Současně vede žáky k samostatnému myšlení, k obhajobě vlastních názorů a k týmové spolupráci. Směřuje k dosažení cílové úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Charakteristika učiva

Předmět se skládá z oblasti jazykové, komunikační (včetně konverzačních témat) a poznávání realit německy mluvících zemí. Jazykové vzdělávání podporuje logické myšlení a kultivaci osobnosti žáka, podporuje rozvoj přiměřeného sebepojetí a sebevědomí. Jazykové znalosti prohlubuje práce s autentickými texty.

Odborná (oborová) slovní zásoba se uplatňuje v potřebné míře ve všech ročnících.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- komunikoval v cizím jazyce v různých situacích života, projevech mluvených i psaných, na všeobecná i odborná témata, efektivně volil komunikační strategie a jazykové prostředky;
- zvládal používat jazykové funkce a gramatické prostředky;
- efektivně pracoval s cizojazyčným textem včetně odborného, uměl jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i prostředku ke zlepšení svých jazykových znalostí a dovedností;
- získával informace o německy mluvících zemích a získané poznatky včetně odborných využíval ke komunikaci;
- pracoval s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce, včetně internetu a dalších elektronických zdrojů informací, s cizojazyčnými slovníky včetně výkladových a tyto informační zdroje využíval ke studiu jazyka a prohlubování svých znalostí;

- rozpoznal téma, pochopil hlavní myšlenku a postihl hlavní body, názor či záměr mluvčího na základě autentického poslechu či psaného textu vztahujících se k běžným tématům;
- dovedl s ohledem na požadovaný slohový útvar napsat srozumitelná sdělení a obsahově i jazykově souvislý text;
- vyhledal v cizojazyčném textu specifické informace a porozuměl jednoduchým návodům, pokynům apod.;
- využíval vybrané metody a postupy efektivního studia cizího jazyka ke studiu dalších jazyků, využíval vědomosti a dovednosti získané ve výuce mateřského jazyka při studiu němčiny;
- chápal a respektoval tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů;
- získal základní přehled v oblasti kultury a reálií německy mluvících zemí.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Základem je práce s autentickými a didakticky upravenými texty. Z metod se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka, práce ve dvojici. Využíváme klasické slovní výukové metody jako vysvětlování, výklad, práci s textem, rozhovory v kombinaci s projekty k dílčím tematickým celkům a aktivizujícími metodami (diskuse na dané téma).

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu Německý jazyk při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- dovednost výstižně a s přiměřenou složitostí formulovat myšlenky;
- dovednost vyjadřovat se gramaticky a situačně správně;
- schopnost porozumět hlavním myšlenkám psaného i mluveného projevu;
- správnou výslovnost;
- dovednost samostatně zhodnotit předložený text a kriticky se k němu vyjádřit.

1 x za pololetí je stanovena celohodinová komplexní kontrolní práce shrnující učivo celého pololetí.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- V rámci činnosti Zkouškového centra Goethe-Institutu mají žáci možnost navštěvovat přípravné kurzy ke zkouškám na různých úrovních, při kterých je jim věnována mimořádná pozornost ve všech oblastech. Tyto zkoušky je možné na škole skládat nejméně jednou ročně.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné. Všechny tematické oblasti lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

Kompetence k učení – žák

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- poznává a učí se různé způsoby práce s textem, využívá různých informačních zdrojů s důrazem na porozumění jak mluvenému, tak písemnému projevu;
- ovládá znalosti z gramatiky pomocí pravidel a vhodných cvičení;
- přijímá novou slovní zásobu pomocí obrazové nápovědy;
- využívá pravidelné opakovací lekce k ověřování znalostí;
- využívá znalostí z ostatních předmětů při porozumění čtení populárně-naučných textů.

Kompetence k řešení problémů – žák

- plní úkoly vyžadující různé studijní dovednosti;
- simuluje reálné situace, při kterých žák uplatňuje znalosti německého jazyka, dále osobní, kreativní přístup k danému problému;
- pracuje s texty na jemu známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty.

Kompetence komunikativní – žák

- procvičuje střídavě různá cvičení týkající se čtení, psaní, poslechu a mluvení; to ho vede k osvojení si plynulé a elektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách formou poslechů audio-nahrávek a čtením autentických textů;
- zvládá samostatnou písemnou práci s důrazem na dodržování jazykových a stylistických norem, kde žák vyjádří svůj názor nebo postoj k určité situaci;
- se účastní diskuse na aktuální, blízké a známé téma.

Kompetence Personální a sociální – žák

- rozvíjí schopnost vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci;
- při výuce se účastní skupinové práce nebo práce ve dvojicích;
- píše témata, ve kterých vyjadřuje své názory a životní postoje.

Kompetence občanské a kulturního podvědomí – žák

- je seznámen s kulturou jiných států světa;
- srovnává odlišné kultury; toleruje, respektuje a vnímá tradice a každodenní život lidí na celém světě;
- diskutuje o událostech a vývoji veřejného života v ČR.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání;
- uvědomuje si význam jazykového vzdělávání pro budoucí profesní život.

Kompetence matematické – žák

- využívá různých statistik a grafického znázornění.

Kompetence digitální – žák:

- využívá ve výuce (se souhlasem vyučujícího) a také při domácí přípravě na výuku cizího jazyka digitální zařízení jako mobilní telefon, počítač, tablet;
- pracuje s elektronickými slovníky, překladači a dalšími aplikacemi, které jej podporují v učení;
- v rámci spolupráce s učitelem a spolužáky využívá různé komunikační programy jako Outlook, Teams;
- projekty ukládá a sdílí s vyučujícím a spolužáky v rámci cloudového úložiště OneDrive;
- při projektech vytváří a sdílí obsah ve formátech textových dokumentů, případně prezentací, audio a video souborů;
- vytvořený obsah prezentuje vyučujícím a svým spolužákům;
- ve vhodné míře využívá po domluvě s vyučujícím možnosti AI;
- v rámci procvičování má možnost využívat různé aplikace jako Kahoot, Padlet a online platformy v rámci nakladatelství;
- získává, třídí a kriticky hodnotí informace z digitálních zdrojů;
- respektuje autorská práva, chová se eticky a slušně v online prostředí.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Zde je kladen důraz na komunikaci a vyjednávání, předcházení a řešení konfliktů.

Člověk a svět práce

U tohoto průřezového tématu je stavěna do popředí sebereflexe vlastních schopností a dovedností, schopnost práce s pracovními nabídkami, sestavování životopisu a jednoduché odpovědi na nabídku práce. Taktéž se v souvislosti s otevřeným pracovním trhem v EU zabýváme výhodami a nevýhodami práce v zahraničí.

Člověk a digitální svět (4.3.4.4)

Člověk a digitální svět – je kladen důraz se na stanovení jednoduchých pravidel chování na internetu. Žáci se učí získávat základní fakta z digitálních zdrojů a zpracovávat je k prezentaci svých názorů v různých digitální formátech. Žáci jsou vedeni ke kritickému přístupu k informacím získaných z internetu a prostřednictvím umělé inteligence a k hodnocení pozitivního a negativního vlivu digitálních technologií na život člověka.

Rozpis učiva

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace - porozumí školním a pracovním pokynům - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu - přednese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - přeloží text a používá slovníky (i elektronické) - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení	Řečové dovednosti - přivítat se a rozloučit se - sdělit osobní informace o sobě i ostatních osobách - získat poslechem a čtením informace o komunikačních partnerech - zeptat se ostatních účastníků v rozhovoru na osobní informace - reprodukovat osobní informace o ostatních osobách - vyjadřovat zájem o ostatní účastníky komunikační situace - vyhledat požadované informace v množství dalších informací v textu - sestavit jednoduchý inzerát, anketu - metoda řízeného rozhovoru s argumentací, plánováním - vyjádřit vlastní názor k obecným tématům - sdělovat informace na téma národnosti - říct, jakými jazyky mluvíš - vyjmenovat názvy států a jejich obyvatel - vyprávět o své rodině - představit členy své rodiny - vyjadřovat mezilidské vztahy - popsat svoji třídu - naučit se barvy - mluvit o rozvrhu hodin, o svých povinnostech - mluvit o tom, co chceš, o svých aktivitách - vyprávět o svých stravovacích návycích - objednat si v restauraci - vyjádřit svůj názor na pokrmy - poradit někomu, jak se má stravovat	PT 4.3.4.1.1 PT 4.3.4.3.1 PT 4.3.4.3.5 PT 4.3.4.4.1
- vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá	Jazykové prostředky - výslovnost hlásek lišících se od výslovnosti v rodném jazyce, hlásek nevyskytujících se v rodném jazyce - grafická podoba jazyka a pravopis - větná intonace - slovní akcent	

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby	- určení rodu podstatných jmen podle přípony - odhadnutí významu kompozit na základě znalosti významu jejich jednotlivých částí (průběžně) - tvoření množného čísla podstatných jmen - časování sloves v přítomném čase - osobní zájmena - přivlastňovací zájmena - slovosled ve větě oznamovací a tázací - tázací zájmena a příslovce - skloňování podstatných jmen se členem určitým a neurčitým - modální slovesa - zápor - číslovky základní - všeobecný podmět „man“ - rozkazovací způsob - rozdíl mezi zvukovou a grafickou podobou slov, stanovení základních pravidel pro přepis zvukové podoby jazyka	
- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - domluví se v běžných situacích - získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: osobní údaje, každodenní život, škola a volný čas, jídlo a nápoje, mezilidské vztahy (odborná slovní zásoba), německy mluvící země. - komunikační situace: získání a prezentování informací o osobě a ostatních osobách, představení členů své rodiny, orientace v inzerátech a anketách, jejich sestavení, napsání emailu/dopisu, vyjádření prosby o pomoc a její odmítnutí, zdůvodňovat, žádat o dovolení, objednat si v restauraci. - školní předměty, dění ve škole a po škole (odborná slovní zásoba) - jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru (průběžně), vyjádření zájmu, záliby, vyslovení názoru, formulování nabídky pomoci, její přijetí/odmítnutí	

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů a uplatňuje je také v porovnání s realitami mateřských zemí - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	Poznátky o zemích - poloha německy mluvících zemí, nejdůležitější a největší města - život mladých lidí v různých státech - rodinný život v Německu - stravování v Německu	

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace - porozumí školním a pracovním pokynům - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu - přednese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - přeloží text a používá slovníky (i elektronické) - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené - při hovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele	Řečové dovednosti - zvládnout výměnu informací o všedních tématech - bavit se na běžná konverzační témata - zvládnout běžné denní situace - reprodukovat osobní informace o ostatních osobách - zvládnout zaznamenat informace ke známému tématu - napsat pozvánku - rozumět textu pozvánky - odpovědět na pozvání písemnou i ústní formou - vyprávět o svém dnu a popsat průběh dne jiných osob - pojmenovat činnosti v každodenním životě - určovat čas a denní doby - sestavit jednoduchý vzkaz - vyprávět o zájmech svých i jiných osob - popisovat a charakterizovat osoby - vyjádřit vztahy a mínění o jiných lidech - vyslovit své přání - sestavit jednoduchý neformální (soukromý) dopis - vyjadřovat jednoduše větou preference při nákupu - sestavit nákupní seznam - popisovat činnosti týkající se volného času, kulturních akcí - domlouvat setkání - rozumět pojmům popisujícím město a nejbližší okolí, kde žije - popsat polohu objektu - zeptat se na cestu ve městě a umět jednoduše podle a s pomocí plánu města popsat cestu - vyprávět, co se nalézá ve městě - sestavit jednoduchý vzkaz - popsat své bydliště - číst a rozumět inzerátům, sestavit inzerát - informovat o základních faktech o Rakousku	PT 4.3.4.1.2 PT 4.3.4.1.3 PT 4.3.4.4.1 PT 4.3.4.4.21

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 2.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
		- vyjmenovat hlavní pamětihodnosti ve Vídni - vyprávět o školním výletu - rozlišit letní a zimní aktivity
	- vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce	Jazykové prostředky - výslovnost hlásek lišících se od výslovnosti v rodném jazyce, hlásek nevyskytujících se v rodném jazyce - větná intonace - grafická podoba jazyka a pravopis - časování sloves v přítomném čase - způsobová slovesa a sloveso <i>wissen</i> - předložky se 3. a 4. pádem - odlučitelné a neodlučitelné předpony - minulý čas pomocných sloves - osobní zájmena ve 3. a 4. pádě - přísluvečné určení místa a času - zvrtná zájmena - číslovky řadové
	- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - domluví se v běžných situacích - získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: rodinný život (odborná slovní zásoba), dům a domov, každodenní povinnosti (odborná slovní zásoba), režim dne, životní styl, popis člověka (odborná slovní zásoba), prodej a služby, nakupování, příležitostná práce, turistika a cestování, způsoby trávení volného času (odborná slovní zásoba), účast na kulturních akcích. - komunikační situace: získání a prezentování informací o osobě, vyprávění o zájmech svých i jiných osob, vyličení události, dotaz na popis cesty, sjednání schůzky, vyprávění o svém denním programu a programu jiných osob, formulovat, přijímat a odmítat nabídku, vyprávět o činnosti ve škole a mimo školu. - jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, formulování předpokladů, návrhů.

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřských zemí • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	Poznátky o zemích • dovolená v Rakousku • památky a zajímavosti vybraných rakouských měst • bydlení v Rakousku • Vídeň jako hlavní město Rakouska	

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 3.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
	• rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření • nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • přednese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • přeloží text a používá slovníky (i elektronické) • vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • vyjádří písemně svůj názor na text • ověří si i sdělí získané informace písemně • vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy	Řečové dovednosti • pojmenovat dopravní prostředky • vyhledat dopravní spojení a koupit si jízdenku • komunikovat v hotelu • napsat jednoduchý písemný útvar – formální dopis, poznámku, email, inzerát a životopis • popsat své zážitky a zkušenosti (z prázdnin doma i v zahraničí) • informovat o svých zkušenostech na cestách • vyličit událost s použitím minulého času • popsat situace na obrázcích a fotkách • metoda řízeného rozhovoru • vyprávět o počasí • vyjmenovat části těla • sdělovat, jak se cítí a ptát se na totéž • popsat běžné nemoci a jejich trvání • vést rozhovor u lékaře • podávat informace o problémech, navrhopvat řešení • pojmenovat jednotlivé druhy oblečení • poradit ohledně způsobu odívání • vyprávět o různých zaměstnáních • vyjádřit klady a zápory různých zaměstnání.
	• vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka • komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích	Jazykové prostředky • větná intonace • výslovnost hlásek lišících se od výslovnosti v rodném jazyce, hlásek nevyskytujících se v rodném jazyce • grafická podoba jazyka a pravopis • préteritum způsobových sloves • perfektum silných a nepravidelných sloves • stupňování přídavných jmen • zeměpisné názvy • časové předložky

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- každodenního života, a vlastních zálib - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce	- zvrtná slovesa - souvětí souřadné s přímým a nepřímým pořádkem slov - souvětí podřadné – <i>dass, weil</i> - tázací zájmena <i>welcher/was für ein</i> - skloňování přídavných jmen po členu neurčitém, určitém, přivlastňovacích zájmenech a <i>kein</i> - sloveso <i>werden</i>	
- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - domluví se v běžných situacích - získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: cestování, turistika, doprava (odborná slovní zásoba), Německo, příroda, zdraví (odborná slovní zásoba), vzhled (odborná slovní zásoba) - komunikační situace: prezentování informací o osobě, získávání a sdělování informací, vyprávění, diskuse, poznámka, email, inzerát, rada. - jazykové funkce: řízený rozhovor, vyjádření lítosti, sdělování pocitů, diskuse o událostech, pozvání	
- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřských zemí - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	Poznatky o zemích Německo, hlavní město Berlín, geografie	

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 4.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
	• rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření • nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • přednese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • přeloží text a používá slovníky (i elektronické) • vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • sdělí a zdůvodní svůj názor • vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích • dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače • zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text na dané téma a ve stanoveném rozsahu, např. formou dopisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis • vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy • zapojí se do běžného hovoru bez přípravy	Řečové dovednosti • klást zdvořilostní otázku a odpovědět na ni • zeptat se partnera v komunikaci na jiné osoby, věci, problémy • popisovat osoby a předměty • získat informace – poslechem, čtením • oboustranně přeložit text • vyjádřit své pocity, emoce • vyprávět, diskutovat o svých problémech, plánech, přáních a snech • vyprávět v minulosti o svých zážitcích, vzpomínkách • napsat vzkaz, životopis • vyhledat požadované informace v množství dalších informací v textu • pracovat s částmi textu, přiřazovat k sobě jednotlivé části, určit návaznost, kontinuitu • komunikovat metodou řízeného rozhovoru • argumentovat pro a proti • vyjádřit svá přání • vyjádřit předpoklady týkající se současnosti i budoucnosti • vyjádřit představu o své budoucnosti • vyprávět o svých plánech do budoucna • porozumět recenzi z kulturního života • mluvit o sociálních sítích • napsat novinový článek • vysvětlit význam zdravého životního stylu
		Průřezová témata, integrace, pozn. PT 4.3.4.3.2 PT 4.3.4.3.3 PT 4.3.4.3.11 PT 4.3.4.1.1 PT 4.3.4.1.3 PT 4.3.4.4.20 PT 4.3.4.4.11

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 4.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
	- vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem - uplatňuje různé techniky čtení textu - zaznamená vzkazy volajících	
	- vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce	Jazykové prostředky - dbát na zásady správné výslovnosti, především intonaci a přízvuk - grafická podoba jazyka a pravopis - časové věty - čas budoucí - nepřímá otázka - konjunktiv II - stupňování přídavných jmen 3. stupeň (přívlastek) <i>infinitiv s zu a bez zu</i> - vedlejší věty účelové se spojkou <i>damit</i>/konstrukce <i>um...zu</i> - vztažné věty - préteritum slabých, silných a nepravidelných sloves
	- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - domluví se v běžných situacích - získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: plány a sny (odborná slovní zásoba), kultura, vzdělání v německy mluvících zemích jiných zemích (odborná slovní zásoba), sport (odborná slovní zásoba), sociální síť (odborná slovní zásoba) - komunikační situace: reakce na zprávu, příspěvek na sociálních sítích, odepsání formou e-mailu, vzkazu, rozhovor, rozpoznat fake news, napsat novinový článek, napsat životopis, interpretovat umělecké dílo. - jazykové funkce: vyjádřit pocit, názor, prosbu, příkaz.
	prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských,	Poznatky o zemích vzdělání v německy mluvících zemích

Předmět: Německý jazyk		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
politických, kulturních faktorech dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřských zemí • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí		

6.3.2 Ruský jazyk

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	11 (2+3+3+3)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v ruském jazyce směřuje k osvojení mluvené i psané podoby jazyka na úroveň odpovídající úrovni A2 Společného evropského rámce jazyků. Přispívá k poznávání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytuje jazykový základ pro komunikaci při kontaktu s lidmi z Ruska a rusky mluvících zemí. Pomáhá k poznání odlišností ve způsobu života a tradicích a vytváří podmínky pro práci v rámci projektového vyučování. Přípravuje žáky na aktivní život v multikulturní společnosti, učí je toleranci k jiným národům a respektu k jejich kulturním odlišnostem v souladu se zásadami demokracie. Umožňuje také vzdělávání a poznávání skutečností prostřednictvím médií, jako jsou rozhlas, tisk, televize a internet. Současně vede žáky k samostatnému myšlení, k obhajobě a formulaci vlastních názorů a myšlenek a týmové spolupráci. Vede je ke schopnosti v ruském jazyce adekvátně reagovat v různých životních situacích, komunikovat s rusky mluvícími lidmi na všeobecná i odborná témata související zejména se zvoleným studijním oborem. Výuka logicky navazuje na výuku českého a anglického jazyka, využívá mezipředmětové vztahy, transferu i interference, utváří a rozvíjí klíčové kompetence.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět Ruský jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání a komunikace (Vzdělávání a komunikace v cizím jazyce). Obsah vzdělávání (učivo) je z didaktického hlediska rozděleno do čtyř kategorií, které se v procesu výuky nenásilně a přirozeně propojují. Jsou to řečové dovednosti, jazykové prostředky, komunikační situace a jazykové funkce a reálie Ruska a rusky mluvících zemí v oblasti kultury, umění, literatury, tradic a společenských zvyklostí. Jazykové vzdělávání podporuje logické myšlení a kultivaci osobnosti žáka, rozvoj přiměřeného sebevědomí. Jazykové znalosti prohlubuje práce s autentickými texty.

Odborná (oborová) slovní zásoba se uplatňuje v potřebné míře ve všech ročnících.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- komunikoval v cizím jazyce v různých situacích života, projevech mluvených i psaných, na všeobecná i odborná témata, efektivně volil komunikační strategie a jazykové prostředky;
- zvládal používat jazykové funkce a gramatické prostředky;
- adekvátně používal lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie;
- aktivně používal základní syntaktické struktury;

- efektivně pracoval s cizojazyčným textem včetně odborného, uměl jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i prostředku ke zlepšení svých jazykových znalostí a dovedností;
- získával informace o světě, zvláště o ruský mluvících zemích, a získané poznatky včetně odborných ze svého oboru využíval ke komunikaci;
- pracoval s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce, včetně internetu a dalších elektronických zdrojů informací, se slovníky překladovými i výkladovými, jazykovými a jinými cizojazyčnými příručkami a tyto informační zdroje využíval ke studiu jazyka a prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností;
- rozpoznal téma, pochopil hlavní myšlenku a postihl hlavní body, názor či záměr mluvčího na základě autentického poslechu či psaného textu vztahujících se k běžným tématům;
- dovedl s ohledem na požadovaný slohový útvar napsat srozumitelná sdělení a obsahově i jazykově souvislý text;
- vyhledal v ruský psaném textu specifické informace a porozuměl jednoduchým návodům, pokynům apod.;
- využíval vybrané metody a postupy efektivního studia ruského jazyka ke studiu dalších cizích jazyků, využíval vědomosti a dovednosti získané ve výuce mateřského jazyka při studiu ruštiny;
- chápal a respektoval tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů a jazykových oblastí, ve vztahu k představitelům jiných kultur se projevoval v souladu se zásadami demokracie;
- získal základní přehled v oblasti kultury, umění, literatury a dalších reálií Ruska a ruský mluvících zemí.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Základem je rozvoj jazykových dovedností a komunikačních schopností žáka. Výuka probíhá v jazykových skupinách. Z metod se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka, práce ve dvojici. Využíváme klasické slovní výukové metody jako vysvětlování, výklad, práci s textem, rozhovory v kombinaci s projekty k dílčím tematickým celkům a aktivizujícími metodami (diskuse na dané téma, jazykové hry apod.). Žáci pracují s učebnicemi, pracovními sešity, CD s poslechem, internetem. Těchto materiálů je využíváno při práci ve škole i v rámci domácí přípravy.

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu Ruský jazyk při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- dovednost výstižně a přiměřeně jazykovým schopnostem formulovat otázky, odpovědi, myšlenky a názory;
- dosáhnout komunikačního záměru;
- dovednost vyjadřovat se gramaticky a situačně správně v písemném i ústním projevu;
- schopnost porozumět hlavním myšlenkám psaného i mluveného projevu;
- správnou výslovnost a intonaci;
- osvojení pravopisné stránky jazyka s důrazem na odlišnosti v českém jazyce;
- dovednost samostatně zhodnotit předložený text a kriticky se k němu vyjádřit.

1 x za pololetí je stanovena komplexní kontrolní práce v rozsahu jedné vyučovací hodiny shrnující učivo celého pololetí.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích, např. překladatelských, recitačních apod.
- V rámci výuky nabídne vyučující ke čtení ruské texty na odpovídající úrovni, příp. originály v knižní či elektronické podobě.
- Vyučující rozšíří učivo o realie z ruský mluvících zemí.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné. Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

Kompetence k učení – žák

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, efektivně vyhledává a zpracovává různé informace;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje (cizojazyčné příručky, slovníky, internet);
- poslouchá s porozuměním mluvené projevy a pořizuje si poznámky;
- ovládá znalosti z gramatiky pomocí pravidel a vhodných cvičení;
- přijímá novou slovní zásobu;
- sleduje a hodnotí svůj pokrok při osvojování jazyka;
- přijímá hodnocení učitele a jiných osob zúčastněných na vzdělávání;
- využívá pravidelné opakovací lekce k ověřování znalostí;
- využívá znalostí z ostatních předmětů při porozumění čtení populárně-naučných textů;
- zná možnosti svého dalšího jazykového vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů – žák

- porozumí zadání úkolu a plní úkoly vyžadující různé studijní dovednosti;
- používá při plnění zadaných úkolů nebo řešení problémů různé metody a myšlenkové postupy;
- simuluje reálné situace, při kterých žák uplatňuje znalosti ruského jazyka;
- pracuje s texty na jemu známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty a využívá tak zkušeností nabytých dříve;
- spolupracuje při plnění úkolů a řešení problémů s ostatními žáky.

Kompetence komunikativní – žák

- procvičuje čtení, psaní, poslech a mluvení; to ho vede k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách formou poslechů audio-nahrávek a čtením ruskojazyčných textů;
- zvládá samostatnou písemnou práci s důrazem na dodržování jazykových a stylistických norem, kde žák formuluje své myšlenky přehledně a jazykově správně;

- účastní se diskuse na aktuální, blízké a známé téma, formuluje a obhajuje své názory a postoje;
- porozumí běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě.

Kompetence personální a sociální – žák

- rozvíjí schopnost vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci;
- reaguje adekvátně na své hodnocení, přijímá radu i kritiku;
- při výuce se účastní týmové spolupráce;
- vyjadřuje se písemně i ústně o tématech, ve kterých uplatňuje své názory a životní postoje;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Kompetence Občanské a kulturního povědomí – žák

- je seznámen s kulturou Ruska a ruský mluvících zemí, s kulturními tradicemi a zvláštnostmi;
- srovnává kulturní odlišnosti; toleruje, respektuje a vnímá tradice a specifika jiných národů; aktivně se zajímá o politické a společenské dění;
- diskutuje o událostech a vývoji veřejného života u nás i ve světě;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje;

Kompetence matematické – žák

- využívá a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata).

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání;
- uvědomuje si význam jazykového vzdělávání pro budoucí profesní život.

Kompetence digitální – žák:

- využívá ve výuce (se souhlasem vyučujícího) a také při domácí přípravě na výuku cizího jazyka digitální zařízení jako mobilní telefon, počítač, tablet;
- pracuje s elektronickými slovníky, překladači a dalšími aplikacemi, které jej podporují v učení;
- v rámci spolupráce s učitelem a spolužáky využívá různé komunikační programy jako Outlook, Teams;
- projekty ukládá a sdílí s vyučujícím a spolužáky v rámci cloudového úložiště OneDrive;
- při projektech vytváří a sdílí obsah ve formátech textových dokumentů, případně prezentací, audio a video souborů;
- vytvořený obsah prezentuje vyučujícím a svým spolužákům;
- ve vhodné míře využívá po domluvě s vyučujícím možnosti AI;
- v rámci procvičování má možnost využívat různé aplikace jako např. Kahoot, Padlet a online platformy v rámci nakladatelství;
- získává, třídí a kriticky hodnotí informace z digitálních zdrojů;
- respektuje autorská práva, chová se eticky a slušně v online prostředí.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – zde je kladen důraz na osobnost žáka a její rozvoj, komunikaci a vyjednávání, předcházení a řešení konfliktů, zájem o celospolečenské dění, důraz na morální postoje a odpovědnost jednotlivce i společenských skupin.

Člověk a svět práce – zde se zaměřujeme na důležitost znalosti cizího jazyka pro uplatnění se na trhu práce v České republice a v zahraničí, možnost dalšího vzdělávání po absolvování daného oboru, seznámení se vzdělávací soustavou v Rusku a rusky mluvících zemích, možnost studia v zahraničí, znalost písemné a verbální sebe prezentace při vstupu na trh práce (životopis, motivační dopis, přijímací pohovor, práce s inzeráty apod.)

Člověk a digitální svět – je kladen důraz na stanovení jednoduchých pravidel chování na internetu. Žáci se učí získávat základní fakta z digitálních zdrojů a zpracovávat je k prezentaci svých názorů v různých digitálních formátech. Žáci jsou vedeni ke kritickému přístupu k informacím získaných z internetu a prostřednictvím umělé inteligence a jsou vedeni k hodnocení pozitivního a negativního vlivu digitálních technologií na život člověka.

Rozpis učiva

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 1.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
	- rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace - porozumí školním a pracovním pokynům - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené - přednese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - přeloží text a používá slovníky (i elektronické) - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - zaznamená vzkazy volajících	Řečové dovednosti - porozumět monologickým i dialogickým projevům - vyhledat požadované informace v množství dalších informací v textu slyšeném i psaném - přeložit jednoduchý text - užívat zdvořilostní fráze - použít běžné pozdravy při setkání a loučení - představit se a představit druhou osobu - vyjádřit vlastní názor k obecným tématům - informovat o sobě i druhých (národnosti, země, jazyky) - ptát se ostatních účastníků rozhovoru na osobní informace - informovat o rozvrhu ve škole, vyjádřit názoru na téma škola a školní předměty - popsat jednoduchým způsobem ústně i písemně rodinu a svůj domov - sestavit jednoduchý vzkaz - vyjádřit omluvu, poděkování, zájem
	- vyslovuje srozumitelně co nejlépe přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka - komunikuje s jistotou a sebedůvěrou a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby	Jazykové prostředky - ruský přízvuk a intonace - výslovnost š - jotované samohlásky ja, je, jo, ju - nepřízvukné o, a, je, ja - výslovnost přivlastňovacích zájmen - výslovnost ž - intonace otázek - výslovnost měkkých souhlásek - pozdravy - rodina, profese, domácí zvířata - vybrané státy, jejich obyvatelé a jazyky - dny v týdnu - školní předměty (odborná slovní zásoba) - typy škol v ČR a Rusku (odborná slovní zásoba) - dům a domov

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 1.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
		- jméno po otci - oslovování 1. pádem - přítomný čas slovesa být - přivlastňovací zájmena - vyjádření mám, máš rád - číslovky 0-20 - slovesa žít, mluvit a učit se - sloveso psát - azbuka (znaky azbuky, psací písmo) - psaní záporu u sloves - psaní malých písmen u názvů národností
	- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - domluví se v běžných situacích - získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: osobní údaje, rodina, mezilidské vztahy (odborná slovní zásoba), národnosti, vzdělávání (odborná slovní zásoba), dům a domov; ruská města, Petrohrad - komunikační situace: setkání s neznámou osobou, představení, základní zdvořilostní fráze, získání a prezentování informací o sobě a rodině, dotaz na kontaktní údaje, seznamování, získání informací o zájmech druhých, sjednání schůzky, přijetí a odmítnutí pozvání, získání informací o denním programu ostatních, prezentace vlastního denního programu - jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření poděkování, omluvy, názoru, formulování nabídky, její přijetí nebo odmítnutí
	- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřských zemí - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	Poznatky o zemích - základní údaje o Rusku, o Moskvě a Petrohradu - ruské názvy českých měst - osobnosti ruské kultury, sportu a politiky - systém ruského vzdělávání

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
• rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření • nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • porozumí školním a pracovním pokynům • rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • sdělí obsah hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • přednese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • přeloží text a používá slovníky (i elektronické) • vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • při hovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele • vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných předvídatelných situacích • zapojí se do debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu	Řečové dovednosti • porozumět monologickým i dialogickým projevům • vyhledat v textu potřebné informace • vyjádřit hlavní myšlenku textu • napsat jednoduchou pozvánku a blahopřání • napsat pohlednici • podat informace o svých narozeninách a zálibách • vyprávět o zájmech svých i druhých osob • vyjádřit potřeby a přání při nákupu • objednat jídlo v restauraci • vyjádřit pochvalu k servírovanému jídlu • popsat své stravovací návyky • vyprávět o plánech na prázdniny • popis a charakteristika osoby • vyjádření názoru na druhého člověka a vztahu k druhým lidem • přeložit jednoduchý text • zapojit se do interakce při nakupování a v restauraci	PT 4.3.4.1.1 PT 4.3.4.1.2 PT 4.3.4.1.3 PT 4.3.4.1.5 PT 4.3.4.3.1 PT 4.3.4.3.5 PT 4.3.4.4.1. PT 4.3.4.4.13 PT 4.3.4.4.18 PT 4.3.4.4.21
• vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka	Jazykové prostředky • výslovnost y a měkkých souhlásek d, t, n, b • výslovnost ruského l • výslovnost přejatých slov • koncovka –ogo-	

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
- komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby	- roční období, měsíce - obchody, zboží - jídlo, nápoje - sportovní potřeby - povahové vlastnosti člověka a jeho vzhled - číslovky 30–100 3. pád zájmen on, ona - vyjádření českého „potřebuji, musím“ - minulý čas - řadové číslovky - sloveso koupit 3. pád některých podstatných jmen - číslovky 300–1000 - slovesa pohybu - ukazovací zájmena a přídavná jména - psaní slabik gi, ki, chi	
- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - domluví se v běžných situacích - získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: rodinné svátky, oslavy, nakupování, jídlo a nápoje, služby (restaurace a kavárna), cestování, povahové vlastnosti člověka (odborná slovní zásoba), zájmy a záliby (odborná slovní zásoba); Moskva - komunikační situace: získávání a předávání informací (o narozeninách, o sobě i dalších osobách), vyjádření potřeb (něco potřebuje, chce), vyjádření přání, objednávka jídla, hodnocení jídla, vyjádření plánů na léto, upozornění na zajímavou věc, vyprávění o zájmech svých a jiných osob, popis a charakteristika osoby, vyjádření názoru na druhého člověka - jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, sdělování pocitů, formulování návrhů, proseb, potřeb a názoru	
prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřských zemí	Poznatky o zemích - Moskva a Rudé náměstí – GUM - Petrohrad a bílé noci - ruská kuchyně	

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
• uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí		

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
• rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření • nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • přednese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • přeloží text a používá slovníky (i elektronické) • vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • sdělí a zdůvodní svůj názor • vyjádří písemně svůj názor na text • zapojí se do běžného rozhovoru bez přípravy • vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí	Řečové dovednosti • získat informace ze slyšeného monologického i dialogického textu • zpracovat text v podobě anotace, osnovy a výpisků • přeložit jednoduchý text • domluvit se písemně a ústně, kde se setkáme • porozumět textům o událostech běžného života a jednoduchým odborným textům • vyjádřit čas, označit denní dobu • popsat průběh dne • popsat činnosti v létě a v zimě • vyprávět o českých tradicích rusky • označit místa a budovy ve městě • popsat polohy budov, památek a jiných míst ve městě • popsat cestu a zeptat se na cestu/ trasu • vyjádřit pocity své a jiných lidí • vyjmenovat části těla a základní nemoci • poradit, jak žít zdravě • zformulovat požadavek v lékárně • vyjádřit názor na oblečení • vyjádřit preference v oblasti módy (oblečení, barva) • vyprávět o svých zájmech a koníčcích a zájmech svých přátel • popsat svůj oblíbený hudební žánr, film nebo knihu	PT 4.3.4.1.1 PT 4.3.4.1.2 PT 4.3.4.1.3 PT 4.3.4.3.1 PT 4.3.4.3.5 PT 4.3.4.4.1 PT 4.3.4.4.13 PT 4.3.4.4.18 PT 4.3.4.4.20 PT 4.3.4.4.21 PT 4.3.4.4.23

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 3.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
	vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy	
	- vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce	Jazykové prostředky - výslovnost zvrtné částice - výslovnost předložek - slabiky že, še, ce, - tvrdá výslovnost měkkého i - výslovnost měkkých b, p, m, v, f, d, t, n, výslovnost č, šč - intonace otázek - denní režim, svátky a trávení volného času - budovy ve městě, orientace - zdravý životní styl, názvy nemocí a léků - styly oblékání, móda a barvy - koničky, hudební a filmové žánry - osoby jednotného čísla u sloves - množné číslo u sloves - čtení dat - spojování předložek s podstatnými jmény - rozkazovací způsob - vyjádření „nesmíš, nemáš“ - tvrdá i měkká přídavná jména - tvoření vět se spojkou jestli - časování slovesa oblékat se
	- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - domluví se v běžných situacích - získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: každodenní život, svátky, cestování, péče o tělo a zdraví (odborná slovní zásoba), služby (v lékárně, u lékaře), oblečení, zábava, volný čas (odborná slovní zásoba); Petrohrad a další ruská města - komunikační situace: vyjádření času a označení denní doby, předání informací o průběhu dne, popis polohy budov ve městě, popis cesty, dotazy na cestu a na dopravní prostředky, návštěva lékaře/ lékárny, doporučení, jak žít zdravě, vyjádření názoru na oblečení a oblékání pro různé

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
	příležitosti, označení částí oděvu, vyprávění o zájmech a koníčcích jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření pocitů a zdravotního stavu, vyjádření rady, doporučení, zákazu, příkazu, formulace potřeb, zájmů	
- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřských zemí - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	Poznatky o zemích - Petrohrad a další ruská města - Ermitáž - české a ruské svátky a tradice	

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 4.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
	• rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření • nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • přednese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • přeloží text a používá slovníky (i elektronické) • vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • sdělí a zdůvodní svůj názor • vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích • dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače • zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text na dané téma a ve stanoveném rozsahu, např. formou dopisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis • vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy • zapojí se do běžného hovoru bez přípravy	Řečové dovednosti • získat informace ze slyšeného projevu • reprodukovat získané informace ze slyšeného projevu • číst s porozuměním a pracovat s textem včetně odborného • vyhledávat v textu informace • zpracovat výpisky/ stručný výťah z textu • přiřadit k sobě jednotlivé části textu • chápat návaznost a kontinuitu textu • analyzovat upravený (novinový) text • pracovat s inzeráty • přeložit (oboustranně) jednoduchý text • napsat vzkaz, dopis, email • předat informace o ČR a Praze • vyjádřit své pocity • popsat druhou osobu/ vysněného partnera • vyprávět o první schůzce • popsat přípravu na pracovní pohovor a průběh pracovního pohovoru • účastnit se řízeného pracovního pohovoru • charakterizovat vybraná povolání a popsat předpoklady pro vybrané profese • plánovat svůj budoucí profesní život • popsat jevy nepříznivé pro životní prostředí • informovat o tom, jak je možné se podílet na ochraně životního prostředí • zapojit se do rozhovoru o běžných denních tématech • reagovat na otázky • klást otázky • popsat osobu/ předmět • vyjádřit emoce a pocity • uvádět argumenty pro a proti • vyprávět a diskutovat o svých problémech, plánech, přáních a snech, zážitcích, vzpomínkách
		Průřezová témata, pozn. PT 4.3.4.1.1 PT 4.3.4.1.2 PT 4.3.4.1.3 PT 4.3.4.1.5 PT 4.3.4.2.5 PT 4.3.4.2.14 PT 4.3.4.3.1 PT 4.3.4.3.2 PT 4.3.4.3.3 PT 4.3.4.3.5 PT 4.3.4.3.11 PT 4.3.4.4.1 PT 4.3.4.4.11 PT 4.3.4.4.13 PT 4.3.4.4.18 PT 4.3.4.4.20 PT 4.3.4.4.21

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
- vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem - uplatňuje různé techniky čtení textu - ověří si i sdělí získané informace písemně - zaznamená vzkazy volajících		
- vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce - používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek	Jazykové prostředky - výslovnost šž, zž - opakování redukce, výslovnosti měkkých souhlásek - cestování, památky a zajímavá místa v Praze a České republice - seznámení, zájem o druhého člověka - zaměstnání, profese a jejich charakteristika - pracovní pohovor - učitelství jako budoucí profese - ochrana životního prostředí 3. stupeň přídavných jmen - podmiňovací způsob - vyjádření „musí být“ „nesmí být“ - sloveso být - spojka aby	
- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - domluví se v běžných situacích - získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: Česká republika, mezilidské vztahy (odborná slovní zásoba), práce a zaměstnání (odborná slovní zásoba), ochrana životního prostředí, počasí - komunikační situace: získávání a předávání informací při turistice a cestování, popis druhé osoby a vysněného partnera, pracovní pohovor, výběr povolání, inzerce zaměstnání, předání informace o tom, co děláme pro životní prostředí, jak je	

Předmět: Ruský jazyk		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
	možné šetřit energiemi a chránit životní prostředí jazykové funkce: vyjádření pocitu, názoru, prosby; vyjádření žádosti o radu, vyjádření rady, potřeb	
- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřských zemí - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	Poznatky o zemích - národnosti a jazykové skupiny na území Ruské federace - život Čechů na Ukrajině - památky a zajímavá místa v Praze a České republice	

6.3.3 Francouzský jazyk

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	11 (2+3+3+3)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Francouzský jazyk přispívá k chápání a poznávání skutečností přesahujících oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a poskytujících jazykový základ a předpoklady pro komunikaci při kontaktu s lidmi z francouzsky hovořících zemí integrované Evropy. Umožňuje rovněž poznávání skutečností prostřednictvím moderních médií – rádia, tisku, televize, internetu. Přispívá k poznání odlišností ve způsobu života a tradicích. Přípravuje žáky na aktivní život v multikulturní společnosti, učí je toleranci k hodnotám jiných národů. Současně vede žáky k samostatnému myšlení, k obhajobě vlastních názorů a týmové spolupráci. Směřuje k dosažení cílové úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět Francouzský jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání a komunikace (Vzdělávání a komunikace v cizím jazyce). Vzdělávání směřuje k osvojení mluvené i psané podoby jazyka od úplných začátků, až na úroveň A2.

Učitelé postupují podle jednotných učebnic (součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky, hry, hudba), v kombinaci s dalšími výukovými materiály (autentické texty – prospekty, letáčky, plánky, francouzský tisk, fotografie, hudba) pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Jazykové vzdělávání podporuje logické myšlení a kultivaci osobnosti žáka, podporuje rozvoj přiměřeného sebepojetí a sebevědomí. Jazykové znalosti prohlubuje práce s autentickými texty.

Odborná (oborová) slovní zásoba se uplatňuje v potřebné míře ve všech ročnících.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- komunikoval v cizím jazyce v různých situacích života, v projevech mluvených i psaných, na všeobecná i odborná témata; volil adekvátní komunikační strategie a jazykové prostředky;
- efektivně pracoval s cizojazyčným textem včetně odborného, uměl jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i jako prostředku ke zkvalitňování svých jazykových znalostí a dovedností;
- získával informace o světě, zvláště o zemích studovaného jazyka, a získané poznatky včetně odborných ze svého oboru využíval ke komunikaci;
- pracoval s informacemi a zdroji informací v cizím jazyce, včetně internetu, se slovníky, jazykovými aj. cizojazyčnými příručkami, využíval tyto informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností;

- využíval vybrané metody a postupy efektivního studia cizího jazyka ke studiu dalších jazyků, příp. k dalšímu vzdělávání; využíval vědomosti a dovednosti získané ve výuce mateřského jazyka při studiu jazyků;
- chápal a respektoval tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů a jazykových oblastí, ve vztahu k představitelům jiných kultur se projevoval v souladu se zásadami demokracie.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Škola vytváří podmínky pro motivaci a vedení Evropského jazykového portfolio, a tím rovněž podporuje pozitivní přístup žáků k učení se cizím jazykům.

Základem je práce s autentickými a didakticky upravenými texty. Z metod se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka, práce ve dvojici. Využíváme klasické slovní výukové metody jako vysvětlování, výklad, práci s textem, rozhovory v kombinaci s projekty k dílčím tematickým celkům a aktivizujícími metodami (diskuse na dané téma).

Kromě tradičních metod ve výuce používáme také multimediální učebny a pracujeme s internetem.

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu Francouzský jazyk při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- dovednost výstižně a s přiměřenou složitostí formulovat myšlenky;
- dovednost vyjadřovat se gramaticky a situačně správně;
- schopnost porozumět hlavním myšlenkám psaného i mluveného projevu;
- správnou výslovnost;
- dovednost samostatně zhodnotit předložený text a kriticky se k němu vyjádřit.

1x za pololetí je stanovena celohodinová komplexní kontrolní práce shrnující učivo celého pololetí.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky vyučující nabízí rozšiřování učiva nad stanovenou úroveň v oblasti slovní zásoby, gramatiky a komunikačních dovedností.
- Žáci mají možnost využít knihovnu s originální francouzskou literaturou.
- Žákům je nabídnuta individuální příprava na mezinárodní zkoušky DELF (A2, B1, B2), při kterých je jim věnována mimořádná pozornost ve všech oblastech.
- Vyučující motivují žáky k zapojení do jazykových soutěží, např. konverzační soutěže. V případě zájmu žáků nabízí konzultace a přípravu k účasti v dalších soutěžích dle aktuální nabídky.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Pololetní písemné práce nejsou v tomto případě povinné. Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

Kompetence k učení – žák

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- poznává a učí se různé způsoby práce s textem, využívá různých informačních zdrojů s důrazem na porozumění jak mluvenému, tak písemnému projevu;
- ovládá znalosti z gramatiky pomocí pravidel a vhodných cvičení;
- přijímá novou slovní zásobu pomocí obrazové nápovědy;
- využívá pravidelné opakovací lekce k ověřování znalostí;
- využívá znalostí z ostatních předmětů při porozumění čtení populárně-naučných textů.

Kompetence k řešení problémů – žák

- plní úkoly vyžadující různé studijní dovednosti;
- simuluje reálné situace, při kterých žák uplatňuje znalosti francouzského jazyka, dále osobní, kreativní přístup k danému problému;
- pracuje s texty na jemu známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty.

Kompetence komunikativní – žák

- procvičuje střídavě různá cvičení týkající se čtení, psaní, poslechu a mluvení; to ho vede k osvojení plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách formou poslechů audio-nahrávek a čtením autentických textů;
- zvládá samostatnou písemnou práci s důrazem na dodržování jazykových a stylistických norem, kde žák vyjádří svůj názor nebo postoj k určité situaci;
- se účastní diskuse na aktuální, blízké a známé téma, formuje a obhájí své postoje;
- porozumí pracovním pokynům v písemné i ústní formě a běžné odborné terminologii.

Kompetence personální a sociální – žák

- přijímá a odpovědně plní zadané úkoly;
- rozvíjí schopnost vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci;
- při výuce se účastní skupinové práce nebo práce ve dvojicích;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předchází osobním konfliktům;
- píše témata, ve kterých vyjadřuje své názory a životní postoje.

Kompetence občanské a kulturního povědomí – žák

- je seznámen s kulturou frankofonních a jiných států světa;
- srovnává odlišné kultury; toleruje, respektuje a vnímá tradice a každodenní život lidí na celém světě;
- diskutuje o událostech a vývoji veřejného života v ČR;
- chápe důležitost zachování zdravého životního prostředí a chová se podle zásad udržitelného rozvoje.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- je veden k tomu, aby měl odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i ke vzdělávání;
- uvědomuje si význam jazykového vzdělávání pro budoucí profesní život;

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru;
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence matematické – žák

- využívá různých statistik a grafického znázornění.

Kompetence digitální – žák:

- využívá ve výuce (se souhlasem vyučujícího) a také při domácí přípravě na výuku cizího jazyka digitální zařízení jako mobilní telefon, počítač, tablet;
- pracuje s elektronickými slovníky, překladači a dalšími aplikacemi, které jej podporují v učení;
- v rámci spolupráce s učitelem a spolužáky využívá různé komunikační programy jako Outlook, Teams;
- projekty ukládá a sdílí s vyučujícím a spolužáky v rámci cloudového úložiště OneDrive;
- při projektech vytváří a sdílí obsah ve formátech textových dokumentů, případně prezentací, audio a video souborů;
- vytvořený obsah prezentuje vyučujícím a svým spolužákům;
- ve vhodné míře využívá po domluvě s vyučujícím možnosti AI;
- v rámci procvičování má možnost využívat různé aplikace jako Kahoot, Padlet a online platformy v rámci nakladatelství;
- získává, třídí a kriticky hodnotí informace z digitálních zdrojů;
- respektuje autorská práva, chová se eticky a slušně v online prostředí.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – zde je kladen důraz na osobnost žáka a jeho rozvoj, na komunikaci a vyjednávání, předcházení a řešení konfliktů a na morální postoje a odpovědnost jednotlivce i společenských skupin.

Člověk a svět práce – u tohoto průřezového tématu je zdůrazňována schopnost adaptovat se a prosadit na trhu práce pomocí sebeprezentace formou životopisu a motivačního dopisu.

Člověk a digitální svět (4.3.4.4)

Člověk a digitální svět – je kladen důraz se na stanovení jednoduchých pravidel chování na internetu. Žáci se učí získávat základní fakta z digitálních zdrojů a zpracovávat je k prezentaci svých názorů v různých digitálních formátech. Žáci jsou vedeni ke kritickému přístupu k informacím získaných z internetu a prostřednictvím umělé inteligence a k hodnocení pozitivního a negativního vlivu digitálních technologií na život člověka.

Rozpis učiva

Předmět: Francouzský jazyk		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
• porozumí školním a pracovním pokynům • rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • přeloží text a používá slovníky (i elektronické) • požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení	Řečové dovednosti • přivítat se a rozloučit se • představit sebe a požádat někoho, aby se představil • zeptat se ostatních účastníků rozhovoru na osobní informace • reprodukovat osobní informace o ostatních osobách • popsat druhou osobu (vzhled i charakter) • popis školy a jejího prostředí	4.3.4.1.1 4.3.4.1.2 4.3.4.1.3
• vyslovuje srozumitelně co nejbližše přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka • dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby	Jazykové prostředky • výslovnost hlásek lišících se od výslovnosti v rodném jazyce, hlásek nevyskytujících se v rodném jazyce • větná intonace • slovní akcent • určení rodu podstatných jmen a přídavných jmen • tvoření množného čísla podstatných jmen a přídavných jmen • členy • stažené členy s předložkami • časování sloves v přítomném čase • osobní zájmena • přivlastňovací zájmena • slovosled ve větě oznamovací a tázací • tázací zájmena • zápor • číslovky	
• domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace • používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce • tematické okruhy: osobní údaje, každodenní život, profese, jednotlivé národnosti, rodina a mezilidské vztahy (odborná slovní zásoba), škola • komunikační situace: získání a prezentování informací o osobě,	4.3.4.4.1

Předmět: Francouzský jazyk		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
	vedení rozhovoru (odborná slovní zásoba), sjednání schůzky, získání informací o denním programu ostatních (odborná slovní zásoba) jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření zájmu (odborná slovní zásoba), záliby, vyslovení názoru	
- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.	Poznatky o zemích - frankofonní osobnosti - škola a rodina ve Francii - la BD	

Předmět: Francouzský jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
- čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - přeloží text a používá slovníky (i elektronické) - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - zaznamená vzkazy volajících	Řečové dovednosti - vyměňovat informace o všedních tématech - zvládat běžné denní situace - rozumět pojmům popisujícím místo a bydlení - porovnávat život ve městě a na venkově - rozumět krátkému psanému textu - rozumět meteorologickým informacím, popisovat počasí - vyjadřovat stížnost/pozitivní emoce - napsat jednoduchý formální email - podávat vysvětlení - popis zdravotního stavu - popis cesty	4.3.4.1.1 4.3.4.1.2 4.3.4.1.3 4.3.4.2.5 4.3.4.2.6 4.3.4.2.8 4.3.4.2.14 4.3.4.4.20 4.3.4.4.23
- komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby	Jazykové prostředky - výslovnost hlásek lišících se od výslovnosti v rodném jazyce, hlásek nevyskytujících se v rodném jazyce - navazování - rozkazovací způsob - minulý čas složený - zájmenná příslovce	
- domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - popis vzhledu, popis města, vesnice, každodenní starosti, lidské tělo (odborná slovní zásoba) - komunikační situace: popis místa, popis dne, popis roční období, zdravotní problémy (odborná slovní zásoba) - jazykové funkce: vyjádření záporu	
prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech	Poznátky o zemích - francouzská gastronomie - frankofonní města - klima ve frankofonních zemích	

Předmět: Francouzský jazyk		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
zemí dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.	• francouzské společenské hry • zdravotní péče ve Francii	

Předmět: Francouzský jazyk		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
- sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - sdělí a zdůvodní svůj názor - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - Vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích - přeloží text a používá slovníky (i elektronické) - zapojí se do běžného hovoru bez přípravy - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem - uplatňuje různé techniky čtení textu - ověří si i sdělí získané informace písemně	Řečové dovednosti - reprodukovat krátký text v přítomném nebo minulém čase - napsat krátký text v přítomném nebo minulém čase - číst krátký text z tisku - vyjádřit svůj názor - hovořit o plánech do budoucnosti - řídít se lékařskými instrukcemi - hovořit o zdravotních problémech - vyjadřovat radost/hněv - dávat radu - popisovat fotografii - vyjadřovat zájem o něco - přijímat/odmítat schůzku	4.3.4.1.1 4.3.4.1.2 4.3.4.1.3 4.3.4.1.5 4.3.4.2.5 4.3.4.2.6 4.3.4.2.8 4.3.4.2.14
- komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby	Jazykové prostředky - vázání - přivlastňovací zájmena - přítomný čas a budoucí čas - postavení přídavných jmen ve větě - podmiňovací způsob - podmínkové věty - časové výrazy - imperfektum - vztažná zájmena	
- domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce tematické okruhy: kuchyně (odborná slovní zásoba), fauna a flora, móda, jídlo, místa a památky, svátky	4.3.4.4.18 4.3.4.4.21

Předmět: Francouzský jazyk		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
	- komunikační situace: popis zážitků, telefonický rozhovor - jazykové funkce: řízený rozhovor, srovnávání, diskuse o událostech (odborná slovní zásoba)	
- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.	Poznatky o zemích - fauna a flora ve Francii - francouzská gastronomie - francouzská móda - frankofonní města a památky - francouzské tradiční svátky	

Předmět: Francouzský jazyk		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
- sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - sdělí a zdůvodní svůj názor - dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text na dané téma a ve stanoveném rozsahu, např. formou popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis - vyjádří písemně svůj názor na text - přeloží text a používá slovníky (i elektronické) - vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení	Řečové dovednosti - představit činnost, aktivitu - hovořit o svém vzdělávání, plánech do budoucna - vyjádřit emoce, protiklady - ospravedlnit svůj výběr - popsat a charakterizuje osoby - strukturovat svůj proslov - vyjádřit povinnost, souhlas / nesouhlas - tvořit pozitivní/negativní kritiku - vyprávět, diskutovat o plánech, přáních a snech - napsat vzkaz, poznámku, pohled, e-pohled, dopis - rozumět pracovní nabídce - vytvořit CV	4.3.4.1.1 4.3.4.1.2 4.3.4.1.3 4.3.4.2.5 4.3.4.2.6 4.3.4.2.8 4.3.4.2.14 4.3.4.3.1 4.3.4.3.2 4.3.4.3.3 4.3.4.3.5 4.3.4.1.5 4.3.4.3.11 4.3.4.4.13
- komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib - používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby	Jazykové prostředky - vyjadřuje se v pasivu, konjunktivu - podmiňovací způsob - oznamovací způsob (přítomný čas, budoucí čas, imperfektum) - rozkazovací způsob - ukazovací zájmena samostatná - vztažná zájmena	

Předmět: Francouzský jazyk		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
- vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci	Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce - tematické okruhy: charakter a fyzický popis osoby (odborná slovní zásoba), věda a technika (informační a komunikační technologie), vysokoškolský vzdělávací systém (odborná slovní zásoba), CV, vybrané profese (odborná slovní zásoba) - komunikační situace: rozhovor na pracovišti, pohovor, argumentace - jazykové funkce: vyjádří pocit, názor, nesouhlas	4.3.4.4.11
- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.	Poznatky o zemích - vzdělávání ve Francii - profesní život ve Francii	

6.4 Dějepis

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	6 (2+2+1+1)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Společenskovědní vzdělávání. Dějepis na střední škole plní nezastupitelnou roli při začleňování mladého člověka do společnosti. Seznamuje žáky se širšími společenskými a politickými kontexty současného světa, které vyplývají z historických podmínek dané společnosti. Učí žáky přijmout základní principy zákonů a společenských norem a vede ho k poznání našich kulturních tradic a historického dědictví. Je založen na poznatcích soudobé historické vědy, a tak vytváří žákovo historické vědomí. Zároveň systematizuje různorodé historické informace, s nimiž se žák ve svém životě setkává a sehrává významnou úlohu při formování jeho občanských postojů a samostatného myšlení. Kultivuje historické vědomí žáků, tím je učí hlouběji rozumět jejich současnosti, učí je uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet, nenechat se manipulovat a co nejvíce porozumět světu, ve kterém žijí.

Charakteristika učiva

Předmět přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazů naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Důraz je kladen nikoliv na sumu teoretických poznatků, ale na přípravu pro praktický život a celoživotní vzdělávání. Vybrané vědomosti a dovednosti vedou ke kultivaci historického povědomí.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- využíval svých společenskovědních vědomostí a dovedností v praktickém životě, ve styku s jinými lidmi a institucemi, při řešení otázek svého politického, filozofického a etického rozhodování, hodnocení a jednání;
- získával a kriticky hodnotil informace z různých zdrojů (verbální texty, ikonické texty, kombinované texty);
- formuloval věcně, pojmově a formálně správně své názory, náležitě je podložil argumenty, diskutoval o nich s partnery;
- získal zájem o současnost a minulost vlastního národa v kontextu širších evropských dějin, utvářel a upevňoval vědomí sounáležitosti s evropským kulturním prostředím;
- při vědomí vlastní identity ctil identitu jiných lidí, považoval je za stejně hodnotné jako sebe sama, oprostil se ve vztahu k jiným lidem od předsudků, intolerance, rasismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti;
- dokázal odhalovat kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlel jejich souvislosti;
- hledal paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnával je;
- rozlišoval mýty od historické skutečnosti;

- utvářel pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost;
- kriticky posuzoval skutečnost kolem sebe, přemýšlel o ní, tvořil si vlastní úsudek, nenechal se manipulovat;
- jednal v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými postoji, respektoval lidská práva, prosazoval lidskou svobodu a toleranci, jednal odpovědně a solidárně.

Výukové strategie (pojetí výuky),

Výuka probíhá v celé třídě. Z metod se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka, práce ve dvojici. Využíváme klasické slovní výukové metody jako vysvětlování, výklad, práce s učebním textem, mapou, historickým pramenem, odbornou literaturou a časopisy a aktivizující metody (diskuse na dané téma). V rámci hodin dějepisu je možné využít projekce didaktických filmů, návštěvy muzeí, historických objektů, zpracování projektů týkajících se regionální historie. Adekvátně k probírané látce mohou být začleňovány dlouhodobé i krátkodobé projekty. Ve spolupráci s ostatními společenskovědními předměty se pořádají historické exkurze do míst spojených s naší i evropskou historií.

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu Dějepis klademe důraz především na:

- dovednost výstižně, věcně, pojmově správně formulovat své myšlenky a názory, věcně argumentovat a diskutovat o nich;
- schopnost zpracovat a zhodnotit informace z různých zdrojů, samostatně informace vyhledávat
- schopnost nacházet v historických událostech poučení pro současnost, srovnávat děje minulé se současností
- schopnost orientace v historickém čase a prostoru;
- osvojení historických pojmů, základních časových údajů a jejich interpretace

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je realizována následujícím způsobem:

- žákům jsou ve výuce zadávány rozšiřující úkoly a problémové otázky rozvíjející kritické myšlení, učitelé zařazují do výuky rozšiřující učivo, které je určeno pro nadané žáky;
- žákům je umožněn přístup k odborné literatuře a odborným časopisům, kterými disponuje školní knihovna;
- učitelé žáky odkazují na další odbornou literaturu, historické dokumenty a digitální materiály. Učitelé s nadanými žáky rozebírají historické prameny;
- v případě zapojení žáků do Středoškolské odborné činnosti jim učitelé práce konzultují, popř. zajistí odborného konzultanta a doporučí žákům vhodnou odbornou literaturu a další studijní materiály;
- nadaným žákům učitelé ve větší míře nabízí ke studiu témata regionální historie;
- učitelé poskytují žákům individuální konzultace;
- nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent zpracováním ročníkové práce na historické téma, které jim vyučující pravidelně nabízejí.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku:

Vzhledem k převážně teoretickému zaměření předmětu lze celý obsah učiva realizovat plnohodnotně v rámci distančního vzdělávání. Vyučující upraví metody a formy práce adaptované

na podmínky distanční výuky. Historické exkurze, které jsou doporučené, se realizují podle stávajících epidemiologických a hygienických opatření.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel

- předkládá žákům probírané oblasti v historickém kontextu;
- vyžaduje po žácích, aby vyhledávali a třídili informace o probíraném učivu podle zadaných kritérií;
- kultivuje jejich historické vědomí a tím je učí hlouběji rozumět naší současnosti.

Kompetence k řešení problémů – učitel

- předkládá žákům společenské problémy v jejich vývoji;
- posuzuje řešení žáků z nejrůznějších hledisek.

Kompetence komunikativní – učitel

- vyžaduje, aby žáci souvisle a výstižně formulovali své názory na historické dění;
- vede žáky ke schopnosti vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím.

Kompetence sociální a personální – učitel

- zadává žákům týmové a samostatné práce;
- učí je hájit si svá stanoviska v debatách o historických událostech.

Vyučovací předmět se podílí na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- rozvíjí své historické myšlení, rozeznává příčiny a důsledky historických jevů;
- ovládá různé techniky učení;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem;
- efektivně vyhledává a zpracovává informace;
- vede k porozumění textu.

K řešení problémů – žák

- porozumí zadání úkolů a získává informace potřebné pro jeho řešení;
- uplatňuje různé metody a myšlenkové postupy při řešení problémů;
- spolupracuje s druhými lidmi při řešení problémů (týmové řešení).

Komunikativních – žák

- formuluje své myšlenky srozumitelně, souvisle a jazykově správně;
- dodržuje jazykové a stylistické normy, používá odbornou terminologii;
- zpracovává písemnosti jazykově a stylisticky správně;
- vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu.

Personálních a sociálních – žák

- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- navrhuje týmu vlastní návrhy a nezaujatě posuzuje návrhy jiných;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly.

Občanských a kulturního povědomí – žák

- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu;
- přispívá k uplatňování hodnot demokracie;
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském i světovém kontextu
- vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje.

K pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání;
- uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání.

Matematických – žák

- vytváří a čte různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.).

Kompetence digitální – žák:

- pomocí vhodných digitálních technologií (internet, umělá inteligence) vyhledá a kriticky zhodnotí informace k doplnění historického učiva;
- pracuje s informacemi z různých zdrojů, posoudí relevantnost získaných dat;
- osvojí si práci s elektronickými katalogy historických databází;
- rozlišuje mezi důvěryhodnými a nedůvěryhodnými informacemi, rozpoznává manipulativní historické narativy;
- využívá sdílené dokumenty pro společné projekty;
- pomocí aplikačního softwaru vytváří dokumenty pro svou prezentaci.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti, osobnost a její rozvoj

- osobnost a její rozvoj;
- komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů;
- společnost – jednatel a společenské skupiny, kultura, náboženství;
- historický vývoj, zejména 19. a 20. století;
- masová média a jejich využití pro různé potřeby;
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita;
- právní minimum pro soukromý a občanský život.

Člověk a životní prostředí

- klimatické změny;
- ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace;
- esteticky a citově vnímáme své okolí a přírodní prostředí;
- ochrana přírody a krajiny;
- principy udržitelnosti rozvoje.

Člověk a svět práce

- hlavní oblasti světa práce, pracovní činnosti, možnosti uplatnění po absolvování příslušného oboru.

Člověk a digitální svět

- kritické posuzování vývoje digitálních technologií;
- využití digitální technologie k získávání informací z různých zdrojů a ke kritickému zhodnocení takto získaných dat;
- využití digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů;
- vliv digitálních technologií na politiku a společnost.

Rozpis učiva

Předmět: Dějepis		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
• objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů • orientuje se v čase a prostoru, dokáže chronologicky řadit jednotlivé historické epochy a historické události • orientuje se v pravěkých dějinách a ve vývoji člověka • dokáže jmenovat a ocenit významné památky z období pravěku na území ČR	Poznávání dějin • úvod do studia dějepisu • význam poznávání dějin, variabilita výkladu dějin Pravěk • člověk a lidská společnost v pravěku	PT: 4.3.4.1.4 4.3.4.2.6 4.3.4.4.2 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
• uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, křesťanství a judaismu • charakterizuje činnosti a jednání jednotlivých sociálních skupin ve starověkých státech • vysvětlí principy, na nichž jsou založeny despotické vlády	Starověk • nejstarší starověké civilizace • Mezopotámie, Egypt, Palestina, Indie, Čína	PT: 4.3.4.1.4 4.3.4.2.15 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
• uvede příklady jednání osobností z politického a kulturního života starověkého Řecka a Říma • pochopí principy fungování společnosti v různých společenských systémech • vysvětlí vznik demokratického uspořádání v Řecku a v jednotlivých obdobích v dějinách Říma • odlišuje skupiny, jichž se demokratické uspořádání týkalo, definuje, kdo byl občan	• antické Řecko • antický Řím	PT: 4.3.4.2.15 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5 4.3.4.1.2

Předmět: Dějepis		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
čerpá informace z učebnice a literatury, formuluje závěry a prezentuje své poznatky a svoji práci před kolektivem třídy		
- objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě - počopí podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, - vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí - porovná základní rysy římsko-latinské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka - charakterizuje politický, společenský a kulturní vývoj Velké Moravy - charakterizuje vznik a vývoj českého státu a jeho postavení ve střední Evropě	Raný středověk - na troskách antického světa - evropský západ a východ (Francká a Byzantská říše) - Slované v temných staletích - křesťanská Evropa v zápase s Araby a Vikingy - vznik raně středověkých států v Evropě - počátky české státnosti (Sámová říše, Velkomoravská říše, počátky českého přemyslovského státu) - vzdělanost a umění v raně středověké Evropě - raně středověká společnost a rozvoj křesťanství	PT: 4.3.4.1.1 4.3.4.1.2 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
- objasní společenské a kulturní změny v Evropě v období vrcholného středověku - popíše politický vývoj v Evropě - uvede nejznámější památky doby románské a gotické u nás i v Evropě - objasní postavení lidí na okraji středověké společnosti – Židů a Romů	Vrcholný středověk - změny v zemědělství, vesnická kolonizace, rozvoj měst, vzdělanost a společnost - křížové výpravy - rytířská kultura a umění vrcholného středověku - vývoj na západě Evropy a tatarské nebezpečí na východě - český stát ve vrcholném středověku	PT: 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.2.15 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
- objasní příčinu sporů mezi státy v západní Evropě - vymezi význam husitství pro český politický a kulturní život	Pozdní středověk - Francie a Anglie za stoleté války - Lucemburkové na českém trůně - počátky opravného hnutí, husitství - český stát za vlády Jagellonců	PT: 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.7 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
- vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka - uvede příklady významných osobností a kulturních památek humanismu a renesance - popíše a demonstuje příčiny, průběh a důsledky zámořských objevů	Počátky novověku - renesance a humanismus - zámořské objevy - reformace a katolická reforma - západní Evropa v 16. století - české země v předbělohorském období	PT: 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.7 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21

Předmět: Dějepis		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, pozn.
• objasní příčiny a průběh reformace, včetně reakce katolické církve • pochopí důsledky změn v církvi pro další historický vývoj		

Předmět: Dějepis		Ročník: 2
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- objasní příčiny a důsledky třicetileté války, zejména ve vztahu k českým zemím - konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus na příkladech z evropských dějin - vymezí základní znaky stavovství a absolutismu - charakterizuje význam baroka pro katolicismus i protestantismus - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - srovná konstituční monarchii s osvěcenským absolutismem	Raný novověk - české stavovské povstání - třicetiletá válka a její důsledky - pokus o revoluční změnu poměrů v Anglii - absolutismus a parlamentarismus v Evropě (Francie, Rakousko, Rusko, Prusko, Anglie) - barokní umění v Evropě a v českých zemích - hospodářství a život společnosti v 17. a 18. století - české země v době tereziánské a josefínské	PT: 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.7 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
- určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství - vysvětlí boj amerických osadníků za nezávislost a vliv těchto událostí na Evropu - popíše příčiny a průběh francouzské revoluce a zhodnotí její významné osobnosti - charakterizuje význam napoleonských válek a vývoj v Evropě 1815–1847 - vysvětlí na příkladu významných občanských revolucí boj za občanská a národní práva a vznik občanské společnosti - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev - vymezí místo utváření novodobého českého národa v emancipačním procesu, včetně specifických rysů - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů ve společnosti 18. a 19. stol.	Novověk - osvícenství - průmyslová revoluce - americká revoluce a vznik USA - Velká francouzská revoluce - Napoleon a napoleonské války a jejich důsledky - proces modernizace a vznik kapitalistické společnosti - vznik nových myšlenkových proudů v Evropě - období restaurace a rovnováhy sil (1815-1847) - habsburská monarchie v době metternichovského absolutismu - národní hnutí v Evropě a v českých zemích - revoluce 1848 v Evropě a v českých zemích - habsburská monarchie a české země ve 2. polovině 19. století - sjednocení Německa a Itálie	PT: 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5 4.3.4.2.6 4.3.4.3.1 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21

Předmět: Dějepis		Ročník: 2
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• pochopí důsledky revoluce 1848-49 na vývoj v Evropě, a především v Rakousku a u nás • vysvětlí význam sjednocení Německa a Itálie, jejich vliv na další vývoj		
• uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako katalyzátoru společenských změn • charakterizuje proces modernizace • pochopí růst sociální nerovnosti v důsledku zhoršujících se podmínek dělnictva • vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozporů mezi velmocemi • vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě • dokáže rozpoznat typické náměty a znaky v uměleckých stylech 19. století	Imperiální doba • kolonialismus a imperialismus • vývoj ve světě a v Evropě 2. polovině 19. století • kapitalistická společnost, věda a technika před 1. světovou válkou • česká společnost a politika před 1. světovou válkou • kultura a věda v 19. století	PT: 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5 4.3.4.1.7 4.3.4.2.7 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21

Předmět: Dějepis		Ročník: 3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- popíše příčiny a průběh 1. světové války - dokumentuje sociální, politické i hospodářské důsledky válečného konfliktu - demonstruje zneužití techniky ve válce a jeho důsledky - objasní změny na politické mapě světa a jejich další důsledky - pochopí nutnost rozpadu Rakousko-Uherska - popíše vznik samostatného Československa	První světová válka - příčiny a průběh 1. světové války - politické důsledky 1. světové války, pád monarchií, versailleský systém - české země v době 1. světové války, odboj proti Rakousku-Uhersku - vznik Československa	PT: 4.3.4.1.4 4.3.4.1.7 4.3.4.4.11 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
- uvede příčiny a projevy mocenského obrazu světa, který byl charakterizován vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy (komunismus a fašismus) a příčiny jejich nastolení - srovná nacistický a komunistický totalitarismus - na příkladech vyloží antisemitismus a rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize - vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových a levicových sil - popíše a zhodnotí způsob života v moderní společnosti - zhodnotí význam masové kultury - objasní klady a zápory demokracie v ČSR - pochopí česko-německé a česko-slovenské vztahy - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její	Mezi dvěma světovými válkami - poválečné uspořádání světa a poválečná krize - vznik totalitních režimů – komunismus a fašismus - poválečná obnova, vývoj ve světě a v Evropě ve 20. letech 20. století - vývoj v Československu ve 20. letech 20. století - světová hospodářská krize a její důsledky - ohrožení demokracie, rozpad versailleského systému ve 30. letech 20. století - vývoj Československa ve 30. letech 20. století - zápas na obranu demokracie a republiky - kultura a věda v meziválečném období	PT: 4.3.4.1.1 4.3.4.1.2 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5 4.3.4.1.6 4.3.4.2.6 4.3.4.2.7 4.3.4.3.1 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21

Předmět: Dějepis		Ročník: 3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
• charakterizuje příčiny a průběh 2. světové • objasní cíle válčících stran • pochopí její politické, hospodářské a sociální důsledky • vysvětlí vývoj ČSR v období protektorátu • uvede příklady odboje československého národa proti fašismu • popíše válečné zločiny, především holocaust	Druhá světová válka • příčiny, průběh a důsledky druhé světové války • holocaust • Protektorát Čechy a Morava • odboj Čechů a Slováků proti fašismu a nacismu	PT: 4.3.4.1.7 4.3.4.4.11 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21

Předmět: Dějepis		Ročník: 4
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje vznik bipolárního světa a jeho vojenská a politická uskupení • popíše projevy a důsledky studené války • objasní nástup komunistického režimu v ČSR a charakterizuje ho ve vztahu s vývojem sovětského bloku	Evropa po roce 1945 • spory o poválečné uspořádání světa a vznik studené války • poválečný vývoj v Československu, porážka demokracie (1945–1960) • vznik a upevňování sovětského bloku	PT: 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21
• vysvětlí vývoj supervelmocí USA a SSSR a jejich roli v celosvětovém kontextu • porovná způsob života v nedemokratických režimech a v demokraciích • vysvětlí rozpad koloniálního systému • objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových oblastí • vymezi poválečná ohniska konfliktů • popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech • vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí • vymezi základní problémy soudobého světa a možnosti jejího dalšího vývoje • popíše kulturní vývoj a vědecký rozvoj v 2. polovině 20. století a nastíní jeho další možné cesty • objasní příčiny neúspěchu pokusu o reformu socialistického Československa • vysvětlí pojem „normalizace“ • posoudí dopad normalizace na dodržování lidských práv v Československu v 70. a 80. letech • popíše cestu naší země k obnovení demokracie • posoudí důvody rozpadu federace a vzniku České republiky	Svět mezi Západem a Východem • svět demokracie a hospodářsky vyspělých tržních ekonomik • hlavní ohniska konfliktů • třetí svět a proces dekolonizace • krize sovětského bloku a jeho rozpad • pokus o reformu socialismu v Československu • normalizace a budování „reálného socialismu“ v Československu • obnovení demokracie v Československu • vznik České republiky • rozpad Sovětského svazu, válka v Jugoslávii • vývoj evropské integrace, vznik Evropské unie • globální problémy moderní společnosti a ohniska napětí v současném světě • kultura, věda a společnost ve 2. polovině 20. století	PT: 4.3.4.1.1 4.3.4.1.2. 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.5 4.3.4.1.6 4.3.4.1.7 4.3.4.1.8 4.3.4.2.5 4.3.4.2.6 4.3.4.2.7 4.3.4.2.11 4.3.4.3.1 4.3.4.4.11 4.3.4.4.20 4.3.4.4.21

Předmět: Dějepis		Ročník: 4
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
objasní naši integraci do evropských a euroatlantických struktur		

6.5 Zeměpis

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	4 (2+2+0+0)
platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Obecným cílem předmětu je formovat u žáků geografické myšlení, prohlubovat základní geografické znalosti a rozvíjet praktické dovednosti. Žáci jsou vedeni, aby zejména v atlasech, odborné literatuře a v digitálním prostředí viděli obrovský zdroj poznání. Jejich častým používáním se učí informace vyhledávat, třídit na podstatné a doplňující, pracovat s nimi (číst grafy a tabulky) a hlavně je umět využívat a uplatnit. Znalosti získané studiem zeměpisu žáci mohou efektivně uplatnit ve svém dalším studiu, budoucím povolání, při cestování a dalších praktických činnostech. Zeměpisné poznatky jim také pomohou orientovat se v dnešním rychle se měnícím světě a v problémech přírodního a společenského prostředí.

Charakteristika učiva

Předmět obsahuje učivo o geopolitických změnách ve světě, v Evropě a České republice. Žáci získávají základní vědomosti a geografické znalosti týkající se regionální geografie o přírodních, hospodářských a politických poměrech jednotlivých států, a především České republiky. Žáci rozvíjí praktickou činnost a zdokonalují své geografické dovednosti především v učivu zabývající se regionální geografii, kartografií a kapitolách praktického zeměpisu. Učivo se také věnuje základním poznatkům z fyzikogeografické sféry, přírodním a kulturním podmínkám, životnímu prostředí a vlivu lidské společnosti na krajinu.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- rozvíjel orientaci v geografickém prostředí;
- získal dovednosti pracovat se zdroji geografických informací;
- využíval vhodné digitální technologie v běžném životě a odpovědně se choval a jednal v digitálním prostředí;
- získával a kriticky hodnotil informace z různých zdrojů – z verbálních textů, ikonických textů (mapy, grafy, schémata, obrazy, tabulky, fotografie) a kombinovaných textů (např. dokumentární filmy);
- respektoval přírodní, společenské a ekonomické hodnoty;
- rozvíjel trvalý zájem poznávání složek krajiny, vlastní země a krajiny, ve které žije a působí;
- diskutoval řešení daného problému;
- pracoval v týmu i samostatně;
- utvářel si pozitivní vztah k životnímu prostředí.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Obsah učiva je rozložen do prvního a druhého ročníku. Jeho základem jsou praktické činnosti podpořené teoretickými znalostmi. Učitel s žáky řeší praktické otázky ze života společnosti a aktuálního dění ve světě. Motivuje k získávání informací z masových sdělovacích prostředků jiných zdrojů textového a ikonického charakteru a učí je správně se v záplavě informací orientovat. Žáci se učí kritickému hodnocení informací, objevování, analýze a řešení problémů. Ve vyučování jsou využity jak klasické výukové metody názorně – demonstrační (počítačové prezentace, čtení map, využití atlasu a geografických časopisů), tak komplexní výukové metody (frontální výuka, samostatná i skupinová práce žáků.)

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni z ústního a písemného projevu, z orientace v mapách, z dovedností čtení grafů a tabulek. Při hodnocení se klade důraz na schopnost uvádět učivo do souvislostí s dalšími přírodovědnými předměty. Hodnotí se i spolupráce při týmové práci a je zohledněn i celkový přístup žáka k vyučovacímu procesu a plnění studijních povinností. V rámci studia zeměpisu je žák hodnocen mimo jiné také za projektovou činnost (kartografie, geografie místní oblasti).

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních a problémových úloh (archiv soutěží a olympiád...).
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo.
- Motivuje žáky k zapojení do zeměpisných soutěží a zeměpisné olympiády. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěžích.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

k učení – žák

- prostřednictvím učení rozvíjí orientaci v geografickém prostředí;
- formuje trvalý zájem o poznávání složek krajiny, vlastní země a krajiny, ve které žije;
- rozvíjí pozitivní vztah k učení přes aktivní získávání geografických informací z různých informačních zdrojů;

k řešení problémů – žák

- analyzuje globální problémy současného světa v přírodním i společenském prostředí a reaguje na ně v lokálním měřítku;
- posoudí, jak k úspěšnému řešení globálních problémů přispívají světové instituce a organizace;
- lokalizuje na politické mapě světa aktuální geopolitické změny a vysvětlí jejich příčiny;
- zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí;

komunikativních – žák

- používá základní kartografickou terminologii;
- debatuje o možných perspektivách soudobých problémů lidstva;
- účastní se aktivně diskuzí, formuluje a obhájí své názory a postoje;

personálních a sociálních – žák

- přijímá a odpovědně plní zadané úkoly, rady i kritiky;
- podněcuje práci v týmu vlastními návrhy a nápady;
- chápe základní geografické, ekologické a environmentální souvislosti mezi člověkem a prostředím;

občanských a kulturního povědomí – žák

- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás i ve světě;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje;
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah;

k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- vytvoří si pozitivní vztah k přírodě, k lidem různých národů a etnik a k aktivním prospěšným společenským a kulturním činnostem, které vyplňují pracovní i volný čas;

Kompetence digitální – žák:

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií při práci s geografickými informacemi;
- používá vhodné digitální technologie při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- využívá digitální mapy, vybrané produkty dálkového průzkumu Země, satelitního a leteckého snímkování krajin pro orientaci v terénu, pozorování, zobrazování a hodnocení prostředí;
- učí se používat vybrané digitální informační technologie v běžném životě pro orientaci v geografických realitách;
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracuje s elektronickou poštou, komunikačními programy (Teams) a cloudovými službami a sdílí vytvořený obsah;
- uvědomuje si nutnost posuzovat věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím, je mediálně gramotný;
- učí se pro odpovědné chování a jednání v digitálním prostředí.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti, osobnost a její rozvoj

- osobnost a její rozvoj;
- stát, politický systém, politika, soudobý svět;

Člověk a životní prostředí

- současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí (klimatické změny, ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace, vliv prostředí na lidské zdraví);

- možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v daném oboru vzdělání a v občanském životě (např. nástroje právní, ekonomické, informační, technické, technologické, organizační prevence negativních jevů, principy udržitelnosti rozvoje);

Člověk a svět práce

- trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů;
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;
- technologický rozvoj v činnostech lidské práce, základní charakteristiky pracovních činností;
- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi informálního učení;
- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart.

Člověk a digitální svět

- postavení, role či vliv digitálních technologií a práce s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu;
- kritické posuzování vývoje technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvážení příležitosti a rizika, minimalizace rizika;
- běžné a samozřejmé využití vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; nastavení a změna použití digitální technologie podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- využití digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budování si osobní vzdělávací prostředí; rozpoznání, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientace v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; schopnost podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a doporučení;
- práce s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací;
- vyjádření se za pomoci digitálních prostředků a vytváření a úprava vlastního digitálního obsahu v různých formátech; změna, vylepšení a zdokonalování obsahu stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí; používání různých strategií při vyhledávání; kritické hodnocení získaných dat a informací, posouzení jejich spolehlivost a úplnost;
- komunikace prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobení prostředků komunikace danému kontextu;
- sdílení dat, obsahu a informací s ostatními prostřednictvím digitálních technologií; využití digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

ROZPIS UČIVA

Předmět: Zeměpis		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• porovná postavení Země ve vesmíru s ostatními tělesy sluneční soustavy	Planetární geografie • Země jako vesmírné těleso	
• na konkrétních příkladech prokáže tvar Země a zhodnotí důsledky pohybů Země	• pohyby Země a jeho důsledky, slapové jevy, roční období a časová pásma	PT: 4.3.4.4.3
• používá s porozuměním základní kartografickou terminologii, vytváří vlastní schémata a mapy a s pomocí map se orientuje v krajině	Kartografie a praktický zeměpis • základy geografické kartografie a aplikace základních kartografických znalostí	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.4.20
• porovná mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu	Krajinná sféra • litosféra	PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24
• hodnotí půdní obal Země jako základ života a zdroj rozvoje společnosti, rozliší hlavní biomy světa	• pedosféra, biosféra	PT: 4.3.4.2.1 PT: 4.3.4.2.3 PT: 4.3.4.2.4 PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24
• vysvětlí malý a velký oběh vody, rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině	• hydrosféra	PT: 4.3.4.2.7 PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24
• objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů	• atmosféra	PT: 4.3.4.2.6 PT: 4.3.4.2.7 PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24

Předmět: Zeměpis		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje globální problémy na Zemi • identifikuje problémy v místním prostředí a dá je do souvislosti s problémy globálními	• globální ekologické problémy	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.2.4 PT: 4.3.4.2.6 PT: 4.3.4.2.7 PT: 4.3.4.2.12 PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24
• charakterizuje různé typy krajin, rozliší složky a prvky krajiny a rozpozná vztahy mezi nimi	Krajina a životní prostředí • krajina	
• charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví, hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí	• životní prostředí	PT: 4.3.4.2.7 PT: 4.3.4.2.8 PT: 4.3.4.2.11 PT: 4.3.4.2.13 PT: 4.3.4.4.11 PT: 4.3.4.4.12 PT: 4.3.4.4.13
• uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a krajiny, zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí	• ochrana životního prostředí	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.2.2 PT: 4.3.4.2.5 PT: 4.3.4.2.9 PT: 4.3.4.2.10 PT: 4.3.4.2.12 PT: 4.3.4.2.14
• diferencuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti	• přírodní zdroje a energie	
• zhodnotí polohu, přírodní poměry, ochranu přírody a uvede příklady chráněných území	Geografie České republiky • přírodní poměry	PT: 4.3.4.2.5
• lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit, popíše zapojení České republiky do mezinárodních struktur a podíl na jejich aktivitách	• hospodářské poměry	PT: 4.3.4.3.1 PT: 4.3.4.3.5 PT: 4.3.4.3.8 PT: 4.3.4.3.9 PT: 4.3.4.3.10 PT: 4.3.4.4.2

Předmět: Zeměpis		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
zpracuje projekt na téma „Obec, ve které žiji“	místní oblast	PT: 4.3.4.2.13 PT: 4.3.4.4.12 PT: 4.3.4.4.13 PT: 4.3.4.4.20 PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24

Předmět: Zeměpis		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
rozliší státy světa podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti	Politická geografie státy světa	PT: 4.3.4.1.5
popíše rozčlenění soudobého světa a lokalizuje aktuální geopolitické změny	politická mapa dnešního světa	PT: 4.3.4.3.1 PT: 4.3.4.3.5 PT: 4.3.4.3.8 PT: 4.3.4.3.9 PT: 4.3.4.3.10 PT: 4.3.4.4.2 PT: 4.3.4.4.3 PT: 4.3.4.4.11 PT: 4.3.4.4.12 PT: 4.3.4.4.13
- porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení - posoudí, jak k úspěšnému řešení globálních problémů přispívají světové instituce a organizace	mezinárodní organizace	PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24
uvede současné konflikty ve světě včetně terorismu, objasní jejich podstatu, vzájemné souvislosti a důsledky pro lidskou společnost	ohniska neklidu současného světa	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.1.3 PT: 4.3.4.4.2 PT: 4.3.4.4.3 PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24
- lokalizuje na mapách makroregiony světa a vymezí jejich hranice, vyčlení jednotlivé oblasti makroregionu a zhodnotí přírodní, politické a hospodářské vlastnosti a vzájemně je porovná - uvede souvislosti mezi zvyšováním vzájemné závislosti ve světě a zvětšujícími se rozdíly mezi zeměmi a regiony, ale i uvnitř zemí	Regionální geografie regionální geografie Evropy, Ameriky, Asie, Afriky a Austrálie a Oceánie	PT: 4.3.4.1.3 PT: 4.3.4.1.5 PT: 4.3.4.3.1 PT: 4.3.4.3.5 PT: 4.3.4.3.8 PT: 4.3.4.3.9 PT: 4.3.4.3.10 PT: 4.3.4.4.21 PT: 4.3.4.4.23 PT: 4.3.4.4.24

Předmět: Zeměpis		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
rozliší státy světa podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti	Politická geografie státy světa	PT: 4.3.4.1.5
popíše rozčlenění soudobého světa a lokalizuje aktuální geopolitické změny	politická mapa dnešního světa	PT: 4.3.4.3.1 PT: 4.3.4.3.5 PT: 4.3.4.3.8 PT: 4.3.4.3.9 PT: 4.3.4.3.10
- porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení - posoudí, jak k úspěšnému řešení globálních problémů přispívají světové instituce a organizace	mezinárodní organizace	
uvede současné konflikty ve světě včetně terorismu, objasní jejich podstatu, vzájemné souvislosti a důsledky pro lidskou společnost	ohniska neklidu současného světa	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.1.3
- lokalizuje na mapách makroregiony světa a vymezí jejich hranice, vyčlení jednotlivé oblasti makroregionu a zhodnotí přírodní, politické a hospodářské vlastnosti a vzájemně je porovná - uvede souvislosti mezi zvyšováním vzájemné závislosti ve světě a zvětšujícími se rozdíly mezi zeměmi a regiony, ale i uvnitř zemí	Regionální geografie regionální geografie Evropy, Ameriky, Asie, Afriky a Austrálie a Oceánie	PT: 4.3.4.1.3 PT: 4.3.4.1.5 PT: 4.3.4.3.1 PT: 4.3.4.3.5 PT: 4.3.4.3.8 PT: 4.3.4.3.9 PT: 4.3.4.3.10

6.6 Občanská nauka

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/003 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	5 (0+0+2+3)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská nauka směřuje především k pozitivnímu ovlivnění žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby se mohli stát aktivními a odpovědnými občany žijícími v demokratické společnosti.

Předmět přináší žákům základní informace z řady humanitních oborů. Učí žáky hlouběji porozumět současnému dění ve společnosti a zákonitostem, na kterých stojí lidská společnost. Cílem Občanské nauky je také snaha o to, aby žáci jednali uvážlivě, nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu celé společnosti. Žáci se učí uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet a co nejvíce porozumět světu, v němž žijí.

Charakteristika učiva

Předmět Občanská nauka je vyučován ve 3. a 4. ročníku (2+3 hodiny týdně). Učivo je rozděleno do tematických celků a jednotlivá témata se navzájem prolínají a celkově prostupují od procesu začleňování člověka do společnosti, přes uvědomění si politické a globální odpovědnosti, až po význam filozofie a etiky v životě člověka. Důraz je především kladen na úlohu člověka v lidském společenství a politickém životě, právní odpovědnost, ekonomické myšlení a v neposlední řadě na společnost jako celek.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- upevňoval pocit odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství;
- dokázal získané znalosti a dovednosti využít v praktickém životě;
- osvojil si základní terminologii jednotlivých společenskovedních oborů;
- uměl formulovat, zdůvodnit a obhájit své názory;
- chápal a osvojoval si principy demokracie a svobody;
- jednal v souladu s humanitou a vlastenectvím;
- cítil potřebu občanské aktivity;
- rozvíjel pozitivní hodnotový systém opřený o historickou i současnou zkušenost lidstva;
- získával a kriticky hodnotil informace z různých zdrojů k daným tématům;
- chránil životní prostředí a jednal v souladu udržitelného rozvoje;
- chápal hodnoty lidské práce a smýšlel hospodárně;
- toleroval a respektoval odlišné názory druhých;
- orientoval se v hlavních událostech 20. století, uvědomoval si příslušnost k vlastnímu národu a k širšímu společenství Evropské unie;

- rozvíjel schopnost empatie ve vztahu k příslušníkům jiných ras a národností.

Výukové strategie (pojetí výuky)

V hodinách Občanské nauky jsou využívány klasické slovní výukové metody (výklad, vysvětlování, vyprávění, rozhovor) v kombinaci s aktivizujícími metodami (řízená diskuse na aktuální témata, situační a inscenační metody, práce s textem, problémová výuka, práce s elektronickou projekcí). Uplatňují se komplexní výukové metody, např. frontální výuka, samostatná práce, skupinová výuka, týmová práce.

Žákům jsou zadávány samostatné práce a referáty, které vedou žáky k rozvíjení schopností prezentovat vlastní práci a vhodně argumentovat nastíněnou otázkou.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby shromažďovali informace z nejrůznějších zdrojů (tisk, internet, odborná literatura apod.) a orientovali se v různých zdrojích informací a uměli tak kriticky posoudit důvěryhodnost těchto zdrojů. Empatie žáků je rozvíjena rozborem textů, filmů i samotného jednání řady osobností.

Výuku je možné doplnit odbornými exkurzemi, besedami a přednáškami na dané téma.

Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny průběžně a hodnotí se komplexní dovednosti žáků. Nejčastější používanou formou ověřování znalostí je písemné a ústní zkoušení.

Hodnoceny jsou také prezentace individuálních a skupinových prací, schopnost kritického myšlení, dovednost výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat na dané téma.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je realizována následujícím způsobem:

- žákům jsou ve výuce zadávány rozšiřující úkoly a problémové otázky rozvíjející kritické myšlení, kladou důraz na argumentaci a podporují diskusi a vyjádření vlastního názoru, učitelé zařazují do výuky rozšiřující učivo, které je určeno pro nadané žáky;
- žákům je umožněn přístup k odborné literatuře a odborným časopisům, kterými disponuje školní knihovna;
- učitelé žáky odkazují na další odbornou literaturu, časopisy a digitální materiály;
- učitelé motivují žáky k zapojení do soutěží se společenskovední tematikou a individuálně jim pomáhají s přípravou na soutěže. V případě zapojení žáků do Středoškolské odborné činnosti jim učitelé práce konzultují, popř. zajistí odborného konzultanta a doporučí žákům vhodnou odbornou literaturu a další studijní materiály;
- učitelé připravují pro nadané žáky projektové dny se společenskovedním obsahem (např. projektový den – Logika);
- učitelé poskytují žákům individuální konzultace;
- nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent zpracováním ročníkové práce na společenskovední téma, které jim vyučující pravidelně nabízejí;
- nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent ve volitelném předmětu Specializace – humanitní studia, který prohlubuje a rozvíjí poznání v oblasti společenských věd.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

Vzhledem k převážně teoretickému zaměření předmětu lze celý obsah učiva realizovat plnohodnotně v rámci distančního vzdělávání. Vyučující upraví metody a formy práce adaptované

na podmínky distanční výuky. Společenskovědní exkurze, které jsou doporučeny, se realizují podle stávajících epidemiologických a hygienických opatření.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- ovládá a umí aplikovat různé techniky učení;
- si promýšlí organizaci času při jednotlivých činnostech;
- využívá různých informačních zdrojů, zejména internetu, novin, dokumentárního filmu a zkušeností jiných lidí;
- užívá obecně známé termíny;
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání.

K řešení problémů – žák

- rozumí zadání úkolu, rozčleňuje úkol na části a stanovuje jádro problému;
- umí získat informace potřebné k řešení problému a navrhnout způsob řešení, volí prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit;
- umí spolupracovat při řešení skupinových i společných aktivit s jinými lidmi;
- uvážlivě rozhoduje a přebírá zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Komunikativních – žák

- ovládá různé formy komunikace, a to včetně uvědomování si jejich kladů, záporů, vhodnosti použití v různých situacích;
- jasně formuluje své myšlenky a názory, aktivně se účastní diskusí;
- umí obhájit své názory a postoje;
- zaznamenává myšlenky a údaje z textů, projevů jiných lidí, dokumentárních filmů;
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu, dosahuje jazykové způsobilosti pro pracovní uplatnění.

Personálních a sociálních – žák

- posuzuje své duševní a fyzické možnosti, odhaduje důsledky svého chování a jednání v různých situacích;
- ověřuje si získané poznatky v praxi, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- podněcuje práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezáujatě zvažuje návrhy druhých;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předchází osobním konfliktům.

Občanských a kulturního povědomí – žák

- jedná v souladu s morálními principy a se zásadami společenského chování;
- uvědomuje si význam a vzájemný vztah kulturního a přírodního prostředí;
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí, vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- uvědomuje si různorodost lidí a nutnost našeho respektu k ní jako k jedné z podmínek vlastní svobody a sebeúcty;
- přispívá k uplatňování hodnot demokracie;
- aktivně se zajímá o politické a společenské dění u nás a ve světě;

- uznává tradice a hodnoty svého národa, má pozitivní vztah k vlasti a symbolům státu;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje.

K pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- má zodpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i ke vzdělání, uvědomuje si význam celoživotního učení;
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce;
- získává a vyhodnocuje informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání.

Matematických – žák

- čte a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, diagramy, schémata apod.);
- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím, je mediálně gramotný.

Kompetence digitální – žák:

- vyhledává, vyhodnocuje a ověřuje informace z různých online zdrojů;
- rozlišuje důvěryhodné zdroje od dezinformací, hoaxů a manipulací;
- chápe svá práva a povinnosti v digitálním prostoru (např. ochrana osobních údajů, digitální etika);
- chová se zodpovědně na sociálních sítích a v online diskusích;
- zná možnosti zapojení do veřejného života skrze digitální platformy;
- dokáže vytvořit prezentaci, plakát nebo jednoduché video na občanské téma s využitím digitálních nástrojů;
- umí správně citovat zdroje a dbá na autorská práva při práci s multimédií.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- osobnost a její rozvoj;
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů;
- společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství;
- historický vývoj (především 19. a 20. století);
- stát, politický systém, politika, soudobý svět;
- masová média;
- morálka, svoboda a odpovědnost, tolerance, solidarita;
- potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

K uplatnění těchto průřezových témat značnou měrou přispívá účast žáků na různých formách občanského života ve škole i mimo školu, aktivní sledování politického a kulturního dění v ČR a ve světě pomocí elektronické projekce, využití internetu v hodinách, týmová práce, prožitkové aktivity, diskuse a práce s dokumentárním filmem.

Člověk a životní prostředí

- ekologická přizpůsobivost;
- ochrana přírody a krajiny;
- klimatické změny;
- ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace;
- nástroje právní, ekonomické, informační, technické, technologické, organizační
- prevence negativních jevů, vlastní odpovědnost za své jednání a aktivní podíl na řešení environmentálních problémů;
- principy udržitelnosti rozvoje;
- souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;
- základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se uplatňuje především v rámci spolupráce se středisky a centry ekologické výchovy. Při realizaci průřezového tématu je kladen důraz především na smýšlení, jednání a chování žáků v souladu s principy udržitelného rozvoje a na odpovědnost každého z nás za kvalitu životního prostředí.

Člověk a svět práce

- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi informálního učení;
- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení;
- vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení;
- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;
- ověřené kariérové informace jako podmínka rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce;
- trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů;
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;
- technologický rozvoj v činnostech lidské práce, základní charakteristiky pracovních činností;
- zákoník práce, formy pracovního vztahu, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele;
- zprostředkovatelské služby při hledání práce, pracovní agentury, služby úřadu práce.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a svět práce je doplnit znalosti a dovednosti žáků o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jejich uplatněním na trhu práce.

Člověk a digitální svět

- postavení, role či vliv digitálních technologií a práce s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu;

- využití vhodných nástrojů pro výpočty ekonomických údajů (mzdy, RPSN aj.), pro jejich zobrazování (trendy nabídky a poptávky, podnikatelský záměr, rozpočet apod.); použití dostupných aplikací k ekonomickým či pracovním účelům, např. k daňovým evidenčním povinnostem;
- vyhledávání příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- kritické posuzování vývoje technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvážení příležitosti a rizika, minimalizace rizika
- právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- respektování pravidel chování a jednání a etika při interakcích v digitálním prostředí; respektování kulturní rozmanitosti; aktivní vystupování proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním prostředí s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí; používání různých strategií při vyhledávání; kritické hodnocení získaných dat a informací, posouzení jejich spolehlivosti a úplnosti;
- sdílení dat, obsahu a informací s ostatními prostřednictvím digitálních technologií; využití digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

Průřezové téma Člověk a digitální svět rozvíjí u žáků dovednosti pro bezpečné, kritické a smysluplné využívání digitálních technologií v každodenním životě i vzdělávání. Doplnuje učivo o znalosti z oblasti digitální gramotnosti, práce s informacemi, ochrany soukromí a etiky v online prostředí.

Rozpis učiva

Předmět: Občanská nauka		Ročník: 3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• popíše základní zásady, hodnoty, principy a fungování demokracie a popíše, jaké má problémy (korupce, kriminalita...) • porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě • vymezí problémy demokracie (kriminalita, korupce apod.) • charakterizuje Listinu základních práv a svobod, objasní význam práv a svobod • identifikuje na konkrétních příkladech porušování lidských práv a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat • rozliší různá uspořádání státu a základní formy vlády	Člověk jako občan • demokracie – základní hodnoty a obecné principy • demokracie/totalita • lidská práva, porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana; práva dětí • stát, státní občanství v ČR • státy na počátku 21. století, český stát • občanská participace, občanská společnost • občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití • Ústava ČR • Politický systém ČR (dělba moci, proces tvorby a schvalování zákonů) • volby a volební systémy	PT: 4.3.4.1.1, 4.3.4.1.2, 4.3.4.1.3, 4.3.4.1.4, 4.3.4.1.5, 4.3.4.1.6, 4.3.4.1.7, 4.3.4.1.8,

Předmět: Občanská nauka		Ročník: 3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• rozumí problematice občanské participace, znakům a funkcím občanské společnosti • uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu • na konkrétních příkladech popíše a prodiskutuje ctnosti občana, které jsou potřebné pro demokracii a multikulturní soužití • porozumí významu a funkci Ústavy ČR • prokáže na konkrétních případech orientaci v českém politickém systému, objasní funkci politických stran a svobodných voleb • rozlišuje hlavní funkce obecní a krajské samosprávy • rozlišuje principy základních politických ideologií • rozpozná projevy politického radikalismu a extremismu • vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody lidí	• struktura veřejné správy: státní správa a samospráva (obecní a krajská samospráva) • politika a politické strany • politické ideologie • politický radikalismus a extremismus • současný český extremismus a jeho symbolika; mládež a extremismus • teror, terorismus	
• používá a aplikuje základní ekonomické pojmy • na příkladu popíše fungování tržního mechanismu • zhodnotí otázku nabývání majetku • rozlišuje pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti • navrhne řešení schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, včetně zajištění na stáří • navrhne způsoby, jak využít osobní volné finanční prostředky, a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování; • orientuje se v platebním styku a v produktech a službách peněžních ústavů, které poskytují	Člověk a ekonomika • ekonomie jako věda – vztah ekonomie a ekonomiky • základní ekonomické pojmy – statky, služby, potřeby, spotřeba, životní úroveň • podstata fungování tržní ekonomiky • peníze a majetek (nabývání majetku), rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny – rozpočet rodiny, zodpovědné hospodaření s penězi • řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů, • finanční trh • ukazatele vývoje národního hospodářství • veřejné finance – základy veřejných financí, neziskové organizace a jejich financování, státní rozpočet a místní rozpočty • mzda a zákonné odvody (typy mezd; daně z příjmů, sociální a zdravotní pojištění)	PT: 4.3.4.1.1, 4.3.4.1.2, 4.3.4.1.3, 4.3.4.1.5, 4.3.4.1.6, 4.3.4.1.8, 4.3.4.3.1, 4.3.4.3.2, 4.3.4.3.3, 4.3.4.3.5, 4.3.4.3.6, 4.3.4.3.7, 4.3.4.3.8, 4.3.4.3.9, 4.3.4.3.10, 4.3.4.3.11, 4.3.4.3.13, 4.3.4.3.14, 4.3.4.4.8 Pozn. Učivo majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech jedince

Předmět: Občanská nauka		Ročník: 3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
pomoc při řešení krizových finančních situací – dovede posoudit možná rizika nabízených služeb • charakterizuje na příkladu hotovostní a bezhotovostní styk a zhodnotí jejich výhody a nevýhody, zákonné a smluvní pojištění • vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby • vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení a jaké jsou jeho důsledky, a jak řešit tíživou finanční situaci; • posoudí způsoby zajištění úvěru; vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb • charakterizuje ukazatele vývoje národního hospodářství • charakterizuje veřejné finance a popíše jejich členění • rozlišuje financování ziskových a neziskových organizací • orientuje se ve státním rozpočtu a místních rozpočtech • dokáže na příkladech popsat příjmové a výdajové složky státního rozpočtu • rozliší základní druhy daní a vysvětlí systém odvodu daní; • orientuje se v zákonné úpravě mezd a dokáže na příkladu vypočítat hrubou a čistou mzdu, sociální a zdravotní pojištění • orientuje se v základních pojmech a právních formách podnikání, včetně charakterizování základních znaků • na příkladu popíše základní povinnosti podnikatele vůči státu	• podnikání • právní formy, podnikatelský záměr, podnikání v rámci EU • majetek a hospodaření podniku • marketing a management	a rodiny – rozpočet rodiny; zodpovědné hospodaření s penězi; řešení krizových finančních situací (spadá do tematického celku Člověk v lidském společenství) Pozn. Učivo Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence – je obsaženo v tematickém celku Člověk a právo a částečně je zahrnuto ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova.

Předmět: Občanská nauka		Ročník: 3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
rozlišuje náklady, výnosy a jednotlivé druhy majetku		
- vymezi význam a formy mezinárodní pomoci a spolupráce - uvede hlavní cíle mezinárodních organizací (OSN, NATO, EU, Rada Evropy) - popíše činnost a funkci OSN a NATO - popíše základní pilíře EU; - rozlišuje orgány EU a zná jejich hlavní funkce - charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku; - objasní postavení ČR v Evropě a v soudobém světě - vysvětlí význam zapojení ČR do mezinárodních organizací a podíl ČR na jejich aktivitách - vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách; - prodiskutuje bezpečnostní otázky jednotlivých států a možnosti řešení konfliktů	Člověk v mezinárodním prostředí <u>Mezinárodní organizace</u> - mezinárodní vztahy a rozmanitost soudobého světa: civilizační sféry a kultury, světové velmoci, vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy - Integrace a dezintegrace: důvody, význam, výhody - významné mezinárodní organizace a společenství (OSN, NATO, EU, Rada Evropy) - ČR a svět – zapojení ČR do mezinárodních struktur - bezpečnost na počátku 21. století, konflikty v soudobém světě	PT: 4.3.4.1.2, 4.3.4.1.4, 4.3.4.1.5,
- popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace - srovná velmoci, vyspělé státy a rozvojové země a rozpozná jejich problémy - uvede příklady projevů a příčin globalizace - hodnotí důsledky a dopady globalizace a debatuje o jejích důsledcích - orientuje se v hlavních globálních problémech současného světa - uvede na příkladu, jak lze realizovat zásady udržitelného rozvoje v běžném životě - zhodnotí otázku teroru a terorismu v současném světě;	<u>Soudobý svět</u> - rozmanitost soudobého světa: civilizační sféry a kultury - velmoci, vyspělé státy - rozvojové země a jejich problémy - proces globalizace – příčiny, projevy, důsledky - globální problémy světa - teror a terorismus - rozvojová spolupráce a humanitární pomoc	PT: 4.3.4.1.3, 4.3.4.1.5, 4.3.4.1.6, 4.3.4.1.7, 4.3.4.2.2, 4.3.4.2.5, 4.3.4.2.6, 4.3.4.2.7, 4.3.4.2.9, 4.3.4.2.10, 4.3.4.2.11, 4.3.4.2.12, 4.3.4.2.14, 4.3.4.4.11 Pozn. teror a terorismus (učivo spadá do tematického celku Člověk jako občan)

Předmět: Občanská nauka		Ročník: 3
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
rozliší na příkladech rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc		

Předmět: Občanská nauka		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• rozumí základním sociologickým pojmům • zhodnotí rozdíly mezi tradiční, moderní a pozdně moderní společností • charakterizuje současnou českou společnost a její strukturu z hlediska sociálního a etnického složení • vysvětlí úlohu vrstev a elit ve společnosti • popíše proces socializace a instituce, které se k pojmu pojí (škola, rodina, vrstevníci apod.) • rozlišuje druhy sociálních útvarů • definuje pojem kultura a rozlišuje druhy kultury • vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění • objasní způsoby ovlivňování veřejnosti, význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě • popíše problém sociální nerovnosti a chudoby ve vyspělých demokraciích, uvede postupy možného řešení sociálních problémů; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace • objasní, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována • diskutuje o pozitivěch i problémech multikulturního soužití • rozumí pojmům – rasa, etnikum a národ • debatuje o nevhodnosti diskriminace a netoleranci k jiným skupinám, náboženstvím, kulturám, cizím etnikům, jiným sexualitám, ženám (sexismus), handicapovaným a starým lidem • objasní příčiny migrace lidí • kriticky přistupuje a hodnotí zprávy zveřejňované v médiích • posoudí, jak lze maximálně využít potenciálu masových médií	Člověk v lidském společenství • sociologie – předmět sociologie, vznik a vývoj sociologie jako vědy, vztah k ostatním vědám • společnost (tradiční, moderní a pozdně moderní) • současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha • socializace • sociální útvary společnosti • kultura – vymezení pojmu, dělení kultur (hmotná, duchovní) • mezilidské vztahy; sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti • postavení muže a žen, genderové problémy • multikulturní soužití – soužití majority s minoritami ve společnosti • rasy, etnika, národy a národnosti • migrace, migranti a azylanti • masová média a jejich funkce, svobodný přístup k informacím, kritický přístup k médiím, maximální využití potenciálu médií • úvod do religionistiky – víra a ateismus, nejvýznamnější světová náboženství a církve, sekty a náboženská hnutí, náboženský fundamentalismus	PT: 4.3.4.1.1, 4.3.4.1.2, 4.3.4.1.3, 4.3.4.1.4, 4.3.4.1.5, 4.3.4.1.6, 4.3.4.1.7, 4.3.4.4.2, 4.3.4.4.10, 4.3.4.4.18, 4.3.4.4.21, 4.3.4.4.24 Pozn. masová média a jejich funkce, svobodný přístup k informacím, kritický přístup k médiím, maximální využití potenciálu médií (učivo spadá do tematického celku Člověk jako občan) nejvýznamnější světová náboženství (učivo spadá do tematického celku Soudobý svět)

Předmět: Občanská nauka		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- objasní postavení církví a věřících v ČR - charakterizuje hlavní světová náboženství - vysvětlí nebezpečí sekt a náboženského fundamentalismu		
- vysvětlí pojem právo a právní stát - popíše strukturu právního řádu v ČR - uvede příklady právní ochrany a právních vztahů - vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost - popíše soustavu soudů v ČR - orientuje se v základních otázkách občanského, rodinného, správního, trestního a pracovního práva - vymezi závazky, které vyplývají z běžných smluv - popíše, co má obsahovat pracovní smlouva a vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance; - rozumí problematice všeobecných podmínek u smluv a důsledkům, které vyplývají z neznalosti smlouvy - dovede hájit své spotřebitelské zájmy, např. podáním reklamace - uvede práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manžely; popíše, kde může hledat informace nebo získat pomoc při řešení svých problémů - vysvětlí a zhodnotí proces správního řízení - rozlišuje přestupek a trestný čin - popíše hlavní funkce orgánů činných v trestním řízení - objasní postupy vhodného jednání, stane-li se obětí nebo svědkem činu, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání atp. - rozliší hlavní náplně vybraných právnických profesí	Člověk a právo - právní stát, právo a spravedlnost - právní řád, právní ochrana občanů, právní vztahy - soustava soudů v ČR Systém právních odvětví: - občanské právo – vlastnictví a právo v oblasti duševního vlastnictví; smlouvy – jejich význam a obsah, odpovědnost za škodu - rodinné právo – manželství, práva a povinnosti rodičů a dětí, náhradní rodinná péče - správní řízení - trestní právo – trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, orgány činné v trestním řízení; kriminalita páchaná na dětech a mladistvých, kriminalita páchaná mladistvými - právní profese – notáři, advokáti, soudci, státní zástupci - pracovní právo - bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence – pracovněprávní problematika BOZP, řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace a na pracovišti	PT: 4.3.4.1.1, 4.3.4.1.2, 4.3.4.1.3, 4.3.4.1.5, 4.3.4.1.7, 4.3.4.1.8, 4.3.4.3.1, 4.3.4.3.2, 4.3.4.3.6, 4.3.4.3.7, 4.3.4.4.17

Předmět: Občanská nauka		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• vymezi podmínky vzniku, průběhu a zániku pracovního poměru • zhodnotí práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů • vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a dodržuje ustanovení týkající BOZP		
• objasní podstatu filozofického myšlení a dokáže formulovat základní filozofické otázky • dovede pracovat s filozofickými texty a používat vybraný pojmový aparát, který byl součástí učiva • rozliší hlavní směry a etapy filozofického myšlení • definuje základní pojmy a předmět etiky • na konkrétním příkladu demonstruje úlohu svědomí, viny, morálky, mravnosti či volního jednání v lidském životě • hledá rozdíly mezi osobními hodnotami a hodnotami společnosti • vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědní jiným lidem • debatuje o praktických etických a filozofických otázkách ze života kolem sebe, z kauz známých z médií, z literatury a jiných druhů umění	Člověk a svět (praktická filozofie) • Filozofie – vymezení pojmu, předmětu, základních filozofických otázek • význam filozofie v životě člověka, její smysl pro řešení situací • klíčové směry a etapy filozofického myšlení; nejvýznamnější osobnosti dějin filozofie • Etika – předmět, základní pojmy etiky • morálka, mravní hodnoty a normy, mravní jednání a odpovědnost, • etika v životě člověka – význam a smysl • hodnotová orientace a životní postoje člověka; člověk mezi touhou po vlastním štěstí a angažováním se pro obecné dobro a pro pomoc jiným lidem	PT: 4.3.4.1.1, 4.3.4.1.2, 4.3.4.1.3, 4.3.4.1.6, 4.3.4.1.7,

6.7 Matematika

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	12 (3+3+3+3)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu matematika vychází ze vzdělávací oblasti Matematické vzdělávání z Rámcového vzdělávacího programu.

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, budoucím zaměstnání, volném čase apod.).

Charakteristika učiva

Matematika svým charakterem, především řešením úloh a problémů, rozvíjí samostatné myšlení žáků a přispívá tak k jejich celkovému intelektuálnímu rozvoji.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- aplikoval matematické poznatky a postupy v odborné složce vzdělávání;
- využíval matematické poznatky a metody řešení v praktickém životě a v dalším vzdělávání;
- matematizoval jednoduché reálné situace, užíval matematický model a vyhodnotil výsledek řešení vzhledem k realitě;
- zkoumal a řešil problémy včetně diskuse řešení;
- diskutoval metody řešení matematické úlohy;
- účelně využil digitální technologie a zdroje informací při řešení matematických úloh;
- četl s porozuměním matematický text, kriticky vyhodnotil informace získané z různých zdrojů;
- správně se matematicky vyjadřoval;
- získal pozitivní postoj k matematickému vzdělávání;
- získal motivaci k celoživotnímu vzdělávání;
- získal důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Výuka je zaměřena na řešení úloh a ověřování správnosti řešení, které podporuje kritické myšlení. Geometrická témata rozvíjí prostorovou představivost, vedou žáky k intuitivnímu chápání nekonečna, k přesnému vnímání symetrií, podobností a shodností. Učivo o funkcích, které je v blízkém vztahu k praktickému životu, rozvíjí funkční a kauzální myšlení.

Výuka je založena na samostatné práci žáků pod citlivým vedením učitele. Je vhodné ocenit vlastní přístup a řešení žáka, pokud ho dovede vysvětlit a obhájit. Je přínosné využít práci dvojic, při níž se formou komunikace ujasní některé vztahy a zvýší se porozumění učivu. Matematika vyžaduje systematickou domácí přípravu ve formě cvičení a řešení úloh.

Hodnocení výsledků žáků

Z předmětu matematika při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- hloubku porozumění učivu a schopnost aplikovat nabyté poznatky při řešení matematických úloh a úloh z praxe;
- přesnost ve výpočtu a v konstrukcích;
- schopnost matematicky přesně se vyjadřovat, číst s porozuměním matematický text, vyhodnotit grafy, tabulky, diagramy;
- dovednost spojovat si poznatky z různých oblastí matematiky.

Žáci jsou průběžně hodnoceni především písemnou formou, dvakrát za pololetí vypracují souhrnnou (čtvrtletní) písemnou práci, které je věnována jedna vyučovací hodina. Ve druhém pololetí čtvrtého ročníku mohou být dvě práce nahrazeny jednou. Na opravu a rozbor písemné práce je vyčleněna rovněž jedna vyučovací hodina. V kompetenci vyučujícího je zavedení bodové škály s následným přiřazením klasifikace dle Školního řádu.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních úloh, postupů řešení, problémových úloh, hlavolamů (učebnice, sbírky úloh, archiv soutěží a olympiád, příklady zadané u maturit, ...).
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo nebo využít alternativní metody řešení.
- Motivuje žáky k zapojení do matematických soutěží (Matematická olympiáda, Matematický klokan, Logická olympiáda). V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěže.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Při přechodu na distanční výuku odpadá povinnost psát souhrnné (čtvrtletní) práce. Vyučující kompenzují chybějící klasifikaci z těchto prací on-line zkoušením a on-line testy.

Některé pasáže učiva matematiky nelze realizovat v rámci distanční výuky. Tato témata (množiny bodů dané vlastnosti, konstrukční úlohy, shodná a podobná zobrazení) se přesunou na dobu, kdy se žáci vrátí k prezenční výuce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

Kompetence k učení – žák

- vyjadřuje se matematicky přesně;
- rozvíjí si geometrické vidění a prostorovou představivost;
- osvojuje si základní matematické pojmy a vztahy postupným zobecňováním a abstrakcí.

Kompetence k řešení problémů – žák

- zdůvodňuje matematické postupy a obhájí vlastní postupy;
- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti.

Komunikativní kompetence – žák

- čte s porozuměním matematický text;
- užívá jazyk matematiky včetně symboliky a terminologie, zdůvodňuje matematické tvrzení, obhájí vlastní řešení problému, prezentuje výsledky řešení úlohy.

Personální a sociální kompetence – žák

- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly a v případě potřeby poskytne pomoc spolužákovi;
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- respektuje různorodost hodnot, názorů a postojů, různorodost řešení.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- kriticky hodnotí dosažené výsledky.

Matematické kompetence – žák

- správně používá a převádí běžné jednotky;
- používá pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nachází vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- čte a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikuje znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině a v prostoru;
- efektivně aplikuje matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence digitální – žák:

- využívá digitální technologie tak, aby mu pomohly k efektivnímu řešení matematického problému;
- využívá digitální technologie pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků;
- využívá digitální technologie k usnadnění práce a zefektivnění svých pracovních postupů;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních;
- jedná eticky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí;
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešení problém, použít.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti za své výsledky, k používání sebekontroly při řešení konkrétních úloh a problémů. Do výuky zařazujeme skupinovou práci, a to tak, aby výsledky příslušely žákům odpovědným za dílčí úkoly.

Člověk a životní prostředí

Rozvíjí se schopnost funkčního myšlení s využitím aktuálních ekologických témat. Vnímání geometrických vztahů v okolním světě přispívá k environmentální výchově a k estetickému vnímání světa.

Člověk a svět práce

Důraz je kladen na reálné zhodnocení vlastních studijních a pracovních předpokladů, rozvíjí se kritické myšlení, podporuje se systematická duševní práce.

Člověk a digitální svět

- efektivní využívání potřebných nebo vhodných digitálních nástrojů včetně umělé inteligence;
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí; používání různých strategií při vyhledávání; kritické hodnocení získaných dat a informací, posouzení jejich spolehlivosti a úplnosti;
- sdílení dat, obsahu a informací s ostatními prostřednictvím digitálních technologií; využití digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a procvičování znalostí.
- práce s digitálními technologiemi při vytváření grafů a modelů;
- využívání digitálních služeb, které nabízí stát, veřejná správa či komerční sektor při výuce statistiky finanční matematiky.

Rozpis učiva

Předmět: Matematika		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• provádí aritmetické operace v $\mathbb{R}$ • používá různé zápisy reálného čísla • znázorní reálné číslo nebo jeho aproximace na číselné ose • používá absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam • porovnává reálná čísla, určí vztahy mezi reálnými čísly • zapíše a znázorní interval • provádí, znázorní a zapíše operace s intervaly (sjednocení, průnik) • řeší praktické úlohy za použití trojčlenky, procentového počtu a poměru ve vztahu k danému oboru vzdělání • provádí operace s mocninami a odmocninami • řeší praktické úkoly s mocninami s racionálním exponentem a odmocninami • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Operace s čísly • číselný obor $\mathbb{R}$ • aritmetické operace v číselných oborech $\mathbb{R}$ • různé zápisy reálného čísla • reálná čísla a jejich vlastnosti • absolutní hodnota reálného čísla • intervaly jako číselné množiny • operace s číselnými množinami (sjednocení, průnik) • užití procentového počtu • mocniny s exponentem přirozeným, celým a racionálním • odmocniny • slovní úlohy	PT: 4.3.4.4.3
• používá pojem člen, koeficient, stupeň členu, stupeň mnohočlenu • provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny • provádí umocnění dvojčlenu pomocí vzorců • rozkládá mnohočleny na součin • určí definiční obor výrazu • sestaví výraz na základě zadání • modeluje jednoduché reálné situace užitím výrazů • interpretuje výraz s proměnnými zejména ve vztahu k danému oboru vzdělávání • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Číselné a algebraické výrazy • číselné výrazy • algebraické výrazy • mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami • definiční obor algebraického výrazu • slovní úlohy	PT: 4.3.4.4.3

Předmět: Matematika		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- rozliší úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní - určí definiční obor rovnice a nerovnice - řeší lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli - řeší rovnice v součinném a podílovém tvaru - vyjádří neznámou ze vzorce - užívá lineárních rovnic, nerovnic a jejich soustav k řešení reálných problémů - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy - úpravy rovnic - lineární rovnice a nerovnice s jednou neznámou - rovnice s neznámou ve jmenovateli - rovnice v součinném a podílovém tvaru - soustavy rovnic, nerovnic - vyjádření neznámé ze vzorce - slovní úlohy	PT: 4.3.4.4.3
- řeší kvadratické rovnice a nerovnice - užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice - užívá rovnic k řešení reálných problémů - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Kvadratická rovnice a nerovnice - kvadratická rovnice a nerovnice - vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice - slovní úlohy	PT: 4.3.4.4.3

Předmět: Matematika		Ročník: 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
Žák • užívá pojmy a vztahy: bod, přímka, rovina, odchylka dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek, úsečka a její délka • užívá jednotky délky a obsahu, provádí převody jednotek délky a obsahu • řeší úlohy na polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů • s použitím goniometrických funkcí určí ze zadaných údajů velikost stran a úhlů v pravoúhlém trojúhelníku • užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách • graficky rozdělí úsečku v daném poměru • graficky změní velikost úsečky v daném poměru • využívá poznatky o množinách všech bodů dané vlastnosti v konstrukčních úlohách • popíše rovinné útvary, určí jejich obvod a obsah • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Planimetrie • základní planimetrické pojmy • polohové vztahy rovinných útvarů • metrické vlastnosti rovinných útvarů • Euklidovy věty • využití goniometrických funkcí k určení stran a úhlů v trojúhelníku • množiny bodů dané vlastnosti • rovinné útvary: kružnice, kruh a jejich části, mnohoúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky, složené útvary, konvexní a nekonvexní útvary • trojúhelník a čtyřúhelník (strana, vnitřní a vnější úhly, výšky, ortocentrum, těžnice, těžiště, střední příčky, kružnice opsaná a vepsaná) • shodná zobrazení v rovině a jejich vlastnosti a uplatnění • podobná zobrazení v rovině, jejich vlastnosti a uplatnění • shodnost a podobnost	PT: 4.3.4.4.3
• rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, sestaví jejich grafy a určí jejich vlastnosti včetně monotonie a extrémů • pracuje s matematickým modelem reálných situací a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě • aplikuje v úlohách poznatky o funkcích při úpravách výrazů a rovnic • určí průsečíky grafu funkce s osami souřadnic • určí hodnoty proměnné pro dané funkční hodnoty • přiřadí předpis funkce ke grafu a naopak	Funkce • pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce • vlastnosti funkce • lineární funkce • lineárně lomená funkce • kvadratická funkce • exponenciální funkce • logaritmická funkce • logaritmus a jeho užití • věty o logaritmech • úprava výrazů obsahujících funkce • exponenciální rovnice • logaritmické rovnice • slovní úlohy	PT: 4.3.4.4.3

Předmět: Matematika		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• sestrojí graf funkce dané předpisem pro zadané hodnoty • řeší reálné problémy s použitím uvedených funkcí • graficky znázorní řešení lineární rovnice, nerovnice a jejich soustav • graficky znázorní řešení kvadratické rovnice a nerovnice • řeší jednoduché exponenciální rovnice • řeší jednoduché logaritmické rovnice • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací		

Předmět: Matematika		Ročník: 3.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
	• užívá pojmy: orientovaný úhel, velikost úhlu • určí velikost úhlu ve stupních a v obloukové míře a jejich převody • graficky znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel • určí definiční obor a obor hodnot goniometrických funkcí, určí jejich vlastnosti včetně monotonie a extrémů • s použitím goniometrických funkcí určí ze zadaných údajů velikost stran a úhlů v pravoúhlém a obecném trojúhelníku • používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí při řešení goniometrických rovnic • používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí k řešení vztahů v rovinných i prostorových útvarech • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Goniometrie a trigonometrie • orientovaný úhel • goniometrické funkce • věta sinová a kosinová • goniometrické rovnice • využití goniometrických funkcí k určení stran a úhlů v trojúhelníku • úprava výrazů obsahujících goniometrické funkce
	• určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky • používá pojmy: vektor a jeho umístění, souřadnice vektoru a velikost vektoru • provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů) • užije grafickou interpretaci operací s vektory • určí velikost úhlu dvou vektorů • určí vlastnosti kolmých a kolineárních vektorů • určí parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky v rovině • určí polohové vztahy bodů a přímek v rovině a aplikuje je v úlohách • určí metrické vlastnosti bodů a přímek v rovině a aplikuje je v úlohách	Analytická geometrie • souřadnice bodu • souřadnice vektoru • střed úsečky • vzdálenost bodů • operace s vektory • přímka v rovině • polohové vztahy přímek a bodů v rovině • metrické vlastnosti bodů a přímek v rovině
		Průřezová témata, integrace, pozn. PT: 4.3.4.4.3

Předmět: Matematika		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací		
- vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce - určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky - pozná aritmetickou posloupnost a určí její vlastnosti - pozná geometrickou posloupnost a určí její vlastnosti - užívá poznatků o posloupnostech při řešení úloh v reálných situacích - používá pojmy finanční matematiky: změny cen zboží, směna peněz, danění, úrok, úročení, jednoduché úrokování, spoření, úvěry, splátky úvěrů - provádí výpočty finančních záležitostí: změny cen zboží, směna peněz, danění, úrok, jednoduché úrokování, spoření, úvěry, splátky úvěrů - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Posloupnosti a finanční matematika - poznatky o posloupnostech - aritmetická posloupnost a její užití - geometrická posloupnost a její užití - finanční matematika - slovní úlohy - využití posloupností pro řešení úloh z praxe	PT: 4.3.4.4.3 4.3.4.4.8

Předmět: Matematika		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- řeší jednoduché kombinatorické úlohy úvahou (používá základní kombinatorická pravidla) - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací - počítá s faktoriály a kombinačními čísly - užívá poznatků z kombinatoriky při řešení úloh v reálných situacích - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Kombinatorika - faktoriál - variace, permutace a kombinace bez opakování - variace s opakováním - počítání s faktoriály a kombinačními čísly - slovní úlohy	PT: 4.3.4.4.3
- užívá pojmy: náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, nezávislost jevů - užívá pojmy: náhodný jev a jeho pravděpodobnost, výsledek náhodného pokusu, opačný jev, nemožný jev a jistý jev, množina výsledků náhodného pokusu - určí pravděpodobnost náhodného jevu - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Pravděpodobnost v praktických úlohách - náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu - náhodný jev - opačný jev, nemožný jev, jistý jev - množina výsledků náhodného pokusu - nezávislost jevů - výpočet pravděpodobnosti náhodného jevu - aplikační úlohy	PT: 4.3.4.4.3
- užívá a vysvětlí pojmy: statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, četnost, relativní četnost, statistický znak kvalitativní a kvantitativní, aritmetický průměr, hodnota znaku - určí četnost a relativní četnost hodnoty znaku - sestaví tabulku četností - graficky znázorní rozdělení četností - určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus, percentil) - určí charakteristiky variability (rozptyl, směrodatná odchylka) - čte a vyhodnotí statistické údaje v tabulkách, diagramech a grafech	Statistika v praktických úlohách - statistický soubor, jeho charakteristika - četnost a relativní četnost znaku - charakteristiky polohy - charakteristiky variability - statistická data v grafech a tabulkách - aplikační úlohy	PT: 4.3.4.3.3

Předmět: Matematika		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací		
- určuje vzájemnou polohu bodů a přímek, bodů a rovin, dvou přímek, přímky a rovin, dvou rovin - určí odchylku dvou přímek, přímky a rovin, dvou rovin - určuje vzdálenost bodů, přímek a rovin - charakterizuje tělesa: hranol, krychle, kvádr, jehlan, válec, kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její části - určí povrch a objem tělesa včetně složeného tělesa s využitím funkčních vztahů a trigonometrie - využívá síť tělesa při výpočtu povrchu a objemu tělesa - aplikuje poznatky o tělesech v praktických úlohách - užívá a převádí jednotky objemu - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací	Stereometrie - polohové vztahy prostorových útvarů - metrické vlastnosti prostorových útvarů - tělesa a jejich sítě - složená tělesa - výpočet povrchu, objemu těles a složených těles	PT: 4.3.4.4.3

6.8 Biologie

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	6 (2+2+2+0)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Biologie je součástí přírodovědného vzdělávání, které přispívá k hlubšímu a komplexnímu pochopení přírodních jevů a zákonů. Vede k formování potřebných vztahů k přírodnímu prostředí a umožňuje žákům proniknout do dějů, které probíhají v přírodě.

Cílem předmětu Biologie je vychovat budoucí pedagogy s pozitivním vztahem k přírodě a motivovat je k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti. Naučit je využívat biologických poznatků a dovedností v osobním i profesním životě a současně je předávat dalším generacím. Připravit budoucí pedagogy k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek v rámci trvale udržitelného rozvoje společnosti a k úctě k životu ve všech jeho formách. Přijímat za své zásady zdravého životního stylu a celoživotní odpovědnosti za své zdraví.

Charakteristika učiva

V úvodní části výuky biologie se žáci seznamují s biologií jako vědní disciplínou a s organizací živé hmoty. V dalších tematických celcích pak následuje seznámení s biologickým systémem. Nejprve s nebuněčnými živými soustavami – viry, následně pak s buněčnými, tzn. prokaryoty a eukaryoty. Ve všech zmíněných oblastech je kladen důraz na pochopení vazeb mezi daným organismem a životním prostředím a na zpětnou vazbu příroda – člověk. Teoretický základ je propojen s rozvojem dovedností, poznávacích procesů a s formováním vlastního postoje žáka.

Při výuce biologie člověka se žáci seznamují s anatomií a fyziologií orgánových soustav. Těžiště základů anatomie a fyziologie člověka je v ontogenetickém vývoji jedince, kde je zdůrazněn význam prevence. V závěru biologie člověka se žáci seznamují se závažnými civilizačními chorobami, se sociálně-patologickými jevy v populaci a možnostmi jejich prevence a se základy první pomoci tak, aby své znalosti dokázali prakticky uplatnit.

Dále se žáci seznamují se základy genetiky, jejíž podstatou je pochopení dědičnosti, proměnlivosti a molekulární podstaty živých buněk a organismů. Žáci se seznamují se specifickými problémy a metodami výzkumu v oblasti genetiky člověka, uvědomí si možné odchylky od normy včetně výčtu rizik, která jsou úzce spojena s kvalitou životního prostředí.

V neposlední řadě se žáci seznámí se základy ekologie a ochrany životního prostředí, přičemž cíl je kladen především na uvědomění si vlivu člověka na životní prostředí a následný vliv životního prostředí na lidské zdraví.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- porozuměl vztahu člověka a přírody;
- chápal postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;
- využíval znalosti získané v přírodovědném základu pro seznamování dětí s přírodou a při vytváření jejich kladného citového vztahu k přírodě a k životnímu prostředí;
- získal přehled o způsobech ochrany přírody;
- si osvojil základy anatomie a fyziologie člověka se zřetelem k ontogenezi a k vývojovým zvláštnostem;
- ovládal zásady racionální výživy se zřetelem ke svému zdraví a ke zdraví svých svěřenců;
- měl přehled o vrozených a získaných odchylkách a onemocněních a jejich prevenci;
- měl přehled o nejzávažnějších rizikových faktorech podmiňujících rozvoj a frekvenci civilizačních onemocnění;
- dokázal poskytnout první pomoc při úrazu a náhlém onemocnění;
- rozpoznával infekční choroby a předcházel jim;
- znal životní prostředí včetně možných rizik při pobytu dítěte v přírodě;
- přijal za své principy udržitelnosti života na Zemi a udržitelného rozvoje společnosti;
- osvojil si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví;
- ctil život jako nejvyšší hodnotu.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Výběr učiva do jednotlivých celků a jejich posloupnost jsou záměrně koncipovány tak, aby na přírodovědný, fylogenetický a ontogenetický základ plynule navázala nadstavba informací týkajících se podstaty života a jeho zachování pro další generace.

Nejčastější formy výuky, které jsou ve výuce biologie využívány, jsou frontální výuka, projektové vyučování i badatelská výuka, samostatná práce žáků formou problémových úloh, referátů či projektů a individuální výuka ve formě ročníkových prací či středoškolských odborných činností.

Ve vyučování jsou zařazeny následující výukové metody: motivační (rozhovor), slovní projev (výklad, vysvětlení, přednáška, vyprávění), demonstrační (předvádění, pozorování) a fixační metody (ústní a písemné opakování a procvičování). Nejčastější způsoby hodnocení žáků jsou orientační a individuální ústní zkoušení, písemné zkoušení či didaktické testy.

V rámci materiálně didaktických prostředků jsou ve výuce biologie využity nejrozličnější učební pomůcky (přírodniny, modely, fotografie, nástěnné plakáty, textové materiály), vizuální i audiovizuální technika. Výuka probíhá ve třídách školy nebo v terénu.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení žáka v předmětu Biologie klademe důraz na:

- správné používání odborné terminologie;
- jeho srozumitelné a souvislé formulování myšlenek;
- odborné zvládnutí praktických kompetencí uvedených a požadovaných v charakteristice učiva;
- schopnost aplikovat teoretické znalosti v prosazování zdravého způsobu života a trvale udržitelného rozvoje;
- samostatnou práci a práci při zpracovávání projektů.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky vyučující žákům nabízí nadstandardních úkoly, využívá ve výuce více aktivizujících metod (projektové vyučování, řešení problémových úloh, ...), v případě doporučení sestaví pro nadaného žáka IVP.
- Dle okolností může učitel zařadit do výuky obohacující a prohlubující učivo nad rámec běžných učebních osnov.
- Nadaného žáka může vyučující využít jako „pomocného učitele“ ve smyslu pomoci s učením ostatním žákům.
- Motivuje žáky k zapojení do biologických soutěží a olympiád. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěžích.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Přínos předmětu v rozvoji klíčových kompetencí a v aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- s porozuměním poslouchá mluvené projevy, pořizuje si poznámky;
- vyhledává a zpracovává informace (studijní literatura, populárně naučná literatura, odborné časopisy, internet);
- samostatně pozoruje, zpracovává výsledky a vyhodnocuje, organizuje si pracovní činnost;
- pracuje na problémových úlohách.

Kompetence k řešení problémů – žák

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získává informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení

Komunikativních – žák

- formuluje své myšlenky srozumitelně, souvisle a jazykově správně;
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje;
- dodržuje odbornou terminologii.

Personálních a sociálních – žák

- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom negativních důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných činností;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly.

Digitálních – žák:

- využívá digitální technologie ke sběru, analýze a zpracování informací a dat;

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ke vlastnímu vzdělávání i zpracování samostatné práce (tvorba prezentací);
- vyhledává doplňující informace z ověřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet a umělé inteligence;
- při určování některých druhů rostlin a živočichů využívá aplikace s podporou AI;
- ke vzdělávání využívá elektronickou verzi učebnice, pořizuje fotografie rostlin a vytváří elektronický herbář;
- při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Vyučovací předmět se podílí na rozvoji odborných kompetencí – žák:

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví, zná a dodržuje zásady a předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- má osvojené si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci, rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout;
- je připraven vést děti k péči o zdraví a k bezpečnému chování, k dovednosti vyhledat nebo poskytnout první pomoc
- vedl děti k ekologickému a ekonomickému vzdělání

Uplatnění průřezových témat

Člověk a životní prostředí

- abiotické a biotické podmínky života;
- ekologická přizpůsobivost;
- vzájemné vztahy organismů a prostředí;
- struktura a funkce ekosystémů, význam biodiverzity;
- ochrana přírody a krajiny;
- klimatické změny;
- ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace;
- vliv prostředí na lidské zdraví a život, zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví;
- nástroje právní, ekonomické, informační, technické, technologické, organizační;
- prevence negativních jevů, vlastní odpovědnost za své jednání a aktivní podíl na řešení environmentálních problémů;
- principy udržitelnosti rozvoje;
- souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;
- samostatné a aktivní poznávání okolního prostředí, získávání informací v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;
- základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
- esteticky a citově vnímáme své okolí a přírodní prostředí.

Občan v demokratické společnosti

- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita.

Člověk a digitální svět

- práce s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací;
- dovednosti potřebné k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií;
- kritické posuzování vývoje technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životního prostředí; zvážení příležitosti a rizika, minimalizace rizika;
- při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházení situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobení svého digitálního i fyzického pracovního prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí; používání různých strategií při vyhledávání; kritické hodnocení získaných dat a informací, posouzení jejich spolehlivost a úplnost;
- sdílení dat, obsahu a informací s ostatními prostřednictvím digitálních technologií; využití digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

Rozpis učiva

Předmět: Biologie		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• zařadí biologii do systému věd, orientuje se v jejím historickém vývoji	Úvod do biologie • biologie jako vědní disciplína • dějiny biologie	
• charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi	• vznik a vývoj života na Zemi	
• vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav, odliší je od neživých • uvede látkové složení živých soustav • popíše vnitřní složitost a funkční uspořádání živých soustav • uvede základní skupiny organismů a porovná je	• obecné vlastnosti živých soustav • látkové složení živých soustav • taxonomie a klasifikace živých soustav • rozmanitost organismů a jejich charakteristika	

Předmět: Biologie		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje viry a dokáže vysvětlit jejich zařazení do nebuněčných živých soustav • nakreslí a popíše stavbu viru, popíše rozmnožování virů a některé způsoby přenosu virů • uvede příklady virových onemocnění člověka, způsoby léčby, posoudí rizika a uvede možnosti prevence	Nebuněčné živé soustavy – viry • charakteristika virů • stavba a rozmnožování viru • virová onemocnění	PT: 4.3.4.2.3
• popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života • popíše stavbu jednotlivých typů buněk • vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou • charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly mezi nimi • pojmenuje základní buněčné organely a popíše jejich funkci v buňce • vysvětlí princip rozmnožování buněk	Buněčné živé soustavy • buňka • typy buněk • prokaryotická a eukaryotická buňka • rostlinná a živočišná buňka • organely • rozmnožování buněk	
• charakterizuje bakterie a zařadí je do systému organismů • nakreslí a popíše stavbu bakteriální buňky • zhodnotí zdravotnický a hospodářský význam vybraných zástupců bakterií • vyjmenuje příklady bakteriálních onemocnění člověka, způsoby léčby a způsoby jejich přenosu, uvede možnosti prevence	Biologie bakterií a sinic • charakteristika bakterií • stavba a rozmnožování bakterií • význam bakterií • bakteriální onemocnění	PT: 4.3.4.2.3
• charakterizuje sinice, uvede jejich význam a vyjmenuje dané zástupce	• sinice	
• rozdělí pletiva podle různých hledisek a objasní jejich význam • popíše stavbu, funkci a význam vegetativních a generativních orgánů rostlin • vysvětlí proces opylení a oplození	Biologie rostlin • základy anatomie a morfologie rostlin • rostlinná pletiva • vegetativní rostlinné orgány • generativní rostlinné orgány	PT: 4.3.4.2.3

Předmět: Biologie		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vysvětlí vedení vody rostlinou - objasní princip fotosyntézy a dýchání rostlin s ohledem na jejich význam - kategorizuje pohyby rostlin	fyziologie rostlin	PT: 4.3.4.2.1
- vysvětlí rozdíly mezi nepohlavním a pohlavním rozmnožováním rostlin - objasní praktické způsoby rozmnožování u vybraných hospodářsky významných druhů	rozmnožování rostlin	
- charakterizuje jednotlivé skupiny rostlin z hlediska jejich vlastností a způsobů rozmnožování - porovná stavbu těla vyšších a nižších rostlin - popíše znaky výtrusných a semenných rostlin - popíše a porovná rozlišovací znaky a ekologické nároky nahosemenných a krytosemenných rostlin - porovná znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin - pozná a pojmenuje významné rostlinné druhy	- systém rostlin - nižší a vyšší rostliny - výtrusné a semenné rostliny - nahosemenné a krytosemenné rostliny - dvouděložné a jednoděložné rostliny	PT: 4.3.4.4.3
- posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam rostlin - uvede léčivé a jedovaté rostliny	význam rostlin	PT: 4.3.4.2.15
- charakterizuje houby v rámci systému organismů - popíše stavbu těla hub - srovná společné a rozdílné znaky říše hub s říšemi rostlin a živočichů - vysvětlí hlavní způsoby rozmnožování hub - uvede příklady parazitických, jedlých a jedovatých druhů hub - pozná a pojmenuje významné zástupce hub - posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub	Biologie hub - charakteristika hub - stavba a rozmnožování hub - systém hub - význam hub	PT: 4.3.4.2.3
- popíše stavbu lišejníku - uvede významné zástupce	lišejníky	

Předmět: Biologie		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
zhodnotí roli lišejníků v přírodě		
- poukáže na hlavní znaky říše - určí, které organismy řadíme k Chromistům	Chromista charakteristika Chromist	PT: 4.3.4.2.3
- poukáže na hlavní znaky prvoků a odliší je od ostatních skupin eukaryot - popíše stavbu těla vybraných prvoků - zhodnotí ekologické postavení prvoků v ekosystému - na příkladech vysvětlí zdravotnický a hospodářský význam prvoků	Biologie prvoků - charakteristika prvoků - systém prvoků	PT: 4.3.4.2.3
- vysvětlí základní ekologické pojmy - charakterizuje abiotické a biotické faktory prostředí - charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu - uvede příklad potravního řetězce - popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického - charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem	Ekologie - základní ekologické pojmy - ekologické faktory prostředí - potravní řetězce - koloběh látek v přírodě a tok energie - typy krajiny	PT: 4.3.4.2.1 4.3.4.2.2 4.3.4.2.3 4.3.4.2.4 4.3.4.4.3

Předmět: Biologie		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• uvede hlavní anatomicko-morfologické a fyziologické znaky jednotlivých taxonů • popíše a porovná způsoby pohlavního i nepohlavního rozmnožování živočichů • porovná vnitřní a vnější oplození, přímý a nepřímý vývoj, proměnu dokonalou a nedokonalou • rozliší hlavní živočišné kmeny a pozná a správně pojmenuje dané zástupce s důrazem na druhy žijící na našem území	Biologie živočichů • morfologie a anatomie živočichů • fyziologie orgánových soustav živočichů • rozmnožování živočichů • systém živočichů	PT: 4.3.4.2.3 4.3.4.4.3
• posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a výživě člověka • uvede hospodářsky a epidemiologicky významné druhy živočichů, uplatňuje bezpečné chování ve styku se živočichy • uvede nejvýznamnější nemoci člověka způsobené parazity a uvede možnosti ochrany	• význam živočichů	
• popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody • hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí • charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví • charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí • popíše způsoby nakládání s odpady • charakterizuje globální problémy na Zemi • uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci • uvede příklady chráněných území v ČR a regionu	Člověk a životní prostředí • vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím • dopady činností člověka na životní prostředí • přírodní zdroje energie a surovin • odpady • globální problémy • ochrana přírody a krajiny • nástroje společnosti na ochranu životního prostředí • zásady udržitelného rozvoje • odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí	PT: 4.3.4.2.3 4.3.4.2.5 4.3.4.2.6 4.3.4.2.7 4.3.4.2.9 4.3.4.2.10 4.3.4.2.11 4.3.4.2.12 4.3.4.2.13 4.3.4.2.14 4.3.4.2.15 4.3.4.4.3 4.3.4.4.11

Předmět: Biologie		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí • vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí • zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí • na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému		

Předmět: Biologie		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
zařadí biologii člověka do systému biologických věd, orientuje se v jejím historickém vývoji	Biologie člověka - biologie člověka jako vědní disciplína - historie biologie	
- rozliší jednotlivé typy tkání podle jejich stavby a vlastností - uvede příklady jednotlivých epitelů, pojiv a svalové tkáně	- histologie - epitely, pojiva, nervová tkáň, svalová tkáň	
- popíše funkce kosterní soustavy, stavbu kosti, růst a vývoj kosti a spojení kostí - popíše kostru člověka - uvede vady a onemocnění kosterní soustavy a jejich prevenci	kosterní soustava člověka	
- popíše funkce svalové soustavy, stavbu kosterního svalu a svalový stah - popíše svaly člověka - uvede vady a onemocnění svalové soustavy a jejich prevenci	svalová soustava člověka	PT: 4.3.4.4.11
- vysvětlí význam jednotlivých složek krve, charakterizuje krevní skupiny a imunitní systém člověka - popíše jednotlivé části oběhové soustavy a vysvětlí jejich funkci - nakreslí a popíše stavbu srdce, popíše činnost srdce a krevní oběh - uvede vady a onemocnění krve a oběhové soustavy a jejich prevenci, zhodnotí vliv rizikových civilizačních faktorů na onemocnění oběhové soustavy - popíše funkce a stavbu mízní soustavy a zhodnotí význam jejich jednotlivých částí	- oběhová soustava člověka - mízní soustava člověka	
- charakterizuje dýchání, popíše orgány dýchací soustavy, vysvětlí mechaniku dýchání - uvede vady a onemocnění dýchací soustavy a jejich prevenci, vysvětlí negativní vliv kouření na zdraví člověka	dýchací soustava člověka	PT: 4.3.4.2.10 4.3.4.4.11
popíše funkce a orgány trávicí soustavy, vysvětlí proces trávení, přeměnu látek a energií	trávicí soustava člověka	

Předmět: Biologie		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• uvede vady a onemocnění trávicí soustavy a jejich prevenci, vysvětlí přímé souvislosti mezi stravovacími zvyklostmi a civilizačními chorobami, dle možností uplatňuje zásady zdravé výživy, je si vědom nebezpečí poruch příjmu potravy		
• popíše funkce a orgány vylučovací soustavy, tvorbu moči • uvede vady a onemocnění vylučovací soustavy a jejich prevenci, zdůvodní význam pitného režimu	• vylučovací soustava člověka	
• popíše funkce a stavbu kůže a kožních derivátů • uvede vady a onemocnění kožní soustavy a jejich prevenci, vysvětlí rizika nadměrného slunění v souvislosti s výskytem rakoviny kůže	• kožní soustava člověka	
• vysvětlí funkci nervové soustavy a podstatu nervového řízení • popíše stavbu centrální nervové soustavy a periferního nervstva • uvede vady a onemocnění nervové soustavy a jejich prevenci	• nervová soustava	PT: 4.3.4.4.11
• vysvětlí funkci endokrinní soustavy a podstatu hormonálního řízení • popíše stavbu endokrinní soustavy • určí vliv jednotlivých hormonů na funkci organismu • uvede vady a onemocnění endokrinní soustavy a jejich prevenci	• endokrinní soustava člověka	
• vysvětlí funkce smyslové soustavy • popíše a vysvětlí stavbu a funkci jednotlivých smyslových orgánů • uvede vady a onemocnění smyslové soustavy a jejich prevenci	• smyslová soustava člověka	
• popíše stavbu a funkce pohlavní soustavy muže a ženy, popíše menstruační cyklus	• pohlavní soustava člověka	PT: 4.3.4.2.8

Předmět: Biologie		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• uvede vady a onemocnění pohlavní soustavy a jejich prevenci, uvede rizika spojená s pohlavně přenosnými chorobami • chová se odpovědně v sexuální životě, rozlišuje dostupné metody antikoncepce a orientuje se v jejich vhodnosti a spolehlivosti		
• definuje zdraví, nemoc, životní styl • uvede pozitivní i negativní vlivy prostředí (fyzikální, chemické, biologické, společenské, kulturní) a posoudí jejich účinky na zdraví člověka • vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu	Zdraví a nemoc • zdraví • nemoc • životní styl • determinanty zdraví	PT: 4.3.4.2.8 4.3.4.4.6 4.3.4.4.16
• pamatuje si telefonní čísla potřebná v případě ohrožení zdraví • dokáže prakticky uplatnit znalosti první pomoci	Základy první pomoci • první pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách	
• orientuje se v základní genetické terminologii • řeší jednoduché genetické příklady • charakterizuje mutace a geneticky podmíněné nemoci • objasní význam genetiky	Dědičnost a proměnlivost • základní genetické pojmy • řešení genetických příkladů • mutace a geneticky podmíněné nemoci • význam genetiky	PT: 4.3.4.2.8

6.9 Fyzika

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	4 (2+2+0+0)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu fyzika je zprostředkovat žákům základní fyzikální poznatky potřebné pro další vzdělávání i praktický život. Důležitým aspektem je i rozvíjení logického myšlení, představivosti a pochopení souvislostí.

Charakteristika učiva

Žáci si budou osvojovat základní fyzikální poznatky, postupy a metody řešení praktických úloh a získávat základní vědomosti a dovednosti ve fyzikální oblasti. Budou vedeni k vyvozování závěrů a aplikování daných postupů na okruh podobných typů úloh. Učivo zahrnuje zásadní poznatky z oblastí mechanika, termika, elektřina a magnetismus, vlnění a optika, fyzika atomu a vesmír.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- využíval fyzikální poznatky a dovednosti v praktickém životě v situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí;
- logicky uvažoval, analyzoval a řešil jednoduché problémy s fyzikální problematikou;
- kladl si smysluplné otázky o okolním světě, rozlišoval adekvátnost argumentů a názorů;
- používal adekvátní matematické a grafické prostředky, symboliku a správnou terminologii;
- chápal základní ekologické souvislosti a postavení člověka v přírodě;
- posoudil vliv činností člověka na složky životního prostředí a možnosti jeho ochrany;
- získal pozitivní postoj k přírodě;
- orientoval se v současném fyzikálním obrazu světa.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Základem je motivace ve formě názorných příkladů z běžného života. Nezastupitelné je ústní a písemné opakování učiva, vypracování domácích cvičení a společné řešení a rozbor úloh. Z expozičních metod výuky jmenujme vysvětlování postupů u nových úloh, zobecňování pravidel pro řešení podobných typů úloh, geometrické znázorňování a využívání zápisu na tabuli. Výuka je vedena převážně frontálně. Dále se využívá referátů a domácích prací.

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu fyzika při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- schopnost žáka orientovat se v dané problematice;

- dovednost spojovat si poznatky z různých oblastí fyziky;
- porozumění fyzikálním principům;
- správné a výstižné formulování problému;
- schopnost řešit úlohy z praxe.

Ověřování znalostí bude prováděno ústní i písemnou formou.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- v rámci výuky je vyučujícím nabízeno zadání nadstandardních úloh, postupů řešení a problémových úloh (učebnice, sbírky úloh, archiv soutěží a olympiád...);
- podle okolností (prokazuje-li většina žáků zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo nebo využít alternativní metody řešení fyzikálních problémů;
- motivace žáků k zapojení do fyzikálních soutěží a Fyzikální olympiády (v případě úspěchu a zájmu žáků jsou nabízeny konzultace k další přípravě na soutěže).

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání ve fyzice;
- uplatňuje různé způsoby práce s fyzikálním textem;
- uplatňuje poznatky získané předcházejícím vzděláváním a zkušenostmi z praxe;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje.

K řešení problémů – žák

- porozumí zadání fyzikální úlohy nebo určí podstatu problému, získá informace k řešení problému, navrhne způsob řešení, zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu;
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické);
- volí prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativních – žák

- formuluje své myšlenky a fyzikální úvahy srozumitelně, souvisle a jazykově správně;
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje obsažené ve fyzikálních textech;
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu.

Personálních a sociálních – žák

- ověřuje si získané fyzikální poznatky;

- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností je pozitivně ovlivňuje;
- přijímá a plní odpovědně úkoly vyplývající z výuky fyziky.

Občanských a kulturního povědomí – žák

- plní stanovené termíny zadaných prací;
- chápe význam životního prostředí pro člověka;
- seznamuje se s významnými výsledky fyzikální vědy dosažené v minulosti i současnosti.

K pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- staví se odpovědně k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání ve fyzice.

Matematických – žák

- správně používá a převádí fyzikální jednotky;
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- čte různé formy grafického znázornění fyzikálních závislostí.

Kompetence digitální – žák:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, fyzikální informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení úloh s fyzikální problematikou, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Uplatnění průřezových témat

Člověk a životní prostředí

- vliv prostředí na lidské zdraví a život, zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví;
- prevence negativních jevů, vlastní odpovědnost za své jednání a aktivní podíl na řešení environmentálních problémů;
- souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;
- základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.

Člověk a digitální svět

- práce s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací;

- efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí; používání různých strategií při vyhledávání; kritické hodnocení získaných dat a informací, posouzení jejich spolehlivost a úplnost;
- sdílení dat, obsahu a informací s ostatními prostřednictvím digitálních technologií; využití digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

Rozpis učiva

Předmět: Fyzika		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu; • určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají; • určí mechanickou práci, výkon a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; • vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie; • určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty; • určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru; • aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh;	Mechanika • pohyby přímočaré, pohyb rovnoměrný po kružnici, skládání pohybů • Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě, gravitační pole, vrhy • mechanická práce a energie • mechanika tuhého tělesa • tlakové síly a tlak v tekutinách, proudění tekutin	PT 4.3.4.4.3 4.3.4.4.9 4.3.4.4.21 4.3.4.4.24
• změří teplotu v Celsiově teplotní stupnici a vyjádří ji jako termodynamickou teplotu; • vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi; • vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny; • řeší jednoduché případy tepelné výměny; • popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů; • popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi;	Molekulová fyzika a termika • základní poznatky termiky • teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa, tepelná kapacita, měření tepla • tepelné děje v ideálním plynu, první termodynamický zákon, práce plynu, účinnost • struktura pevných látek a kapalin, přeměny skupenství látek	PT 4.3.4.2.8 4.3.4.2.10 4.3.4.2.12 4.3.4.2.14 PT 4.3.4.4.3 4.3.4.4.9 4.3.4.4.21 4.3.4.4.24

Předmět: Fyzika		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj; - vysvětlí princip a funkci kondenzátoru; - řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona; - zapojí elektrický obvod podle schématu a změří napětí a proud; - popíše princip a praktické použití polovodičových součástek; - určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem; - vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a její praktický význam; - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice;	Elektřina a magnetismus - elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, kapacita vodiče - elektrický proud v látkách, zákony elektrického proudu, elektrické obvody, vodivost polovodičů, přechod PN - magnetické pole, magnetické pole elektrického proudu, elektromagnet, elektromagnetická indukce, indukčnost - vznik střídavého proudu, přenos elektrické energie střídavým proudem	PT 4.3.4.2.8 4.3.4.2.10 4.3.4.2.12 4.3.4.2.14 PT 4.3.4.4.3 4.3.4.4.9 4.3.4.4.21 4.3.4.4.24
- rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření; - charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění; - chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu; - charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích; - řeší úlohy na odraz a lom světla; - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami; - vysvětlí principy základních typů optických přístrojů; - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxi;	Vlnění a optika - mechanické kmitání a vlnění - zvukové vlnění - světlo a jeho šíření - zobrazování zrcadlem a čočkou - spektrum elektromagnetického záření, rentgenové záření, vlnové vlastnosti světla	PT 4.3.4.2.8 4.3.4.2.10 4.3.4.2.12 4.3.4.2.14 PT 4.3.4.4.3 4.3.4.4.9 4.3.4.4.21 4.3.4.4.24
- popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu; - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony;	Fyzika atomu - model atomu, spektrum atomu vodíku, laser, nukleony, radioaktivita, jaderné záření, - jaderná energie a její využití, biologické účinky záření	PT 4.3.4.2.8 4.3.4.2.10 4.3.4.2.12 4.3.4.2.14

Předmět: Fyzika		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením; - popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice; - posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie;		PT 4.3.4.4.3 4.3.4.4.9 4.3.4.4.21 4.3.4.4.24
- charakterizuje Slunce jako hvězdu; - popíše objekty ve sluneční soustavě; - zná příklady základních typů hvězd; - zná současné názory na vznik a vývoj vesmíru.	Vesmír - sluneční soustava - hvězdy a galaxie	PT 4.3.4.4.3 4.3.4.4.9 4.3.4.4.21 4.3.4.4.24

6.10 Chemie

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/003 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	(2+1+0+0)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět Chemie je založen na podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na vhodných praktických příkladech. Výuka chemie klade důraz na získávání a upevňování znalostí, jak manipulovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech vybranými nebezpečnými látkami. Významně se také podílí na utváření správných postojů žáků vůči prostředí, jež je obklopuje.

Charakteristika učiva

Vyučování chemie je zaměřeno na poznávání jednodušších chemických látek a chemických reakcí s důrazem na to, co občané v běžném životě potřebují. Při výuce se klade důraz na řešení problémových úloh s odpovídající náročností a na využitelnost učiva chemické povahy pro každodenní život. Směřuje k aktivnímu uplatnění nabytých poznatků, dovedností a postojů v každodenním životě a při ochraně přírody a životního prostředí.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- utvářel si vlastní názor na širokou škálu problémů, které se v běžném životě objevují;
- kultivovaně obhájoval vlastní názor a byl schopen sebehodnocení;
- byl schopen pracovat s informacemi a odbornou literaturou;
- prezentoval výsledky své práce.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Ve výuce chemie se bude vedle výkladu a frontálního procvičování učiva preferovat také diskuse a problémová výuka. Do výuky se bude začleňovat i práce s výpočetní technikou, zvláště pak při nácviku vyhledávání, posuzování a zpracování informací.

Hodnocení výsledků žáků,

V rámci hodnocení žáků se bude zčásti využívat klasické ústní zkoušení a zkoušení formou didaktických testů.

V předmětu chemie při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- správnost používání odborné terminologie;
- aplikaci chemického názvosloví při řešení příkladů;
- schopnost aplikovat nabyté vědomosti a poznatky při řešení problémů běžného života.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních a problémových úloh (archiv soutěží a olympiád...).
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo.
- Motivuje žáky k zapojení do soutěží (Olympiáda z chemie, Přírodovědný klokan). V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěže.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- cíleně pozoruje vlastnosti látek a jejich přeměny a vyvozuje odpovídající závěry pro výuku ve škole, ale zejména pro běžný život;
- posuzuje věrohodnost informací, jejich zpracování z hlediska důležitosti a objektivity a jejich využití pro výuku chemie i pro běžný život;
- poznává souvislosti chemických poznatků s poznatky získávanými v jiných přírodních vědách;
- využívá chyb jako prostředků pozitivní motivace pro další učení a pro vytváření kladného postoje k chemii i k dalším přírodovědným disciplínám.

K řešení problémů – žák

- hledá, navrhuje či používá různé informace a algoritmy při řešení školních úloh i problémů v běžném životě;
- porovnává odborné názory, mediální tvrzení a vlastní znalosti i praktické zkušenosti s významem chemie v každodenním životě;
- posuzuje řešení problémů z hlediska jejich správnosti, jednoznačnosti a porovnává efektivitu různých řešení;
- řešení problému související s užíváním chemikálií v běžném životě;
- předchází možným problémům ve škole i v běžném životě na základě poznatků a dovedností ze školní výuky (např. předcházení požárům).

Komunikativních – žák

- vyjadřuje se přehledně a terminologicky správně (písemně i ústně) k výsledkům učební činnosti i poznatkům z běžného života souvisejícím s vlastnostmi látek a jejich přeměn;
- obhájí (písemně i ústně) své názory na řešení problémů souvisejících s vlastnostmi látek a jejich přeměn a také s uplatňováním zásad bezpečnosti práce;
- přátelsky komunikuje se spolužáky při řešení problémů.

Občanských a kulturního povědomí – žák

- chápe význam životního prostředí pro člověka;

- seznamuje se s významnými výsledky chemie jako vědy dosažené v minulosti i současnosti.

K pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- staví se odpovědně k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání v chemii.

Matematických – žák

- správně používá a převádí jednotky;
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;

Kompetence digitální – žák:

- samostatně využívá digitální zařízení v rámci výuky i přípravy na výuku
- získává a zpracovává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet a umělé inteligence;
- zpracovává poznatky z Chemie pomocí digitálních technologií s cílem zvýšit přehlednost získaných vědomostí a dovedností např. tvorba prezentací;
- využívá vizualizace a animace chemických pokusů a jevů;
- má možnost pracovat s různými aplikacemi pro výuku chemie např. při výuce chemického názvosloví za využití chytrého telefonu, tabletu či počítače;
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím.

Uplatnění průřezových témat

Člověk a životní prostředí

- současné globální, regionální i lokální problémy životního prostředí – diskuse na téma ochrana vody a ovzduší, skleníkový efekt, globální oteplování, kyselé deště, nakládání s odpady, použití chemických látek v zemědělství, prevence zneužívání návykových látek, zdravý životní styl

Člověk a digitální svět

- efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí; používání různých strategií při vyhledávání; kritické hodnocení získaných dat a informací, posouzení jejich spolehlivosti a úplnosti;
- využívání digitálních služeb, které nabízí stát, veřejná správa či komerční sektor;
- sdílení dat, obsahu a informací s ostatními prostřednictvím digitálních technologií; využití digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí;
- práce s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci informací z oblasti ochrany životního prostředí.

Rozpis učiva

Předmět: Chemie		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• porovná fyzikální a chemické vlastnosti látek • rozpozná skupenství látek a popíše změny skupenství látek • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech • popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby • orientuje se v periodické soustavě prvků, rozliší periody a skupiny, vysvětlí zákonitosti v periodické soustavě prvků, vysvětlí periodický zákon • popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků; • používá značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin • rozliší směs stejnorodou a různorodou • rozliší suspenzi, emulzi, pěnu a aerosol a uvede jejich příklady z běžného života • popíše základní metody oddělování složek směsi a jejich využití v praxi • vyjádří složení roztoku • rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce • popíše chemickými rovnicemi jednoduché chemické reakce a rovnice vyčíslí • provádí jednoduché chemické výpočty	Obecná chemie • chemické látky a jejich vlastnosti • částicové složení látek • chemická vazba • chemické prvky a sloučeniny • chemická symbolika • periodická soustava prvků • směsi a roztoky • chemické reakce, chemické rovnice • výpočty v chemii	4.3.4.4.4
• rozezná 3 skupenství vody, zhodnotí význam vody pro život na Zemi, rozlišuje vodu tvrdou a měkkou • rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní, uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách • vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi	Anorganická chemie • anorganické látky, voda, vzduch, chemické prvky, oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli • názvosloví anorganických sloučenin • vybrané prvky a anorganické sloučeniny v běžném životě a v odborné praxi	PT 4.3.4.2.5 4.3.4.2.6 4.3.4.2.7 4.3.4.2.12 4.3.4.2.13 4.3.4.2.14 4.3.4.3.1 4.3.4.4.3

Předmět: Chemie		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• popíše složení vzduchu, charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro dýchání a hoření • vysvětlí pojem fotosyntéza • popíše, co je smog, uvede příklady znečišťování ovzduší • vysvětlí pojmy skleníkový efekt a kyselá dešť, uvede látky, které jeho účinek zvyšují, a navrhne opatření na ochranu ovzduší • rozliší kovy a nekovy a uvede vlastnosti a praktické využití vybraných prvků a jejich sloučenin: H, O, halogeny, C, S, N, P, Si, alkalické kovy, Ca, Fe, Al, Cu, Ag, Au • tvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučenin • zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinou a hydroxidem		
• rozliší nejjednodušší uhlovodíky: alkany, alkeny, alkyny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, acetylen, benzen, naftalen, toluen), uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití • uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, uvede produkty zpracování ropy a zemního plynu • vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou a zemním plynem • posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí	Organická chemie • vlastnosti atomu uhlíku • základ názvosloví organických sloučenin • uhlovodíky v běžném životě a odborné praxi	PT: 4.3.4.2.7 4.3.4.2.10 4.3.4.2.12 4.3.4.2.13 4.3.4.2.14 4.3.4.4.3 4.3.4.4.24

Předmět: Chemie		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků - rozliší a zapíše vzorce vybraných derivátů uhlovodíků, uvede jejich vlastnosti a použití: - uvede pravidla bezpečné práce s rozpouštědly	Organická chemie deriváty uhlovodíků: halogenderiváty, kyslíkaté deriváty (alkoholy, fenoly, karboxylové sloučeniny, karboxylové kyseliny), dusíkaté deriváty (nitroderiváty)	PT: 4.3.4.2.7 4.3.4.2.10 4.3.4.2.12 4.3.4.2.13 4.3.4.2.14 4.3.4.4.3 4.3.4.4.24
- charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny; - orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy - uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi - rozliší sacharidy, tuky, bílkoviny, nukleové kyseliny, uvede jejich význam pro lidský organismus, uvede zdroje těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska zásad zdravé výživy - používá pojmy enzym, vitamín a hormon ve správných souvislostech a uvede příklady jejich působení v lidském organismu	Biochemie - chemické složení živých organismů - přírodní látky: sacharidy, lipidy, bílkoviny, nukleové kyseliny, biokatalyzátory - biochemické děje	PT: 4.3.4.2.8 4.3.4.2.10 4.3.4.4.3 4.3.4.4.24

6.12 Informatika

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	6 (2+1+2+1)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět pokrývá oblast Informatické vzdělávání podle požadavků uvedených v RVP Pedagogické lyceum. Uvádí probíraná témata do souvislostí s tématy probíranými v dalších vyučovacích předmětech a rozvíjí tím mezipředmětové vztahy.

Předmět je zařazen do prvního až čtvrtého ročníku čtyřletého studia s hodinovou dotací 2+1+2+1.

Charakteristika učiva

Předmět Informatika vychází z kurikulárního rámce Informatické vzdělávání a integruje částečně průřezové téma Člověk a digitální svět.

Cílem informatického vzdělávání je vést žáky ke schopnosti rozpoznávat informatické aspekty světa a využívat poznatky z informatiky k porozumění a uvažování o přirozených i umělých systémech a procesech, ke schopnosti řešit nejrůznější pracovní a životní situace, cílevědomě a systematicky volit a uplatňovat optimální postupy.

Výuka informatiky přispívá k hlubšímu a komplexnímu porozumění výpočetním zařízením a principům, na kterých fungují. Tím usnadňuje využití digitálních technologií v ostatních oborech a rozvoj uživatelských dovedností žáků vázaných na vzdělávací obsah těchto oborů.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- porozuměl základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;
- rozpoznával a formuloval problémy s ohledem na jejich řešitelnost;
- získával, zaznamenával, uspořádal, strukturoval, předával data a informace;
- rozkládal systémy a procesy na části, odhaloval jejich vztahy a strukturu;
- byl schopni uplatnit algoritmický způsob myšlení při řešení problémů, vytvářeli a formulovali postupy a řešení, které lze přenechat k vykonání jinému člověku nebo stroji;
- vytvářel formální popisy, modely a simulace skutečných situací i pracovních postupů;
- testoval, analyzoval, vyhodnocoval, porovnával a vylepšoval existující i navrhované algoritmy, postupy nebo informatická řešení;
- rozuměl technickým základům digitálních technologií do té míry, aby byli schopni je efektivně a bezpečně používat a snadno se naučili používat nové;
- byl schopni využít digitální technologie při řešení problémů, které jsou příliš složité nebo rozsáhlé (pro člověka);
- navrhoval systémy či jejich části, procesy, propojoval různé technologie či jejich části a vytvářel tak nová řešení za pomoci již existujících nástrojů a prvků;

- hodnotil přínos a rizika různých systémů, procesů, postupů a technologií v kontextu zadaného problému;
- dorozuměl se a spolupracoval s ostatními při dosahování společného cíle;
- neohrožoval svým chováním v digitálním prostředí sebe, druhé ani technologie samotné;
- uvědomoval si, že technologie ovlivňují společnost, a naopak chápal svou odpovědnost při používání technologií.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Při výuce se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka. Využíváme klasických výukových metod – výklad s praktickým předvedením, vysvětlování a praktické procvičování v kombinaci s aktivizujícími metodami – diskuse, problémová a projektová výuka.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků bude provedeno na základě testů, které budou obsahovat teoretické a praktické úkoly k prověření praktických dovedností žáků při práci s výpočetní technikou. Základem hodnocení je platná legislativa a klasifikační řád.

V předmětu Informatika při hodnocení klademe důraz na:

- získání praktických dovedností při využití počítače a standardních aplikačních programů při práci s informacemi;
- schopnost výběru a využití jednotlivých aplikačních programů při zpracování informací.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- v rámci výuky jim vyučující nabízí zadání nadstandardních úloh, postupů řešení a problémových úloh (učebnice, pracovní listy z webových portálů zaměřené na rozvoj informatického myšlení, sbírky problémových úloh, archiv soutěží);
- podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo nebo využít alternativní metody řešení problémů;
- učitel motivuje žáky k zapojení do informatických soutěží. V případě úspěchu a zájmu žáků nabízí konzultace k další přípravě na soutěžích.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem.

Všechny pasáže učiva lze realizovat i v rámci distanční výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- s porozuměním poslouchá mluvené projevy a pořizuje si poznámky;
- využívá různých informačních zdrojů;
- aktivně využívá Internet k hledání informací k dané problematice.

K řešení problémů – žák

- rozumí zadání úkolu, určuje jádro problému, získává informace potřebné k řešení problému, navrhuje řešení a ověřuje správnost řešení;
- spolupracuje při řešení problémů s dalšími žáky.

Komunikativních – žák

- formuluje své myšlenky srozumitelně, souvisle a správně;
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhájí své názory;
- zpracovává písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- zaznamenává myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci.

Personálních a sociálních – žák

- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci činností;
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých.

Občanských a kulturního povědomí – žák

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu veřejném;
- dodržuje zákony, respektuje právo a osobnost druhých lidí.

K pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomuje si význam celoživotního učení, přizpůsobuje se měnícím se pracovním podmínkám;
- získává a vyhodnocuje informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech.

Matematickým – žák

- správně používá běžné jednotky;
- provádí reálný odhad výsledků řešení dané úlohy;
- čte a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy apod.).

Kompetence digitální – žák:

- vyhledává příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; chápe význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- kriticky posuzuje vývoj technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvažovali příležitosti a rizika a snažili se rizika minimalizovat;
- běžně a samozřejmě využívá vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb, digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- využívá digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji, buduje si osobní vzdělávací prostředí, je schopen rozpoznat, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientovat se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti, je schopen podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a doporučení;

- s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří a spravuje své digitální identity, aktivně pečuje o svou digitální stopu, ať už ji vytvářejí sami, nebo někdo jiný;
- chrání sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí, chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím, při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzuje jejich spolehlivost a postupuje vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby;
- při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobuje své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- zná a uplatňuje právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- při interakcích v digitálním prostředí respektuje pravidla chování a jedná eticky, respektuje kulturní rozmanitost, aktivně vystupuje proti nepřijatelnému jednání v online světě, s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním prostředí pracuje s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;
- navrhuje řešení prostřednictvím digitálních technologií, která jim pomohou vylepšit postupy či technologie, dokáže druhým poradit s vyřešením technických problémů;
- vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, vytváří a upravuje vlastní digitální obsah v různých formátech, mění, vylepšuje a zdokonaluje obsah stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie a získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost;
- přizpůsobuje organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;
- komunikuje prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobuje prostředky komunikace danému kontextu;
- sdílí prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními, používá digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

Odborné kompetence – žák

- s využitím IT techniky připravuje, realizuje a evaluuje výchovně vzdělávací a zájmové činnosti zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí předškolního a školního věku;
- připravuje a realizuje samostatně i v týmu projekty s využitím IT techniky.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci – žák

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své, svěřených dětí a spolupracovníků;
- osvojuje si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami.

Úsilí o nejvyšší kvalitu práce nebo služeb – žák

- chápe kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti.

Ekonomické jednání v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje – žák

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce;
- nakládá s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Uplatnění průřezových témat

Člověk a digitální svět

- dovednosti potřebné k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií;
- principy, na kterých pracují digitální technologie;
- efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti;
- vyhledávání příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- kritické posuzování vývoje technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvážení příležitosti a rizika, minimalizace rizika
- běžné a samozřejmé využití vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; nastavení a změna použití digitální technologie podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- využití digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budování si osobní vzdělávací prostředí; rozpoznání, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientace v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; schopnost podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a doporučení;
- vytváření a správa své digitální identity; aktivní péče o svou digitální stopu (vlastní i vytvořenou jinými);
- ochrana sebe a ostatních před možným nebezpečím v digitálním prostředí; ochrana digitálních zařízení, digitálního obsahu i osobních údajů v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzování jejich spolehlivosti a postup vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby;
- při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházení situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobení svého digitálního i fyzického pracovního prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- respektování pravidel chování a jednání a etika při interakcích v digitálním prostředí; respektování kulturní rozmanitosti; aktivní vystupování proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním práce s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;
- bezpečná řešení prostřednictvím digitálních technologií, která pomohou vylepšit postupy či technologie; rada druhým s vyřešením technických problémů;
- vyjádření se za pomoci digitálních prostředků a vytváření a úprava vlastního digitálního obsahu v různých formátech; změna, vylepšení a zdokonalování obsahu stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí; používání různých strategií při vyhledávání; kritické hodnocení získaných dat a informací, posouzení jejich spolehlivost a úplnost;
- přizpůsobení organizace a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;
- komunikace prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobení prostředků komunikace danému kontextu;
- sdílení dat, obsahu a informací s ostatními prostřednictvím digitálních technologií; využití digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

Člověk a svět práce

Průřezové téma Člověk a svět práce v předmětu Informatika je zaměřeno na:

- práci s informačními médii při vyhledávání pracovních příležitostí;
- písemnou i verbální prezentaci;
- na rozvoj schopnosti formulace a obhajování myšlenek.

Rozpis učiva

Předmět: Informatika		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• správně se přihlašuje ve školní síti; • využívá dostupné školní informační zdroje a techniku; • pracuje s informacemi a softwarovým vybavením ve školní síti v souladu se školním řádem a provozními řády;	Seznámení s prostředím • popis školní sítě, přihlašování; • služby informačních systémů školy – web, e-mail, osobní úložiště, výukové materiály, rozvrh, suplování, klasifikace, síťová tiskárna/kopírka; • školní řád, provozní řád UVT a Počítačové sítě.	PT 4.3.4.4
• identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano; • rozumí fungování hardwaru a periférií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové; • popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly; • rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat; • na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; • efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle; • porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna;	Digitální technologie Hardware a software • zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost; • současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty; • připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory; • souborový systém a paměťová úložiště • operační systémy; • aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (tabulkový procesor, software pro oblast 3D technologii); • zařízení s vestavěnými systémy; Počítačové sítě a síťové služby • internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti; • typy, vlastnosti různých sítí, internet věcí; • fyzická a logická infrastruktura sítí, typy síťových zařízení, servery a datová centra; • cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace;	PT 4.3.4.4

Předmět: Informatika		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat; • identifikuje a řeší technické problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními; poradí druhým při řešení typických závad; • chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost • s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit; • kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně; • v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovacích systémů.	• webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména. Bezpečnost v digitálním prostředí • způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivír, firewall, VPN, šifrování) • sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, více faktorová autentizace, zálohování dat) • digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy • digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií • sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy;	

Předmět: Informatika		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů; • odhaluje chyby v datech; • porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí; • aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu; • formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model; • převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému; • zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence.	Data. informace a modelování • data a informace, interpretace dat; • informace a množství informace v datech; • chyby v datech a kontrola dat; • kódování informací a dat; • záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě; • datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video); • zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka; • model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa); • vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat; • statistické zpracování dat, odhad a předpovědi; • strojové učení na základě dat, jeho limity, přínosy a rizika.	PT 4.3.4.4
• na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; • efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle.	Digitální technologie Hardware a software • aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (tabulkový procesor, software pro oblast 3D technologií).	PT 4.3.4.4

Předmět: Informatika		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace; - rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; - navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou; - ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešení problém ty nejvhodnější; vylepší algoritmus podle daného hlediska; - vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci; - testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci najde, specifikuje a opraví případnou chybu; - spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě;	Tvorba, testování a provoz softwaru Požadavky a analýza - specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení; - analýza a dekompozice (rozložení) problému; Tvorba a vývoj - základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídicí příkazy, cykly); - návrh algoritmů a datových struktur; - zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací a programovací jazyk); - využívání hotových komponent; Testování - druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí; - způsoby a druhy testování softwaru; - spotřeba výpočetních a jiných zdrojů; Běh a provoz - verze programu, instalace a aktualizace programu; - hlášení a evidence závad, logování a sledování provozu; - nápověda a licence programu.	PT 4.3.4.4
- na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle.	Digitální technologie – hardware a software aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (tabulkový procesor, software pro oblast 3D technologií).	PT 4.3.4.4

Předmět: Informatika		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek; • vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání; • vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory; • identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat; • navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů • navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat; • třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého formátu v daném kontextu a oboru; • navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny.	Informační systémy • účel a charakteristika informačního systému nebo služby; • veřejné nebo oborové informační systémy a služby; • uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace); • uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech; • datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory; • definice procesů, činností a konfigurace informačního systému; • zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby); • vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů); • hromadné zpracování dat, export a import.	PT 4.3.4.4
• na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; • efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle.	Digitální technologie – hardware a software • aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (tabulkový procesor, software pro oblast 3D technologií).	PT 4.3.4.4

6.13 Tělesná výchova

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	8 (2+2+2+2)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu tělesná výchova je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, rozvinout a podpořit jejich chování a postoje k celoživotní zodpovědnosti za své zdraví. V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, ke kvalitě v pohybovém učení, jsou jim vytvářeny podmínky k prožívání pohybu a sportovního výkonu a ke kompenzování negativních vlivů způsobu života. Nezanedbatelné je dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů při pohybových aktivitách. Tělesná výchova by měla žáky kultivovat v pohybových projevech a zlepšovat tělesný vzhled pomocí přiměřených prostředků.

Charakteristika učiva

Obsah učiva tělesné výchovy je koncipován k všestrannému rozvoji žáků, jak po stránce pohybové, tak po stránce teoretických poznatků. Obsahem učiva budou teoretické poznatky a pohybové dovednosti – atletika, sportovní a pohybové hry, sportovní a moderní gymnastika, tělesná a kondiční cvičení, úpoly, testování tělesné zdatnosti a netradiční sportovní hry a cvičení. Zároveň je tělesná výchova součástí všeobecné přípravy žáků, při které získávají vědomosti, rozvíjejí a prohlubují své dovednosti.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- vážil si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot potřebné ke kvalitnímu prožívání života a cílevědomě je chránil, rozpoznal, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví;
- racionálně jednal v situacích osobního a veřejného zdraví;
- chápal, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka;
- znal prostředky, jak chránit své zdraví, zvyšovat tělesnou zdatnost a kultivovat svůj pohybový projev, usiloval o dosažení optimálního pohybového rozvoje v rámci svých možností;
- posoudil důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujal k mediálním obsahům kritický odstup;
- pociťoval radost a uspokojení z prováděné tělesné (sportovní) činnosti;
- usiloval o pozitivní změny tělesného sebepojetí;
- využíval pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným rozhodovacím postupům podle zásad fair play;

- kontroloval a ovládal své jednání, choval se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec, podle potřeby spolupracuje;
- preferoval pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu, eliminoval zdraví ohrožující návyky a činnosti;
- měl vhodnou míru sebevědomí a byl schopen sebehodnocení;
- cítil potřebu občanské aktivity, vážil si demokracie a svobody, usiloval o její zachování a zdokonalování;
- byl kriticky tolerantní a solidární, byl ochoten angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejný zájem;
- nenechal sebou manipulovat, tvořil si vlastní úsudek;
- vážil si života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí;
- měl zájem předávat získané informace dále.

Výukové strategie (pojetí výuky),

Tělesná výchova bude realizována především na základě možností a podmínek školy (materiální podmínky, klimatické faktory). Tělesná výchova respektuje pohybové a výkonnostní rozdíly dané vývojovými a pohlavními zvláštnostmi, dosavadní pohybové zkušenosti a zájem žáků. Do výuky je vnášena teorie a praxe didaktických postupů a metod. Záměrně jsou uplatňovány činnosti, při nichž žáci vstupují do různých sociálních rolí a skupinových vztahů, zažívají různou míru odpovědnosti, musí samostatně rozhodovat a hodnotit, překonávat překážky či vybírat z alternativ. Tělesná výchova je charakteristická didaktickou transformací nově vznikajících sportů, pohybových aktivit, nového netradičního náčiní apod.

Vyučovací proces je založen na úzké spolupráci učitele a žáka, na jejich vzájemném respektu a snaze pomoci žákovi a je veden tak, aby přinášel žákům radost z pohybové činnosti, uspokojení z dosažených výsledků, ze vzájemných vztahů vytvářených při společné činnosti, z ohleduplnosti a celkové pozitivní atmosféry ve výuce.

Na základě lékařského potvrzení může ředitel školy žáka z tělesné výchovy uvolnit úplně nebo částečně.

Tělesná výchova bude uplatňována:

- v praktických hodinách,
- v zájmových pohybových činnostech a jiných organizačních formách,
- v průběhu školního roku bude organizováno několik sportovních akcí a soutěží pro žáky.

Třída se dělí v závislosti na počtu žáků a bezpečnosti a cvičební prostory budou udržovány ve stálé čistotě a jejich vybavení bude před použitím kontrolováno. Žáci budou používat při vyučování vhodný cvičební úbor. Bezpečný průběh vyučovací hodiny tělesné výchovy bude zajišťovat učitel svou přítomností po celou dobu vyučovací jednotky, promyšlenou a účelnou organizací práce.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení a klasifikace žáků jsou chápány jako součást výchovného působení a vytváření vztahu k tělesné výchově a sportu jako celoživotní potřebě. Žák je hodnocen za úroveň osvojených pohybových dovedností, za individuální zlepšení v rozvoji pohybových schopností, za zvládnutí konkrétního splnitelného cíle, za schopnost kritického myšlení a samostatnosti úsudku, za zájem o tělesnou výchovu a sport, za aktivitu a vztah k pohybu, za snahu využívat osvojené pohybové činnosti v denním režimu (na základě vhodně motivované a vedené výuky).

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je v předmětu realizována následujícím způsobem:

- V rámci výuky žákům vyučující nabízí nácvik a zdokonalování složitějších prvků a sestav, různých druhů cvičení a herních činností.
- Podle okolností (většina žáků prokazuje zvýšený talent) může učitel zařadit do výuky rozšiřující učivo (další disciplíny, pokročilejší kondiční, taktické a technické prvky).
- Vyučující motivuje žáky k zapojení do školních sportovních soutěží, pro zájemce pak umožní přípravu na tyto soutěže.
- Vyučující nabízí možnost individuálních a skupinových konzultací týkajících se problematiky v rámci předmětu, o kterou projeví žák zájem.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. V období distanční výuky nelze vykonávat část praktické výuky TV. Učivo atletiky, sportovních her, sportovní a rytmické gymnastiky a úpolů je redukováno na teoretické seznámení s učivem (pravidla, historie, základy techniky a taktiky). V období distanční výuky není realizován lyžařský výcvikový kurz.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- se zájmem o tělesnou výchovu poslouchá výklad a sleduje ukázkou a vysvětlení pohybového cvičení;
- rozvíjí pozitivní vztah k učení pomocí vlastních pohybových činností;
- rozvíjí osobní kreativitu v rámci sportovních her a rekreačních pohybových činností;

K řešení problémů – žák

- volí vhodné vybavení odpovídající příslušné pohybové činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, různé typy zařízení) a optimálně na ně reaguje;
- orientuje se v terénu, využívá elementárních poznatků týkajících se pobytu a pohybu v přírodě (letní a zimní období);
- poskytne první pomoc a používá základní znalosti o stavbě a funkci lidského těla;
- přivolá odbornou lékařskou pomoc;

Komunikativních – žák

- zná základní terminologii názvosloví tělesných cvičení a aplikuje ji v praktických činnostech;
- komunikuje při týmových herních činnostech a rozlišuje chování fair-play od nesportovního jednání;
- při pohybových činnostech dodržuje smluvené signály;

Personálních a sociálních – žák

- participuje na týmových herních činnostech družstva;

K pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- naučené pohybové dovednosti a získané zkušenosti použije k budoucímu pracovnímu uplatnění;

Kompetence digitální – žák:

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji odborných kompetencí

- chápe a systematicky rozvíjí vrozené i získané pohybové dispozice;
- rozvíjí pozitivní sociální vztahy, jejich hodnotovou orientaci a vede je k prosociálnímu jednání;
- vytváří bezpečné, důvěryhodné a podnětné prostředí, podporující pohybový rozvoj každého jednotlivce;
- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své a svěřených dětí;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti, osobnost a její rozvoj

- osobnost a její rozvoj;

Člověk a životní prostředí

- současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí (klimatické změny, ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace, vliv prostředí na lidské zdraví);

Člověk a digitální svět

- dovednosti potřebné k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií;
- efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti;

ROZPIS UČIVA

Předmět: Tělesná výchova		Ročník: 1.-4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
uplatňuje zásady sportovního tréninku, rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost pohyblivost	Teoretické poznatky význam pohybu pro zdraví; prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti; technika a taktika; zásady sportovního tréninku	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.2.8
komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii	odborné názvosloví; komunikace	
volí vhodné vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti)	výstroj, výzbroj, údržba; hygiena, bezpečnost, vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí, záchrana, pomoc, zásady chování a jednání v různém prostředí, regenerace, kompenzace a relaxace	PT: 4.3.4.2.14
zapojí se do organizace turnajů, soutěží, zpracovává jednoduchou dokumentaci a rozhoduje, zapisuje a sleduje výkony jednotlivců nebo týmu	pravidla her, závodů a soutěží, rozhodování	PT: 4.3.4.1.7
připravuje prostředky k plánovaným pohybovým činnostem a sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci	zásady sestavování a vedení sestav všeobecně rozvíjejících nebo cíleně zaměřených cvičení	
navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej, diskutuje, analyzuje a hodnotí kvalitu pohybové činnosti	pohybové testy, měření výkonů	PT: 4.3.4.1.7
vyhledá potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu	zdroje informací	PT: 4.3.4.4.9
využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti, ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných i duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání, uplatňuje osvojené způsoby relaxace	Pohybové dovednosti Tělesná cvičení pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. jako součást všech tematických celků	
dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách a gymnastických cvičeních	Gymnastika gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na nářadí, akrobacie, šplh	PT: 4.3.4.1.7

Předmět: Tělesná výchova		Ročník: 1.-4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• sladí pohyb s hudbou a umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvoří pohybovou sestavu (skladbu)	• rytmická gymnastika: pohybové činnosti a kondiční programy, cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem, tanec	
• uplatní techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích a disciplínách	Atletika • běhy (rychlý, vytrvalý), starty, skoky do výšky a do dálky, hody a vrh koulí	
• participuje na týmových herních činnostech družstva a rozlišuje jednání fair play od nesportovního jednání	Pohybové hry • drobné a sportovní, alespoň dvě sportovní hry	PT: 4.3.4.1.1
• analyzuje a hodnotí kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu, uvědomuje si význam sebeobraných činností	Úpoly • pády, základní sebeobrana	PT: 4.3.4.1.1
• zjišťuje ukazatele své tělesné zdatnosti a koriguje si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji, ověří úroveň tělesné zdatnosti svalové nerovnováhy	Testování tělesné zdatnosti • motorické testy	
• prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným	První pomoc • úrazy a náhlé zdravotní příhody • poranění při hromadném poranění obyvatel • stavy bezprostředně ohrožující život	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.1.7
• používá ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku • zdůvodní význam zdravého životního stylu • charakterizuje psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností • popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus • orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech • objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti, uvede příklady, jak aktivně chránit svoje zdraví	Péče o zdraví • činitelé ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj. • duševní zdraví a rozvoj osobnosti: sociální dovednosti, rizikové faktory poškozující zdraví • odpovědnost za zdraví své i druhých, péče o veřejné zdraví v ČR, zabezpečení v nemoci, práva a povinnosti v případě nemoci nebo úrazu • partnerské vztahy, lidská sexualita • prevence úrazů a nemocí • mediální obraz krásy lidského těla, • komerční reklama	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.2.8 PT: 4.3.4.2.10 PT: 4.3.4.2.14 PT: 4.3.4.4.6

Předmět: Tělesná výchova		Ročník: 1.-4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví života obyvatel - rozpozná hrozící nebezpečí, reaguje na ně	Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí - mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace aj.) - základní úkoly ochrany obyvatelstva (varování, evakuace)	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.4.6
- zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví. - je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobních výkonů z nabídky pohybových aktivit.	Zdravotní tělesná výchova* (podle doporučení lékaře) - speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení - pohybové aktivity zejména gymnastická cvičení, pohybové hry, plavání, turistika a pobyt v přírodě - kontraindikované pohybové aktivity	

6.14 Pedagogika

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	8 (1+2+2+3)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Odborný předmět Pedagogika seznamuje žáky s pedagogikou jako vědou, s vybranými otázkami výchovy a vzdělávání a jejich souvislostmi. Klade důraz na otevřenost žáka novým poznatkům, dovednostem, na formování pedagogického myšlení a postojů, osobnostní charakteristiky. Podporuje také rozvoj sociálních a tvůrčích kompetencí, které vedou k pochopení náročnosti pedagogické profese, práce školy a nutnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva

Náplň studia pedagogiky tvoří jak základní pedagogické disciplíny, tak i hraniční a související. Seznámení s učivem základních pedagogických disciplín je předpokladem osobního rozvoje, motivace, hodnotové orientace, sebereflexe, sebehodnocení. Vede k utváření a upevňování profesních kvalit a angažovanosti ve vzdělávacím procesu, které budou dále rozvíjeny v terciárním vzdělávání.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- vysvětlil s porozuměním klíčové pedagogické pojmy, orientoval se ve vztazích;
- měl pozitivní vztah k učení a celoživotnímu vzdělávání;
- uplatňoval a prosazoval etiku odpovědnosti (komunikativní a diskusní),
- hodnoty demokratičnosti;
- citlivě a s porozuměním chápal a uspokojoval potřeby dětí;
- orientoval se ve struktuře současné výchovně vzdělávací soustavy, v možnostech alternativních přístupů ve výchovně vzdělávacím procesu, vyjadřoval názory a postoje, aplikoval získané vědomosti a dovednosti do své praxe;
- získal a rozvíjel dovednost sebereflexe a sebehodnocení;
- respektoval právní normy a pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví.

Výukové strategie

Ke komplexnějšímu porozumění předmětu Pedagogika a uvědomění si propojenosti jednotlivých věd jsou při organizaci učení zařazovány kromě klasických výukových metod (vysvětlování, výklad, rozhovor) i aktivizující metody (brainstorming, diskuze, situační a inscenační metody, práce s kazuistikou, práce s portfoliem, řešení problémových úloh, práce na projektu, práce žáků s odbornou literaturou), které vedou k získání nových pedagogických dovedností, rozvíjí flexibilitu a schopnost pracovat s informacemi.

Při výuce je kladen důraz na propojování teoretických poznatků s praktickými zkušenostmi, které žáci získávají na odborné praxi.

Ve 2. a 3. ročníku probíhá odborná praxe v rozsahu 2 týdnů. Žáci ji vykonají převážně ve školských výchovných zařízeních, např. mateřských školách, školních družinách, školních klubech, střediscích volného času, dětských domovech nebo v sociálních zařízeních a organizacích. Cílem praxe je podchytit a prohloubit zájem žáků o pedagogické a sociální obory. Odbornou praxi si žáci zajišťují sami v místě školy či v místě bydliště.

Pracovní doba žáka je 6 hodin denně, z toho 5 hodin naslechlů a práce s dětmi a 1 hodina rozboru. Praxe probíhá pod vedením cvičného pedagoga v koordinaci se školou. Vedoucí praxe uvádí žáka do výchovně vzdělávacího procesu konkrétního zařízení a konzultuje s žákem způsob plnění úkolů. Dále hodnotí jeho zájem o práci a vztah k dětem, úroveň projevených dovedností, osobní vlastnosti. Žák musí vykonat praxi v plném rozsahu. Písemné hodnocení, které provádí učitelka/vychovatelka zařízení, je zahrnuto do předmětu Pedagogika.

Výuka může být doplněna o videonahrávky, prezentace, exkurze.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- hloubku porozumění poznatkům a schopnost aplikovat je při řešení problémů;
- aktivní a správné využívání pedagogické terminologie;
- schopnost kooperace při řešení problémů v projektech a schopnost vzájemné komunikace;
- dovednost práce s odborným textem;
- propojování teorie s praktickými zkušenostmi získanými na odborné praxi.

V teoretické výuce budou žáci hodnoceni na základě písemných a ústních zkoušek různými formami jako je klasifikace slovní hodnocení. Součástí hodnocení budou referáty, samostatné domácí práce, aktivita při řešení úloh.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je realizována následujícím způsobem:

- žákům jsou ve výuce zadávány rozšiřující úkoly a problémové otázky rozvíjející kritické myšlení, využívají se náročnější metody a vzdělávací postupy – problémové a projektové vyučování, skupinová výuka, týmová práce;
- učitelé zařazují do výuky rozšiřující učivo, které je určeno pro nadané žáky z různých pedagogických oborů, témata jsou vybírána v souvislosti s aktuálně probíraným učivem a na základě zájmu a preferencí žáků;
- žákům je umožněn přístup k odborné literatuře a odborným časopisům, kterými disponuje školní knihovna, jsou vedeni k samostudiu rozšiřujícího vzdělávacího materiálu;
- učitelé žáky odkazují na další odbornou literaturu a digitální materiály. Žáci jsou vedeni k práci s informačními a komunikačními technologiemi;
- učitelé motivují žáky k zapojení do Středoškolské odborné činnosti, učitelé žákům práce konzultují, popř. zajistí odborného konzultanta a doporučí žákům vhodnou odbornou literaturu a další studijní materiály;
- učitelé poskytují žákům individuální a skupinové konzultace;
- nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent zpracováním ročníkové práce na téma z oblasti pedagogiky, které jim vyučující pravidelně nabízejí.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku:

Vzhledem k převážně teoretickému zaměření předmětu lze celý obsah učiva realizovat plnohodnotně v rámci distančního vzdělávání. Vyučující přizpůsobí vzdělávací postupy a organizační formy podmínkám distanční výuky.

Odbornou pedagogickou praxi nelze v době distančního vyučování adekvátně nahradit. Odborná praxe je realizována distanční formou v kooperaci s cvičnými školskými zařízeními. Vedoucí praxe v MŠ a ZŠ zadávají žákům úkoly související s pedagogickou činností, poskytují žákům metodickou podporu. V případě, že cvičné zařízení organizuje on-line výuku (např. v MŠ vzdělávání dětí předškolního věku), žáci se jí účastní v roli pozorovatele pedagogického procesu. Participace žáků na on-line vzdělávání je závislá na technických možnostech cvičného školského zařízení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí:

Kompetence k učení – žák

- uplatňuje různé způsoby práce s odbornou literaturou a jinými zdroji informací, informace hodnotí, zpracovává, využívá pro další rozvoj
- provádí sebehodnocení a vzájemné hodnocení, podílí se na vytváření kritérií hodnocení

Kompetence k řešení problémů – žák

- při řešení problémových úloh v pedagogice využívá individuální schopnosti, získané vědomosti a dovednosti
- je otevřený k poznávání nových postupů a řešení problémů, navrhuje varianty řešení, zvažuje přednosti, rizika a možné negativní důsledky
- problémy řeší individuálně i týmově, spolupracuje s ostatními

Komunikativní kompetence – žák

- s porozuměním odborné pedagogické terminologii se vyjadřuje jazykově správně, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, přiměřeně ke komunikačnímu záměru a situaci
- aktivně se účastní diskusí a zdůvodňuje své názory
- prokazuje dovednost jednat v souladu se zásadami morální kultury

Personální a sociální kompetence – žák

- využívá kooperativního učení k rozvoji dovedností a návyků, při práci v týmu přijímá odpovědnost za kvalitu své práce a za práci týmu
- přispívá k vytváření prosociálního chování a mezilidských vztahů

Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák

- zaujímá odpovědný postoj k otázkám sociálním, kulturním, ekologickým, ekonomickým, projevuje odpovědnost za vlastní zdraví a zdraví ostatních
- je tolerantní, otevřený, ale i kritický k názorům druhých, chápe jejich potřeby a postoje, respektuje různorodost hodnot člověka

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a dalšímu vzdělávání
- má reálnou představu o možnostech budoucího povolání a dokáže se přizpůsobit měnícím se pracovním podmínkám

Matematické kompetence – žák

- vytváří různé formy grafického znázornění reálných situací (tabulky, diagramy, grafy, schémata), používá pojmy kvantifikujícího charakteru

Kompetence digitální – žák:

- kriticky posuzuje vývoj digitálních technologií ve vztahu k historickému a současnému pojetí vzdělávání (např. srovná tradiční vyučování s využíváním digitálních pomůcek, online vzděláváním, hybridním učením), diskutuje o vlivu technologií na výchovu a vzdělávání v rámci témat Obecná didaktika, Proměny vzdělávací politiky, Vybrané pedagogické teorie;
- využívá digitální technologie k vlastnímu učení, např. při vyhledávání informací v odborných zdrojích při tématu Pedagogický výzkum; přípravě prezentací o osobnostech pedagogiky či výukových metodách v tématu Dějiny pedagogiky a Obecná pedagogika; sledování odborných videí a podcastů souvisejících s Profesí pedagoga nebo Speciální pedagogikou; vytváření vlastního osobního vzdělávacího prostředí (např. e-portfolia, sdílené digitální poznámky, využívání nástrojů pro plánování studia);
- aktivně rozvíjí svou digitální identitu pedagoga budoucnosti, např. tím, že si uvědomuje rozdíly mezi osobní a profesní prezentací na sociálních sítích, reflektuje digitální stopu a přemýšlí o vlivu digitálního chování na důvěryhodnost učitele (v kontextu tématu Profese pedagoga a Etika v pedagogice);
- chrání digitální zařízení a osobní údaje při práci se školními informačními systémy nebo online aplikacemi pro výuku; zná pravidla bezpečné práce v digitálním prostředí při zpracovávání osobních údajů dětí v kontextu Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;
- respektuje etická pravidla online komunikace a kulturní rozmanitost při práci se žáky ze sociálně a kulturně odlišného prostředí, zvláště v tématech jako Multikulturní výchova, Sociálně negativní jevy, Prostředí výchovy a jeho funkce;
- orientuje se v tématech digitální a kybernetické bezpečnosti, dokáže je propojit s výchovou ke kritickému myšlení, vede k nim mladší děti v rámci praktické výuky nebo praxí v mateřských školách (v návaznosti na očekávání z tématu Vzdělávací soustava, Alternativní vzdělávání nebo Pedagogika volného času).
- v rámci pedagogické praxe vyhledává a kriticky hodnotí relevantní digitální zdroje pro plánování a realizaci vzdělávacích činností v MŠ a ŠD (např. náměty na aktivity, interaktivní materiály, informace o rozvoji dětí aj.);
- disponuje dovednostmi vytvářet a upravovat relevantní digitální materiály (např. prezentace s obrázky, krátká edukační videa, digitální fotografie dětských prací aj.), a to vždy s ohledem na ochranu soukromí a autorská práva;
- komunikuje a spolupracuje se spolužáky a rodiči dětí pod vedením provázejícího učitele/provázející učitelky pomocí digitálních nástrojů (např. e-mail, sdílené kalendáře, vzdělávací platformy aj.);
- dbá na bezpečnost a ochranu soukromí při práci s digitálními technologiemi a daty dětí, uplatňuje zásady jejich etického a zdravého používání (např. nastavování časových limitů, ergonomie, prevence závislosti aj.);

- řeší základní technické problémy s běžnými digitálními zařízeními (např. interaktivní tabule, tablety a PC) a inovativně integruje vhodné digitální technologie do pedagogické praxe.

Odborné kompetence – žák

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví, zná a dodržuje zásady a předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s multimediálními učebními pomůckami, rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví;
- je připraven vést děti k péči o zdraví a k bezpečnému chování, k dovednosti vyhledat nebo poskytnout první pomoc.
- chápe kvalitu vykonávané práce jako významný nástroj prestiže a konkurenceschopnosti organizace i jako nástroj hodnocení a oceňování pracovníků
- pochopí význam pedagogiky jako vědy a lépe porozumí cílům a strategiím ve vzdělávání dětí a dospělých;
- orientuje se v pedagogických disciplínách a v dalších oborech relevantních pro pedagogickou činnost, rozumí pedagogické terminologii;
- má přehled o vzdělávacím systému v ČR, cílech, principech a nástrojích vzdělávací politiky;
- dovede vyhledávat a analyzovat informace vztahující se k moderním pedagogickým trendům a ke společenským požadavkům na výchovu a vzdělávání;
- má přehled o úkolech a činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání;
- dovede využívat poznatky a dovednosti z pedagogiky, zejména pedagogiky volného času, a z psychologie při práci s dětmi ve volném čase a při poskytování pedagogické podpory dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným;
- umí připravovat, realizovat a vyhodnocovat různé aktivity pro volnočasovou a zájmovou činnost dětí;
- osvojí si základy spolupráce s dalšími pedagogickými pracovníky a s jinými odborníky nebo institucemi (kulturními, zájmovými atp.);
- osvojí si základní metody vědecké práce a dovednosti a návyky potřebné pro terciární studium včetně řízení vlastní učební činnosti.

Uplatnění průřezových témat

4.3.4.1. Člověk v demokratické společnosti

- 4.3.4.1.1 osobnost a její rozvoj
- 4.3.4.1.2 komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů
- 4.3.4.1.6 masová média

4.3.4.2. Člověk a životní prostředí

- 4.3.4.2.8 vliv prostředí na lidské zdraví a život, zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví
- 4.3.4.2.10 prevence negativních jevů, vlastní odpovědnost za své jednání a aktivní podíl na řešení environmentálních problémů

4.3.4.3. Člověk a svět práce

- 4.3.4.3.1 sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi informálního učení
- 4.3.4.3.4 aktivní plánování a projektování profesní kariéry, dosahování cílů podle stanoveného plánu
- 4.3.4.3.5 význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart
- 4.3.4.3.6 formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace
- 4.3.4.3.11 pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností

Člověk a digitální svět

- 4.3.4.4.1 využití digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce;
- 4.3.4.4.2 postavení, role či vliv digitálních technologií a práce s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu;
- 4.3.4.4.9 efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti;
- 4.3.4.4.13 využití digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budování si osobní vzdělávací prostředí; rozpoznání, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientace v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; schopnost podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a doporučení;
- 4.3.4.4.17 právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- 4.3.4.4.23 komunikace prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobení prostředků komunikace danému kontextu.

Předmět: Pedagogika		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vysvětlí předmět pedagogiky, funkci výchovy, význam teorie pro praxi; - užívá pedagogické pojmy (včetně cizojazyčných) a formuluje vztahy mezi nimi, - na praktických příkladech uvádí vztah pedagogiky s jinými vědami, posoudí jejich význam - pracuje s odbornou literaturou a s jinými zdroji informací - objasní funkci výchovy a vzdělávání v osobním životě i ve společnosti	Obecná pedagogika Úvod do studia Pedagogiky - vymezení pedagogiky jako vědy, funkce pedagogiky a výchovy, jejich přínos pro praxi - základní pedagogické pojmy - systém pedagogických věd - zdroje pedagogických informací - prostředí a výchova	PT: 4.3.4.1.1 PT: 4.3.4.4.13
- popíše vzdělávací soustavu, charakterizuje druhy a stupně vzdělávání a porovnává je - objasní základy řízení školství - objasní na základě znalosti kurikulárních dokumentů cíle, obsah, prostředky předškolního vzdělávání - vysvětlí specifika výchovy do tří let a předškolního vzdělávání - zdůvodní důležitost hry a herních činností, porovná pedagogické koncepce - porovná vzdělávací instituce z hlediska funkce a vzdělávacích podmínek, objasní cíle a strategie vzdělávání - objasní alternativní možnosti získání vzdělání a kvalifikace	Vzdělávací soustava v ČR - struktura školské soustavy, druhy a stupně vzdělávání a jejich vazby - státní správa a samospráva - základní právní školské normy - specifika výchovy předškolního věku - alternativní možnosti vzdělávání a kvalifikace (stáže, kurzy, studium v zahraničí aj.)	PT: 4.3.4.3.11
- charakterizuje úlohu učitele v historickém vývoji společnosti - popíše a zdůvodní požadavky na osobnost a odborné kompetence, objasní klíčovou úlohu ve vzdělávacím procesu, srovná s působením rodiny - na základě pozorování a zkušeností z praxe vymezí profesní činnosti, hodnotí materiální podmínky, vysvětlí důsledky profesní zátěže, porovná je s výsledky výzkumů	Profese pedagoga - názory na úlohu učitele v historii - požadavky na osobnost pedagoga a odborné kompetence - pracovní podmínky, profesní činnosti, profesní zátěž	PT: 4.3.4.2.8 PT: 4.3.4.4.1

Předmět: Pedagogika		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP a PO - dodržuje předpisy a interní směrnice týkající se bezpečnosti dětí, žáků a zaměstnanců školy a školského zařízení včetně požární prevence - charakterizuje základní hygienické požadavky na činnost škol a školských zařízení - používá vybavení školy nebo školského zařízení, didaktické pomůcky, přístroje a zařízení v souladu s předpisy a pracovními postupy - uvede příklady bezpečnostních rizik a nejčastějších příčin úrazů při pedagogické činnosti - popíše, jak postupovat v případě pracovního úrazu a úrazu svěřených dětí - vede děti k dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví a požární prevence	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární prevence - hygienické a materiální podmínky škol a školských zařízení - bezpečnostní zásady a rizika při práci s dětmi	PT: 4.3.4.4.17

Předmět: Pedagogika		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vysvětlí předmět didaktiky, na příkladech vysvětlí rozdíly, vztahy mezi základními pojmy - objasní s využitím znalostí dějepisu podmíněnost vzdělávání v jednotlivých etapách vývoje společnosti, - vyjádří názor na problémy, které řeší teorie a praxe v oblasti vzdělávání - definuje a popíše organizační formy, koncepce, určí jejich rozdíly, uvede přednosti a nedostatky - navrhne hlediska třídění metod, vhodnost volby metod k řešení problémů (didaktická hra, učební úloha aj.) - vymezi a charakterizuje základní pedagogické dokumenty	Obecná didaktika – vybrané kapitoly - vymezení oboru, základní pojmy - vzdělávání a jeho pojetí v historii a současnosti - organizační formy, koncepce vyučování - základní pedagogické dokumenty	
- objasní současné pojetí vzdělávání dospělých, základní pojmy, smysl vzdělávání - charakterizuje formy a metody vzdělávání dospělých z hlediska celoživotního vzdělávání, zdůvodní výhody a nevýhody jejich používání - diskutuje o současné situaci ve vzdělávání dospělých	Vzdělávání dospělých – vybrané kapitoly - základní pojmy (školní, profesní, občanské, zájmové, formální a neformální vzdělávání aj.) - formy a metody vzdělávání dospělých - současné problémy	PT: 4.3.4.3.6 PT: 4.3.4.3.5
- vysvětlí předmět, cíle, úkoly a vztah k jiným vědám, aktuální trendy rozvoje u nás i v zahraničí - uvádí rozdíly mezi sociální pedagogikou a sociální prací, uvádí příklady - vysvětlí základní pojmy, porovnává s příklady z vlastní zkušenosti - uvádí faktory působící na socializační proces v určitém období, diskutuje o jejich vztahu	Sociální pedagogika - pojetí a předmět sociální pedagogiky - předmět, cíle a úkoly, vztah k jiným vědám - sociální pedagogika v ČR a v zahraničí - základní pojmy – sociální adaptabilita, kreativita - socializace a výchova	PT: 4.3.4.1.1

Předmět: Pedagogika		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vysvětlí pojem prostředí, uvede kritéria pro třídění prostředí - popíše strukturu a typy sociálního prostředí	Prostředí výchovy a jeho funkce - pojem prostředí, typologie - struktura a typy sociálního prostředí - výchovné prostředí - pedagogická a mediální komunikace	PT: 4.3.4.1.2
- charakterizuje rodinné prostředí a jeho vliv na výchovu, znaky současné rodiny - vysvětlí význam, funkci, charakterizuje rozdílnost vztahů v období dětství a adolescence, analyzuje pozitiva a negativa v působení na vývoj dětí a mládeže - uvede znaky a význam lokálního prostředí, srovná lokální, oblastní a celospolečenské prostředí z hlediska intenzity vlivu na osobnost	Přírozená prostředí - rodina – definice, vývojové cykly rodiny, typologie - sociální skupiny (vrstevnické vztahy) – význam, funkce - lokální a regionální prostředí, celospolečenské – význam z hlediska sociálně pedagogických podnětů	PT: 4.3.4.2.8 PT: 4.3.4.2.10
- objasní úlohu školy v širším sociálním prostředí, znaky školy, význam osobnostně vztahových znaků pro efektivitu výchovného procesu - srovná funkci školy a výchovných zařízení - vysvětlí základní pojmy profesní dráha, mobilita, společenská prestiž, zdůvodní důležitost vzdělání pro uplatnění na trhu práce, profesní vzestup - rozlišuje různé typy a funkce výchovných zařízení (porovná specifika, funkce výchovných zařízení) - vysvětlí pojmy školní klima, atmosféra a pochopí vztah mezi nimi, popíše, co ovlivňuje klima škol a školských zařízení (pedagog, žák, rodič, prostředí)	Prostředí škol a jiných výchovných zařízení - postavení, úloha a znaky školy - zaměstnanost a vzdělání - typy a funkce výchovných zařízení - klima škol a školských zařízení	PT: 4.3.4.4.23

Předmět: Pedagogika		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje vybrané sociálně edukativní problémy a projevy chování, jejich příčiny a možnosti ovlivňování • charakterizuje multikulturní specifika a jejich respektování při vzdělávání, doloží je příklady • objasní úlohu a postup školy v oblasti prevence, spolupráci s rodinou a dalšími institucemi, význam sociálně výchovných aktivit • popíše systém náhradní péče a její úkoly, definuje základní pojmy – osvojení, pěstounská péče, ústavní výchova • orientuje se v sociálně právní ochraně dětí a dospívajících, posoudí na konkrétních příkladech porušování práv, uvede, jak jsou zajištěny povinnosti a práva rodičů a dětí ve školních podmínkách	Sociálně negativní jevy ohrožující děti a možnost prevence, sociálně právní ochrana • vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných • podpora ve vzdělávání dětí z odlišných kulturních a životních podmínek aj. • sociálně negativní jevy – týrání, zneužívání aj. • prevence a sociálně právní ochrana	PT: 4.3.4.4.2

Předmět: Pedagogika		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje funkci volného času a zájmové činnosti pro děti a dospívající, analyzuje pozitiva a rizika různého přístupu k využívání volného času, význam kvalitně tráveného volného času • porovná specifika zájmového vzdělávání a subjektů, které je nabízejí • posoudí, jak jsou naplňovány funkce a cíle zájmového vzdělávání ve školských zařízeních, která osobně poznal • uvede požadavky na odbornou způsobilost pedagoga volného času, charakterizuje jeho osobnostní předpoklady	Pedagogika volného času • výchova a vzdělávání ve volném čase (základní pojmy) • školská zařízení pro zájmové vzdělávání a specifika výchovy v nich • obsah, formy, metody vzdělávání ve volném čase	PT: 4.3.4.2.10 PT: 4.3.4.1.6
• vymezi základní disciplíny speciální pedagogiky, používá správně vybrané pojmy speciální pedagogiky • objasní podstatu a účinnost metod, význam depistáže a diagnostiky pro další vývoj • zdůvodní závislost socializace na druhu defektu, psychice a kvalitní výchově • vysvětlí funkci a činnost asistenta pedagoga a zásady jeho spolupráce s učiteli	Speciální pedagogika • speciální pedagogika jako vědní disciplína • základní pojmy • přehled základních zdravotních postižení	
• definuje vědní obor etopedie, • vysvětlí základní pojmy • charakterizuje jednotlivé poruchy, jejich příčiny, speciálně výchovné přístupy, nejdůležitější složky prevence	Etopedie • předmět zkoumání, základní pojmy • klasifikace poruch • výchovný přístup, prevence	PT 4.3.4.2.10
• vysvětlí příčiny mentálního postižení, prevenci • charakterizuje stupně mentálního postižení a možnosti podpory ve vzdělávání	Psychopedie • příčiny mentálního postižení, prevence • klasifikace a vzdělávání mentálně postižených	

Předmět: Pedagogika		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- specifikuje tělesná postižení - řeší případové situace k integraci a inkluzi tělesně postižených - prokáže znalost komunikace s tělesně postiženými	Somatopedie - příčiny tělesného postižení, prevence - klasifikace tělesného postižení - podpora dětí se zdravotním znevýhodněním - speciálně pedagogický přístup	
- rozliší zraková postižení, jejich příčiny - charakterizuje možnosti integrace a komunikace	Tyflopedie zraková postižení – klasifikace vzdělávání a integrace	

Předmět: Pedagogika		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- porovná sluchové vady a uvede jejich příčiny - vysvětlí důsledky sluchového postižení a oslabení sluchového vnímání pro rozvoj řeči - zdůvodní výchovný přístup, význam všech prostředků dorozumívání - vyvodí zásady komunikace se sluchově postiženými	Surdopedie - sluchové postižení a oslabení sluchového vnímání, jejich příčiny - důsledky sluchového postižení a oslabení sluchového vnímání - podpora ve vzdělávání sluchově postižených	
- vymezí předmět logopedie - rozliší základní hlediska pro posouzení kvality řeči - charakterizuje jednotlivé vady řeči a jejich příčiny	Logopedie - příčiny narušení komunikační schopnosti - klasifikace vad řeči - logopedická péče	
- vysvětlí význam pedagogického výzkumu, požadavky na volbu metod - orientuje se v metodách pedagogického výzkumu a jejich uplatnění, hledá rozdíly - vyhledá v pedagogickém časopise metody, porovnává, hodnotí, (př. rozhovor aj.) - z pozorování konkrétní aktivity provede písemný záznam	Pedagogický výzkum - význam, etapy výzkumu - druhy metod a zpracování získaných údajů	PT: 4.3.4.4.9

Předmět: Pedagogika		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
definuje předmět a význam dějin pedagogiky, uvede specifika života rané společnosti, srovná výchovu ve starověkých státech	Dějiny pedagogiky výchova na počátku vývoje společnosti, výchova ve starověku	
- uvede počátky vzdělávání v českých zemích, vysvětlí s využitím pramenů společenskou a historickou podmíněnost výchovy a vzdělávání - charakterizuje obsah, metody, organizaci škol	Vývoj školství na našem území počátky školství na českém území (5. - 13. století) a období Velké Moravy, středověké školy	
- vysvětlí základní pojmy a charakterizuje podstatu změn v Evropě od 16. století - objasní pedagogické názory J. A. Komenského a jejich význam pro současnou pedagogiku, porovná soustavu škol se současností	Reformační, protireformační, renesanční škola a její myslitelé (14. - 16. století) - základní pojmy, změny v Evropě v 16. století - pedagogické názory v dílech J. A. Komenského	
- uvede příčiny reorganizace školství ve 2. polovině 18. století, uvádí nedostatky - vysvětlí úlohu obrozeneckých učitelů a dalších reformátorů a zhodnotí je – V. Svoboda, K. S. Amerling aj.	Novodobá česká škola a pedagogika (17. - 18. století) - reformy ve školství za M. Terezie a Josefa II - obrozenečtí učitelé a další reformátoři (J. V. Svoboda, K. S. Amerling aj.)	
- vysvětlí změny ve školství po roce 1848, popíše školský zákon z roku 1869 - uvede přínos G. A. Lindnera v oblasti didaktiky, M. Tyrše aj. - zdůvodní rozvoj teorie a praxe veřejné předškolní výchovy - charakterizuje základní a střední školství v rámci zákonů z let 1948-1984 - popíše hlavní změny v oblasti transformace školství po roce 1989, nové vzdělávací možnosti	Školství 19. století, do roku 1989 - zákon z roku 1869, systém škol, přínos G. A. Lindnera, M. Tyrše, Masaryka, Kádnera, V. Příhody aj. - vývoj veřejné předškolní výchovy - školství v poválečném období, zákony z let 1948-1984 - transformace školství po roce 1989	
- zdůvodní přínos světové reformní pedagogiky pro naše školství - popíše nový model reformy školství včetně mateřských	Reformní hnutí v českých zemích - ohlas světové reformní pedagogiky v českých zemích - snaha o reformu školství (V. Příhoda, I. Jarníková, A. Süssová)	
- vysvětlí pojem a význam alternativních škol - popíše společné rysy, význam	Alternativní školy - význam alternativních škol - filozofická východiska	

Předmět: Pedagogika		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje a srovná principy, obsah, metody a formy výchovně vzdělávací práce, zaujme stanovisko k možnostem využití ve vlastní práci	• typologie alternativních škol	
• charakterizuje nové názory na výchovu člověka J. Locka, J. J. Rousseaua – pojetí „přirozenosti“ výchovy • zhodnotí pedagogický systém F. Herbarta (formální stupně vyučování) • uvede východiska a hlavní znaky reformní pedagogiky • srovná vzdělávací systémy, metody, obsah výchovy, objasní význam myšlenek pro pedagogiku v současnosti i v budoucnosti	Názory vybraných světových představitelů pedagogiky • J. Locke, J. J. Rousseau • J. H. Pestalozzi, J. F. Herbart, F. Fröbel • J. Dewey, M. Montessori, • E. Keyová aj.	
• uvede východiska, cíle a prostředky rozvoje osobnosti žáka, jednotlivé teorie srovnává	Vybrané pedagogické teorie • hnutí „nových škol“ počátku 20. století – behaviorismus, experimentální pedagogika aj.	
• objasní pojem Škola 21. století • charakterizuje cíle, obsah a strategie vzdělávání v 21. století • uvádí příklady globální výchovy do praxe, využívá poznatků z odborné praxe, vyjadřuje představy o výchově ve třetím tisíciletí, diskutuje o aktuálních tématech vzdělávací politiky	Proměny vzdělávací politiky ČR a EU • cíle, obsah a strategie vzdělávání v 21. století	

Předmět: Pedagogika (odborná praxe)		Ročník: 2. - 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- seznamuje se s prostředím cvičného zařízení, zaměstnanci a školním řádem, porovnává podmínky s jinými zařízeními - vede přehledně a svědomitě deník pedagogické praxe, zpracovává záznamy z pozorování o rozvoji a učení dětí, pedagogických činností, situací, analyzuje postupy - doplňuje si metodický zásobník her, písni, říkadel, básní, výtvarných technik apod. - přijímá atmosféru výchovně vzdělávacího zařízení, oddělení a stylu výchovně vzdělávací práce - všímá si uspořádání a flexibility režimu dne - dodržuje pracovní dobu, respektuje školní řád cvičného zařízení - absolvuje pedagogickou praxi v plném rozsahu	1 Pedagogické pozorování - pedagogický deník - záznamy o práci cvičného pedagoga - záznamy o dětech	PT 4.3.4.3.1 PT 4.3.4.4.9
- dodržuje zákonné normy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci - pomáhá při stolování, hygieně, při přípravě a úklidu pomůcek, v učitelské knihovně apod. - zúčastní se všech akcí, které určí cvičný pedagog	2 Základní péče o dítě sebeobsluha, hygiena, stolování, bezpečnost dětí	

Předmět: Pedagogika (odborná praxe)		Ročník: 2. - 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• navazuje individuální kontakty s dětmi při spontánních činnostech, komunikuje s nimi, hraje si s nimi, hovoří o jednotlivých dětech s pedagogem, vytváří pro činnosti vhodné prostředí • sleduje vzdělávací činnost pedagoga, jeho vztah k dětem, nové postupy práce, řešení problémů • realizuje dílčí pohybové a řízené vzdělávací činnosti (dětem předčítá, zpívá a hraje na hudební nástroj, předvádí cviky, vede hudebně pohybové hry apod.)	3 Vzdělávací činnost • tvorba příprav na konkrétní dílčí činnosti	PT 4.3.4.4.9

6.15 Psychologie

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	7 (0+2+3+2)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Psychologie je odborný předmět, který postihuje v komplexním pohledu problematiku osobnosti člověka a jeho utváření. Vychází ze snahy poznat a pochopit osobnost v její individualitě v kontextu společenských vlivů a souvislostí. Psychologie se podílí na kultivaci postojů a hodnotové orientace žáků. Žáci se seznámí se základními pojmy obecné psychologie, psychologie osobnosti, vývojové, pedagogické a sociální psychologie a patopsychologie.

Charakteristika učiva

Kromě problematiky obecné psychologie a psychologie osobnosti je důraz kladen na oblast sociální psychologie a psychologie zdraví. Výuka postupuje od obecných zákonitostí ke konkrétnímu využití v praxi. Žáci jsou vedeni k aktivnímu využívání získaných poznatků v sociálních kontaktech, při jednání s lidmi i sociálními skupinami, při řešení osobních i pracovních problémových situacích. Jsou seznamováni s teoretickými zásadami sociální interakce, percepce, komunikace. Žáci jsou vedeni k osvojování zásad duševní hygieny tak, aby se péče o duševní a tělesné zdraví stala součástí jejich hodnotového systému.

Ve druhém ročníku se výuka zaměřuje na porozumění obecně psychologickým zákonitostem a sebepoznávání. Do učiva obecné psychologie jsou začleněny poznatky z pedagogické psychologie. Ve třetím ročníku navazují poznatky z vývojové psychologie s důrazem na diagnostiku individuálních zvláštností. Ve čtvrtém ročníku jsou žáci seznamováni se sociální psychologií a základními poznatky z oblasti patopsychologie a psychologie zdraví.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- získal základní orientaci v psychologii, používal odbornou terminologii k označování a objasňování psychických jevů
- získané teoretické poznatky uplatňoval jako dovednosti v osobním i profesním životě, při jednání s lidmi i při řešení problémových situací
- orientoval se v sociálních vztazích a situacích
- byl schopen kriticky pracovat s informacemi
- toleroval a respektoval názory druhých
- byl schopen empatického a kreativního přístupu

Výukové strategie (pojetí výuky)

Důraz je kladen na pojetí psychologie jako disciplíny. Učivo ovlivňuje chování, jednání a postoje žáků. Jsou podporovány metody vedoucí k adekvátnímu sebepojetí a sebehodnocení, rozvíjejí se

dovednosti potřebné k sebereflexi. Pozornost je věnována rozvoji schopností a osobních předpokladů nezbytných pro získání praktických dovedností. Součástí výuky jsou cvičení a tréninkové aktivity.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení je kladen důraz na obsahovou správnost myšlenek, schopnost formulovat myšlenky, komunikovat, obhájit své názory, schopnost aplikovat získané vědomosti při řešení problémů, používat příkladů z praxe.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky je realizována následujícím způsobem:

- žákům jsou ve výuce zadávány rozšiřující úkoly a problémové otázky rozvíjející kritické myšlení, využívají se náročnější metody a vzdělávací postupy – problémové a projektové vyučování, skupinová výuka, týmová práce;
- učitelé zařazují do výuky rozšiřující učivo, které je určeno pro nadané žáky z různých psychologických oborů a základů obecné psychiatrie, témata jsou vybírána v souvislosti s aktuálně probíraným učivem a na základě zájmu a preferencí žáků;
- žákům je umožněn přístup k odborné literatuře a odborným časopisům, kterými disponuje školní knihovna, jsou vedeni k samostudiu rozšiřujícího vzdělávacího materiálu;
- učitelé žáky odkazují na další odbornou literaturu a digitální materiály. Žáci jsou vedeni k práci s informačními a komunikačními technologiemi;
- učitelé motivují žáky k zapojení do Středoškolské odborné činnosti, učitelé žákům práce konzultují, popř. zajistí odborného konzultanta a doporučí žákům vhodnou odbornou literaturu a další studijní materiály;
- učitelé poskytují žákům individuální a skupinové konzultace;
- nadaní žáci mohou svůj talent rozvíjet v zájmovém útvaru Psychologických seminář;
- nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent zpracováním ročníkové práce na téma z oblasti psychologie, které jim vyučující pravidelně nabízejí.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku:

Vzhledem k převážně teoretickému zaměření předmětu lze celý obsah učiva realizovat plnohodnotně v rámci distančního vzdělávání. Vyučující přizpůsobí vzdělávací postupy a organizační formy podmínkám distanční výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

Kompetence k řešení problémů – žák

- používá vybrané diagnostické metody pro poznávání a rozvoj osobnosti;
- využívá vědomosti a dovednosti z psychologie při organizování činností v předškolním a zájmovém vzdělávání.

Kompetence komunikativní – žák

- užívá správně odbornou terminologii.

Kompetence personální a sociální – žák

- používá dovednosti potřebné pro sebepoznání, sebehodnocení, sebevýchovu;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů;
- analyzuje sociální vztahy ve skupině, volí prostředky pro rozvoj sociálních vztahů.

Kompetence digitální – žák:

- samostatně využívá digitální zařízení v rámci výuky i přípravy na výuku;
- vytváří a propojuje digitální obsah, volí strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vyhledává a sdílí informace a digitální obsah z různých informačních zdrojů, sleduje trendy v oboru psychologie, vytvoří prezentaci;
- elektronicky zpracovává kazuistiku a zakládá do deníku praxe (portfolia);
- předchází situacím ohrožující bezpečnost v rámci duševního zdraví a zdraví ostatních;
- v rámci psychologie komunikuje elektronickou poštou.

Odborné kompetence – osvojit si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro studium pedagogických a sociálních oborů, být motivován pro práci s dětmi i dospělými, zejména ve školství, tzn., aby absolventi:

- osvojili si základní vědomosti a dovednosti z psychologie, uvědomovali si její přínos pro poznání člověka i společnosti;
- dovedli využívat poznatků z psychologie pro pochopení sociálních jevů a způsobů jejich ovlivňování.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů
- osobnost a její rozvoj

Člověk a životní prostředí

- vliv prostředí na lidské zdraví a život, zásady zdravého životního stylu

Člověk a digitální svět

- efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odbornou činnost;
- využití digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji;
- při pohybu v on –line světě a při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožující tělesné a duševní zdraví;
- respektování pravidel chování a jednání a etika při interakcích v digitálním prostředí.

Rozpis učiva

Předmět: Psychologie		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- objasní předmět psychologie a její disciplíny, uvede její praktické využití; - užívá správně odbornou terminologii, vysvětlí základní psychologické pojmy; - charakterizuje psychické jevy, jejich propojenost a funkce v lidské psychice	Úvod do obecné psychologie - psychologické disciplíny - psychologické metody - psychologické koncepce - psychické jevy - čítí a vnímání - paměť - pozornost - myšlení a řeč - představy a fantazie - vůle a volní procesy - emoce	PT 4.3.4.4.13
- popíše strukturu osobnosti; - vymezí pojem identita člověka uvede činitele ovlivňující osobnost a chování člověka	Úvod do psychologie osobnosti jako vědy - pojetí osobnosti - struktura osobnosti - aktivačně-motivační vlastnosti osobnosti - vztahově-postojové vlastnosti osobnosti - výkonové vlastnosti osobnosti - dynamické vlastnosti osobnosti - autoregulační vlastnosti osobnosti	PT 4.3.4.4.13 PT 4.3.4.4.16

Předmět: Psychologie		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• objasní životní cyklus člověka, jeho fáze a změny • charakterizuje specifika chování a prožívání člověka s postižením nebo v náročné sociální situaci; doloží je příklady ze společenské nebo školské praxe; • charakterizuje jednotlivá období psychického vývoje osobnosti,	Úvod od vývojové psychologie jako vědy • vývoj a jeho zákonitosti • teorie duševního vývoje • ontogenetický vývoj • plánované rodičovství • prenatální období • perinatální období • období novorozence • období kojence • období batolete • období předškolního věku • období školního věku • období pubescence • období adolescence • období dospělosti • období stáří	4.3.4.3.1
• vymezí předmět pedagogické psychologie a jeho vztah k pedagogice a psychologii • vysvětlí funkci a význam učení, uvede činitele ovlivňující proces učení; charakterizuje základní druhy, styly a metody učení • vysvětlí význam rozvíjení tvořivosti (kreativity), uvede možnosti a způsoby rozvíjení tvořivosti ve vyučování a ve volnočasových nebo zájmových aktivitách • vysvětlí význam motivace a její využití v pedagogické činnosti, uvede druhy motivace a faktory ovlivňující motivaci žáka; hodnotí účinnost některých motivačních faktorů (úspěch, odměny, tresty aj.) ve škole i ve společnosti • navrhne způsob motivace pro danou pedagogickou situaci • uvede možnosti pozitivního ovlivňování vztahu dítěte ke škole	Úvod do pedagogické psychologie • předmět, význam a využití pedagogické psychologie v praxi • vztah pedagogické psychologie k jiným vědním oborům • učivo • učení • motivace • osobnost žáka • osobnost pedagoga • vztah mezi učitelem a žákem	

Předmět: Psychologie		Ročník: 4.
Žák	Očekávané výstupy	Učivo
	- vymezí předmět a metody sociální psychologie a možnosti jejich využití v praxi - charakterizuje proces socializace, jeho různá prostředí a mechanismy - objasní proces sociálního učení a socializační vývoj - charakterizuje různé druhy sociálních skupin a objasní dynamiku skupinových procesů, doloží je konkrétními příklady (ze školního, sportovního nebo volnočasového prostředí, z každodenního života, z knihy, filmu aj.) - vysvětlí proces vytváření a ovlivňování postojů - objasní proces sociální percepce, identifikuje na konkrétních příkladech a modelových situacích chyby, předsudky a stereotypy v posuzování člověka a možnosti jejich ovlivňování, zejména u dětí - identifikuje konfliktní situace a rozpozná jejich zjevné příčiny, navrhuje možnosti jejich řešení a předcházení konfliktním situacím - osvojí si zásady týmové práce a je schopen využívat je v pedagogické činnosti - vymezí pojmy sociální komunikace, verbální komunikace, nonverbální komunikace a komunikace činem; - na příkladech uvede nejčastější chyby v sociální - používá základní komunikační dovednosti, základní techniky verbální a neverbální komunikace včetně práce s hlasem v různých komunikativních situacích - rozliší na příkladech projevy asertivního a neasertivního nebo	Úvod do sociální psychologie - socializace - sociální učení - sociální skupiny - sociální komunikace - sociální interakce - sociální percepce - sociální postoje - asertivita a asertivní techniky - předsudky a stereotypy - agrese a altruismus - pracovní prostředí
		PT 4.3.4.1.2 PT 4.3.4.4.10 PT 4.3.4.4.13 PT 4.3.4.4.16 PT 4.3.4.4.18

Předmět: Psychologie		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
direktivního a nedirektivního způsobu chování		
• charakterizuje vybrané poruchy osobnosti a chování a možnosti jejich ovlivňování, zejména z hlediska školy • charakterizuje psychosociální aspekty závislostí, násilného chování, nezaměstnanosti, sociální chudoby a vyloučení; na příkladech ukáže, jak lze tyto problémy řešit a kdo se na jejich řešení podílí • objasní syndrom oběti domácího násilí nebo jiného trestného činu a uvede zásady bezpečného chování v různém kontextu; vysvětlí, k čemu slouží linky bezpečí • charakterizuje psychosociální problémy člověka se zdravotním postižením nebo závažným onemocněním, zejména ve vztahu k práci pedagogických pracovníků • vysvětlí pojmy stres a syndrom vyhoření, uvede jejich příznaky, popíše některé způsoby prevence a vyrovnávání se s náročnými životními situacemi • osvojí si zásady duševní hygieny při práci a učení a vybrané relaxační techniky a metody • ovládá vybrané techniky pro sebereflexi a poznávání vlastní osobnosti	Vybrané kapitoly z patopsychologie • normalita a abnormalita • vybrané poruchy duševního zdraví • náročné životní situace (stres, konflikty, frustrace, deprivace) • duševní zdraví • duševní hygiena • syndrom CAN • syndrom vyhoření • syndrom oběti domácího násilí • psychosociální problémy člověka se zdravotním postižením • sociálně – patologické jevy • prevence rizikového chování	PT 4.3.4.2.8.

6.16 Hudební výchova

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	2 (2+0+0+0)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Hudební výchova významně přispívá ke kultivaci člověka. Obecným cílem hudební výchovy je vytvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci. Hudební výchova vede žáky k poznání jednotlivých hudebních druhů a žánrů v širších sociálně kulturních souvislostech, k získání celkového přehledu o významných jevech a pilířích českého a světového hudebního umění. Učí žáky porozumět hudebnímu dílu, rozvíjí jejich myšlení a kreativitu. Ovlivňuje estetické a emocionální citění žáků, nabízí také vhodný materiál pro jejich etickou výchovu. Žáci jsou citlivě vedeni k vytváření návyku nalézat v umělecké tvorbě estetický prožitek a kultivovat svoji osobnost.

Cílem hudební výchovy je vytvoření a prohlubování vztahu k hudbě jako takové, poznání hudby v jednotlivých dějinných obdobích a budování tolerance k různým hudebním projevům.

Charakteristika učiva

Předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího oboru Estetické vzdělávání – Hudba a hudební činnosti a je zařazen mezi všeobecně vzdělávací předměty. Hudební výchova probíhá v prvním ročníku. Vede žáky k osvojení vědomostí z oblasti hudební nauky a rytmiky, dějin hudby a učí je aplikovat tyto teoretické vědomosti v praktických hudebních činnostech – vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové s využitím Orffova instrumentáře.

Hudební výchova podporuje kultivaci osobnosti žáka a výrazným způsobem přispívá k jeho duševnímu i fyzickému zdraví a vede ho k dodržování zásad bezpečnosti, sluchové a hlasové hygieny.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- chápali význam umění pro člověka;
- přistupovali s tolerancí k estetickému citění, vkusu a zájmu druhých lidí;
- podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim vytvořen pozitivní vztah;
- získali přehled o kulturním dění.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Předmět Hudební výchova je součástí všeobecně vzdělávacích předmětů a vyučuje se v rozsahu dvou hodin týdně v 1. ročníku. Všechny schopnosti, vědomosti a dovednosti si žáci osvojují ve vzájemném prolínání všech hudebně výchovných složek. Výuka je realizována frontálně v celé

třídě. Při výuce se uplatňují zejména organizační formy výuky, skupinová práce, samostatná práce a využívány jsou standardní vyučovací postupy (výklad, řízený rozhovor, vysvětlování, interpretace díla) v kombinaci s aktivizujícími metodami (diskuse, problémová výuka, kritické myšlení, sebereflexe) a využitím didaktické techniky a digitálních technologií. Aktivita žáků je podněcována zadáváním referátů a prezentací. Ve výuce převládají praktické hudební činnosti, z nichž jsou vyvozovány veškeré vědomosti z hudební nauky a dějin hudby. Předmět Hudební výchova má v oblasti dějin hudby styčné plochy s výtvarným uměním, dějepísem a dějinami literatury.

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu Hudební výchova při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- schopnost uvádět učivo do souvislosti s jinými tématy nebo vyučovacími předměty;
- schopnost porozumět sdělení obsaženému v hudebním díle;
- schopnost nacházet v uměleckém díle estetické hodnoty;
- schopnost aplikovat nabyté vědomosti a ~~dovednosti~~ v praktických činnostech;
- podněcování aktivního vztahu k hudbě.

Hodnocení se v 1. ročníku provádí ústní a písemnou formou. Písemné hodnocení se provádí formou testů s uzavřenými nebo otevřenými úlohami. Součástí klasifikace je také hodnocení samostatné domácí práce, referátů, prezentací, aktivity žáků ve výuce a jejich spolupráce při týmové práci. Důraz se klade především na praktické dovednosti žáků. Při hodnocení učitel používá kromě sumativního hodnocení (známkování) také formativní (slovní) hodnocení.

Při pololetní klasifikaci se zohledňuje celkový přístup žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností. Hodnocení je v souladu s klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

U mimořádně nadaných a talentovaných žáků učitel obohacuje, prohlubuje a rozšiřuje učivo v oblasti dějin hudby, rozboru poslechové skladby a hudební nauky. Talentované žáky učitel motivuje k účasti v interpretačních a autorských soutěžích a nabízí jim přípravné konzultace. Žáci mohou navštěvovat pěvecký sbor a školní orchestr v rámci zájmové činnosti, jsou-li v daném školním roce realizovány. Nadaní a talentovaní žáci mají možnost se zapojit do hudebních akcí pořádaných školou.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku bude ŠVP splněno za předpokladu, že učitel zredukuje rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. Většinu učiva lze realizovat v rámci distanční výuky (dějiny hudby, poslech hudby, vybrané kapitoly z hudební nauky). Obtížněji lze vyučovat žáky praktické činnosti a intonaci. V tomto případě je možné přizpůsobit učivo daným podmínkám, anebo jej odložit na prezenční výuku. Distanční výuku lze organizovat formou synchronní online výuky prostřednictvím platformy MS Teams. Učitelé mají možnost využít širokou nabídku výukových aplikací (LearningApps, Bookwidgets aj.). Studijní materiály žáci sdílejí v aplikaci OneDrive a na webových stránkách školy v úložišti Výukové materiály. Žáci pracují samostatně s aplikacemi běžně dostupnými na internetu (YouTube). Učitel posílá žákům úkoly na jejich školní emailovou adresu, úkoly následně kontroluje a poskytuje žákům zpětnou vazbu. Převažuje formativní typ hodnocení nad hodnocením sumativním. Učitel zohledňuje kvalitu samostatné práce žáků, odevzdávání úkolů, jejich aktivitu v online výuce a při týmové práci.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení – žák

- prostřednictvím poslechu hudebních ukázek poznává hudebně výrazové prostředky;
- má utvořeny vlastní postoje a názory na hudbu;
- využívá estetického prožívání a vnímání hudebního umění a kultur jako zdroje poznání světa.

Kompetence k řešení problémů – žák

- spolupracuje v týmu při řešení hudebních úkolů a rozboru hudebních skladeb;
- orientuje se v hudbě různých žánrů;

Kompetence komunikativní – žák

- kultivuje svůj hudební projev;
- vyjadřuje své názory při rozboru hudebního díla a akceptuje názory druhých;
- formuluje své myšlenky vhodně a srozumitelně.

Kompetence personální a sociální – žák

- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů při hudebních činnostech;
- pečuje o svůj hlas a dbá na hlasovou hygienu.

Kompetence občanské a kulturního povědomí – žák

- chápe význam české hudby v evropském a světovém kontextu;
- osvojuje si tradice a kulturní hodnoty svého národa a chápe jeho minulost i současnost v evropském kontextu, poznává umělecké hodnoty hudebního díla;
- účastní se mimoškolních hudebních akcí.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikavosti – žák

- využívá svou hudební aktivitu a tvořivost;
- využívá získané pěvecké dovednosti a návyky v kolektivním zpěvu.

Kompetence digitální – žák

- při přípravě na vyučování a procvičování učiva pracuje s informacemi z různých zdrojů nesených na různých digitálních médiích;
- zpracovává prezentace pomocí digitálních programů a hudebních aplikací;
- zaznamenává své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách pomocí dostupných digitálních technologií (mobilní telefon, záznamové zařízení propojené s počítačem apod.);
- vyhledává a sdílí inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům;
- při vlastních či společenských hudebních aktivitách využívá dostupné elektronické hudební nástroje a digitální technologie.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- zapojujeme se do aktivit školy a v návaznosti na mimoškolní aktivity se seznamujeme s kulturním životem v regionu;

- uvědomujeme si svou kulturní identitu v návaznosti na hudební tradice a kulturní bohatství národa;
- objevujeme vliv historického vývoje na změny hudebního myšlení skladatelů a vznik nových hudebních směrů.

Člověk a životní prostředí

- esteticky a citově vnímáme přírodní tematiku v hudebních dílech.

Člověk a digitální svět

- efektivně využíváme digitální nástroje potřebné nebo vhodné pro hudební činnosti.

Rozpis učiva

Předmět: Hudební výchova		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• používá základní prvky notopisu • rozlišuje pojmy metrum a rytmus, používá základní takty • odvozuje durové stupnice s křížky a béčky pomocí kvintového a kvartového kruhu • zapisuje čisté a velké intervaly • používá durový kvintakord a jeho obraty • používá základní akordické značky • pracuje se základními pojmy pro označení dynamiky, tempa, repetice apod.	Hudební nauka • základní prvky notopisu • metrum, rytmus, takt • durové stupnice • základní intervaly • akord a jeho obraty • akordické značky • italské hudební názvosloví	PT 4.3.4.1.1
• orientuje se ve vývoji hudebních slohů • charakterizuje hudební památky starověku a středověku • vnímá znaky rozvíjejícího se vícehlasu a vrcholné vokální polyfonie • rozpoznává hudební formy ve vybraných skladbách představitelů baroka • charakterizuje význam mannheimské školy, chápe sonátovou formu a sonátový cyklus (symfonie) • uvádí hlavní představitele klasicismu a jejich dílo analyzuje při poslechu hudebních ukázek • rozumí pojmu programní hudba	Významní představitelé a díla české i světové hudby • periodizace dějin hudby • dějiny hudby od počátků až po moderní směry 21. století v přehledu ➤ starověké kultury ➤ hudba středověku ➤ vznik vícehlasu a renesance ➤ baroko ➤ klasicismus ➤ romantismus ➤ umělecko-funkční a neumělecko-funkční hudba 20. a 21. století • charakteristika hudebně výrazových prostředků jednotlivých slohových období na základě poslechu a analýzy vybraných hudebních děl	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.2.15 4.3.4.4.9

Předmět: Hudební výchova		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• uvádí specifika národních škol vycházejících z lidových tradic jednotlivých národů • popisuje počátky české národní hudby (B. Smetana, A. Dvořák) • odhaluje informace o moderních směrech a proudech ve vývoji evropské a české artificiální hudby 20. století • uvádí významné autory a interprety z oblasti nonartificiální hudby 1. poloviny 20. století • orientuje se v populární hudbě 20. a 21. století		
• dodržuje zásady hygieny hlasu • má vytvořeny správné pěvecké dovednosti a návyky (držení těla, dýchání, tvoření tónu, frázování, hlavová rezonance) • zpívá jednoduché písně • umí vytvořit doprovod k písním na nástroje Orffova instrumentáře	Instrumentální a pěvecké činnosti • hlasová výchova • pěvecké činnosti • instrumentální činnosti	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.4.9

6.17 Výtvarná výchova

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	2 (2+0+0+0)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět Výtvarná výchova navazuje na oblast Estetické vzdělávání – Výtvarné umění a činnosti. Přípravuje žáky jednak na další studium, zejména výtvarné výchovy jako učitelské disciplíny, jednak na využívání osvojených dovedností a znalostí při řízení volného času dětí a podpoře jejich zájmů. Ve výuce výtvarné výchovy se klade důraz na žákovskou reflektivní komunikaci doprovázející výtvarný projev, na respektování individuality žáků a na vytváření co nejvíce příležitostí k jejich osobitému výtvarnému vyjádření. Při praktických činnostech jsou žáci cíleně vedeni k rozvoji výtvarného myšlení, tvořivosti a fantazie. Kromě vlastní výtvarné činnosti si žáci osvojí pedagogické metody, výtvarné techniky a činnosti, které povedou k rozvoji kreativity a estetického vnímání dětí, jejich zájmu o výtvarné umění. Významnou vlastností předmětu je nejen jeho všeobecný přesah do ostatních vzdělávacích předmětů a oblastí života, ale i jeho schopnost umožnit žákovi relaxaci, uvolnění.

Charakteristika učiva

Předmět Výtvarná výchova připravuje žáky jednak na další studium, zejména výtvarné výchovy jako učitelské disciplíny, jednak na využívání osvojených dovedností a znalostí při řízení volného času dětí, dospělých a podpoře jejich zájmů. Je zařazen mezi povinné odborné předměty. Obsah předmětu je tvořen praktickou složkou – výtvarná tvorba a praktické činnosti a teoretickou složkou – teorie a historie výtvarného umění.

Učivo je realizováno ve třech oblastech

Výtvarná tvorba a praktické činnosti

- uskutečňují se podle modelu i z představy (vnější a vnitřní model) v základních druzích výtvarné činnosti (kresba, malba, grafika, prostorové vytváření, modelování, kombinované techniky, nová média, ...);
- preferují zvládnutí základů výtvarného vyjadřování, jako jsou perspektiva, proporce, barevná harmonie, různé materiály a techniky, schopnost výtvarné zkratky – stylizace, výtvarná hra a experimentování v návaznosti na jednotlivé umělecké epochy, zejména na moderní umění;
- vedou žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a úrovni subjektivně osobnostní a sociální;
- akceptují osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, využívají znalostí aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjadřování své představy;

- pracují s vizuálně obraznými znakovými systémy (s obrazem, sochou, designem, architekturou, novými médii apod.), které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence;
- využívají implementace nejmodernějších přístupů z oblasti psychologie, ICT, animace, základních principů artefaktiky.

Historie výtvarného umění

- jsou založeny na základním přehledu uměleckých slohů a směrů;
- umožňují žákovi poznávat historické aspekty a společenské kontexty hmotné kultury;
- objasňují širší společenské a filozofické okolnosti vzniku díla;
- reagují na aktuální umělecké dění;
- předmět má výrazně interdisciplinární charakter, přesahy se uplatňují zejména směrem k estetice, ICT, dějepisu, literatuře, dramatické tvorbě, hudbě.

Teorie výtvarného umění

- poskytuje poučení o základech výtvarné technologie.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- po propojení hlediska tvorby, recepce a interpretace rozvíjel smyslovou citlivost;
- uplatňoval svoji subjektivitu;
- si ověřoval komunikační účinky na jím předkládaných vizuálně obrazných vyjádření;
- při tvůrčích činnostech pracoval jak se znaky s ustáleným významem, tak se znaky proměnlivého významu;
- byl veden k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti a uměleckých oborů v jejich vzájemných vazbách a přesazích;
- byl veden k poznávání a porozumění umění prostřednictvím vědomé reflexe a vlastní tvorby, sledováním a hodnocením umění na pozadí historických, společenských a technologických změn, k chápání umění jako specifického způsobu komunikace.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Výuka předmětu výtvarná výchova je realizována v odborných učebnách s audiovizuální technikou. Vzdělávací obsah se realizuje jednak formou praktických činností, jednak částí teoretickou.

V recepci a produkci vzdělávacího obsahu VV jako komplexního předmětu se jednotlivé specifické složky (výtvarná tvorba a praktické činnosti, vybrané kapitoly dějin českého a světového výtvarného umění, teorie výtvarného umění) navzájem citlivě prolínají.

Ve druhém ročníku obsahově úzce navazuje na povinný předmět Výtvarná výchova předmět Specializace – výtvarná výchova. Při výuce se uplatňují zejména organizační formy výuky (frontální výuka, skupinová práce, samostatná práce) a využívány jsou standardní vyučovací formy (výklad, řízený rozhovor, vysvětlování, interpretace díla) v kombinaci s aktivizujícími metodami (diskuse, problémová výuka, sebereflexe) a názorným vyučováním pomocí didaktické techniky. Důležitým prostředkem k výuce je prožitkové učení na základě práce s výtvarným artefaktem. Aktivita žáků je podněcována zadáváním referátů, nebo projektovým vyučováním. Metodologickým východiskem historie výtvarného umění je rovnoměrné propojení teoretického výkladu s konkrétním obrazovým materiálem.

Hodnocení výsledků žáků

Z předmětu výtvarná výchova při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- zvládnutí a dodržování specifík základních výtvarných technik a postupů;
- dovednost kreativně uchopit zadané téma;
- dovednost výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat o výtvarném tématu;
- schopnost porozumět sdělení obsaženému v uměleckých dílech;
- schopnost nacházet v uměleckých dílech estetické hodnoty;
- schopnost aplikovat nabyté vědomosti a dovednosti při vlastní tvůrčí práci a v pedagogické praxi.

Hodnocení se provádí ústní a písemnou formou. Písemné hodnocení se provádí formou testů s uzavřenými nebo otevřenými úlohami. Součástí klasifikace je také hodnocení samostatné domácí práce, referátů, aktivity žáků při vyučování a jejich spolupráce v týmu. Důraz se klade nejen na teoretické znalosti žáka, ale také na praktické dovednosti. Při hodnocení učitel používá kromě klasického známkování také slovní hodnocení.

Důležité je, aby nehodnotil jen sám učitel, ale aby také využil formu kolektivního hodnocení a formu sebehodnocení žáka. Při pololetní klasifikaci se zohledňuje celkový přístup žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Hodnocení je v souladu s klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Cílem vyučujícího je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace nad rámec standardního vzdělávacího programu a pozitivně žáky motivovat k zapojení do výtvarných soutěží a mimoškolních akcí.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku nebudou ve výuce realizovány celky učiva v tabulce **Rozpis učiva** označené zkratkou **DisV**, popř. budou redukovány v míře odpovídající aktuálnímu okolnostem.

Školní výtvarné Salony, návštěvy animačních programů v muzeích a galeriích a tematické výjezdy za kulturními památkami a výtvarným uměním se konají s ohledem na aktuální situaci;

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení – žák

- rozvíjí pozitivní vztah k učení se přes vlastní výtvarnou tvorbu;
- rozvíjí osobní kreativitu a imaginaci aktivním osvojováním výtvarných postupů, technik, materiálů a nástrojů s akcentem na jejich výrazové možnosti s ohledem k věku dětí, dospělých;
- formuje aktivní a tvořivé vnímání k uměleckým slohům, směrům a výtvarným dílům na pozadí historického kontextu;
- využívá estetického prožívání a vnímání výtvarného umění a kultur jako zdroje poznání světa.

Kompetence k řešení problémů – žák

- samostatně řeší výtvarná témata s důrazem na schopnost vyhodnotit adekvátnost výtvarného řešení a výtvarných vyjadřovacích prostředků;
- vyhledává souvislosti a vazby mezi jednotlivými druhy umění a uměleckými žánry se zřetelem na shodnost či rozdílnost znaků témat a způsobů zpracování;
- analyzuje umělecká díla i vlastní tvorbu s využitím metod kritického myšlení;
- spolupracuje při týmovém řešení výtvarných problémů a ověřuje vztah formy a obsahu výtvarného díla.

Kompetence komunikativní – žák

- akceptuje různé podněty k využívání umění a výtvarné kultury jako nonverbálního dorozumívacího prostředku
- osvojuje si dovednosti potřebných pro dialog či diskusi o výtvarném díle;
- se seznamuje s možností využití základních artefaktických přístupů při řešení výtvarných děl a situací.

Kompetence sociální a personální – žák

- přijímá a odpovědně plní zadané úkoly, rady i kritiky;
- rozkrývá a uvědomuje si pozitiva práce v týmu;
- přispívání k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů při realizaci společného výtvarného díla;
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy.

Občanské kompetence a kulturní prostředí – žák

- se zajímá o podchycování kulturního dění a podporuje ho;
- uvědomuje si v rámci plurality a multikulturního soužití vlastní kulturu, národní a osobní identitu;
- osvojuje si tradice a hodnoty svého národa a chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- si vytváří odpovědný postoj k vlastní výtvarné tvorbě a profesní budoucnosti;
- si osvojuje základní i netradiční výtvarné postupy, techniky a nástroje.

Kompetence digitální – žák:

- orientuje se v digitálním prostředí, pracuje s digitálními technologiemi. Ty užívá kriticky a bezpečně;
- ovládá potřebná digitální zařízení, nástroje a využívá je ve školním i pracovním prostředí;
- řeší samostatně tvorbu výtvarných témat formou digitalizace, využívá umělé inteligence a pružně reaguje na konkrétní požadavky;
- při společné realizaci uměleckého díla sdílí a sděluje data, informace i obsahy v různých formách, a to jak v osobní, tak i profesní rovině;
- vyhodnocuje rizika i přínosy digitálního prostředí; prostřednictvím digitálních technologií vytváří pozitivní společenské vztahy a předchází konfliktům.

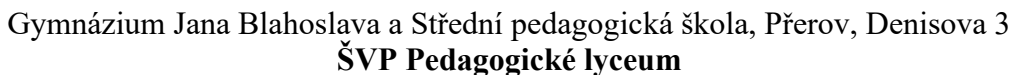
Kompetence odborné – rozvíjeny tak, aby si žák

- osvojil zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s multimediálními učebními pomůckami, rozpoznal možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví;
- chápal bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví, znal a dodržoval zásady a předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- nakládali s vybavením školy nebo školského zařízení, s didaktickými pomůckami, materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí;
- uměl připravovat, realizovat a vyhodnocovat různé aktivity pro volnočasovou a zájmovou činnost dětí;
- získal hlubší vědomosti a dovednosti v předmětu své specializace a uměl je používat pro podporu aktivního využívání volného času a zájmové orientace dětí.

Uplatnění průřezových témat:

V předmětu se uplatňují zejména průřezová témata

- 4.3.4.1.3 společnost – jednotlivci a společenské skupiny, kultura, náboženství
- 4.3.4.2.3 vzájemné vztahy organismů a prostředí
- 4.3.4.2.15 esteticky a citově vnímáme své okolí a přírodní prostředí
- 4.3.4.4.5 při tvořivých činnostech využití potenciálu, který nabízejí digitální média; při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatnění estetických kritérií

[illegible]

6.18 Dramatická výchova

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	2 (2+0+0+0)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmět

Výuka Dramatické výchovy usiluje formou sociálně uměleckého učení jednak o rozvoj osobnosti a prosociálního chování žáků, jednak o jejich umělecký rozvoj prostřednictvím dramatu a divadla. Cílem práce v předmětu je výchova tvořivé a vnímavé osobnosti žáka.

Charakteristika učiva

Předmět Dramatická výchova vychází ze vzdělávacího oboru oblasti Estetického vzdělávání a je zařazen mezi povinné odborné předměty. Je zaměřen na osobnostní, sociální a umělecký rozvoj jedince prostřednictvím dramatického umění.

Učivo je tvořeno praktickou a teoretickou činností a obsah učiva se vzájemně prolíná.

V osobnostním a sociálním rozvoji jedince se praktická cvičení zaměřují k rozvoji pozornosti, vnímání, citů, vůle, myšlení, řeči. Sociálně komunikativní dovednosti se zaměřují na skupinovou citlivost, partnerskou souhru a kontakt, verbální a nonverbální komunikaci. Důležitou částí osobnostního a sociálního rozvoje jedince je řešení konfliktních situací pomocí hry v roli a strukturovaného dramatu.

Dramatická výchova je jeden z oborů estetické výchovy (vedle výchovy literární, výtvarné, hudební a pohybové), v němž se pracuje s prostředky a postupy divadelního umění.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- byl schopen poznávat a hodnotit komplikovaný svět mezilidských vztahů;
- vnímal skutečnost kolem sebe v celé její hloubce a složitosti a orientoval se v ní;
- řešil – samostatně a tvořivě – praktické problémy a konfliktní situace;
- uměl se rozhodovat a byl schopen za své rozhodnutí nést odpovědnost;
- dokázal spolupracovat s druhými na společném díle a dovést dílo od nápadu k realizaci;
- zvládl prvky a postupy dramatického umění.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Po celou dobu studia převažují metody praktického výcviku. Součástí praktických cvičení je přiměřená míra teoretického a didaktického poučení. Podstatu praktického výcviku tvoří dramatické hry a cvičení, interpretace a improvizace, strukturované drama, dramatizace. Využívají se především skupinové formy práce.

Pro výuku je nezbytně nutná speciálně upravená místnost, vybavená kobercem a pomůckami. Žáci i učitel nosí pohodlné pracovní oblečení, které dovoluje volný a všestranný pohyb. Učitel je připraven zapojit se do hry. Vyučovací hodiny dramatické výchovy nejsou určeny pro diváky a vyžadují zapojení se všech zúčastněných.

Učitelé vhodně využívají společné nebo individuální návštěvy divadelních i filmových představení, regionální recitační vystoupení.

Osnovy jsou pouze výčtem úkolů a námětů, které v konečné podobě zpracovává učitel podle zaměření svého žáka, je nutné respektovat charakter konkrétní skupiny. Úkoly a náměty nestačí probrat jednorázově, je třeba se k nim po určité době vracet na vyšší úrovni, obohacovat je, obměňovat.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá formou slovních nebo psaných reflexí her, cvičení a dramatických celků, před ukončením vyučovací hodiny nebo před ukončením pololetí a na konci školního roku. Hodnotí jak učitel, tak žáci. V hodnocení je kladen důraz nejen na závěrečný celek (dramatický výstup), ale i na osobní přístup během tvořivého procesu.

Součástí klasifikace je vypracování a odevzdání konkrétního úkolu za každé pololetí.

Péče o mimořádně nadané a talentované žáky

Pokud učitel pracuje s mimořádně nadanými žáky, zadává úkoly nad rámec učebních osnov daného ročníku: práce s náročnějšími texty, zadávání samostatných úkolů (prezentace, referáty, analýzy), individuální práce s recitátory (účast v soutěžích), využití uměleckého potenciálu (hudba, výtvarné tvoření, IT technologie) i autorské tvorby (tvůrčí psaní, skládání písní).

Odlišnosti ve vzdělávání v případě přechodu na distanční výuku

Distanční výuka dramatické výchovy se přizpůsobí daným podmínkám. Základním komunikačním kanálem je školní e-mail, který musí žáci denně sledovat (zadávání úkolů a další komunikace). Učitelé mohou pro online výuku (zejména pro výklad učiva a ukázky) používat MS Teams nebo další aplikace. Výuka „na dálku“ předpokládá pravidelnou komunikaci učitele a žáka. Učitelé zadávají úkoly s přesným slovním popisem (vysvětlení úkolu) a reflektují individuální úkoly žáků. Hodnocení splněných úkolů je žákům posíláno individuálně a obsahuje připomínky k provedení a hodnocení daného úkolu (klasifikace). Pokud odevzdaný úkol neodpovídá zadání, vrací ho učitel žákovi k přepracování. Vzhledem ke specifickým cílům dramatické výchovy (sociální rozvoj) nelze některé učivo odučit distančně. Učivo je pak nutno redukovat, případně odložit na prezenční výuku.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- rozvíjí pozitivní vztah k učení prostřednictvím metod dramatického umění;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, je čtenářsky gramotný;
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od vyučujícího i žáků ve skupině;
- využívá různých informačních zdrojů a zkušeností jiných;

- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve svém oboru a budoucí profesi.

K řešení problémů – žák

- porozumí zadání úkolu nebo určuje jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení a zdůvodňuje je, vyhodnocuje a ověřuje správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace;
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení);
- využívá herního a jevištního jednání k hledání a prověřování způsobů řešení problémů a konfliktů.

Komunikativních – žák

- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje;
- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje;
- zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- užívá základních výrazových prostředků dramatického umění (řeč, tělo a jednání) k vyjadřování emocí, představ, myšlenek, názorů a postojů s cílem rozvíjet a zdokonalovat vlastní hlasové a pohybové dovednosti.

Sociálních a personálních – žák

- reálně posuzuje své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání v různých situacích;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí;
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých možností je pozitivně ovlivňuje;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností, podněcuje práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje názory druhých;
- přijímá a zodpovědně plní svěřené úkoly;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- prostřednictvím dramatické hry a hraní rolí prozkoumává a ujasňuje si osobní postoj ke zvoleným tématům zaměřeným především na mezilidské vztahy, postoje, hodnoty i celospolečenské problémy.

Občanských a kulturních – žák

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých;

- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje;
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence digitální – žák:

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává informace z různých zdrojů a médií (tištěných, digitálních, audiovizuálních);
- používá vhodné digitální nástroje k tvorbě a sdílení vlastního obsahu (např. text, obrázků, video, prezentace);
- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- učí se pracovat s novými aplikacemi a technologiemi podle aktuálních potřeb;
- dodržuje pravidla bezpečného a etického chování v digitálním prostředí;
- v rámci výuky používá digitální nástroje k tvorbě a úpravě videí, animací, audionahrávek a fotografií (např. při přípravě loutkových představení nebo dramatických výstupů);
- reflektuje svoji práci prostřednictvím digitálních záznamů;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Rozvoj odborných kompetencí – žák

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své, svěřených dětí a spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. rodičů a jiných návštěvníků);
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s multimediálními učebními pomůckami, rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví;
- vede děti k bezpečnému chování a k dovednosti vyhledat nebo poskytnout první pomoc;
- ovládá základní činnosti (např. dramatické, hudební, pohybové, pracovní technické, výtvarné) přiměřené věku dětí a využívá vlastní dispozice v těchto oblastech.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- osobnost a její rozvoj;
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů;
- morálka, svoboda a odpovědnost, tolerance, solidarita.

Člověk a životní prostředí

- prevence negativních jevů, vlastní odpovědnost za své jednání a aktivní podíl na řešení environmentálních problémů;

- základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
- estetické a emocionální vnímání okolí a přírodního prostředí.

Člověk a svět práce

- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolio dovedností i se zkušenostmi informálního učení
- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení
- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí
- pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností

Člověk a digitální svět

- vyhledávání příležitostí k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady;
- chápání významu digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- využívání digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji;
- budování si osobního vzdělávacího prostředí;
- schopnost rozpoznání, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti;
- předcházení situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí;
- používání různých strategií při vyhledávání, získávání dat a informací, jejich kritické hodnocení, posuzování jejich spolehlivosti a úplnosti.

Dramatická výchova v rámci environmentální výuky prostřednictvím specifických metod a technik rozvíjí u žáků odpovědný přístup k ochraně životního prostředí.

Rozpis učiva

Předmět: Dramatická výchova		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje cíle a prostředky výchovy prostřednictvím divadelního umění • funkčně využívá principy dramatu a divadla pro rozvoj osobnosti a sociální percepce • tvořivě pracuje s literárním dílem, výrazně čte, interpretuje je hereckými prostředky • pracuje s uměleckým dílem jako s prostředkem pro rozvoj komunikativních a poznávacích schopností • pracuje prostřednictvím divadelních prostředků s uměleckým dílem adekvátně své osobnosti • sleduje a hodnotí výsledky svého díla či dramatického projektu, podílí se na hodnocení ostatních, přijímá hodnocení svého díla od vyučujících, žáků ve skupině i veřejnosti • při tvorbě dramatického produktu či při řešení problémů, při řešení konfliktních situací spolupracuje se svými kolegy; pracuje v týmu • zvládá základy správného tvoření hlasu, artikulace a správného držení těla, hlasem a pohybem vyjadřuje základní emoce a rozpoznává je v chování druhých • rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry • vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná • zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání • spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních • reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla	Úvod do problematiky dramatické výchovy • podstata a struktura předmětu • seznámení učitele s žáky v dramatické hře, zavádění pravidel soužití a spolupráce, překonání zábran ve vzájemném styku • seznámení učitele s jedinečností, se schopnostmi a typy žáků • vytváření kolektivu a předpoklady pro jeho fungování Objevování sebe a okolního světa • rozvíjení schopnosti fyzického a psychického uvolnění a soustředění • cvičení smyslového vnímání • rozvíjení představivosti, obrazotvornosti a fantazie Pohyb a pantomima • rozvíjení pohybových dovedností a pantomimy • orientace v prostoru • základy rytmického citění Kontakt a mimojazyková komunikace • cvičení na kontakt • neverbální komunikace • partnerská a skupinová citlivost, cvičení důvěry Verbální komunikace • základy techniky řeči ve spojení s výrazem • slovní hry a cvičení s využitím jak řečových prostředků, tak i zástupné řeči • tempo, rytmus řeči Tvořivost a obrazotvornost • tvořivost slovní • tvořivost pohybová, hudební, výtvarná Improvizace • improvizace jako základní metoda dramatické výchovy	PT 4.3.4.1 PT 4.3.4.2 PT 4.3.4.3 PT 4.3.4.4

Předmět: Dramatická výchova		Ročník: 1.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
(divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) • aplikuje teoretické znalosti z teorie dramatu v analýze konkrétní divadelní hry • zkoumá detailně charakteristiky postav • spolupracuje ve skupině a společně nastuduje vybranou část hry ke scénickému provedení • zvládá základy herecké práce • zvládá tvořivě práci s hlasem • zpracovává a systematicky pracuje s metodami dramatické výchovy (principy dramatu a divadla, dramatické, herní a jevištní jednání, práce s rolí, verbální a neverbální komunikace) • cíleně využívá návštěv divadelních a filmových představení	• improvizace s dějem Hra • význam hry • formulování a dodržování pravidel hry • kategorie her • zásobník dramatických her a cvičení Hra v roli a strukturované drama • simultánní situace • hra v roli • výstavba dramatu s řešením konfliktu Divadelní hra dle výběru • zapojení divadelní hry do literárněvědného kontextu (literárněhistorický kontext, kompozice, téma) Práce s předmětem, loutkou • předmět a jeho oživení; reálná, zástupná a imaginární rekvizita, předmět jako loutka • dramatické hry a etudy s předmětem a loutkou	

6.19 Konverzace v cizím jazyce

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	2 (0+0+0+2)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Konverzace v anglickém jazyce rozvíjí především dovednost žáka komunikovat v cizím jazyce v různých situacích každodenního života, v projevech mluvených i psaných, na všeobecná i odborná témata. Žák volí vhodné komunikační strategie a jazykové prostředky, zvládá pracovat s cizojazyčným textem včetně odborného, pracuje s informacemi o světě a takto získané poznatky využívá ke komunikaci. Žák chápe a respektuje tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů a jazykových oblastí. Výuka Konverzace v anglickém jazyce připravuje žáka na aktivní život v multikulturní společnosti, přispívá k formování osobnosti žáka a učí ho toleranci k hodnotám jiných národů. Současně vede žáky k samostatnému myšlení, k obhajobě vlastních názorů a k týmové spolupráci.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a zpracováním obsahu ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v RVP pro obor Pedagogické lyceum. Předmět je vymezen k dosažení úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce. Z didaktického hlediska je rozdělen do čtyř kategorií – řečové dovednosti; jazykové prostředky; tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce; poznatky o zemích. Je samozřejmé, že v procesu výuky se všechny čtyři kategorie přirozeně a nenásilně propojují. Jazykové vzdělávání podporuje samostatné logické myšlení a obhajobu vlastních názorů a smysl pro týmovou spolupráci.

Hodinová dotace předmětu je uvedena v učebním plánu. K podpoře výuky anglického jazyka využíváme multimediální výukové programy a internet, zapojujeme žáky do nabízených evropských programů. Rovněž je účelné zapojovat odborný jazyk do výuky jiných předmětů (metoda CLIL). Výuka probíhá ve skupinách (cca 15 žáků) s využitím klasických tříd nebo multimediální učebny. Žáci mají k dispozici i knihovnu.

Ve čtvrtém ročníku výuka tohoto předmětu využívá znalosti žáka nabyté v rámci výuky Anglického jazyka a staví především na rozvíjení řečových a komunikačních dovedností. Předmět je zaměřen zejména na výuku všeobecných témat dle požadavků státní maturitní zkoušky.

Výuka se především zaměřuje na samostatný projev žáka, kterému předchází práce s obrázky, vzájemná interakce (učitel – žák, žák – žák) na dané téma. Žák je schopen pracovat se získanými informacemi a dokáže spontánně reagovat na otázky z daného tématu, prezentovat dané téma a vyjádřit svůj názor. Žák si v rámci výuky tohoto předmětu osvojuje slovní zásobu, vazby potřebné k popisu obrázků, k rozhovorům a jiné užitečné výrazy. Učitel seznamuje žáky se vzory pracovních listů.

Výuka může obsahovat i poslechová cvičení nebo krátký písemný projev na dané téma. Všechny dovednosti směřují k naplnění požadavků k maturitní zkoušce.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku.

Všechno učivo lze odučit i v distanční formě.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- v ústním projevu komunikoval souvisle, srozumitelně a dostatečně plynule na známá, všeobecná i odborná témata; volí adekvátní komunikační strategie a jazykové prostředky;
- zvládal používat jazykové funkce a gramatické prostředky;
- používal lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie;
- používal základní pravidla o stavbě slov, vět a nadvětých celků (souvětí, odstavců atd.);
- dokázal pracovat s cizojazyčným textem a byl schopen vyhledávat specifické informace a porozumět jednoduchým návodům, předpisům, značením, pokynům apod.;
- rozpoznal téma, pochopil hlavní myšlenku a postihl hlavní body, názor/záměr mluvčího na základě poslechových autentických nahrávek vztahujících se k běžným tématům;
- dovedl s ohledem na požadovaný slohový útvar napsat srozumitelná sdělení a obsahově i jazykově souvislý text;
- chápal a respektoval tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty v anglicky mluvících zemích;
- projevil schopnost zjistit, předat, ověřit si základní informace, reagovat na vyjádřené pocity, diskutovat o problému, požádat a zodpovědět dotazy, stručně komentovat, rozvinout argumentaci a shrnout, kam diskuse dospěla;
- pracoval s informacemi a zdroji informací v daném jazyce, včetně internetu nebo CD-ROMu, se slovníky, jazykovými příručkami; využíval tyto informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Základem je komunikace v anglickém jazyce a rozvíjení jazykových dovedností. Z metod se uplatňují komplexní výukové metody, např. frontální výuka, skupinová výuka nebo výuka ve dvojicích. Využíváme klasické slovní výukové metody (vysvětlování, výklad, prezentace, rozhovory, práce s textem, práce s obrázky, poslechová cvičení) v kombinaci s aktivizujícími metodami (diskuse na dané téma).

Hodnocení výsledků žáků

Z předmětu Konverzace z anglického jazyka klademe důraz zvláště na:

- schopnost porozumět mluvenému nebo písemnému projevu a komunikovat v anglickém jazyce;
- dosažení komunikačního záměru, nikoliv pouhé sledování chyb;
- dovednost jasně formulovat otázky, odpovědi, myšlenky, názory a současně argumentovat a diskutovat;
- správné užívání slovní zásoby s důrazem na její rozsah a přesnost;
- správné užívání gramatiky s důrazem na její rozsah a přesnost;
- správnou intonaci a výslovnost;
- schopnost samostatného ústního projevu, interakce nebo popisu / srovnání obrázku
- osvojení pravopisné stránky jazyka s důrazem na odlišnosti v češtině (např. interpunkce) s variantami britské a americké angličtiny;

- dovednost krátkého písemného projevu (např. krátké sdělení, popis, vyprávění) obecného charakteru nebo odborné oblasti – hodnotí se obsah, organizace, slovní zásoba, mluvnice atd.

V rámci hodnocení předmětu Konverzace z anglického jazyka je žák hodnocen především za ústní projev – samostatný projev žáka, rozhovor / vzájemná interakce, popis / srovnání obrázků. Součástí písemných testů pak může být krátký písemný projev, lexikální část, práce s textem a poslech.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

Kompetence k učení – žák

- poznává a učí se různé způsoby práce s textem, využívá různých informačních zdrojů s důrazem na porozumění jak mluveného, tak písemného projevu;
- přijímá novou slovní zásobu a slovní vazby s ohledem na probírané téma;
- využívá ukázek tzv. pracovních listů, které procvičují požadované dovednosti;
- využívá CD a DVD ukázek poskytnutých CERMATEM;
- rozvíjí řečové dovednosti, poslechová cvičení, práci s textem/ obrázkem, vzájemné interakce, které jsou obsahem anglického časopisu BRIDGE;
- využívá znalostí z ostatních předmětů při porozumění čtení populárně-naučných textů.

Kompetence k řešení problémů – žák

- plní úkoly vyžadující různé studijní dovednosti;
- simuluje reálné situace, při kterých žáci uplatňují znalosti anglického jazyka, dále osobní, kreativní přístup k danému problému;
- Pracuje s texty na jim známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty.

Komunikativní kompetence – žák

- procvičuje střídavě různá cvičení týkající se čtení, psaní, poslechu a mluvení; to ho vede k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách formou poslechů audio-nahrávek a čtením autentických textů;
- zvládá krátký písemný projev s důrazem na dodržování jazykových a stylistických norem, kde žáci vyjádří svůj názor nebo postoj k určité situaci nebo reaguje na dané téma;
- se účastní diskuse na aktuální, blízké a známé téma.

Personální a sociální kompetence – žák

- rozvíjí schopnost vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci;
- při výuce se účastní skupinové práce nebo práce ve dvojicích;
- píše témata, ve kterých vyjadřuje své názory a životní postoje.

Občanské kompetence a kulturního podvědomí – žák

- je seznámen s kulturou jiných států světa;
- srovnává odlišné kultury; toleruje, respektuje a vnímá tradice a každodenní život lidí na celém světě;
- diskutuje o událostech a vývoji veřejného života v ČR.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání;
- uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání.

Matematické kompetence – žák

- využívá různých statistik a grafického znázornění, měny.

Kompetence digitální – žák:

- využívá ve výuce (se souhlasem vyučujícího) a také při domácí přípravě na výuku cizího jazyka digitální zařízení jako mobilní telefon, počítač, tablet;
- pracuje s elektronickými slovníky, překladači a dalšími aplikacemi, které jej podporují v učení;
- vyhledává anglické texty nebo videa k danému tématu;
- získává a zpracovává informace z různých zdrojů (např. Google, Wikipedia, BBC Learning English) a sdílí je s ostatními – např. vyhledává fakta o anglicky mluvících zemích;
- má možnost pracovat s různými aplikacemi a online platformami, např. Kahoot či Padlet, Canva, Gamma za využití chytrého telefonu, tabletu či počítače;
- pracuje s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, např. online slovníky (např. Cambridge Dictionary), Online Practice – English File, Say It, Teacher digital pack, Oxford English Hub;
- rozvíjí své jazykové dovednosti díky práci s Classroom Presentation Tools a autentickými materiály;
- rozvíjí své jazykové dovednosti díky práci s ověřenými sociálními sítěmi;
- projekty ukládá a sdílí s vyučujícím a spolužáky v rámci cloudového úložiště OneDrive;
- při projektech vytváří a sdílí obsah ve formátech textových dokumentů, případně prezentací, audio a video souborů;
- vytvořený obsah prezentuje vyučujícím a svým spolužákům;
- ve vhodné míře využívá po domluvě s vyučujícím možnosti AI;
- vyhledává a sdílí informace a digitální obsah v cizím jazyce;
- respektuje autorská práva, chová se eticky a slušně v online prostředí;
- získává, třídí a kriticky hodnotí informace z digitálních zdrojů;
- v online prostředí se chová eticky a ohleduplně, respektuje druhé.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti, osobnost a její rozvoj (PT: 4.3.4.1)

- komunikační dovednosti v daném jazyce v různých životních situacích, vytváření různých postojů a obhajování vlastního názoru, respektování odlišných názorů;
- kladení základních existenčních otázek a hledání na ně odpovědi a řešení;
- práce ve dvojicích a improvizace rozhovorů s důrazem na vyjádření souhlasu, nesouhlasu, přijetí, odmítnutí, vyjednávání, vzájemného dohodnutí atd.;
- seznámení s tradicemi, zvyky a odlišnými sociálními a kulturními hodnotami jiných národů a jazykových oblastí a projevy se v souladu se zásadami demokracie;
- morálka, svoboda a odpovědnost, tolerance, solidarita;
- masová média, práce s informacemi/ zdroji v cizím jazyce – internet, CD-ROM, slovníky, příručky;
- seznámení se se současným vývojem v rozvojových zemích s důrazem na jejich charakteristiku – porušování lidských práv, negramotnost, násilí atd.

Člověk a životní prostředí (PT: 4.3.4.2)

- seznámení s problematikou životního prostředí, jeho ochrany a způsoby zlepšení v rámci regionu, místa bydliště; osvojení základních principů šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání (kvíz o životním prostředí);
- orientace v současných globálních problémech – klimatických změnách, znečištění a jejich dopad na lidské zdraví a život.

Člověk a svět práce (PT: 4.3.4.3)

- zaměření na důležitost znalosti a praktického použití jazyka v současném světě při uplatnění se na trhu práce nejen v ČR, ale i v rámci EU; pracovní příležitosti;
- praktické komunikační dovednosti v konkrétní situaci (pracovní pohovor);
- psaní žádosti o práci – motivační dopis, profesní životopis; práce s inzeráty;
- seznámení se se systémem vzdělávání v ČR a anglicky mluvících zemích a možnostech práce nebo dalšího vzdělávání v zahraničí.

Člověk a digitální svět (PT: 4.3.4.4)

- rozvoj jazykových dovedností při komunikaci v digitálním prostředí (e-maily, chaty, sociální sítě);
- využití digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.

Rozpis učiva

Předmět: Konverzace v anglickém jazyce		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
Receptivní řečové dovednosti - rozliší a pojmenuje různé druhy charakterových vlastností, rozumí popisu osoby, srovnává bydlení u nás a bydlení v anglicky mluvících zemích, pojmenuje zařízení a vybavení domu/bytu, vnímá výhody a nevýhody bydlení na venkově a ve městě, popíše kulturní život a tradice daného místa - pojmenuje problémy mladých lidí a srovná názory a zkušenosti ohledně problémových situací, např. šikana nebo drogy - popíše školní budovu a její vybavení, školní předměty, průběh dne ve škole - charakterizuje nejružnější povolání a profese, dokáže sdělit plány do budoucna, požádat o práci v rámci rozhovoru a jmenovat hlavní body osobního životopisu - interpretuje a obhajuje zdravý životní styl, sestaví zdravý jídelníček, objedná jídlo v restauraci, charakterizuje zdravotní potíže a zvládá návštěvu u lékaře či v nemocničním zařízení - rozlišuje typy obchodů, popisuje módní styly, objednává zboží přes internet, dokáže zaplatit v obchodě Produktivní řečové dovednosti - odpovídá na nejružnější dotazy ze strany učitele nebo žáků ve skupině - obhajuje svůj názor nebo zdůvodňuje stanovisko za použití daných vazeb z přílohy „Speaking Bank“ - dokáže popsat a porovnat obrázky, dokáže rozlišovat hlavní	Tematické okruhy – slovní zásoba Osobní charakteristika – základní osobní údaje, popis osoby, charakterové vlastnosti, zájmy a koníčky, přátelé Rodina – fáze života, lidé v našem životě, vztahy, denní činnosti, významné dny, výchova dětí, zakládání rodiny Domov a bydlení – náš byt / dům, vybavení, domácí činnosti, výhody a nevýhody bydlení na vesnici nebo ve městě, domácí mazlíčci, popis okolí; Každodenní život – denní činnosti, domácí práce a povinnosti, příprava do školy Volný čas a zábava – aktivní a pasivní odpočinek, kultura a umění, hudba, tanec, sport, četba Mezilidské vztahy – osobní vztahy (rodinné, přátelské, partnerské), sociální vztahy (ve škole, v práci, generační rozdíly, sousedské vztahy), mladí lidé a jejich problémy (drogy, šikana) Vzdělávání – moje škola, školní budova, osoby ve škole, školní docházka, školní předměty, studium, školní rok, zkoušky Práce a povolání – druhy práce, profese, pracovní doba, plány do budoucna, žádost o práci, životopis, hledání práce Stravování – jídlo, nápoje, zdravý životní styl, fast food, typy restaurací, objednání jídla nebo pití, jídelníček, Nakupování – druhy a typy obchodů, reklama, peníze, platba, objednání zboží přes internet, módní styl, oblékání, názvy oblečení, zboží Zdraví a hygiena – zdravotní problémy, nemoci, návštěva lékaře, nemocnice, zdravý životní styl, pohyb, lidské tělo, hygiena, péče o zdraví, zdravotní stav, zdravotní služby, pojištění	PT: 4.3.4.1 4.3.4.2 4.3.4.3 4.3.4.4

Předmět: Konverzace v anglickém jazyce		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
rozdíly – tyto obrázky jsou vždy tematicky řazené - pracuje s textem a orientuje se v něm; vyhledává konkrétní údaje a odpoví na požadované otázky z hlediska porozumění textu nebo gramatické správnosti - porozumí slyšenému slovu a odpovídá na požadované otázky; slyšený text dokáže reprodukovat Interaktivní řečové dovednosti - vede rozhovor s kamarádem o každodenních činnostech, ústně pozve kamaráda na večírek, vyměňuje si s kamarádem názory, simuluje interview, zamluví si v knihkupectví knížku, zeptá se na kamarádovy pocity, diskutuje o významné události, o výhodách a nevýhodách práce v zahraničí nebo výhodách bydlení na venkově a ve městě; simuluje rozhovor u lékaře, v restauraci; zeptá se na otázky a odpoví na ně při pracovním pohovoru;	Zeměpis a příroda – zeměpisné údaje, roční období, teplota, podnebí a počasí, fauna a flóra, krajina, ochrana životního prostředí, přírodní katastrofy, globální problémy – ohrožené druhy, globální oteplování, znečištění Služby – telekomunikační služby (telefon a jeho možnosti užití, možnosti internetu, např. email, chatting, Skype, on-line nakupování, Facebook, GPS), reklama, pošta, spoje, bankovní služby, policie, gastronomické služby, ubytování, zdravotnictví, opravy a servis, reklamace, půjčovny a pronájem Společnost – zvyky a tradice, multikulturní společnost, problémy ve společnosti, typické svátky a festivaly, rodinné oslavy Cestování a doprava – dopravní prostředky, výhody a nevýhody cestování různými dopravními prostředky, cesta do školy, dojíždění, cestovní doklady, pojištění, oblíbené destinace, dovolená a prázdniny, ubytování, problémy spojené s cestováním	

6.20 Specializace

6.20.1 Specializace – hudební výchova

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	12 (0+4+4+4)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Základním cílem předmětu Specializace – hudební výchova je připravit žáky ke studiu hudební výchovy na vysoké škole s pedagogickým zaměřením, případně k jiným formám uměleckého vzdělávání. Dalším cílem je naučit žáky využívat hudební umění a vybrané hudební činnosti a aktivity v pedagogické práci s dětmi ve volném čase. Předpokladem ke studiu je hudební nadání žáků, které se zde dále rozvíjí. Specifickým cílem je vést žáky k osvojení vědomostí z oblasti hudební nauky a dějin hudby a získání dovednosti hry na minimálně jeden hudební nástroj (klavír). Zvláštní důraz je kladen na vlastní tvůrčí aktivitu žáků.

Charakteristika učiva

Předmět Specializace – hudební výchova vychází ze vzdělávacího oboru Estetické vzdělávání – Hudba a hudební činnosti a je zařazen mezi volitelné předměty. Specializace – hudební výchova probíhá v druhém, třetím a čtvrtém ročníku. Předmět zahrnuje okruhy: hudební nauka, dějiny hudby, instrumentální a pěvecké činnosti, hudebně zájmová činnost dětí ve volném čase. Výuka má převážně činnostní charakter. Přiměřené teoretické a historicko-estetické vědomosti jsou vyvozovány zejména z obsahu praktických hudebních činností. Tyto činnosti tvoří vzájemně integrovaný hudební celek korelující s hrou na hudební nástroj. Ve čtvrtém ročníku žáci konají praktickou a ústní maturitní zkoušku z předmětu Specializace – hudební výchova.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- uplatňoval ve svém životním stylu estetická kritéria;
- chápal hudbu jako specifickou výpověď o skutečnosti;
- chápal význam hudby pro člověka;
- správně formuloval a vyjadřoval své názory;
- přistupoval s tolerancí k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí;
- podporoval hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měl k nim vytvořen pozitivní vztah;
- získal přehled o kulturním dění;
- uvědomoval si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Předmět je nedílnou součástí odborné přípravy žáka a vyučuje se v rozsahu čtyř hodin týdně ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku studia. V praxi je předmět vyučován v bloku dvou hodin dvakrát

za týden. Výuka je v daném ročníku realizována ve skupině a probíhá v učebně vybavené pomůckami pro hudební výchovu a hru na hudební nástroj. Důležitým prostředkem k výuce je metoda vysvětlování a procvičování, forma prožitkového učení, kolektivní činnosti a individuální prezentace žáků, metoda řízeného rozhovoru a diskuse. Aktivita žáků je podněcována zadáváním referátů a prezentací.

Výuka ve škole je doplňována návštěvou výchovných koncertů a hudebních divadelních představení. Žáci se zapojují do interpretačních soutěží, školních i mimoškolních akcí. Žáci mohou navštěvovat školní zájmové útvary, např. školní orchestr nebo pěvecký sbor, pokud jsou v daném školním roce nabízeny.

Hodnocení výsledků žáků

V předmětu Specializace-hudební výchova při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- kreativitu při aplikaci nabytých vědomostí a dovedností v praktických činnostech;
- technickou vyspělost žákova hudebního projevu;
- prohlubování konkrétních hudebních dovedností žáka;
- schopnost žáků nacházet v uměleckém díle estetické hodnoty;
- dovednost výstižně formulovat myšlenky při analýze hudebního díla;
- schopnost uvádět učivo do souvislosti s jinými tématy nebo vyučovacími předměty;
- podněcování aktivního vztahu k hudbě.

Hodnocení se v každém ročníku provádí ústní a písemnou formou. Písemné hodnocení se provádí formou testů s uzavřenými nebo otevřenými úlohami. Součástí klasifikace je také hodnocení samostatné domácí práce, referátů, prezentací, aktivity žáků při vyučování a spolupráce žáků při týmové práci. Důraz se klade na hlubší teoretické znalosti a praktické dovednosti žáka. Při hodnocení učitel používá sumativní i formativní hodnocení.

Při pololetní klasifikaci se zohledňuje celkový přístup žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností. V průběhu studia hudební specializace žáci navštíví pět pořadů z vybraných okruhů hudebních žánrů a napíší o nich recenzi podle požadavků stanovených předmětovou komisí.

Hodnocení je v souladu s klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Odlíšnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční způsob výuky je podle okolností zredukován rozsah učiva. Většinu učiva lze realizovat i v případě přechodu na distanční výuku – dějiny hudby, hudební nauka, hra na hudební nástroj. Podle aktuální situace je možné některé učivo odložit na prezenční výuku (např. hlasová a intonační průprava). Distanční výuka je realizována prostřednictvím online hodin (např. přes MS Teams), zadávání úkolů k vypracování (školní email, aplikace Bakalář), poslechu doporučených hudebních ukázek dostupných online (např. YouTube), natáčení a sdílení nahrávek (hra na hudební nástroj, zpěv). Žáci mají na webových stránkách školy k dispozici vzorové nahrávky pro hru na hudební nástroj, vyučující případně poskytuje vzorové nahrávky podle individuálních potřeb žáků. Pro sdílení nahrávek se využívá úložiště OneDrive. Při distanční výuce se nebudou realizovat exkurze, návštěvy hudebních kulturních akcí, hudební soutěže či jiné mimoškolní aktivity. Žáci jsou upozorněni na možnost účastnit se online koncertů či seminářů. Vyučující poskytuje žákům individuální zpětnou vazbu školním emailem. Při hodnocení jsou využívány známky z online testů, učitel kontroluje zaslané nahrávky a správnost vypracovaných úkolů, přihlíží k plnění termínů jejich odevzdání, aktivitě v online hodinách. Převažuje formativní typ hodnocení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení – žák

- prostřednictvím poslechu hudebních ukázek poznává hudebně výrazové prostředky;
- má utvořeny vlastní postoje a názory na hudbu;
- využívá estetického prožívání a vnímání hudebního umění a kultury jako zdroje poznání světa;
- zná možnosti svého dalšího odborného vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů – žák

- spolupracuje v týmu při řešení hudebních úkolů;
- provádí rozbor poslechových skladeb;
- orientuje se v hudbě různých žánrů;
- využívá odbornou hudební literaturu
- analyzuje umělecká díla s využitím metod kritického myšlení.

Kompetence komunikativní – žák

- kultivuje svůj hudební projev;
- vyjadřuje své názory při rozboru hudebního díla a akceptuje názory druhých;
- formuluje své myšlenky vhodně a srozumitelně, používá odbornou hudební terminologii;
- připravuje recenze na hudební díla navštívených akcí.

Kompetence personální a sociální – žák

- přispívá k vyjádření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů při vedení pěveckého kolektivu;
- dbá na kulturu svého mluvního i pěveckého projevu;
- připravuje hudební vystoupení pro akce školy.

Kompetence občanského a kulturního povědomí – žák

- chápe význam české hudby v evropském a světovém kontextu;
- osvojuje si tradice a kulturní hodnoty svého národa a chápe jeho minulost i současnost v evropském kontextu;
- poznává umělecké hodnoty hudebního díla;
- účastní se mimoškolních hudebních akcí a soutěží;
- zapojuje se aktivně do hudebního dění ve škole.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikavosti – žák

- má vytvořen odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti;
- využívá svou hudební aktivitu a tvořivost;
- plně využívá získané pěvecké dovednosti a návyky v sólovém i sborovém zpěvu.

Kompetence digitální – žák

- při přípravě na vyučování vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých digitálních médiích;
- využívá metodické internetové portály v rámci sebevzdělávání jako zdroj inspirace pro výchovně vzdělávací činnosti;
- zpracovává prezentace pomocí digitálních programů a hudebních aplikací;
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, které zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií (mobilní telefon, záznamové zařízení propojené s počítačem apod.);

- vytváří jednoduché doprovody na elektronické hudební nástroje;
- na internetu vyhledává a sdílí inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům;
- uplatňuje digitální technologie jako nástroj sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů.

Odborné kompetence – žák

- využívá komplexní propojení všech složek hudebních činností (zpěv, poslech, pohyb a hra na hudební nástroj) v různých formách hudebně výchovné práce;
- zdokonaluje svou dirigentskou praxi;
- prokazuje schopnost výrazného přednesu a přirozeného pěveckého projevu na základě obsahového a emocionálního prožitku skladeb;
- pečuje o svůj hlas a dbá na hlasovou hygienu;
- připravuje projekty hudebních činností dětí a hudebně poznávacích aktivit;
- připravuje hudební činnosti v zájmovém vzdělávání dospělých.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- zapojujeme se do aktivit školy a v návaznosti na mimoškolní aktivity a seznamujeme se s kulturním životem v regionu;
- uvědomujeme si svou kulturní identitu v návaznosti na hudební tradice a kulturní bohatství národa;
- přistupujeme kriticky k masovým médiím a vybíráme si z jejich nabídky užitečné a kvalitní produkty pro poučení i pro zábavu;
- objevujeme vliv historického vývoje na změny hudebního myšlení skladatelů a vznik nových hudebních směrů;
- upevňujeme si při vlastních hudebních aktivitách určité postoje potřebné pro demokracii, např. toleranci, zdravé sebevědomí, sebeodpovědnost, účast na dialogu, spolupráci, pozitivní „žebříček hodnot“, schopnost morálního úsudku a zásady slušného chování.

Člověk a životní prostředí

- esteticky a citově vnímáme přírodní tematiku v hudebních dílech;
- osvojujeme si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Člověk a svět práce

- hodnotíme svůj vztah k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům;
- uvědomujeme si význam celoživotního učení a rekvalifikace jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti;
- uvědomujeme si možnosti vzdělávání v zahraničí.

Člověk a digitální svět

- při tvořivých činnostech využíváme potenciálu, který nabízejí digitální média; při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatňujeme estetických kritérií;
- efektivně využíváme digitální nástroje potřebné nebo vhodné pro odborné činnosti.

Rozpis učiva

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• orientuje se v G a F klíči • určuje a tvoří enharmonické tóny • jmenuje základní vlastnosti tónu • rozlišuje pojmy metrum a rytmus, používá základní takty • zapisuje rytmické a melodické diktáty • pracuje s italskými výrazy pro označení dynamiky, tempa, přednesu, repetice, legata, ligatury • řadí stupnice do základních skupin (diatonické, chromatické, exotické) • orientuje se v durových stupnicích • určuje paralelní a stejnojmenné stupnice • tvoří intervaly základní a odvozené • sestavuje durový kvintakord a jeho obraty • používá základní harmonické funkce a zapisuje kadenci v durových tóninách • dělí hudební nástroje do základních skupin • rozeznává základní pojmy při práci s hudební formou na základě rozboru poslechových skladeb	Hudební nauka • zvuk a tón • metrum, rytmus, takt • italské hudební názvosloví • základní dělení stupnic • stupnice durové • intervaly základní a odvozené • durový kvintakord a jeho obraty • základní harmonické funkce v dur • hudební nástroje – dělení • hudební forma – základní pojmy (motiv, téma, věta, perioda)	PT 4.3.4.1.1
• vymezuje hlavní vývojové epochy evropské a české hudby • jmenuje nejstarší hudební památky a hudební nástroje starověkých kultur • uvědomuje si rozdílnost hudby světské a duchovní v raném středověku • orientuje se v české hudbě období středověku • vnímá znaky rozvíjejícího se vícehlasu • porovnává vokální polyfonii představitelů renesance • charakterizuje českou hudbu v období renesance	Významní představitelé a díla české i světové hudby • periodizace dějin hudby • starověké kultury • hudba středověku • vznik a rozvoj vícehlasu • hudba renesance • hudba baroka	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.1.3 4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• analyzuje hudební formy ve vybraných poslechových skladbách představitelů baroka • analyzuje složení barokního orchestru • charakterizuje tvorbu hlavních představitelů evropského a českého baroka		
• ovládá elementární návyky při hře na klavír • spojuje notový zápis s orientací na klávesách • hraje stupnice durové s křížky a béčky • hraje kadence • doprovází písně s využitím hlavních harmonických funkcí • transponuje písně • hraje přednesovou skladbu dle stupně technické vyspělosti • ovládá techniku hry na rytmické nástroje Orffova instrumentáře • používá rytmické ostinato k říkadlům, písním a pohybovým hrám pro děti	Instrumentální činnosti <u>Hra na klavír</u> • postavení ruky • prstová cvičení • orientace na klaviatuře • hra podle not v G a F klíči • průpravná technická cvičení • stupnice durové s křížky a béčky • durový kvintakord s obraty • kadence T-S-T-D-T • doprovodné modely k dětským písním • transpozice písní • hra podle akordických značek • přednesová skladba <u>Hra na nástroje Orffova instrumentáře</u> • rytmické nástroje	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.4.5 Žáci jsou rozděleni podle stupně technické vyspělosti na začátečníky a pokročilé Výuka pokročilých žáků se řídí individuálními studijními plány podle dosaženého stupně technické vyspělosti žáka
• má vytvořeny základní hlasové a pěvecké návyky a dovednosti • popisuje ústrojí dechové, hlasové a artikulační • dodržuje zásady hlasové výchovy a hygieny hlasu • odhaluje vady, poruchy a choroby hlasového ústrojí • intonuje čistě a pohotově při nácvičení písní v durových tóninách pomocí intonačních metod • improvizuje zpěv druhého hlasu • k písním • prohlubuje intonační dovednosti ve vícehlasém sborovém zpěvu • interpretuje sólové písně a vybrané sborové skladby • používá taktovací schémata při dirigování písní a sborových skladeb	Pěvecké činnosti • hlasová výchova • pěvecká technika • intonační metody • intonace v dur • sólový a sborový zpěv • taktovací technika	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.2.8 4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• jmenuje a charakterizuje hudební a hudebně pohybové zájmové činnosti • charakterizuje specifika hudebního a hudebně pohybového vývoje dítěte v předškolním věku • rozlišuje různé formy a metody práce s dětmi předškolního věku • poukazuje na rizika a dbá na bezpečnost práce při hudebních a hudebně pohybových činnostech	Hudebně zájmová činnost dětí ve volném čase • hudební a hudebně pohybové zájmové činnosti • hudební a hudebně pohybový vývoj dítěte předškolního věku • rizika a bezpečnost práce	PT 4.3.4.3.1 4.3.4.3.5 4.3.4.3.6 4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• orientuje se v mollových stupnicích • porovnává jednotlivé typy mollových stupnic • sestavuje základní harmonické funkce v mollových tóninách • jmenuje obraty intervalů • jmenuje staré církevní stupnice • orientuje se v chromatických a exotických stupnicích • sestavuje septakord a jeho obraty • vysvětluje princip akordických značek • popisuje základní harmonická pravidla pro spojování akordů • používá vedlejší harmonické funkce na II., III. a VI. stupni v durových tóninách	Hudební nauka • stupnice mollové s křížky a béčky • typy mollových stupnic • základní harmonické funkce v moll • obraty intervalů • staré církevní stupnice • stupnice chromatické • stupnice exotické • septakord a jeho obraty • princip akordických značek • základy harmonie ○ čtyřhlasá úprava hlavních harmonických funkcí ○ základní harmonická pravidla pro spojování akordů ○ vedlejší harmonické funkce v dur	PT 4.3.4.1.1
• analyzuje hudební formy ve vybraných skladbách představitelů klasicismu • analyzuje složení „klasického orchestru“ (smyčcové nástroje) • charakterizuje tvorbu hlavních představitelů 1. vídeňské školy • zdůvodňuje okolnosti české hudební emigrace • charakterizuje význam mannheimské školy • charakterizuje tvorbu hlavních představitelů raného romantismu • popisuje rozdíl mezi lidovou písní a umělou písní raného romantismu • vysvětluje vývoj klavíru a klavírní tvorby • vysvětluje rozdíl mezi hudbou absolutní a programní • vysvětluje vývoj hudebních nástrojů v romantismu • uvádí specifika národních škol vycházejících z lidových tradic jednotlivých národů • popisuje počátky české národní hudby • vysvětluje význam sběratelství lidových písní	Významní představitelé a díla české i světové hudby • hudba klasicismu • hudba romantismu ○ raný romantismus ○ novoromantismus ○ národní školy romantismu ○ pozdní romantismus, verismus • česká hudba na přelomu 19. a 20. století • hudba impresionismu	PT 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.2.15 4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje vývoj v oblasti operní tvorby vybraných romantických skladatelů • analyzuje nový pohled skladatele na vývojové tendence v české moderní hudbě na přelomu 19. a 20. století • jmenuje typické nástroje pro impresionistickou hudbu • charakterizuje tvorbu hlavních představitelů impresionismu		
• hraje aiolskou, harmonickou a melodickou stupnicí moll • hraje kadenci T-S-T-D-T v moll • hraje a doprovází písně v durové a mollové tónině • hraje přede hry, mezihry a dohry • používá v doprovodu umělých písní pedál • hraje přednesovou skladbu (technickou a výrazovou) dle stupně technické vyspělosti • ovládá techniku hry na melodické nástroje Orffova instrumentáře • používá melodické ostinato k říkadlům, písním a pohybovým hrám pro děti na základě pentatoniky	Instrumentální činnosti <u>Hra na klavír</u> • stupnice mollové s křížky a béčky • vybraná technická cvičení • kadence T-S-T-D-T v moll • doprovod písní v dur i moll • stylizace doprovodu umělých písní pro mládež • transpozice písní • doprovod s použitím malého rozkladu a široké harmonie v levé ruce • přednesová skladba technická • přednesová skladba výrazová • pedalizace <u>Hra na nástroje Orffova instrumentáře</u> • melodické nástroje	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.4.5
• má rozvinutou hlasovou a pěveckou techniku (správně frázuje, vyrovnává vokály) • sluchově a intonačně rozlišuje durovou a mollovou kadenci • plně využívá získané intonační a pěvecké dovednosti a návyky v sólovém i sborovém zpěvu • zpívá vybrané písně k tematickým okruhům dějin hudby • interpretuje hymnu ČR	Pěvecké činnosti • hlasová a pěvecká technika • intonace v moll • sólový zpěv lidové písně • sborový zpěv • hymna České republiky	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.1.4 4.3.4.4.9
• připravuje projekty hudebních činností dětí a hudebně poznávacích aktivit • charakterizuje specifika hudebního a hudebně pohybového vývoje dítěte mladšího a staršího školního věku	Hudebně zájmová činnost dětí ve volném čase • projektování hudebních činností • hudební a hudebně pohybový vývoj dítěte mladšího školního věku • hudební a hudebně pohybový vývoj dítěte staršího školního věku	PT 4.3.4.3.1 4.3.4.3.5 4.3.4.3.6 4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
používá různé formy a metody práce s dětmi školního věku		

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- charakterizuje základní principy stavby hudebního díla v konkrétních hudebních skladbách - popisuje společenské funkce hudby na příkladu konkrétních skladeb - charakterizuje historický vývoj notace - popisuje vznik a vývoj opery - charakterizuje práci sbormistra - analyzuje výrazové prostředky hudby - jmenuje ženské a mužské hlasy ve sboru, typy vokálních souborů, významné české a světové sólisty, pěvecké sbory, vokální soutěže - charakterizuje typy instrumentálních souborů, jmenuje významné české a světové interprety, známé hudební festivaly - vysvětluje pojmy modulace, vybočení, transpozice, mimotonální dominanty na příkladech písní ze zpěvníku	Hudební nauka - základní principy stavby hudebního díla - společenské funkce hudby - vývoj notace - vznik a vývoj opery - práce sbormistra a taktovací technika - výrazové prostředky hudby - vokální soubory - instrumentální soubory - pojmy: modulace, vybočení, transpozice, mimotonální dominanty	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.4.9
- analyzuje při poslechu skladeb hudební výrazové prostředky druhé vídeňské školy - charakterizuje tvorbu hlavních představitelů moderních směrů a proudů evropské artificiální hudby 20. století	Významní představitelé a díla české a světové hudby - moderní směry a proudy ve vývoji artificiální hudby - vývoj jazzové hudby - moderní populární hudba 20. a 21. století - muzikoterapie	PT 4.3.4.1.3 4.3.4.1.4 4.3.4.1.6 4.3.4.2.10 4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje tvorbu skladatelů české moderní hudby 20. století • definuje hudební pojmy nonartificiální hudby první poloviny 20. století • jmenuje hudební nástroje jazzového a swingového orchestru • uvádí významné autory a interprety z oblasti jazzové hudby • analyzuje jazzové prvky ve vybraných dílech skladatelů artificiální hudby • aktivně sleduje hudební dění v místě školy i svého bydliště • kriticky hodnotí vliv populární hudby na rozvoj osobnosti mladého člověka • využívá prvků muzikoterapie k relaxaci		
• hraje stupnice dur a moll • v klavírních skladbách hraje melodické ozdoby • hraje a zpívá písně pro mladší děti • hraje a zpívá umělé písně pro mládež s bohatším harmonickým doprovodem • používá bohatší stylizaci klavírního doprovodu písní • hraje etudy anebo přednesovou skladbu technického charakteru • hraje přednesovou skladbu výrazového charakteru s využitím pedálu	Instrumentální činnosti <u>Hra na klavír</u> • transpozice písní pro mladší děti • umělé písně pro mládež s bohatším harmonickým doprovodem • etudy/ přednesová skladba technického charakteru • přednesová skladba výrazová • malý a velký rozklad akordů • předehra, mezihra, dohra • pedalizace	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.4.5
• plně využívá získané intonační a pěvecké dovednosti a návyky v sólovém i sborovém zpěvu • prokazuje schopnost výrazového sólového přednesu a přirozeného pěveckého projevu na základě obsahového a emocionálního prožitku skladeb • zpívá spirituály, folkové písně a písně středního proudu v návaznosti na výuku dějin hudby	Pěvecké činnosti • hlasová a pěvecká technika • intonace v dur a moll • sólový zpěv lidové písně • sborový zpěv • interpretace skladeb různých stylů a žánrů	PT 4.3.4.1.1 4.3.4.1.3 4.3.4.1.6 4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – hudební výchova		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• připravuje projekty hudebních a hudebně pohybových činností adekvátních věku, využívá nabídky kulturních institucí • charakterizuje specifika a možnosti využívání hudby a hudebních činností v zájmovém vzdělávání dospělých • používá různé formy a metody při zájmové činnosti dospělých	Hudební činnosti v zájmovém vzdělávání dospělých • hudební činnosti • projektová práce • hudební vzdělávání dospělých	PT 4.3.4.1.6 4.3.4.3.1 4.3.4.3.5 4.3.4.3.6 4.3.4.4.9

6.20.2 Specializace – výtvarná výchova

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	3 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	12 (0+4+4+4)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět Specializace – výtvarná výchova úzce navazuje od 2. ročníku na povinnou výtvarnou výchovu v 1. ročníku. Tam uvedené cíle platí i zde. Předmět je určen žákům s hlubším zájmem o výtvarné umění. Klíčovým momentem je pro ně individuální tvořivost a invence žáka a prohlubování vědomostí a zdokonalování praktických dovedností. Cílem předmětu je skutečnost, aby byl žák schopen formulovat vlastní názory na výtvarné jevy a aby si uměl stanovit vlastní výtvarný program, postup, cíl. Významnou vlastností předmětu je nejen jeho všeobecný přesah do ostatních oblastí života, ale i jeho schopnost umožnit žákovi relaxaci, uvolnění. Vedle vlastní produkce umožňuje žákovi hlouběji poznávat historické aspekty a společenské kontexty hmotné kultury a umožňuje mu aplikovat získané poznatky, dovednosti a názory ve své tvorbě nebo budoucí profesi. Předpokladem předmětu je návazné studium na vysoké škole. Cílem je výchova především poučené a citlivé osobnosti, která je schopna a ochotna předávat principy individuální tvořivosti a kultivovaného životního stylu další populaci.

Charakteristika učiva

Předmět Specializace – výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oblasti Estetického vzdělávání – Výtvarné umění a činnosti, je zařazen mezi povinně volitelné odborné předměty a je realizován ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku jako odborný doplňující předmět. Obsah předmětu je tvořen výtvarnou tvorbou a praktickými činnostmi, vybranými kapitolami z historie a teorie výtvarného umění. Ve čtvrtém ročníku vykonají žáci z tohoto předmětu praktickou a ústní maturitní zkoušku.

Učivo je realizováno ve třech oblastech:

1. Výtvarná tvorba a praktické činnosti

V plné šíři navazují na obsah v povinné výtvarné výchově při ještě výraznějším respektu samostatnosti a iniciativy žáků. Realizují se náročnější práce – výtvarné projektové řady, cykly, na něž je vyhrazena delší časová dotace. Stanovení jednotlivých úkolů a jejich hodinové dotace je v kompetenci učitele. Práce jsou realizovány jak individuálně, tak skupinově. Součástí výuky jsou dle možností návštěvy výstav, galerií, animačních programů.

Doporučené činnosti:

- uskutečňují se podle modelu i z představy (vnější a vnitřní model) v základních i náročnějších druzích výtvarné činnosti (kresba, malba, grafika, prostorové vytváření, modelování, kombinované techniky, nová média...) s důrazem na individuální řešení;
- preferují dokonalejší zvládnutí výtvarného vyjadřování, jako jsou perspektiva, proporce, barevná harmonie, různé materiály a techniky, schopnost výtvarné zkratky – stylizace;
- akceptují osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, výrazně využívají znalostí aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjadřování své představy;
- využívají implementace nejmodernějších přístupů z oblasti psychologie, animace, základních principů artefietiky;
- jsou realizovány také formou výtvarného kurzu v plenéru (ve 2. ročníku) a lze ho uskutečnit i distanční formou.

2. Historie výtvarného umění

- jsou založeny na přehledu vybraných uměleckých slohů a směrů a regionálního umění;
- umožňují žákovi poznávat historické aspekty a společenské kontexty hmotné kultury;
- na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých slohů či směrů;
- hlouběji objasňují širší společenské a filozofické okolnosti vzniku díla;
- jejich součástí jsou PP prezentace, referáty a analýza uměleckého artefaktu;
- reagují na aktuální umělecké dění;
- součástí jsou dle možností návštěvy muzeí, sbírek galerií, regionálních expozic, aktuálních výstav, animačních programů.

3. Teorie výtvarného umění

- poskytuje poučení o náročnějších výtvarných technologiích;
- připravuje projekty výtvarných činností dětí, dospělých nebo aktivity seznamující děti, dospělé s výtvarným uměním a vyhodnocuje jejich efektivitu;
- orientačně seznamuje se základními pojmy a principy artefietiky a animace.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- po propojení hlediska tvorby, recepce a interpretace důsledněji rozvíjel smyslovou citlivost a uplatňoval svoji subjektivitu;
- si ověřoval komunikační účinky na jím předkládaných vizuálně obrazných vyjádření;
- při tvůrčích činnostech pracoval jak se znaky s ustáleným významem, tak se znaky proměnlivého významu;
- byl veden k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti a uměleckých oborů v jejich vzájemných vazbách a přesazích;
- byl veden k hlubšímu poznávání a porozumění umění prostřednictvím vědomé reflexe a vlastní tvorby, sledováním a hodnocením umění na pozadí historických, společenských a technologických změn, k pochopení umění jako specifického způsobu komunikace.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Předmět je nedílnou součástí odborné přípravy žáka a vyučuje se v rozsahu čtyř hodin týdně ve druhém, třetím i ve čtvrtém ročníku.

Výuka je v daném ročníku realizována ve skupině a je realizována v odborné učebně vybavené pomůckami pro výtvarnou výchovu a potřebnou audiovizuální technikou.

Vzdělávací obsah se realizuje jednak formou tvůrčích činností – zejména formou individuálního řešení zadaného úkolu, jednak cestou výtvarného projektového vyučování rozloženého do delšího časového úseku. V recepci a produkci vzdělávacího obsahu VV jako komplexního předmětu se jednotlivé specifické složky (výtvarná tvorba a praktické činnosti, dějiny českého a světového výtvarného umění a kultury, teorie výtvarného umění) navzájem citlivě prolínají.

Z hlediska metodologického je využívána forma projekce video/ DVD filmů, prezentací, návštěv výstav a galerií s animačními programy dle aktuální nabídky. Jsou stanoveny ročníkové práce na probírané téma, jsou realizovány samostatné výstupy žáků formou referátů a PP prezentací. V rámci předmětu proběhne jeden týdenní výtvarný kurz v plenéru, uskuteční se konzultace individuální výtvarné tvorby a adekvátně probírané látky jsou začleňovány dlouhodobé i krátkodobé projekty. Žák si postupně vytváří vlastní kritéria při hodnocení výsledků své výtvarné práce i svých vrstevníků, a to s respektem a porozuměním z hlediska jejich invence. Důležitým prostředkem výuky je prožitkové učení a kolektivní činnosti.

V oblasti metodiky výtvarné výchovy se uplatňuje především metoda řízeného rozhovoru, diskuse a praktických výstupů. Metodologickým východiskem vybraných kapitol z historie výtvarného umění je rovnoměrné propojení teoretického výkladu s konkrétním obrazovým materiálem a PP prezentacemi. Z metod se v rámci předmětu uplatňují komplexní výukové metody a jsou využívány klasické slovní výukové metody v kombinaci s metodami aktivizujícími.

V rámci předmětu proběhne v průběhu 2. ročníku týdenní (zpravidla pětidenní) výtvarný kurz v plenéru, který je povinný a lze ho uskutečnit i distanční formou.

Na začátku praktické maturitní zkoušky si žák k výchozímu tématu, na kterém pracuje formou výtvarného projektu v průběhu 4. ročníku, vylosuje formu koncepčního přístupu, tu v průběhu 5 hodin výtvarně zpracuje. V tištěné podobě odevzdá i celkovou koncepci výtvarné řady a praktické maturitní práce

Základem ústní maturitní zkoušky jsou tematické okruhy, které zahrnují historii a teorii výtvarného umění.

Hodnocení výsledků žáků

Z předmětu Specializace – výtvarná výchova při hodnocení klademe důraz zvláště na:

- zvládnutí a dodržování specifík základních i netradičních výtvarných technik a postupů;
- dovednost kreativně uchopit zadané téma, a tak realizovat vlastní myšlenky a nápady;
- schopnost nalézt, vybrat a uplatnit odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů;
- využití a uplatnění také uměleckých vyjadřovacích prostředků současného výtvarného umění při vlastní tvorbě;
- dovednost stanovit si vlastní výtvarný program, postup a cíl;
- dovednost výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat o výtvarném tématu;
- schopnost porozumět sdělení obsaženému v uměleckých dílech;
- schopnost nacházet v uměleckých dílech estetické hodnoty;
- schopnost aplikovat nabyté vědomosti a dovednosti při vlastní tvůrčí práci;
- schopnost uvádět učivo do souvislosti s jinými tématy nebo vyučovacími předměty.

Hodnocení se v každém ročníku provádí ústní a písemnou formou. Písemné hodnocení se provádí formou testů s uzavřenými nebo otevřenými úlohami. Součástí klasifikace je také hodnocení referátů, PP prezentací, aktivity žáků při vyučování a spolupráce žáků při týmové práci. Důraz se klade především na praktické dovednosti a individuální tvůrčí činnost. Při hodnocení učitel používá kromě klasického známkování slovní hodnocení, také formu kolektivního hodnocení

a formu sebehodnocení žáka. Učitel nemá jen hodnotit, ale především inspirovat žáky a pomáhat jim. Při pololetní klasifikaci se zohledňuje celkový přístup žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Hodnocení je v souladu s klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku nebudou ve výuce realizovány celky učiva v tabulce **Rozpis učiva** označené zkratkou **DisV**, popř. budou redukovány v míře odpovídající aktuálním okolnostem.

Školní výtvarné Salony, návštěvy animačních programů v muzeích a galeriích a tematické výjezdy za kulturními památkami a výtvarným uměním se konají s ohledem na aktuální situaci;

Povinný výtvarný kurz v plenéru lze realizovat i distanční formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení – žák

- rozvíjí pozitivní vztah k učení se přes vlastní výtvarnou tvorbu;
- rozvíjí osobní kreativitu a imaginaci aktivním osvojováním výtvarných postupů, technik, materiálů a nástrojů s akcentem na jejich výrazové možnosti;
- formuje aktivní a tvořivé vnímání k uměleckým slohům, směrům a výtvarným dílům na pozadí historického kontextu;
- využívá estetického prožívání a vnímání výtvarného umění a kultur jako zdroje poznání světa.

Kompetence k řešení problémů – žák

- samostatně řeší výtvarná témata s důrazem na schopnost vyhodnotit adekvátnost výtvarného řešení a výtvarných vyjadřovacích prostředků;
- vyhledává souvislosti a vazby mezi jednotlivými druhy umění a uměleckými žánry se zřetelem na shodnost či rozdílnost znaků témat a způsobů zpracování;
- analyzuje umělecká díla i vlastní tvorbu s využitím metod kritického myšlení;
- spolupracuje při týmovém řešení výtvarných problémů a ověřuje vztah formy a obsahu výtvarného díla.

Kompetence komunikativní – žák

- akceptuje různé podněty k využívání umění a výtvarné kultury jako nonverbálního dorozumívacího prostředku;
- si osvojuje dovednosti potřebné pro dialog či diskusi o výtvarném díle;
- se seznamuje s možností artefaktických a jiných netradičních přístupů při řešení výtvarných děl a situací.

Kompetence sociální a personální – žák

- přijímá a odpovědně plní zadané úkoly, rady i kritiky;
- rozkrývá a uvědomuje si pozitiva práce v týmu;
- přispívání k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů při realizaci společného výtvarného díla;
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy.

Občanské kompetence a kulturní prostředí – žák

- zajímá se o podchycování kulturního dění a podporuje ho;
- uvědomuje si v rámci plurality a multikulturního soužití vlastní kulturu, národní a osobní identitu;
- osvojuje si tradice a hodnoty svého národa a chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- vytváří si odpovědný postoj k vlastní výtvarné tvorbě a profesní budoucnosti;
- hlouběji si osvojuje základní i náročnější výtvarné postupy, techniky a nástroje.

Kompetence digitální – žák:

- řeší samostatně tvorbu výtvarných témat formou digitalizace, využívá umělé inteligence a pružně reaguje na konkrétní požadavky;
- při společné realizaci uměleckého díla sdílí a sděluje data, informace i obsahy v různých formách a to jak v osobní, tak i profesní rovině;
- vyhodnocuje rizika i přínosy digitálního prostředí, prostřednictvím digitálních technologií vytváří pozitivní společenské vztahy a předchází konfliktům;
- využívá při tvořivých činnostech potenciálu, který nabízejí digitální média, pro vlastní aktivní výtvarné činnosti;
- efektivně využívá digitální nástroje potřebné a vhodné pro odborné činnosti a vlastní tematické výtvarné cykly.

Kompetence odborné – rozvíjeny tak, aby si žák

- osvojil zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s multimediálními učebními pomůckami, rozpoznal možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví;
- chápal bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví, znal a dodržoval zásady a předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- nakládali s vybavením školy nebo školského zařízení, s didaktickými pomůckami, materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí;
- uměl připravovat, realizovat a vyhodnocovat různé aktivity pro volnočasovou a zájmovou činnost dětí;
- získal hlubší vědomosti a dovednosti v předmětu své specializace a uměl je používat pro podporu aktivního využívání volného času a zájmové orientace dětí.
- osvojil si základy spolupráce s dalšími pedagogickými pracovníky a s jinými odborníky nebo institucemi (kulturními, zájmovými atp.).

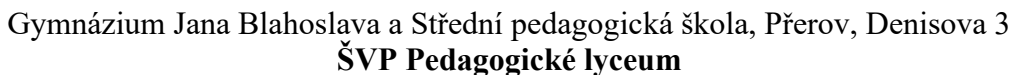
Uplatnění průřezových témat:

4.3.4.1.3 společnost – jednotlivce a společenské skupiny, kultura, náboženství

4.3.4.2.3 vzájemné vztahy organismů a prostředí

4.3.4.2.15 esteticky a citově vnímáme své okolí a přírodní prostředí

4.3.4.3.1 sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi informálního učení

4.3.4.4.9 efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti

Předmět: Specializace – výtvarná výchova		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• provádí rozbor uměleckého díla z hlediska jeho historického zařazení, vztahu formy a obsahu • samostatně vyhledává informace o dané tematice • připravuje projekty výtvarných činností dětí nebo aktivity seznamující děti s výtvarným uměním a vyhodnocuje jejich efektivitu; zapojuje do přípravy děti, využívá nabídky muzeí a galerií; • volí formy a postupy, které vedou děti k pochopení výtvarného umění; • učí děti bezpečnému chování a hygieně při výtvarných činnostech; • charakterizuje etapy vývoje dětského výtvarného projevu, současné přístupy k rozvoji kreativity, výtvarného projevu a vztahu k výtvarnému umění u dětí;	• analýza uměleckého díla, návštěvy výstav, galerií, animačních programů • grafika a grafické techniky • nauka o písmu • vývoj dětského výtvarného projevu, jeho znaky a způsoby zobrazení • projektování výtvarných činností	

Předmět: Specializace – výtvarná výchova		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- pracuje se škálou výtvarných postupů, technik a materiálů, využívá jejich výrazové možnosti; dokáže se projevit kreativním způsobem; - samostatně a kreativně řeší výtvarný problém nebo námět od návrhu po vlastní realizaci ve zvolené technice a materiálu; - řeší tvarové, kompoziční a barevné uspořádání obrazu; - aktivně provádí ozvláštnění přírody bez destruktivních zásahů, experimentuje s přírodními prvky a se světlem; - využívá pro výtvarné vyjádření multimediální prostředky; - s výtvarnými pomůckami i prostředky pracuje šetrně, ekologicky a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny;	Výtvarná tvorba a praktické činnosti Lidská postava v kresbě a malbě - pohybové studie - výcvik vidění a proces stylizace Modelování lidské a zvířecí postavy - jednotlivě nebo v dějovém celku Volná kresba a malba - osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného, vznik a uplatnění symbolu - zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby; akční tvorba, body art Grafika - netradiční výtvarné techniky - odraz předmětného světa a krajiny Dekoratивní řešení plochy a písmo - užitá grafika - netradiční výtvarné techniky Prostorové a materiállové práce - textilní techniky - objekt	4.3.4.1.3 4.3.4.4.5 DisV DisV
- je schopen zařadit typická výtvarná díla a jejich autory do jednotlivých slohových období a směrů; - identifikuje výtvarný projev základních slohových období podle jejich charakteristických znaků; - uvede významné představitele českého a světového výtvarného umění; - porovnává obsah, výběr a způsob užití prostředků na konkrétních uměleckých dílech, své poznatky získané z kontaktu s výtvarným uměním vztáhne jak k aktuálním, tak k historickým uměleckým výtvarným projevům - na příkladech uvede proměnu interpretace v čase	Historie výtvarného umění Vybrané kapitoly z dějin umění od baroka do 1. poloviny 20. století ve světě a u nás	4.3.4.1.3 4.3.4.3.1 návštěvy muzeí, galerií, výstav, animačních programů, specializovaných dílen ICT

Předmět: Specializace – výtvarná výchova		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• je schopen digitální prezentace díla či vybraného tématu • navrhne výtvarné postupy, techniky a činnosti adekvátně dítěti, vzdělávacímu cíli a podmínkám činnosti;		
• vysvětlí a správně užívá základní pojmy z teorie výtvarného umění • zná významné představitele- ilustrátory • je schopen digitální prezentace vlastního díla či vybraného tématu • navrhne výtvarné postupy, techniky a činnosti adekvátně dítěti, vzdělávacímu cíli a podmínkám činnosti; • učí děti bezpečnému chování a hygieně při výtvarných činnostech; • objasní specifika a možnosti využívání výtvarného umění a výtvarných činností v zájmovém vzdělávání dospělých • objasní na modelové situaci, jak správně přistupovat k hodnocení výtvarného projevu dítěte	Teorie výtvarného umění • základní pojmy z teorie výtvarného umění od baroka do 1. poloviny 20. století ve světě a u nás • vývoj a význam ilustrace, ilustrátoři • výtvarné činnosti v předškolních a mimoškolních zařízeních	4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – výtvarná výchova		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- pracuje se škálou výtvarných postupů, technik a materiálů, využívá jejich výrazové možnosti; dokáže se projevit kreativním způsobem; - samostatně a kreativně řeší výtvarný problém nebo námět od návrhu po vlastní realizaci ve zvolené technice a materiálu; - využívá pro výtvarné vyjádření multimediální prostředky; - s výtvarnými pomůckami i prostředky pracuje šetrně, ekologicky a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny; - vybírá a kombinuje materiál a prostředky dle vlastních preferencí k uskutečnění určitých cílů	Výtvarná tvorba a praktické činnosti - náročnější tematické práce – člověk a jeho obraz, příroda a život, fantazie, společnost a události, ekologická problematika, ... - nekonvenční výtvarné postupy – asambláž, objekt, land art apod. Kresba a malba - z představy, abstraktní kompozice - volné zpracování tématu – inspirace uměním 20. století Dekoratивní a materiállové práce - figurativní a nefigurativní řešení plochy - inspirace lidovou tvorbou - práce s přírodními a recyklovatelnými materiály	4.3.4.1.3 4.3.4.2.15 4.3.4.4.5
- je schopen zařadit typická výtvarná díla a jejich autory do jednotlivých slohových období a směrů; - má přehled o historickém vývoji a současných trendech výtvarného umění; - identifikuje výtvarný projev základních slohových období podle jejich charakteristických znaků; - uvede významné představitele českého a světového výtvarného umění; - je schopen digitální prezentace vybraného tématu - projevuje zájem o kulturní dění v oblasti výtvarného umění	Historie výtvarného umění - vybrané kapitoly z dějin umění od 2. poloviny 20. století po současnost ve světě i u nás - vývoj sochařství a architektury 20. a 21. století	4.3.4.1.3 4.3.4.3.1
- volí formy a postupy, které vedou děti k pochopení výtvarného umění; - připravuje projekty výtvarných činností dětí nebo aktivity seznamující děti s výtvarným uměním a vyhodnocuje jejich efektivitu; zapojuje do přípravy	Teorie výtvarného umění - interpretace výtvarného díla - animace a relaxace ve výtvarné tvorbě - lidové umění, kýč, vkus a nevkus - užitá grafika, užitě umění - návštěvy výstav, animací	4.3.4.2.15 4.3.4.4.9

Předmět: Specializace – výtvarná výchova		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
děti, využívá nabídky muzeí a galerií; • objasní specifika a možnosti využívání výtvarného umění a výtvarných činností u dětí a v zájmovém vzdělávání dospělých		

6.20.3 Specializace – dramatická výchova

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/003 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	12 (0+4+4+4)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět Specializace – dramatická výchova navazuje od 2. ročníku na povinnou Dramatickou výchovu. Tam uvedené cíle platí i zde. Předmět je určen žákům s hlubším zájmem o dramatickou výchovu a dramatické umění. Cílem předmětu je prohlubování vědomostí a zdokonalování praktických dovedností. Předmět umožňuje žákovi hlouběji poznávat historické aspekty a společenské kontexty divadelního umění a umožňuje mu aplikovat získané poznatky, dovednosti a názory ve své vlastní tvorbě a případně budoucí pedagogické profesi. Cílem je výchova poučené a citlivé osobnosti v oblasti dramatického umění.

Charakteristika učiva

Předmět Specializace – dramatická výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oblasti Estetického vzdělávání, je zařazen mezi povinně volitelné odborné předměty a je realizován ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku. Obsah předmětu je tvořen praktickými dramatickými činnostmi (2/3 hodin) a vybranými kapitolami z dějin divadla, z teorie a metodiky dramatické výchovy (1/3 hodin). Ve čtvrtém ročníku z tohoto předmětu vykonají žáci praktickou a ústní maturitní zkoušku.

Učivo je realizováno ve třech oblastech:

Aktivní dramatické činnosti

- navazují na obsah povinné Dramatické výchovy s důrazem na samostatnost a iniciativu žáků;
- realizují se náročnější projektové řady, kterým je vyhrazena delší časová dotace;
- stanovení dílčích úkolů a jejich hodinové dotace je v kompetenci učitele;
- součástí výuky jsou návštěvy divadelních představení, účast na literárně-dramatických seminářích, workshopech a kurzech;
- důkazem odpovědného přístupu žáka je aktivní účast např. na Salonu či Literární kavárně.

Vybrané kapitoly z dějin divadla

- umožňují žákovi poznávat historické aspekty a společenské kontexty divadelního umění;
- hlouběji objasňují společenské a filozofické okolnosti vzniku divadelních her;
- jejich součástí jsou referáty a rozbor divadelních her;
- reagují na aktuální dění v oblasti dramatického umění;
- součástí jsou návštěvy divadelních představení.

Teorie a metodika dramatické výchovy

- hlouběji seznamují s principy tvořivé dramatiky;
- poskytují hlubší poučení z teorie a metodiky dramatické výchovy.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- byl schopen poznávat a hodnotit komplikovaný svět mezilidských vztahů;
- vnímal skutečnost kolem sebe v celé její hloubce a složitosti a orientoval se v ní;
- řešil – samostatně a tvořivě – praktické problémy a konfliktní situace;
- uměl se rozhodovat a byl schopen za své rozhodnutí nést odpovědnost;
- dokázal spolupracovat s druhými na společném díle a dovést dílo od nápadu k realizaci;
- zvládl prvky a postupy dramatického umění;
- využíval dramatickou výchovu jako princip výchovné práce a metodu vyučování;
- byl schopen v závěru studia aplikovat na žádoucí úrovni získané poznatky a dovednosti ve své případné budoucí pedagogické profesi.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Předmět se vyučuje v rozsahu čtyř hodin týdně ve druhém, čtyř hodin týdně ve třetím a čtyř hodin týdně ve čtvrtém ročníku. Výuka je realizována v odborné učebně vybavené pomůckami pro dramatickou výchovu a potřebnou audiovizuální technikou. V případě nedostatečného počtu žáků z jedné třídy může dojít ke spojování žáků různých tříd stejného ročníku a oboru.

Součástí výuky je povinný dramatický kurz (zpravidla třídní ve druhém ročníku studia) v inspirativním prostředí. Učitel vede žáky k tomu, aby se účastnili mimoškolních odborných seminářů.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá formou slovních nebo psaných reflexí her, cvičení a dramatických celků, před ukončením vyučovací hodiny nebo před ukončením pololetí a na konci školního roku. Hodnotí jak učitel, tak žáci. V hodnocení je kladen důraz nejen na závěrečný celek (dramatický výstup), ale i na osobní přístup během tvořivého procesu.

Součástí klasifikace je vypracování a odevzdání konkrétního úkolu za každé pololetí.

Odlišnosti ve vzdělávání v případě přechodu na distanční výuku

Distanční výuka Specializace – dramatické výchovy se přizpůsobí daným podmínkám. Základním komunikačním kanálem je školní e-mail, který musí žáci denně sledovat (zadávání úkolů a další komunikace). Učitelé mohou pro online výuku (zejména pro výklad učiva a ukázky) používat MS Teams nebo další aplikace. Výuka „na dálku“ předpokládá pravidelnou komunikaci učitele a žáka. Učitelé zadávají úkoly s přesným slovním popisem (vysvětlení úkolu) a reflektují individuální úkoly žáků. Hodnocení splněných úkolů je žákům posíláno individuálně a obsahuje připomínky k provedení a hodnocení daného úkolu (klasifikace). Pokud odevzdaný úkol neodpovídá zadání, vrací ho učitel žákovi k přepracování. Vzhledem ke specifickým cílům Specializace – dramatické výchovy (sociální rozvoj) nelze některé učivo odučit distančně. Učivo je pak nutno redukovat, případně odložit na prezenční výuku, nebo přesunout do dalšího ročníku. I v rámci distanční výuky lze realizovat povinný dramatický kurz.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- rozvíjí pozitivní vztah k učení prostřednictvím dramatického umění;
- uplatňuje specifické metody a činnosti dramatické výchovy;
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od vyučujícího či žáků ve skupině;
- využívá různých informačních zdrojů a zkušeností jiných lidí;
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve svém oboru a budoucím povolání.

K řešení problémů – žák

- porozumí zadání úkolu nebo určuje jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení a zdůvodňuje je, vyhodnocuje a ověřuje správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace;
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení);
- využívá herního a jevištního jednání k hledání a prověřování způsobů řešení problémů a konfliktů.

Komunikativních – žák

- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje;
- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhájí své názory a postoje;
- zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- užívá základních výrazových prostředků dramatického umění (řeč, tělo a jednání) k vyjadřování emocí, představ, myšlenek, názorů a postojů s cílem rozvíjet a zdokonalovat vlastní hlasové a pohybové dovednosti.

Sociálních a personálních – žák

- reálně posuzuje své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání v různých situacích;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí;
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých možností je pozitivně ovlivňuje;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností, podněcuje práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje názory druhých;
- přijímá a zodpovědně plní svěřené úkoly;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

- prostřednictvím dramatické hry a hraní rolí prozkoumává a ujasňuje si osobní postoj ke zvoleným tématům zaměřeným především na mezilidské vztahy, postoje, hodnoty i celospolečenské problémy.

Občanských a kulturních – žák

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje;
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence digitální – žák:

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává informace z různých zdrojů a médií (tištěných, digitálních, audiovizuálních);
- používá vhodné digitální nástroje k tvorbě a sdílení vlastního obsahu (např. text, obrázek, video, prezentace);
- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- učí se pracovat s novými aplikacemi a technologiemi podle aktuálních potřeb;
- dodržuje pravidla bezpečného a etického chování v digitálním prostředí;
- v rámci výuky používá digitální nástroje k tvorbě a úpravě videí, animací, audionahrávek a fotografií (např. při přípravě loutkových představení nebo dramatických výstupů);
- reflektuje svoji práci prostřednictvím digitálních záznamů;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Rozvoj odborných kompetencí – žák

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své, svěřených dětí a spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. rodičů a jiných návštěvníků);
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s multimediálními učebními pomůckami, rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví;
- vede děti k bezpečnému chování a k dovednosti vyhledat nebo poskytnout první pomoc;
- ovládá základní činnosti (např. dramatické, hudební, pohybové, pracovní technické, výtvarné) přiměřené věku dětí a využívá vlastní dispozice v těchto oblastech.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- osobnost a její rozvoj
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů
- morálka, svoboda a odpovědnost, tolerance, solidarita

Člověk a životní prostředí

- prevence negativních jevů, vlastní odpovědnost za své jednání a aktivní podíl na řešení environmentálních problémů
- základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání
- estetické a emocionální vnímání okolí a přírodního prostředí

Člověk a svět práce

- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi informálního učení;
- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení;
- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;
- formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace;
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;
- pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností.

Člověk a digitální svět

- vyhledávání příležitostí k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady;
- chápání významu digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- využívání digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji;
- budování si osobního vzdělávacího prostředí;
- schopnost rozpoznání, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti;
- předcházení situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- získávání dat, informací a obsahu z různých zdrojů v digitálním prostředí;
- používání různých strategií při vyhledávání, získávání dat a informací, jejich kritické hodnocení, posuzování jejich spolehlivosti a úplnosti.

Dramatická výchova v rámci environmentální výuky prostřednictvím specifických metod a technik rozvíjí u žáků odpovědný přístup k ochraně životního prostředí.

Rozpis učiva

Učivo 2., 3. a 4. ročníku se prolíná a navazuje.

Předmět: Specializace – dramatická výchova		Ročník: 2. – 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje cíle a prostředky výchovy prostřednictvím divadelního umění • zpracovává a systematicky pracuje s metodami dramatické výchovy (principy dramatu a divadla, dramatické, herní a jevištní jednání, práce s rolí, verbální a neverbální komunikace) • rozlišuje a uvádí charakteristické rysy historických divadelních kultur • funkčně využívá principy dramatu pro rozvoj své osobnosti • chápe společenský význam a funkci divadla • rozlišuje druhy a žánry dramatického umění • aktivně vyhledává kontakty s dramatickým uměním, nachází vztah s aktuálními a historickými formami dramatického umění • cíleně využívá návštěv divadelních a filmových představení • reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) • rozkrývá obsahové a tematické struktury díla • specifikuje výrazové prostředky dramatického umění • aplikuje teoretické znalosti z teorie dramatu v analýze konkrétní divadelní hry • zkoumá detailně charakteristiky postav • zvládá základy správného tvoření hlasu, artikulace a správného držení těla, dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní	Teorie dramatické výchovy • vybrané kapitoly z teorie dramatické výchovy (vznik dramatické výchovy, pojetí, obsah a cíl, proces a produkt v dramatické výchově, složky procesu dramatické výchovy, prostředky procesu dramatické výchovy, postavení dramatické výchovy ve výchovně vzdělávacím systému) Teorie divadla a dramatu • základní dramatické názvosloví (drama, dramatično, dramatická hra, dramatická situace, děj, postava, jednání, monolog, dialog, mizanscéna) • stavba dramatu • základní druhy divadla a divadelní žánry • základy dramaturgie a režie • základní dramatické prostředky – divadlo jako umění syntetické • využití profesionálního divadelního představení ve výchovně vzdělávací práci Vybrané kapitoly z dějin divadla • antické Řecko, Řím • středověké divadlo • komedie dell'arte • renesance • divadlo 19. století • vývojové trendy současného světového divadla • vznik a vývoj českého divadla Způsoby komunikace • neverbální komunikace • verbální komunikace • základy rétoriky	PT 4.3.4.1 PT 4.3.4.2 PT 4.3.4.3 PT 4.3.4.4

Předmět: Specializace – dramatická výchova		Ročník: 2. – 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- emoce a rozpoznávat je v chování druhých - rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry - zvládá základy herecké práce - vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná - zkoumá témata a konflikty - na základě vlastního jednání - tvorivě pracuje s literárním dílem, výrazně čte, interpretuje ho hereckými prostředky - společně nastuduje vybranou část hry ke scénickému provedení - spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních - při tvorbě dramatického produktu či při řešení konfliktních situací spolupracuje se svými kolegy; pracuje v týmu - sleduje a hodnotí výsledky svého díla či dramatického výstupu, podílí se na hodnocení ostatních, přijímá hodnocení svého díla od vyučujících, žáků ve skupině i veřejnosti - připravuje lekce dramatické výchovy pro různá výchovná zařízení - aplikuje metody a postupy dramatické výchovy pro svou případnou budoucí pedagogickou praxi - vybírá, formuluje a aplikuje různé činnosti adekvátně dítěti nebo skupině v rámci strukturování lekce - volí vhodné metody a postupy pro zvolené téma	Základní předpoklady dramatického jednání - psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla - pohyb, pantomima - verbální a neverbální komunikace - improvizace - herní dovednosti, hra „v roli“ - charakterizace - sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby a její prezentace - reflexe a hodnocení Interpretace - práce s textem - technika mluveného projevu - práce s přednášečem - textová koláž Práce s předmětem, loutkou, maskou - předmět a jeho oživení; reálná, zástupná a imaginární rekvizita, předmět jako loutka - dramatické hry a etudy s předmětem a loutkou - principy práce s maskou - krátká divadelní představení pro děti či spolužáky Proces dramatické a inscenační tvorby - náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování - typová postava – směřování k její hlubší charakteristice - činoherní i loutkářské prostředky - dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti - inscenační prostředky a postupy – jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu	

Předmět: Specializace – dramatická výchova		Ročník: 2. – 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
	- komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe Didaktika dramatické výchovy - vytváření programů dramatické výchovy pro různá výchovně-vzdělávací zařízení, pro různé věkové skupiny - dramatizace a improvizace jako metody výchovně-vzdělávací práce - tematické lekce v dramatické výchově - příprava a realizace konkrétní tematické lekce	

6.20.4 Specializace – tělesná výchova

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	12 (0+4+4+4)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět Specializace – tělesná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova a sport a navazuje na obor Vzdělávání pro zdraví.

Cílem tohoto odborného zaměření (obsahového okruhu) je poskytnout žákům prohloubené vzdělání a vzhled do problematiky tělesné výchovy a sportu. Dalším cílem je naučit žáky využívat sportovní a jiné pohybové aktivity pro pedagogickou práci v zařízeních pro zájmovou činnost dětí. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se orientovali v oblastech týkajících se tělesné výchovy a sportu (teorie tělesné výchovy, druhy sportu, sportovní trénink, řízení systému tělesné výchovy a sportu), rozvíjeli svoji sportovní výkonnost, byli připraveni k terciárnímu vzdělávání v příslušných oborech a vytvořili si reálnou představu o uplatnění v této oblasti. Zaměření je určeno žákům, kteří buď aktivně pěstují výkonnostní sport, nebo mají vztah k tělesné výchově a pohybovým činnostem a mají zájem a předpoklady pro toto studium. Obsahový okruh rozvíjí také klíčové kompetence žáků, zejména personální a interpersonální a řešit problémy. Obsahový okruh navazuje na oblast Vzdělávání pro zdraví a Biologické a ekologické vzdělávání. 83 Škola může zaměřit vzdělávání také na přípravu žáků k získání sportovní profesní kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací – sekce Tělesná kultura, tělovýchova a sport (<https://www.narodnikvalifikace.cz>).

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- použil získané odborné teoretické poznatky při provádění praktických činností;
- vyrovnával pohybovou aktivitou jednostrannou tělesnou i duševní zátěž;
- již známé pohybové aktivity uplatnil v širším měřítku (plasticita);
- známé pohybové dovednosti upevnil tak, aby se staly součástí dynamického stereotypu;
- pociťoval radost a uspokojení z prováděného pohybu a dokázal tento pocit přenést na ostatní;
- zvolil alternativní pomůcky s ohledem na obsah pohybových činností;
- orientoval se v aplikované tělesné výchově;
- preferoval pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu;
- usiloval o zvýšení pohybového rozvoje v rámci svých možností;
- využíval prostředky ICT a pracoval s nimi;
- orientoval se v odborné literatuře a sledoval změny v didaktických přístupech;
- ovládal správnou dopomoc a uměl poskytnout záchranu a první pomoc;
- zajímal se o sportovní dění u nás i ve světě, sledoval sportovní události a dokázal je posuzovat;
- aktivně se zapojoval do sportovních aktivit nejen v rámci školního zařízení, ale i mimo něj;

- vážil se zdraví člověka a rozpoznal, co jej může ohrozit;
- chápal vlivy životního prostředí na člověka, dokázal se přizpůsobit podmínkám vnějšího prostředí a adaptovat se na pobyt v přírodě;
- vážil si environmentálních hodnot (čisté životní prostředí) a choval se k přírodě zodpovědně.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Specializace – tělesná výchova je určena pro žáky, kteří si ji zvolili jako jeden z maturitních předmětů. Je realizována především na základě možností a podmínek školy (materiální podmínky, klimatické faktory). Respektuje pohybové a výkonnostní rozdíly dané pohlavím, věkem, dosavadními pohybovými a odbornými zkušenostmi žáků. Jsou uplatňovány takové činnosti, při nichž žáci sami vstupují do různých sociálních rolí a skupinových vztahů, zažívají různou míru odpovědnosti, musí samostatně rozhodovat a hodnotit, vybírat z různých alternativ řešení. Vyučovací proces je založen na úzké spolupráci učitele a žáka, na jejich vzájemném respektu a snaze pomoci žákovi. Výuka je založena na individuálním přístupu k jednotlivým žákům. Žák si uvědomuje roli učitele a žáka ve vyučovacím procesu, dokáže zvládnout obě role.

Specializace – tělesná výchova je vyučována ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku v rozsahu čtyř hodin týdně (2 hodiny praxe a 2 hodiny teorie). Jednotlivé tematické celky se prolínají jak v praktické, tak i teoretické části výuky.

Povinnou součástí učiva je absolvování výuky plavání (zařazena zpravidla ve druhém ročníku), lyžařského kurzu (zařazen zpravidla ve druhém ročníku) a pěšího turistického kurzu (zařazen zpravidla ve třetím ročníku).

Podmínkou pro volbu předmětu Specializace – tělesná výchova je výborný zdravotní stav žáka (bez omezení).

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení a klasifikace žáků je chápána jako součást výchovného působení a vytváření vztahu k tělesné výchově a sportu jako celoživotní potřebě. Při hodnocení praktických činností a dovedností se bude přihlížet k individuálním schopnostem žáků, jejich postupu v daných činnostech a pili, ke zvládnutí konkrétního splnitelného cíle. V teoretické výuce se budou hodnotit schopnosti obhajovat a zhodnotit své názory (autoevaluovat), přijímat názory a připomínky jiných lidí, samostatnost úsudku, zájem o tělesnou výchovu a sport, snaha o získávání nových poznatků a dovednost je uplatnit v praxi.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku

V případě přechodu na distanční výuku redukuje učitel rozsah učiva v míře odpovídající okolnostem. V období distanční výuky nelze vykonávat část praktické výuky TV. Učivo atletiky, sportovních her, sportovní a rytmické gymnastiky, plavání a úpolů je redukováno na teoretické seznámení s učivem (pravidla, historie, základy techniky a taktiky). V období distanční výuky nejsou realizovány lyžařský výcvikový kurz a turistický kurz. Pokud není možné absolvovat během studia tyto kurzy z důvodu distanční výuky, jsou kurzy nahrazeny teoretickou seminární prací stanoveného rozsahu, která postihuje danou problematiku.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji kompetencí

K učení – žák

- se zájmem o tělesnou výchovu poslouchá výklad a sleduje ukázkou a vysvětlení pohybového cvičení;
- prohlubuje pozitivní vztah k učení nových pohybových dovedností a poznatků pomocí vlastních pohybových činností;
- kreativně upravuje pravidla sportovních her a rekreačních pohybových činností a přizpůsobuje je prostředí;
- ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných i duševních sil, uplatňuje osvojené způsoby relaxace;
- zná možnosti dalšího vzdělávání.

K řešení problémů – žák

- volí vhodné vybavení odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, různé typy zařízení) a optimálně na ně reaguje;
- využívá specifických podmínek k zesílení prožitku z pohybových činností;
- vysvětlí a poskytne základy první pomoci v různých situacích;
- přivolá odbornou lékařskou pomoc;
- uplatňuje zdravý životní styl, správný režim práce a odpočinku;
- volí prostředky a způsoby vhodné pro splnění pohybových aktivit, využívá vědomostí nabytých dříve;
- spolupracuje při řešení problémů s ostatními lidmi.

Komunikativních – žák

- používá základní odbornou terminologii a názvosloví tělesných cvičení a aplikuje je v praktických činnostech;
- komunikuje při týmových herních činnostech a rozlišuje chování fair-play od nesportovního jednání;
- při pohybových činnostech dodržuje smluvené signály.

Personálních a sociálních – žák

- sleduje jednotlivé sociální role v kolektivu, vyzdvihne pozitivní vlastnosti a využije je v rámci pohybových činností;
- sleduje výkony jednotlivců nebo týmu a zpracuje jednoduchou dokumentaci;
- participuje na týmových herních činnostech družstva;
- posuzuje reálně své fyzické i duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích.

K pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- použije naučené pohybové dovednosti a získané zkušenosti k budoucímu pracovnímu uplatnění;
- uvědomuje si nutnost zvyšování nebo alespoň udržování fyzické kondice
- uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání.

Kompetence digitální – žák:

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji odborných kompetencí

- používá vzdělávací strategie v souladu se stanovenými cíli a podmínkami pedagogické práce;
- chápe a systematicky rozvíjí své vrozené i získané pohybové dispozice;
- uplatňuje zdravý způsob života, co nejvíce pohybu ve zdravém přírodním prostředí;
- uvědomuje si sociální vztahy v kolektivu a možnosti jejich ovlivnění, vytváří si hodnotovou orientaci;
- vytváří při pohybových aktivitách bezpečné, důvěryhodné a podnětné prostředí, podporující pohybový rozvoj každého jednotlivce;
- osvojí si základní dovednosti a návyky potřebné pro vysokoškolské studium;
- získává další vědomosti a dovednosti v oblasti pohybových aktivit;
- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví;
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;
- zná systém péče státu o zdraví pracovníků a dětí;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Uplatnění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti, osobnost a její rozvoj

- osobnost a její rozvoj (4.3.4.1.1)
- historický vývoj (4.3.4.1.4)
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita (4.3.4.1.7)

Člověk a životní prostředí

- vliv prostředí na lidské zdraví a život, zásady správného životního stylu (4.3.4.2.8)
- prevence negativních jevů, vlastní odpovědnost za své jednání a aktivní podíl při řešení environmentálních problémů (4.3.4.2.10)
- základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání (4.3.4.2.14)

Člověk a digitální svět

- dovednosti potřebné k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií;
- efektivní využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti;

Rozpis učiva

Předmět: Specializace – tělesná výchova		Ročník: 2. - 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- využívá pohybové činnosti pro všestrannou i speciální pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti, ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných i duševních sil, uplatňuje osvojené způsoby relaxace - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností; - popíše a uplatňuje prostředky k rozvoji síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti, koordinace a jiných pohybových schopností;	Pohybové dovednosti Tělesná cvičení pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. jako součást všech tematických celků	
dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách a gymnastických cvičeních	Gymnastika gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na nářadí, akrobacie, šplh	PT: 4.3.4.1.7
sladí pohyb s hudbou a sestaví pohybové vazby a hudebně pohybové motivy, vytvoří pohybovou sestavu (skladbu)	rytmická gymnastika, moderní gymnastika s náčiním, cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem	
uplatní techniku a taktiku v základních a vybraných sportovních odvětvích a disciplínách	Atletika běhy (rychlý, vytrvalý), starty, skoky do výšky a do dálky, hody (oštěp, granát), vrh koulí	
- participuje na týmových herních činnostech družstva a rozlišuje jednání fair play od nesportovního jednání, předvede herní činnosti jednotlivce a seznámí se s netradičními sportovními odvětvími - osvojil si vybrané sportovní aktivity na úrovni automatizace a adaptace na změněné situační podmínky; - charakterizuje metody, možnosti využití a pravidla vybraného sportu;	Pohybové hry - drobné pohybové, průpravné a sportovní hry (volejbal, basketbal) - netradiční hry (streetbal, futsal, softbal, badminton, lakros)	PT: 4.3.4.1.1

Předmět: Specializace – tělesná výchova		Ročník: 2. - 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách ve vodě • dýchá do vody, splývá, potápí se a loví předměty • plave kraul, znak a prsa včetně jednoduché obrátky • skáče ze startovního bloku • dovede pomoci při záchraně	Plavání • adaptace na vodní prostředí • hry ve vodním prostředí • tři plavecké způsoby • určená vzdálenost plaveckým způsobem • dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího	2. ročník PT: 4.3.4.2.8
• dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách na sněhu a při pobytu v horském prostředí • používá příslušné vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající daným podmínkám (klimatické podmínky, zařízení, hygiena) a dbá na bezpečnost • podle míry vyspělosti sjede bezpečně svah • prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným	Lyžařský kurz – ve formě zpravidla pětidenního kurzu • základy sjezdového lyžování (zatačení, zastavování, sjíždění přes terénní nerovnosti) • základy běžeckého lyžování • chování při pobytu v horském prostředí První pomoc • úrazy a náhlé zdravotní příhody • při hromadném poranění obyvatel • stavy bezprostředně ohrožující život	2. ročník PT: 4.3.4.2.14 4.3.4.1.7
• používá příslušné vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající daným podmínkám (klimatické podmínky, zařízení, hygiena) a dbá na bezpečnost • používá pro orientaci v terénu mapu a busolu • orientuje se v terénu podle standardního značení pro pěší turistiku a naplňuje trasu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při sportu a turistice, je schopen poskytnout první pomoc při úrazu; • umí vhodně kombinovat pohybové činnosti s dalšími činnostmi (např. poznávacími, badatelskými, zážitkovými, multimediálními, dobrovolnickými a komunitními aktivitami), umí zapojovat děti do přípravy a hodnocení projektu;	Turistický kurz – zpravidla ve formě pětidenního kurzu • příprava turistické akce • orientace a chování v krajině • turistika a sporty v přírodě • pobyt v přírodě a hry (ekohry) • orientační běh	3. ročník PT: 4.3.4.2.7 4.3.4.2.10 4.3.4.2.14 PT: 4.3.4.4.9

Rozpis učiva – teorie

Předmět: Specializace – tělesná výchova		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• charakterizuje základní prvky v didaktickém procesu tělesné výchovy, má přehled o vyučovacích metodách, stylech, efektivitě vyučovacího procesu, • komunikuje • vysvětlí podstatu a principy motorického učení; • vysvětlí podstatu a cíle školní tělesné výchovy ve srovnání s rekreační a zájmovou sportovní činností dětí a dospělých; • pracuje s odbornou literaturou; kriticky přistupuje k informacím z médií a k reklamě • rozpoznává chyby v provedení a navrhuje správný postup nácviku	• didaktika tělesné výchovy • cíle a úkoly tělesné výchovy • metody, postupy a zásady ve vyučovacím procesu	PT: 4.3.4.1.1
• charakterizuje druhy sportu, u vybraných vysvětlí jejich funkci, význam a základní pravidla • charakterizuje přínos turistiky pro člověka, druhy turistiky a možnosti využívání turistiky pro děti; • vede si kartotéku pohybových aktivit (např. her) a podle zadaných kritérií navrhne optimální pohybovou aktivitu (např. hru); • připravuje různé pohybové a sportovní projekty pro děti adekvátně jejich možnostem, cíli a podmínkám a hodnotí jejich efektivitu; • diskutuje problematiku etického chování v prostředí sportu;	• formy tělesné výchovy • gymnastika, hry • sport, turistika	PT: 4.3.4.2.8 PT: 4.3.4.2.14
• názvoslovně popíše a graficky znázorní jednotlivé polohy tělesných cvičení	• názvosloví tělesných cvičení	

Předmět: Specializace – tělesná výchova		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• zvládá složky sportovního výkonu (technická, taktická, kondiční, psychická), uplatňuje je ve sportovním tréninku i v soutěžích; • vysvětlí pojmy sportovní výkon a výkonnost (např. v kolektivních, individuálních sportech); • popíše proces řízení sportovního tréninku; • popíše tělesnou, taktickou a psychologickou přípravu sportovce, jeho zatížení v tréninku i v soutěži; • popíše činnosti a osobnost trenéra/učitele; • popíše rozdílné přístupy, metody a formy sportovního tréninku dětí, žen, dospělých, seniorů a v oblasti vrcholového sportu; • uvede zásady tréninku dětí, příklady a důsledky jejich nedodržování; • objasní zásady správné výživy sportovce; • osvojil si a umí doporučit vhodné relaxační a regenerační techniky; • debatuje o zdravotních rizicích, která vyplývají ze sportovní činnosti nebo nesprávných postojů k provádění sportu a k péči o fyzický vzhled, např. 3 Základy sportovního tréninku 88 o svalových a jiných tělesných poškozeních, přehřátí a podchlazení, přetrénování, nevhodném režimu, používání potravinových doplňků a podpůrných prostředků, stravování v době tréninku;	• sportovní trénink, jeho složky, rozvoj pohybových schopností, metody rozvoje, etapizace sportovního tréninku, technika a taktika, psychologická příprava (předstartovní stavy) • motorické učení • trénovanost, tréninková jednotka • řízení sportovního tréninku • výživa sportovce • regenerace	PT: 4.3.4.2.8
• objasní zásady bezpečnosti • charakterizuje hygienické požadavky na činnosti ve školních zařízeních • zvládá záchranu a pomoc při jednotlivých cvičeních	• bezpečnost, pomoc a záchrana, osobní hygiena, hygiena cvičebních prostorů, čistota prostředí	PT: 4.3.4.1.1

Předmět: Specializace – tělesná výchova		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- rozlišuje hry ve vodním prostředí, vysvětlí je a je schopen je aplikovat v praxi - metodicky správně vysvětlí jednotlivé styly - chápe význam plavání - vysvětlí zásady poskytnutí první pomoci ve vodě	- plavání - adaptace na vodní prostředí - hry ve vodním prostředí - tři plavecké způsoby - význam plavání - metodika jednotlivých plaveckých stylů - dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího	

Předmět: Specializace – tělesná výchova		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- popíše techniku atletických disciplín, zná metodický postup při nácviku, používá pravidla a upraví je pro podmínky školní tělesné výchovy - objasní základní postupy při nácviku zvolených disciplín;	atletika, technika a metodika jednotlivých disciplín (běhy, skoky, hody, vrhy)	
- uvědomuje si příčiny a důsledky vadného držení těla a zvolí odpovídající pohybový program, rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem ke svému zdraví - charakterizuje aplikovanou tělesnou výchovu, zdůvodní postoje k pohybovým činnostem zdravotně postižených - dovede vysvětlit na příkladech důsledky nesprávných pohybových návyků a jednostranného přetěžování pohybového aparátu	- správné držení těla a zdravotní tělesná výchova - aplikovaná tělesná výchova (tělesná výchova a sport tělesně postižených) - využití sportovní činnosti v prevenci a léčbě	PT: 4.3.4.2.8
- chápe rozdíl mezi jednotlivými druhy kondičních cvičení - sestaví z karet kruhový provoz, zná zásady při jeho sestavování	- kondiční cvičení - cíle, úkoly a význam kondičních cvičení, charakteristika jednotlivých druhů kondičních cvičení (aerobik, kalanetika, jóga), kruhový provoz	
- uvědomuje si význam průpravných cvičení, zdůvodní jejich výběr a řazení - sestaví zásobník cvičení - osvojil si zásady, postupy a činnosti pro rozvíjení pohybových dovedností dětí, umí 2 Sport a turistika 87 sestavit vhodný program cvičební (pohybové) jednotky pro různé skupiny dětí, správně ho vést, motivovat a hodnotit děti	- průpravná cvičení - zásobník průpravných cvičení	
analyzuje akrobatická cvičení a jejich uplatnění pro různé věkové skupiny	akrobatická cvičení kotouly, váha předklonmo, stoj na rukou	

Předmět: Specializace – tělesná výchova		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• využívá podmínek prostředí k provádění zimních činností • využívá specifických podmínek k zesílení prožitku dětí z pohybových činností • zná prvky lyžařské průpravy • orientuje se v moderních trendech lyžování • bruslení	• lyžování a zimní sezónní činnosti (lyžování, koulování, bobování, sáňkování, běh na lyžích) • organizace a příprava lyžařského výcviku • prvky lyžařské průpravy • základní výcvik • prvky carvingu • zimní sezónní činnosti	
• orientuje se v základních poznatcích z oblasti historie tělesné kultury, sleduje současné trendy v tělesné kultuře, významné sportovní události • podporuje vlastenectví a národní hrdost • charakterizuje pojetí tělesné kultury v historickém kontextu;	• pravěk, starověk, humanismus a renesance, osvícenství, racionalismus, filantropismus, tělovýchovné systémy 19. století, tělesná výchova v českých zemích, starověké a novodobé olympijské hry, významní olympionici	PT: 4.3.4.1.4
• vysvětlí funkci a nástroje managementu a marketingu ve sportu; • popíše systém řízení tělesné výchovy a sportu; • charakterizuje podmínky vrcholového a hromadného sportu v ČR; • popíše způsob financování v oblasti sportu; • na příkladech ukáže různé formy sponzoringu v tělesné výchově a sportu; debatuje o jeho negativních stránkách; • posoudí vliv mediální sportovně zaměřené produkce na různé věkové kategorie a sociální skupiny, zejména na děti a jejich rodiče.	• management a marketing ve sportu • systém tělesné výchovy a sportu v ČR • financování sportu a podnikání ve sportu • management tělovýchovné jednoty • projekty ve sportu	PT: 4.3.4.1.1

Předmět: Specializace – tělesná výchova		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• analyzuje herní činnosti jednotlivce a aplikuje technické dovednosti a odpovídající metodiku nácviku, zná pravidla hry, dokáže je upravit pro děti	• sportovní hry – volejbal (průpravná hra – přehazovaná)	PT: 4.3.4.1.1
• zná základní pravidla a dokáže je upravit pro děti • orientuje se v herních činnostech	• sportovní hry – basketbal (průpravná hra – přihrávaná), streetbal	PT: 4.3.4.1.1
• integruje netradiční činnosti do systému školní tělesné výchovy • charakterizuje vybrané netradiční sporty; • popíše jiné rekreační pohybové aktivity;	• netradiční sporty a hry	seminární práce
• seznámí se s dostupnou audiovizuální technikou	• práce s videozáznamem	PT: 4.3.4.4.9
• objasní stavbu a funkci orgánů, vysvětlí vliv pohybové aktivity na činnost jednotlivých soustav u dětí a mládeže • orientuje se v anatomii a fyziologii pohybové soustavy člověka; • periodizuje ontogenetický vývoj ve vztahu k rozvoji pohybových dovedností; • popíše význam a možnosti pohybové aktivity jednotlivých věkových kategorií; • charakterizuje fyziologické a psychické účinky pohybových aktivit;	• fyziologie tělesných cvičení	PT: 4.3.4.2.8
• poskytne základní první pomoc v různých situacích • přivolá odbornou lékařskou pomoc • vede žáky k bezpečnému chování při sportovních činnostech a k poskytnutí první pomoci, k zásadám fair play chování ve sportu i v běžném životě;	• základy první pomoci, stabilizační poloha, bezvědomí, umělé dýchání • první pomoc při poraněních kůže • první pomoc při poranění hlavy končetin a břicha	PT: 4.3.4.2.8 PT: 4.3.4.4.6

6.20.5 Specializace – humanitní studia

Kód a název oboru vzdělávání:	78-42-M/03 Pedagogické lyceum
Název ŠVP:	Pedagogické lyceum
Forma vzdělávání:	denní
Délka vzdělávání:	4 roky
Týdenní počet vyuč. hodin za studium:	4 (0+4+4+4)
Platnost:	1. 9. 2026 počínaje prvním ročníkem studia

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Humanitní studia – specializace je předmět, v němž si žáci prohlubují poznatky společensko-vědních disciplín. Vyučovací předmět je úzce navázán na praktický život. Jeho prostřednictvím si žáci vytvářejí ucelený pohled na procesy a fungování dnešní společnosti. Žáci se učí kriticky reflektovat danou skutečnost a aplikovat dané poznatky na současné procesy v dnešní společnosti. Žáci jsou při výuce motivováni, aby tvůrčím způsobem pracovali se získanými informacemi. V tomto ohledu klade předmět důraz na schopnost analyzovat a formulovat problémové otázky, porozumět současným jevům ve společnosti a kriticky přistupovat k předloženým informacím. Tato analýza má vést žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v pluralitním světě. Cílem předmětu je propojit dvě kurikulární oblasti – společenskovední vzdělávání a humanitní studia, i vybrané prvky z průřezových témat a pedagogicko-psychologického vzdělávání.

Charakteristika učiva

Předmět Specializace – humanitní studia vychází ze vzdělávacího oboru Společenskovedního vzdělávání a je koncipován jako povinně volitelný předmět.

Výuka specializace probíhá ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku. Předmět zahrnuje podle kurikulárního rámce čtyři okruhy: Člověk a jeho identita, Lidé ve společnosti, Evropa a svět, Kritické myšlení, mediální gramotnost a Zapojení do občanské společnosti. Tyto rámce byly rozšířeny o učivo věnující se gender studiím a o současné poznatky ze sociální a kulturní antropologie. Předmět se nejprve zaměřuje na pochopení jednotlivých jevů ve společnosti, ve vyšších ročnících se zaměřuje na osobnost jedince (jeho identitu, vývoj hodnot).

V rámci 2., 3. a 4. ročníku budou průběžně zařazovány exkurze, besedy a přednášky dle aktuální nabídky a probíraného vzdělávacího obsahu.

Předmět je ukončen profilovou ústní maturitní zkouškou a maturitní zkouškou formou maturitní práce a její obhajobou před zkušební maturitní komisí.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- přemýšlel o své identitě a zároveň respektoval identitu ostatních lidí;
- na základě získaných poznatků prohloubil porozumění svému jednání a jednání druhých lidí;
- prohluboval svůj vztah k jednotlivým typům identit (národností, skupinové);

- získal předpoklady, které by mu umožnily vyrovnat se s nároky doby tak, že bude respektovat své morální závazky a zároveň si zachoval sebeúctu a nepodléhal deprivaci;
- respektoval práva duševního vlastnictví;
- kriticky přistupoval k získaným informacím;
- posiloval svoje mravní jednání a utvářel hodnotový systém;
- dokázal získané znalosti prakticky využít;
- využíval účelné strategie při práci s textem;
- orientoval se v společenských procesech a chápal vliv dějinných procesů jako důsledky dějů v současné společnosti;
- osvojil si základní terminologii vztahující se k jednotlivým oborům;
- dokázal jasně, logicky a přesně argumentovat.

Výukové strategie (pojetí výuky)

Humanitní studia jsou vyučována v druhém, třetím a čtvrtém ročníku. Časová dotace je stejná pro všechny ročníky, předmět je vyučován čtyři hodiny týdně.

V předmětu jsou využívány jak klasické výukové metody (výklad, práce s textem), tak aktivizující metody (diskuse, dokumentární film, problémová výuka, prožitková lekce). Důležitou součástí výuky jsou exkurze a besedy s odborníky.

Žáci vypracují v každém ročníku esej na zadané téma. Jeho cílem je učit se věcně argumentovat, pracovat s odbornou literaturou a rozvíjet svoji čtenářskou a informační gramotnost. K rozvoji prezentačních dovedností jsou žákům zadávány referáty na aktuální téma.

.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení klademe důraz na:

- schopnost pracovat s primárními a sekundárními zdroji;
- schopnost analyzovat odborný text podle předem stanovených kritérií;
- kultivovanost a jazykovou správnost projevu;
- schopnost aplikace získaných vědomostí na společenské procesy, vlastní chování apod.
- aktivní vyhledávání odborných informací;
- dovednost přesně formulovat své myšlenky a názory.

Žáci jsou hodnoceni v každém pololetí ústní a písemnou formou. V testech je ověřováno, nakolik žák porozuměl učivu, jak je schopen analyzovat hlavní myšlenky textu a aplikovat dané učivo na konkrétní příklady. Hodnocení žáků probíhá v souladu s klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Odlišnosti ve vzdělávacím obsahu v případě přechodu na distanční výuku:

Vzhledem k převážně teoretickému zaměření předmětu lze celý obsah učiva realizovat plnohodnotně v rámci distančního vzdělávání. Vyučující upraví metody a formy práce adaptované na podmínky distanční výuky. Exkurze, které jsou doporučeny a doplňují teoretické vzdělávání, se realizují podle stávajících epidemiologických a hygienických opatření.

Maturitní práce v distanční výuce průběžně konzultují vyučující on-line i off-line formou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a k aplikaci průřezových témat

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení – žák

- využívá různé způsoby práce s textem;
- využívá různých informačních zdrojů.

Kompetence k řešení problémů – žák

- porozumí zadání úkolu, analyzuje jádro problému, získává potřebné informace k řešení daného problému, navrhuje možné způsoby řešení a zdůvodňuje je, vyhodnocuje a ověřuje správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volí vhodné prostředky a způsoby pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve (zejména ve společenskovedních disciplínách);
- spolupracuje při řešení problému (antropologických, genderových) s jinými lidmi.

Kompetence komunikativní – žák

- vyjadřuje se kultivovaně v projevech mluvených i psaných;
- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci;
- formuluje své myšlenky srozumitelně, přehledně a jazykově správně;
- aktivně se účastní diskusí na zadané téma;
- obhájí své názory pomocí věcně adekvátních argumentů;
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů (antropologický text, dokumentární film, beseda s odborníkem).

Kompetence personální a sociální – žák

- ověřuje si své poznatky, kriticky hodnotí názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných, pracovních a jiných činností.

Kompetence občanské a kulturního povědomí – žák

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí, vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- uvědomuje si (v rámci plurality a multikulturního soužití) vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímá se aktivně o společenské dění u nás;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje;
- uznává tradice a hodnoty svého národa.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák

- vytváří si odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti.

Matematické kompetence – žák

- čte různé formy grafického znázornění: tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.

Kompetence digitální – žák:

- bezpečně a samostatně používá digitální zařízení (např. počítač, tablet, chytrý telefon) a běžné aplikace;
- dokáže efektivně využívat nástroje umělé inteligence (např. jazykové modely, generátory obrázků, překladače) k podpoře učení nebo řešení úloh;
- přemýšlí o dopadech digitálních technologií na společnost, pracovní trh, mezilidské vztahy i životní prostředí;

- zvažuje rizika (např. kyberšikana, ztráta soukromí, dezinformace) i přínosy (např. usnadnění práce, dostupnost informací, ekologické alternativy);
- vyhledává informace na internetu pomocí vhodných klíčových slov, posuzuje jejich věrohodnost a relevanci, ukládá si je, třídí, sdílí (např. přes cloudová úložiště nebo sdílené dokumenty) a dokáže informace nebo soubory přiměřeně cílové skupině předat nebo prezentovat;
- vytváří a upravuje digitální obsah – např. textové dokumenty, prezentace, grafy, obrázky, videa nebo jednoduché webové stránky.

Uplatnění průřezových témat

Předmět svým obsahem přispívá zejména k jednomu průřezovému tématu:

Občan v demokratické společnosti – žák

- rozvíjí svoji osobnost (morálně, hodnotově);
- ovládá základní poznatky o komunikaci, komunikačních pravidlech, vyjednávání a řešení konfliktů;
- chápe význam začlenění jedince do společenských skupin, jednotlivých kulturních celků a náboženských seskupení;
- zná současné kulturní okruhy soudobého světa;
- kriticky hodnotí předkládané mediální obsahy, rozpozná základní manipulační techniky v médiích;
- rozvíjí své morální vědomí, odpovědnost, toleranci a solidaritu v rámci skupiny.

Člověk a digitální svět

- využívá digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce;
- kriticky posuzuje vývoj technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvážení příležitosti a rizika, minimalizace rizika;
- respektuje pravidla chování a jednání a etiku při interakcích v digitálním prostředí;
- respektuje kulturní rozmanitosti;
- aktivně vystupuje proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním práce s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních.

Předmět: Specializace – humanitní studia		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vysvětlí pojem identita člověka, její význam a proces jejího vytváření; - vymezí pojmy osobní a sociální identita, uvede příklady narušení identity a jeho příčin; - vysvětlí pojem hodnota, utřídí hodnoty a vysvětlí proces přijímání hodnot během lidského života a změny v preferenci hodnot; - objasní, co se rozumí životními rolami a jakým způsobem role spoluvytvářejí mnohohrstevnatou identitu člověka; - charakterizuje proces vytváření identity u dětí a mladého člověka; - na příkladech popíše mnohohrstevnatost lidské identity ve vztahu k sobě, sociální skupině, národu, zemi původu a pobytu apod.; - objasní a diskutuje pomocí příkladů vliv globalizace, mediální produkce, digitálních technologií na hodnotovou orientaci a identitu současného člověka, zvláště dětí a mladých lidí; - je schopen vyhledat a zpracovat informace a názory k dané problematice a zaujmout k nim vlastní postoj; - je schopen vyhledat a zpracovat informace či názory k dané problematice za pomoci digitálních technologií a zaujmout k nim vlastní postoj;	Člověk a jeho identita - identita člověka z pohledu psychologie, sociologie, filozofie - sociální role, životní role - socializace - konflikty - hodnoty - potřeby - teorie jednání a rozhodování - skupina (zdroj rolí a identit) - druhy skupin - normální a patologické jevy - sociální kontrola - kulturní a sociální antropologie - kultura (funkce, druhy) - rodina - obřad, rituál, tabu - příslušnost člověka (pohlaví, barva kůže, věk, národ, náboženství, obec, region, stát) - antropologie náboženství - gender - spotřeba, životní styl, technika a technologie	PT 4.3.4.1.1 PT 4.3.4.1.2 PT 4.3.4.1.3 PT 4.3.4.4.1
- vysvětlí pojmy společnost a její stratifikace, sociální status a sociální role, jejich druhy a změny; - charakterizuje ze sociologického hlediska vlastnictví; popíše druhy jednání, motivaci k jednání, vztah moci a jednání a morální závazky	Lidé a společnosti - společnost, druhy společností - pozice, status, role - stratifikace, stratifikační systémy - sociální mobilita - globalizace, globální problémy - moc	PT 4.3.4.1.3 PT 4.3.4.3.8 PT 4.3.4.3.9 PT 4.3.4.4.11

Předmět: Specializace – humanitní studia		Ročník: 2.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- ve vztahu k volbě určitého jednání; - objasní a diskutuje pomocí příkladů a údajů změny ve společnosti a v postavení jedince (sociální diferenciaci, mobility, dopady změn klimatu a životního prostředí aj.), jejich příčiny, možnosti dalšího vývoje; - uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí možné důsledky; - uvede příklady globálních problémů současnosti včetně zaměření na vývoj technologií, analyzuje jejich příčiny a domýšlí možné důsledky		

Předmět: Specializace – humanitní studia		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- rozlišuje a porovnává na příkladech současné typy států (forem vlády) a politických systémů; - diskutuje vztah jedince (občana) k národu a státu v moderní době; - porovnává způsoby (např. mediální, politické, skupinové) ovlivňování postojů občanů ke státu a širšímu společenství, k řízení státu, celospolečenským i lokálním otázkám apod., zaujímá a argumentuje své stanovisko; - využívá různé informační zdroje, pracuje se sociologickými a jinými údaji;	Lidé a společnosti - prostor, národ, stát - státní moc - druhy států - formy států - politika a ideologie - politické systémy	PT 4.3.4.1.5 PT 4.3.4.1.7 PT 4.3.4.4.2
- charakterizuje občanskou společnost a diskutuje o jejích problémech ve svém blízkém i vzdálenějším okolí; - uvede příklady různých způsobů vyjádření názoru, občanské	Zapojení do občanské společnosti - občan a obyvatel - občan a stát - občanství - způsoby angažovanosti občana ve společnosti	PT 4.3.4.4.21 PT 4.3.4.4.24

Předmět: Specializace – humanitní studia		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- nespokojenosti a kritiky v konkrétní situaci; - kriticky posoudí veřejné dění na úrovni školy, komunity, obce, státu i v mezinárodním kontextu; - popíše způsoby zapojení do školního a občanského dění a řešení problémů; - připravuje (samostatně, ve spolupráci s jinými učiteli, dětmi nebo institucemi) různé projekty pro děti zaměřené na jejich aktivní zapojení do školní nebo místní komunity, které odpovídají možnostem a zájmům dětí, vzdělávacímu cíli a podmínkám (školním, lokálním aj.), a hodnotí jejich efektivitu; - kriticky vyhledává a vyhodnocuje informace v digitálním prostředí, které využívá pro orientaci ve veřejném dění a aktivní zapojení do společnosti; - propojuje plánované aktivity s nabídkou jiných organizací a s dalšími vzdělávacími oblastmi a činnostmi (např. slovesnou, výtvarnou, multimediální, badatelskou, dobrovolnickou).		
- lokalizuje na mapě světa civilizační okruhy a charakterizuje je; - vymezi výrazná historická specifika evropského kulturního okruhu ve vztahu k ostatnímu světu; - vysvětlí kulturní kořeny a hodnoty Evropy; - popíše s oporou o údaje současné postavení Evropy ve světě, demografickou situaci v Evropě, diskutuje její aktuální politické, sociální, hospodářské a jiné problémy; - charakterizuje migraci do Evropy, její příčiny a přístupy k řešení, posoudí možné dopady migrace;	Evropa a svět - světové civilizační okruhy - společensko-historicko-kulturní periodizace v Evropě a ve světě - evropské kulturní kořeny a hodnoty - dnešní Evropa a její problémy - migrace a menšiny - ideály multikulturalismu a realita - většinová a menšinová kultura - kulturní šok, xenofobie, intolerance, holocaust, segregace, genocida atd. - mezinárodní organizace - integrace Evropy	PT 4.3.4.1.2 PT 4.3.4.1.3 PT 4.3.4.1.5 PT 4.3.4.1.7

Předmět: Specializace – humanitní studia		Ročník: 3.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
• uvede důvody separatistických snah v některých evropských státech; • využívá digitální technologie ke sdílení informací a ke spolupráci na tvorbě obsahu a znalostí;		

Předmět: Specializace – humanitní studia		Ročník: 4.
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Průřezová témata, integrace, pozn.
- vysvětlí, co se rozumí kritickým myšlením a jak se dá schopnost kritického myšlení cvičit; - vymezí pojem masová média a jejich základní funkce; - na konkrétních příkladech doloží nárůst objemu mediálních produktů a jejich zaměření; - posoudí na příkladech vliv digitálních technologií a mediální produkce na způsob a podobu mezilidské komunikace (včetně jazykových prostředků); - rozlišuje hlavní marketingové postupy a prostředky v různých typech řízené komunikace (reklama, kampaň, soutěž, fotografie, televize, digitální média aj.); - rozpozná výrazové prostředky a postupy snažící se vyvolat emoce nebo ovlivnit postoje a chování; - provede rozbor vybrané komerční, politické nebo sociální reklamy z hlediska cíle a způsobu ovlivňování; - hodnotí přednosti a rizika užívání sociálních sítí, komunitních webů a jiných produktů, vysvětlí, jaké důsledky a rizika má komunikace v kyberprostoru; - objasní na příkladech způsob a techniky, kterými média oslovují a ovlivňují různé cílové skupiny (zvláště děti a mladé lidi, rodiče, seniory); - navrhne aktivitu na podporu mediální gramotnosti dětí ve volném čase; - debatuje o masových médiích, jejich úloze a místě v životě současných lidí i o možných negativních vlivech médií (závislost na médiích, manipulace s lidmi atp.);	Kritické myšlení a mediální gramotnost - formální logika - neformální logika (argumentace) - argumentační fauly - komunikace interpersonální a masová - masová média - funkce masových médií - žurnalistika (publicistika a zpravodajství) - marketing - reklama (stereotypy, předsudky) - mediální výchova - rizika a nebezpečí online prostředí - mediální gramotnost	PT 4.3.4.1.2 PT 4.3.4.1.7

7 Materiální a personální zajištění výuky

7.1 Personální podmínky

Výuka oboru je zajišťována plně kvalifikovanými učiteli v souladu se zákonem č. 563/ 2004 Sb., o pedagogických pracovnících, v platném znění a dalšími navazujícími předpisy. Pedagogický sbor je věkově vyvážený, zkušenosti učitelů s delší pedagogickou praxí jsou prostřednictvím uvádějících učitelů plynule předávány učitelům, kteří nastupují po absolvování vysoké školy. Všichni pedagogové splňují podmínky požadovaného stupně vzdělání i aprobovanosti.

Všichni pedagogové se zapojují do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP). Plán DVPP je aktualizován každoročně a respektuje aktuální požadavky a potřeby pedagogů a školy. Ředitelka školy plně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků tak, aby se do výuky promítaly nové poznatky všech vědních oborů, moderní trendy a postupy vzdělávání žáků.

Vzhledem k velikosti školy a široké nabídce oboru vzdělání je zajištěna zastupitelnost učitelů tak, aby nebylo nutné vyučovat předměty učiteli bez odpovídající kvalifikace.

Učitelé školy, kteří disponují vysokými odbornými zkušenostmi a pedagogickou praxí, se podílejí na realizaci projektů z oblasti dalšího vzdělávání. Příkladem je licenční centrum Goethe-Institutu, licenční školicí středisko Microsoft, Tvořivé dílny pro pedagogické pracovníky mateřských škol a další.

Pedagogická praxe žáků je zajišťována ve školách a školských zařízeních na smluvním základě. Důsledně kontrolujeme, zda žáci praxi vykonávají pod vedením zkušených cvičných učitelů.

Vedení školy je tříčlenné: ředitelka školy, statutární zástupce ředitele (zároveň zástupce ředitele pro Střední pedagogickou školu), zástupce ředitele pro Gymnázium. Součástí rozšířeného vedení školy jsou předsedové předmětových komisí, kteří zodpovídají za činnost svěřených oborů vzdělávání.

Na odloučeném pracovišti v Olomouci (obor Předškolní a mimoškolní pedagogika – denní studium) je ustanovena role pověřeného učitele odloučeného pracoviště. Jeho úkolem je dohled nad každodenním provozem a koordinací pedagogických činností na tomto pracovišti, čímž zajišťuje plynulý průběh výuky.

Na škole působí výchovný poradce, metodik ICT technologií, školní metodik prevence, školní psycholog, kariérový poradce a koordinátor environmentální výchovy.

7.2 Materiální podmínky

Škola využívá tři budovy. Dvě v Přerově a jednu budovu elokovaného pracoviště v Olomouci (pro obor Předškolní a mimoškolní pedagogika – denní studium).

V Přerově se škola se nachází ve dvou budovách. Ředitelství školy a obory pedagogické sídlí v budově Denisova 3, gymnaziální obory jsou kmenově umístěny v budově Generála Štefánika 10. Budovy jsou v těsné blízkosti a vytvářejí jeden společný areál. Přejít mezi budovami neomezuje žádné veřejné komunikace. Celkem je pro výuku k dispozici 45 učeben, z toho 14 je odborných, 4 učebny informatiky a výpočetní techniky.

Pro výuku tělesné výchovy máme jednu velkou tělocvičnu, dvě malé a dvě hřiště ve dvorním traktu budov. Výuka je dále smluvně zajišťována na krytém bazénu, zimním stadionu, posilovně a atletickém stadionu.

Výuka oboru probíhá převážně v budově Denisova 3 (v případě potřeby využívá i prostorů budovy Generála Štefánika 10, ve které probíhá výuka gymnaziálních oborů).

Učebny SPgŠ jsou vybaveny multimediální technikou, celkem 9 učeben je vybaveno dataprojektory. Pro výuku odborných předmětů a specializací jsou vybudovány plně vybavené odborné učebny. Disponujeme nově zřízenou multifunkční učebnou, vhodnou i pro realizace projektů hudebních, výtvarných a dramatických.

Pedagogická praxe je realizována přímo ve školách a školských zařízeních.

V celém areálu školy je rozvedena počítačová síť v podobě strukturované kabeláže. Žáci mají k dispozici ve svém volném čase počítače na chodbách s přístupem k internetu a kopírku (zpoplatněno).

Studium všeobecně vzdělávacích předmětů probíhá s využitím učebnic, které mají platnou schvalovací doložku MŠMT ČR. V případě odborných předmětů je tato literatura podle potřeby doplňována podpůrnými texty a materiály, které pro žáky připravují vyučující. Žáci mají k dispozici školní knihovnu.

Školní stravování je zajištěno v budově Denisova 3 ve výdejně stravy. Strava je dovážena ze školní jídelny Střední školy technické, Přerov, Kouřilíkova 8. Na elokovaném pracovišti v Olomouci je ve výdejně stravy v budově Obchodní akademie a Ekonomického lycea Olomouc, dovoz stravy je zajištěn ze školní jídelny Gymnázia, Olomouc-Hejčín.

Hygienická zařízení v budově Denisova 3 prošla v roce 2006/2007 rozsáhlou rekonstrukcí a plně splňují požadavky hygienických norem. V roce 2010 byla realizována kompletní rekonstrukce pláště budovy se zateplením. Podmínky pro duševní hygienu žáků i zaměstnanců školy plně vyhovují provozu a potřebám střední školy.

Ubytování dojíždějících žáků je možné zajistit v domovech mládeže jiných středních škol v Přerově, nejbližší v Domově mládeže Střední školy technické, Přerov, vzdáleném cca 300 m od budovy školy.

8 Spolupráce se sociálními partnery

8.1 Školní parlament

Na škole působí Školní parlament složený ze zvolených zástupců žáků jednotlivých tříd. Ředitelka školy se schází s žáky na společných jednáních, která probíhají pravidelně jednou za měsíc. Vzájemnou komunikací mezi vedením školy a žáky usilujeme o vytvoření dobrého klimatu ve škole a předcházení vzniku možných problémů.

8.2 Spolupráce s rodiči

Spolek rodičů a přátel školy GJB a SPgŠ v Přerově

Spolek rodičů a přátel školy GJB a SPgŠ v Přerově (SRPŠ) přispívá k rozvoji vzdělávání a kulturních potřeb žáků Gymnázia Jana Blahoslava a Střední pedagogické školy. Jeho cílem je prohlubovat modernizaci výchovně vzdělávacího procesu a dále přispívat k rozvoji umělecké, sportovní a tělovýchovné činnosti žáků.

Členové SRPŠ jsou voleni zákonnými zástupci žáků v jednotlivých třídách. Každá třída má ve Spolku své zastoupení. Zástupci tříd v SRPŠ se schází na pravidelných schůzkách jednou za měsíc.

SRPŠ se podílí na organizaci a finančním zajištění různých akcí školy. Hradí žákům ze svých prostředků jízdné a startovné na soutěže. Přispívá na kurzy, exkurze a výlety organizované školou. Podílí se na spolufinancování nadstandartních školních pomůcek např. v oblasti jazykového, uměleckého a tělovýchovného vzdělávání. Pro maturitní třídy SRPŠ organizuje a financuje společenské plesy a přispívá jim na další výdaje spojené s maturitní zkouškou.

8.3 Partneři školy

Školská rada

Při škole je zřízena v souladu s platným ustanovením školského zákona Školská rada při GJB a SPgŠ. Ta pracuje ve složení: tři zástupci zřizovatele, tři zástupci pedagogického sboru a tři zástupci zákonných zástupců nezletilých žáků a zletilých žáků. Členové tohoto poradního orgánu školy se scházejí dvakrát ročně, schvalují, v souladu s platnou legislativou, dokumenty školy a řeší aktuální problémy.

Univerzita Palackého v Olomouci

Pro školu je velkým přínosem úzká spolupráce s Univerzitou Palackého v Olomouci. Škola získala statut Fakultní školy Pedagogické fakulty UP Olomouc (12. 2. 2008) a od roku 2023 také Fakulty tělesné výchovy a sportu UP Olomouc. Studenti (i jiných škol a fakult) tak využívají možnost plnění své pedagogické praxe. Škola touto spoluprací získává možnost pedagogických pracovníků z řad absolventů v případě přirozené obměny pedagogického sboru.

Výchovně vzdělávací instituce Olomouckého kraje

Soustavně rozvíjíme spolupráci s výchovně vzdělávacími institucemi Olomouckého kraje, na nichž žáci oborů Střední pedagogické školy plní průběžnou a souvislou pedagogickou praxi.

Goethe – Institut Praha

Na základě dlouhodobě spolupráce školy s pražským Goethe-Institutem, a především díky opakovaným vynikajícím výsledkům žáků při těchto zkouškách, byla našemu gymnáziu k 1. lednu 2005 udělena mnichovskou centrálou Goethe-Institutu (G-I) samostatná licence. Škola se tak stala Licenčním zkouškovým centrem. Zkoušky se zde konají jednou až dvakrát ročně, počet úspěšných absolventů zkoušek všech úrovní z řad žáků naší školy již dosahuje čísla dvě stě. V lednu 2008 byla vzhledem k úspěšnosti Licenčního centra Goethe Institutu při GJB prodloužena licence o další 3 roky a v roce 2010 byla licence udělena na dobu neurčitou.

Microsoft

Škola se stala díky úspěchům ve výuce ICT technologií školicím centrem Microsoft v rámci programu **Partners in Learning**. V rámci tohoto programu nabízí bezplatné vzdělávání pracovníkům škol a školských zařízení v oblasti efektivního využívání informačních a komunikačních technologií ve výuce, přípravě na ni, při samostudiu i organizačních činnostech na školách. Účastníkům jsou bezplatně poskytovány metodické a výukové materiály v elektronické podobě. Škola těží z možnosti účasti svých zaměstnanců v místě výkonu práce.

Asociace školních středoškolských klubů

Škola je členem Asociace školních sportovních klubů. Tato organizace sdružuje sportovní kluby při školách a školní kroužky. Hlavním cílem a posláním je především zaujmout žáky škol přitažlivými sportovními programy, soutěžími, vytvářením kladného vztahu k pohybové aktivitě nebo jim poskytovat alternativu pro volný čas. Ovlivňuje jejich hodnotovou orientaci a působí jako prevence kriminality a zneužívání návykových látek. Další náplní je vychovávat, propagovat a oceňovat férové a čestné jednání. Škola se spolupodílí na organizaci atletických soutěží. Pro střední školy např. Corny atletického poháru, pro základní školy Poháru rozhlasu. Dále pak organizuje turnaj pro střední školy ve volejbale neregistrovaných dívek.

Cambridge P.A.R.K.

Naše škola spolupracuje s autorizovaným zkouškovým centrem Cambridge P.A.R.K., které je největším zkouškovým centrem v ČR. Tato spolupráce nabízí řadu výhod včetně prezentací s rodilými mluvčími o zkouškách pro studenty, konání ostrých zkoušek nebo zkoušek nanečisto různých jazykových úrovní přímo v prostorách naší školy. V rámci spolupráce mají vyučující AJ možnost účastnit se akreditovaných školení a akcí, získat přístup k výukovým materiálům a také metodickou podporu a účast na konferencích P.A.R.K.

9 Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	1
1.1	Identifikační údaje oboru.....	1
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	3
3	PROFIL ABSOLVENTA.....	5
3.1	Základní identifikační údaje:	5
3.2	Popis uplatnění absolventa v praxi:	5
3.3	Očekávané kompetence absolventa	5
3.3.1	Klíčové kompetence.....	5
3.3.2	Odborné kompetence	9
3.3.3	Klíčové kompetence v oblasti volitelných předmětů	11
3.4	Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání.....	12
3.4.1	Společná část maturitní zkoušky	12
3.4.1	Profilová část maturitní zkoušky.....	12
4	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	13
4.1	Identifikační údaje:	13
4.2	Celkové pojetí vzdělávání.....	13
4.3	Organizace výuky	14
4.3.1	Teoretické vyučování.....	14
4.3.2	Pedagogická praxe	14
4.3.3	Výchovně vzdělávací strategie.....	15
4.3.4	Realizace průřezových témat	18
4.3.4.1	Občan v demokratické společnosti.....	18
4.3.4.2	Člověk a životní prostředí.....	19
4.3.4.3	Člověk a svět práce	21
4.3.4.4	Člověk a digitální svět.....	23
4.3.5	Další vzdělávací a mimovyučovací aktivity.....	28
4.4	Způsob a kritéria hodnocení žáků.....	29
4.5	Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence:	29
4.6	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.....	30
4.6.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami	30
4.6.2	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu nadaného a mimořádně nadaného žáka	31
5	UČEBNÍ PLÁN	32
5.1	Identifikační údaje učebního plánu.....	32
5.2	Tabulka hodinových dotací.....	32

5.3	Poznámky k učebnímu plánu.....	33
5.4	Rozvržení týdnů ve školním roce.....	35
5.5	Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do školního vzdělávacího programu.....	36
6	UČEBNÍ OSNOVY	37
6.1	Český jazyk a literatura	37
6.2	Anglický jazyk.....	53
6.3	Další cizí jazyk.....	64
6.3.1	Německý jazyk.....	64
6.3.2	Ruský jazyk.....	79
6.3.3	Francouzský jazyk	94
6.4	Dějepis.....	106
6.5	Zeměpis.....	119
6.6	Občanská nauka.....	128
6.7	Matematika	141
6.8	Biologie	153
6.9	Fyzika.....	166
6.10	Chemie	172
6.12	Informatika	178
6.13	Tělesná výchova	188
6.14	Pedagogika	195
6.15	Psychologie	212
6.16	Hudební výchova	219
6.17	Výtvarná výchova	224
6.18	Dramatická výchova	230
6.19	Konverzace v cizím jazyce	237
6.20	Specializace.....	244
6.20.1	Specializace – hudební výchova	244
6.20.2	Specializace – výtvarná výchova	256
6.20.3	Specializace – dramatická výchova	267
6.20.4	Specializace – tělesná výchova	275
6.20.5	Specializace – humanitní studia	287
7	MATERIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY	296
7.1	Personální podmínky	296

7.2	Materiální podmínky	296
8	SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY	298
8.1	Školní parlament.....	298
8.2	Spolupráce s rodiči	298
8.3	Partneři školy	298
9	OBSAH	300